#61191

नं० १८२६

F-88

Complete

Ok

शान्ति लता

हिन्दी

नं. ९८२१५

१ एकादिसंख्या
२ मंत्रस्वरूपम्
२ सिद्धविद्यामहाविद्या
दिभेदः
२ सत्यादियुगेषु महावि
द्या
२ कलौ काली
उत्तमाम्नायैरवमतेन भेदः
२ वामाचारादिप्रियदेवता
४ कादि हादि क्रमः
५ गौडकेरलकाश्मीरसंप्रदायाः
पूर्णाभिषेकः श्रीविद्यायां काल्यां
तारायांच
५ दशमहाविद्याभेदयुता काली, श्री
विद्यादीनां सप्रभेदाः
६ पूर्णाभिषेकस्तुतिः

७ आम्नायभेदाः
७ षट्दर्शनानि
८ निर्गुणसगुणभेदः
९ शक्तिकोणस्य निर्णयः
१० षोडान्यासभेदाः
१० दशविद्यानां कालिका
११ कलिकाया
११ यन्त्रिणीमंडलम्
१२ आसनभेदाः
१२ मालाभेदाः
१४ वीरसाधनं
१५ सहस्रनामादिपुरश्च
र्या

१६ भूतशुद्धि
१७ पंचपटलं
१७ तीर्थयात्रादि
निषेधः
२२ कन्याष्टकादि
२४ सम्प्रदायत्रयं
२५ स्त्रीपुंसस्वरूपं
२६ शवासनयोगः
२८ नवरात्रनिर्णयः
२९ ग्रहणनिर्णयः
३० ग्रहणे पुरश्चरणं
३१ पूर्वादिनिर्णयः
३२ पूजनादिक्रमः
३३ आरात्रिकनिर्णयः
३४ महाकालीक्रमः

३६ महाचीनक्रमः
३७ गंधर्वक्रमः
३९ बगलाक्रमः
महामायाक्रमः
४० मायाबीजनि०
धूमावतीक्रमः
४१ कल्याः कामाता
४४ पंचमकारसंकेतः
पानभेदः दिव्यादि
लतासंकेतः
४८ निषाकृता
४९ अधिकारी
५२ मालाविधानं

५१ पंचमेदाः
आसनभेदाः:
५० मालाकला

पु. ती.
१

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॐ नमः सरस्वत्यै ॥ ॐ आलम्बे जगदालम्बे हेरंबचरणाम्बुजम् । शुष्यंति यद्रजः स्पर्शात्सद्यः प्रत्यूहवा-
र्धयः ॥१॥ श्रीआदिनाथोवाच ॥ कालिकालि महाकालप्रिये त्रैलोक्यकालिके । कादिहादिमताधीशे षट्सिद्धिप्रदर्शि-
नि ॥२॥ सहस्ररूपिणि तिथिवे रहस्यमपि कथ्यतां ॥ पूर्वं संसूचितं देवि तन्मह्येकथितं त्वया ॥३॥ तन्मे कृपय देवेशि यदि मे
करुणा तव ॥ श्रीकाल्युवाच ॥ रहस्यं सर्वगोप्यं यन्न देव कथितं मया ॥ एकं दश शतं देव सहस्रं त्वयुतं तथा ॥ गदितं निय-
तं देवतं देवलतं वा चकं ॥५॥ कोटिश्चार्बुदकोटिश्च त्वर्बुदं च दशार्बुदं ॥ खर्वं स्वकाष्ठं खर्वं च निखर्वं दिष्ठि खर्वकम् ॥६॥
जलधिश्चान्तमध्यं च वृन्दं समं ततः परं ॥ लघश्चैव महेशानि ततः प्रोक्तो महालघुः ॥ शंखश्चैव महाशंखे पद्मं च महापद्मः ।
कम् ॥ सक्रूरक्रूह नीला च महानीलश्च शीकरः ॥ मकरः कल्पश्चैव परार्धं तस्नेतरं ॥ पारे परार्धं च तथा वामः संख्यान
विद्यते ॥ एवं ते तत्वदशेस्या रहस्यकं कालिकागमे ॥ दशो नरक्रमाङ्के या संख्या चैव महेश्वरि ॥९॥ आगमस्य ग्रन्थसंख्या च ।
कथ्यते शृणु सांप्रतं ॥ पंचाशदेह महाभारः ग्रन्थसंख्या प्रकीर्तिता ॥१०॥ एकं दश शतं तेषु सहस्रं नियुतं तथा ॥ प्रयुतं चार्बुदे
खर्वं वृन्दं खर्वं निखर्वकम् ॥११॥ शंखे पद्मं समुद्रोघ्नं मरण्याश्च मेव च ॥ परार्धं च पमे चैव परार्धं तत्परार्द्धकम् ॥१२॥ ह
शोत्तरक्रमेणैव संख्याल्लक्षणसंग्रहे ॥ हाविंशादहस्रं यत्र समग्रश्लेति निगद्यते ॥ सैव श्लोके निगदिता स्तारा नेत्र समन्वाः
एतन्मध्ये महेशानि सर्वेषां मलउमरा ॥ तेषुणि स्वर्णवाश्चैव चूडामणिशतत्रयं ॥ चिंतामणिकल्पतरु कल्पासर्वे ।
प्रतिष्ठिता ॥ कल्पांत्र पारिजातस्य समन्ततः सर्पणं तथा ॥ सोपानसहितं स्थापितं च सोपसंहिता दयः ॥१३॥ सीख्यापनावर्त
तत्वास्तथा स्थलावतारकाः ॥ पुराणाण्युपसंज्ञानि रहस्यानि वहूनि च ॥ हृदश्रस्तोत्राणि वहूनि वहूनि च ॥
कौमुद्यादीनि देवेशानतथैव चंडिका शिव ॥१४॥ पातंजलादिकादीनि तथा सारस्वतादिकान ॥ एतं ज्ञानि सर्वाणि १

पर्य्यायाज्ञायकानमान् २० वृहत्तंत्राणि देवेशि यथायोगक्रमेण च उपशास्त्रोपहच्छेदतेच यामलगोचरः २१ क्रि
यावाच गुह्यानामत्वथायोक्तं कियत्तत्र च स्थितं वदे कियद्दैमर्त्यलोके च स्वर्गपातालयोः कियत् कालवा
च पंचाशद्दैमहाभागैः षड्विंशात्संख्यकं भुवि मत्वसंख्या स्वर्गलोके पाताले दशवै स्थिता एवमागमसंदोहः कथितस्तेम
यानघ शैवेशाक्तेगाणपत्ये सौरेवैष्णवमेव च २४ महावीरं पशुपतं वैष्णवं वीरवैष्णवं वीरशैवं तथा बौद्धस्वायंभुवम
नेतरम् २५ पंचरात्रेमाहरेश्चके रत्नसावरं तथा श्रीसिद्धसावरं देवतथैव कालसावरं २६ कुमारीसावरं देव विजया
सावरं तथा कालिकासावरं दिव्यसावरं वीरसावरं २७ श्रीनाथसावरं देव ताकिणीसावरं परम् श्रीशंभुसावरं रुद्रा
संख्यासावरजातयः २८ रक्तोद्वोरं तथा शुक्लोद्वोरं विमलं कुलं तथा मंत्रीद्वोरं तथा वाच्यद्वोरद्वोरं ततः स्मृतः २९ वि
नाद्वोरं तथा नीलासर्वभद्राभिधस्ततः वीरद्वोरं तथा सिद्धाद्वोरश्चैकादश स्मृतः ३० मायाकौशिलिकाकापि
वीरबौद्धागमौ तथा जैनागमोरक्त शुक्लं षट्संख्यविधिजातयः ३१ विनाभेदस्तु वहवो द्विशतेति प्रकीर्त्तिताः बौधा
नां शतभेदाश्च दर्शयाश्रु पतेश्च ताः कौलेभेदाष्टकं चैव धूर्त्ते वैत्वेकशास्त्रकं ३२ यथा वर्णाश्च धर्मेण योजनीयाश्च
च ततः ३३ येषु येषु च वर्णेषु ये ये धर्म्माः प्रकीर्त्तिताः तेषु तेषु च ते धर्म्मा योजनीया प्रयत्नतः ३४ ब्राह्मणेन तथा
कार्यं ब्राह्मणं न विनश्यति शूद्रेषु वैदिकं कर्त्तव्यं मत्स्यकोकरं ईश्वरः ३५ एतद्भेदं रहस्यं च यो जानाति स च ईश्वरः एतद्वि
शेषवान्कल्पा मौक्तमेवं मया नव ३६ श्रिवेत्यदेशचितेयमहहस्तप्रियं वदे सिद्धविद्या लघुविद्या तथा मता विधात
सिका ३७ विधात्वाकथ्यमानाहिं पुनमार्त्यनरर्षितं तदेव कथ्यतां देवि संख्याचारैश्च वद प्रिये ३८ दशसंख्याम
हाविद्यातस्या नामानि वच्म्यहम् सिद्धविद्या महाविद्या विधेस्त्वेवं क्रमः ३९ चतुर्युगादिरूपेण कथ्यं सिद्धा च किं

श्री

द्विधा कोवासिद्धः सत्ययुगे महासिद्धमहेश्वरः २० कोवा विद्या चान्ययुगे सर्वतेकथ्यते प्रभो सत्ययुगे सिद्धविद्या सुंदरी
भुवनेश्वरी २१ कालीतारेतदेवेश सिद्धविद्या प्रकीर्त्तिताः कालिका सिद्धविद्यात्व सर्वदेव महेश्वर छिन्नमस्ता च बगा।
ला मातंगी कमला तथा एता एव महाविद्या विद्यासेष्णवल्लभ २४ धूमावती भैरवी च विद्यात्वेन प्रतिष्ठितम् काली
तारा महाविद्या षोडशी भुवनेश्वरी २५ भैरवी छिन्नमस्ता च विद्या धूमावती तथा बगला सिद्धविद्या च मातंगी कमला
त्मिका २६ एता एव महाविद्या सिद्धविद्या प्रकीर्त्तिताः वैष्णवाद्य मतेदेवि गुणभेदविधागतिः २७ काली छिन्ना सुंदरी च
सिद्धविद्या च तारिणी बगला कमला धूम्रा महाविद्या च ता भवेत २८ मातंगी भैरवी चैव त्रिपुरा बालिनी तथा २९ न
वदुर्गौ च त्वारिता विद्यात्वेन महेश्वर गोकुला त्रिपुरा माया कामेशी भ्रमरांकिका ४० भोगवती तथा छिन्ना हृदयाहृदा।
वक्रकरी चिकटंकीति देवेश महाविद्या प्रकीर्त्तिताः ४१ निम्नामतमिदं प्रोक्तं शृणु कृष्णामतेशिवे वज्रमस्तादिली
भोगवती पद्मावती तथा ४२ महामधुमती सिद्धि मृतसंजीविनी तथा अघोर राज मातंगी मातंगी हिंगुलाम्बिका
कालरात्रीति देवेश महाविद्या प्रकीर्त्तिताः शिव उवाच ममाम्य षट्छिन्न घोक्त विशेषो वर्त्तते त्रय मायाज्ञातोस्ति वि।
श्वेशिशिष्यभावभजप्रिये देव्युवाच देवेशश्रोतुमिच्छामि सिद्धविद्या हि निर्णयम् शिव उवाच सिद्धविद्या महावि।
द्याभेदत्रय क्रमेण च विद्यासंत्रक्रमेणैव द्विधा जातिः प्रकीर्त्तिताः स्त्रीपुंनपुंसकेनात्र विधाजातिः प्रकीर्त्तिताः चत
र्युग क्रमेणैव भेदभेदान्तरे शिवे ४७ सत्ये काली च षष्ठी विद्या कमला भुवनेश्वरी सिद्धविद्या महेशानि त्रिशक्तिर्बगा।
ला शिवे ४८ महाविद्या सत्ययुगे मातंगी भैरवी शिवे धूमावती च विद्या स्यात्त्रेतायां शृणु पार्वति कालीतारासुंद २
री च सिद्धविद्या प्रकीर्त्तिताः मातंगी भुवना लक्ष्मी महाविद्या प्रकीर्त्तिताः ५० धूमावती भैरवी च विद्यात्वेन महेश्व

वि द्वापरे कालिका तारा रोचिनी भैरवी तथा ५१ सिद्धविद्या महेशानि खंदरी भुवना रमा धूमावती महाविद्या मा
तंगीकमला तथा ५२ विद्यात्वेन महेशानि कलौ कालीति केवला कालीताराछिन्नमला सिद्धविद्या कलौ मा
ता खंदरी भैरवी लक्ष्मी मातंगी भुवनेश्वरी महाविद्या महेशानि धूमा च वगला शिवे ५४ विद्यात्वेक महेशानि क
लौ संकीर्तिता मया ३न्मन भैरवमते भेदोन्यः कथ्यते प्रिये ५५ कालीतारा महाविद्या त्रिपुरा व्याप्य संस्थिता
षोडशी भुवनेश्वरी ५६ भैरवी छिन्नमस्ता च विद्या धूमावती तथा ५६ वगला सिद्धविद्या च विद्या धूमावती तथा ३
घोरा धूमा महाविद्या उग्रा भेदा विधापि च ५७ एता एव महाविद्या त्रिपुरा व्याप्य संस्थिता कलौ काली कलौ कालीक
लौ काली त्व केवला ५८ साधिता कालनाथेन प्रत्यक्षा कालिका कलौ कलौ काली विहायाथ यः कश्चित्सिद्धि
कामुकः स चण्डाल विनाशपंचपंचलोऽस्तुमिच्छति कलौ काली विहायाथ यः कश्चिद्राज्यमिच्छति ६० सदिपीता
निवृत्यं छिमशैलनिषेचते कलौ काली विहायाथ यः कश्चिन्मोक्षकामुकः ६१ स भोजनं विना स्नेहत्वनिद्व
निमभीप्सति कलौ काली विहायाथ यः कश्चिद्भक्तिमिच्छति ६२ स शक्तिं च विना देवि मनसो मैथुनी विना
कलौ काली विहायाथ यः कश्चिद्भविकामुकः ६३ स सैंहाङ्गे परीत्यज्य ईषड्डोजनमिच्छति कलौ काली
विहायाथ यः कश्चित्कार्यमिच्छति स खड्गः खनिवृत्यर्थं पापानि कुरुते सदा महाविशेष महामूर्खो मम द्रोहे स
दा वत ६५ युगत्रये पि देवेशि कालि एवं युतत्वतः प्रन्या विद्यामुपिभज सिद्धिमाप्नोति मानव ६६ कलौका
ली स्पर्शमणि ज्ञेया विद्या कदाचन श्रीमहाकालिका विद्या कलौ पूर्णफलप्रदा ६७ प्रज्ञानात्तत्त्वज्ञानतो वा
पि लीलेवा सहेलया स्मृतापि सिद्धिदा काली सकृदेव महेश्वरि ६८ चतुर्युगानां राजस्तं वै कालिका परि।

श·ती·
२

कीर्त्तिताः विद्याराज्ञी सिद्धविद्या कलौ शीघ्रफलप्रदा ९९ वामैकाद्युपास्या च महाविद्याः प्रकीर्त्तिताः कलिर्हि य
स्माद्दामस्यपाटरूपत्वंकरोतिच १० सकृज्ज्ञानमसतेयेनकालिकाद्यामहेश्वरि यद्यसेवापरः सोयंकालिकाद्यानसंशय
हि ११ कालिर्यस्त्वतिविख्यातिदैत्यस्त्रीशैलभूरुहान् स्वधमाराध्ययेनदत्तातिप्रतिवासरं १२ एतदैसिद्धिदाद्रूत्यैम
येनकेनशक्यते वरदानेश्वचरनेतनेनेयेदक्षिणास्मृता १३ सेयंदक्षिणकालिस्तुसिद्धिदाम्मनितीरिता कालिका
घोरशीतारावामाचारप्रियामता १४ छिन्नमस्ताचवगलावाममार्गाधिदेवता मातंगप्याद्यामहादेविवाममार्गे
णसिद्धिदा १५ कमलाभुवनावालातथाधूमावतीशिवे दक्षिणाचारयोगेनसिद्ध्यत्येवनसंशयः १६ वामाचा
रेणापितथासिद्धित्यैवमहेश्वर भैरवीवामसंनम्पाबालादक्षिणवामगा १७ वसंतसुंदरीविद्यातथासंगीतसुंद
री वामदक्षिणयोगेनसिद्ध्यत्येवनसंशयः १८ रेणुकादक्षिणाचारोत्यम्यादेवप्रदक्षिणा महंतीवाममार्गेणप्रत्य
क्षाभवतिध्रुवं वालाघोरप्रयाचारश्रीविद्यायोंतथैवच लोपामुद्रादक्षिणेतितिविश्वलोकेषुविश्रुता १९ सैववामा
प्रियादेविवामाषीघ्रफलप्रदा कालीताराछिन्नमस्तासुंदरीवगलामुखी भैरवीचैवमातंगीवामाचारप्रियासदा
मातंग्पावगलामुख्यादक्षिणाख्यापिवर्त्तते २० मातंगीलघुमातंगीस्वमुखीवामतत्परा सेविद्धणेशरुद्रेशवि
ष्णुसौरेवखंघशवे वामाचारोवैदिकेपिभैरवावामतत्पराः क्षेत्रपालावामपराचीनाकाकालिकातथा २१ तथाप
शुपतादेववामामार्गेप्रतिष्ठिताः बौधाप्सुकेरलाघेचवीरवैस्नवपंभवा २२ चांडारव्योराद्देवेशवामाचारपरायणाः
वाहेस्पत्यादयोप्यन्येभेरावामपरायणाः चीनावामपरादेविवोधाचारपरायणाः गोपालसुंदरीविद्यातथानृसिं २
हसुंदरी २३ श्रीवत्ससुंदरीविद्यातथैववाममसुंदरी सुंदरीगणपोदेवितत्सर्वापिरयानतः दक्षिणाद्याःसर्वविद्याः

कामिनीयोगनायिका वाममार्गेण सिद्ध्यति नान्यथा सिद्धिदा क्वचित् ४९ एवं च दक्षिणामूर्त्तिर्हयग्रीवगणेशश्च वा
मदक्षिणयोगेण भयाचारतत्पराः ५० शैवे शाक्ते गाणपते सौरे स्वायंभुवे तथा चान्द्रे चीने पाञ्चरात्रे वैष्णवे वैदिकेऽपि च
कापालिके महेशान वाममार्गेऽत्र कारणं वाममार्गप्रकारेण सर्वं सिध्यति नान्यथा ५२ वाममार्गं विना देव न हि
सिद्ध्यति देवता तोतला त्वरिता दुर्गा त्रिपुरा विजयाम्बरी ५३ वामाचारेण सिद्ध्यति दक्षिणे नाभकारकाः अत्रार्थे
प्रत्ययादेवि सिद्धभैरवपवच ५४ अन्यथा भ्रममाणो येन रो भवति नान्यथा सुन्दरी वामदक्षस्था कालिका वाममा
र्गगाः ५५ कालीताराछिन्नमस्ताधूमावतीमातङ्गिनीति च बगलादेवदेवेश वाममार्गपरायणा ५६ वामाचारं
विहाय च कालीतारे च भैरवी महाविद्या च्छिन्नदेवच्छिन्नमस्ता विशेषतः ५७ योपासनं कर्त्तुकामस्तस्य पापो
भविष्यति षट्त्रिंशे मम सौन्दरी सततहारी सजायते ५८ विशेषात्सर्वमेतेषु कुलाचारः प्रकीर्त्तितः तदा सिद्धा सर्ववि
द्यानात्र कार्या विचारणा ५९ सुरेश्वरी महाविद्या शाक्ते सर्वा महेश्वर मन्त्रमण्डलगा विद्या वामाचारेण सिद्धिदाः
६० वामाचारेण सिध्यन्ति ब्रह्मरात्रिगणाः शिवे वाममार्गं विना देव न हि सिद्ध्यति क्वचित् ६१ वामाचारः प्र
धानोऽत्र सर्वेषु दर्शनेषु च आदौ शाक्तं तथा शैवं वैष्णवं गाणपं तथा ६२ सौरं चान्द्रं जैनधर्मं स्वायंभुवमनन्तरं बामे
चान्तर्भविष्यन्ति चैतद्वै जातिजातयः एवं दर्शनमार्गेऽपि न हि वामे करोति चेत् तस्य सिद्धिर्न देवेश मम वैरी प्रकीर्त्ति
तः सर्वस्मादधिको वामः धर्मः प्रोक्तः कुलागमे तत्रापि कालिका तारा विद्येऽपि परतः स्मृताः वाममार्गं परित्य
ज्य कालिकाभक्तिमाचरेत् तस्य क्रिया च विफला महापशुरितीरितः तत्राम्नायेऽपि देवेशि प्रथम मध्यम वेदतः
अधम स्वतन्त्री यस्यास्त्रितयं त्रितयं त्रिश यथाक्रमेण तत्र स्यात्तस्याग्र हि वोत्र यम षड्दर्शनादिमन्त्राणां षट्स्व

श०ती० स्थानेषु योजनम् तत्स्वर्णाभिषेको हि स्वर्णरूपः प्रकीर्त्तितः तत्रपञ्चप्रभेदेषु वाममार्गप्रधानतः १०९ शैवे च वै
४ ष्णवे शाक्ते सौरे स्वागतदर्शने बौद्धे पाशुपते सांख्ये मन्त्रे कालमुखेपि च ११० दक्षिणे वामसिद्धान्ते वैदिके च द्विषपि
प्रिये विना लिपिशिलाभ्यां तु पूजनेनिः फलं भवेत् १११ एवं दशमहाविद्यासु षडाम्नायत्ववामता प्रधानाम्नायः प्रधा
न्यातः कनिष्ठे सम्प्रदायं प्रिये ११२ कञ्जादिभेदैर्देवेशि पूर्वाम्नायादिकल्पने कथितस्तेक निष्ठोत्र संक्षेपे एवं प्रकीर्त्ति
ते कादिकाली महाशक्तिर्हादिस्त्रिपुरसुन्दरी कादिहादिप्रभेदेन द्विधाम्नायार्थसंहतिः ११४ कुलार्णवे तन्त्रकौले
वीरचूडामणावपि सिद्धान्ते शेखरे चैव तथा ज्ञानार्णवहृये श्रीमूर्त्तिसंहितायां च तथैव समयार्णवे एतत्तन्त्रे मु
ख्याधर्मोयं मा माम्नायादिकारणम् ११६ कादित्वाद्ब्रह्मरूपत्वं हादित्वाच्छिवरूपता ब्रह्मरूपे महाचारेन दिव्यानति
शाप्रिये नवाम्नायाय करणं नास्ति मुद्रादिकारणे स्वेच्छयानेन द्वितुस्माद्विद्यामहोन्नमा ११८ कादिकाली सर्व
तशक्तिस्तेमपकस्य प्रकीर्त्तितम् कादिकाली चादिकाली कलौ कालीतु केवला स्वेदयो हृदिरूपत्वे शिवताम्
त्पावेति हादित्वाच्छिवरूपत्वं शिवरूपत्वभावना ११९ कायक्लेशादिहीने च मामामपूजादिकं वद एवं वधा
नवाङ्गल्यां कलौ सिद्धं तिथावला २१ तस्मात्सर्वयुगेदेवि काली तारा फलप्रदा स्वेदयो कुलाचारो राजसः परिकी
र्त्तितः २२ दिव्यो कीर्त्तितो देवि काल्या राजसतामसौ दिव्योपि वीरवाङ्कल्पे तेन शीघ्रफलप्रदा २३ कादित्वा
कामराजो स्तु हादिलोपामुद्रेरिता इत्येवं देशसंमत्या पारिभाषिकमीरितं कालघोमानवाः सन्ति वद्धवः परमेश्व
रि नतत्र कादिताख्यापि हादावपि मतं ममः हादयो मानवा देव षड्विंशत्यत्र संख्यकाः ततत्र हादिता कापि योऽस्त्री
मेव हादिता कादित्वं कालिकायां च तेन प्रोक्तः कहात्मकः कादामपि कादिका हि भेदासंल्लेव सुविशः २३ ४

नतत्र कादिहादित्वं लोपायांनतत्वहादिता लोपान्वसंदरीभेदाः कामराजाद्योपया २९ श्रीचक्र कादिरादित्वं लो
पायांनतत्वहादिता लोपान्वसंदरीभेदाः कामराजाद्योपया श्रीचक्र कादिरादित्वं हादित्रिषोडशीपरा हादैत।
नियमाः प्रोक्ता यमः संयमनादयः ३० कादौ तन्नियमो नास्ति स्वेच्छया धर्ममाचरेत् नित्याश्चिद्रूपकादिमते परिभा
षामयेमते ३१ शक्तिसंगमनामानं महाकादिमते शिवे कादिहादिचतुरूपे चितवेयत्र तिष्ठति ३२ चिद्भक्तिः
कादित्रूपयाद्यादिसिद्धिज्ञानगोचरा चिदानंदस्वरूपात्वं शिवशक्त्यात्मकं भवेत् ३३ शक्तेः प्रधानं कालीं च सर्वदा
पविकीर्त्तिते संदर्याःतन्त्र चित्कापिममये प्रधानता ३४ कालीं शक्तिं विहायाथ यः कश्चिज्जपमाचरेत् स
मटिद्धीमहाडः खीयोगिनीच्यवेनः सत ३५ संदर्याः ब्रह्मचारित्वं कालेवानेद्रूपता एवं हि कादिहादीनि संज्ञा
प्रोक्ता महेश्वरि ३६ सर्वप्रपञ्चसिद्ध्यर्थं गोपनार्थं महेश्वरि गौडकेरलकाश्मीरसंप्रदायाश्च मावतः ३७ दी
ला विद्याविधौ कार्यौ तारायां च विशेषतः कालिकायां च संदर्यां षण्णां दीक्षादिविंशति ३८ कादिहादिमते
दृष्टे त्वभिषेकविधिं चरेत् स्वस्वविद्यागुरुणां नानानात्रक्रलतः चरेत् ३९ गुह्यकाश्मीरगौडाख्येना नाभेदप्र
विस्तरैः प्रत्येकानेनाष्यातनामा नाचप्रदायघेत ४० पूर्णाभिषेकसंदर्याः षोडश्यामेवकीर्त्तितः प्रभावे।
लघुषोडश्यां परिभाषामनागपि ४१ राजराजेश्वरीविद्या पंचमी परसुंदरी श्रीविद्याषोडशी पूर्णा पूर्णादी
क्षितपर्त्तिता ४२ प्रत्यभेदेपि कर्तव्यं संक्षेपात्परिकीर्त्तिते नथाकामकला कालारात्रिताघामपिस्मृता
४३ महाविद्यासु सर्वासु ह्यभिषेकः शुभावहः तत्र स्वस्वमते नैव नाम दानं प्रकीर्तितम् कालीताराद्वि।
तमस्तावेकरूपास्ति पार्वति नथानवातरीकाल्यां च चातेसह चिह्निका विधौ गुह्यकालीमैवविद्यानत्वा।

शि.ती. ५ नीलवर्णैर्युता सप्तप्रेतसमासीना महोग्रोग्रेश्वरीयता ४६ ताराचक्राकार्यमंत्रैर्नामध्ये ये स्वकुलवत् एकर्णोक्ता
प्रकारेण संप्रदायात्रकुलतः ४७ यथा दशमहाविद्यास्तु प्रत्रवः संतिपंक्तिनः यथा दशमहाविद्यास्तु षोडश्यास्तथा
कीर्तिताः ४८ तेते सृज्यासपर्यादौ सर्वसिद्धिप्रदायकाः संदृष्टामपि देवेशि कामराजादिके तथा ४९ स्वभाव
तोचलोपाद्योमध्यमत्यादिभेदतः सर्वत्र भिन्ननामानो प्रत्रवः परिकीर्तिताः ५० कालीकुलार्णवोक्तेन कालि
काफलदा ध्रुवम् कुलार्णवोक्तसन्मार्गात्सुंदरीफलदा क्वचित् ५१ पूर्णा वा सर्वसंप्राप्याः सर्वधर्मेषु संहतिः
विना पूर्णाभिषेकेन काली तारा च सुंदरी ५२ ये जपंति नरा देवि ते नराः यमकिंकराः तस्मात्सर्वथा कार्यस्तु
भिषेकश्च विस्मिते ५३ साम्राज्यदादिकालीनामभिषेको ध्रुवं चरेत् सांगं हि परिदृश्योति पीठे वकथितं मया
५४ यद्यपि देवेशि तत्र साम्प्रदायो गतः भेदा एके पितादृतं संप्रदायात्रकुलतः ५५ साम्राज्यविद्याभे
देपि द्यभिषेकविधिस्मृतः दश लक्षेषु भेदैश्च कालीविद्याकुलोस्थिताः दश पूर्वैः सप्तलक्षैः सुंदरी कीर्तिता।
भुवि विविधवैर्लतारास्याच्छिन्नाद्याः सर्वमातृके पंचाशीतिसहस्रैश्च लक्षपंचकसंयुता भुवनेशी महावि
द्यावगलोक्तगणसारदे तत्वलक्षात्वगला सहस्रनवतिर्गता धूमावती महाविद्या षोडशीतिस्तु भैरवी ६०
मातंगी नेत्रलक्षा च कमला लक्षपंचका एतेषां खलिका योगात्सहस्राणि विनिर्गता ६१ सामान्यस्तु स्वभेदेपि
दीक्षा नाम प्रकीर्तिते सप्तसप्ततिभेदेन सुंदरी तु प्रतिष्ठिता ६२ चत्वारिंशात्यभेदेन भैरवी भुवि संस्थिता भुव
नेश्याप्यभेदास्यात्मातंग्याः पंचधा स्मृता ६३ कमला शतभेदाश्च षड्विंशद्वगला स्मृता धूमावती पंचभेदा।
तारा त्रिंशांत्रषोडश ६४ दशधा कालिका छिन्ना तथा षोडशधा स्मृता श्रीकाल्या दशभेदानां भेदे दीक्षा ५

प्रकीर्त्तिता ९५ दक्षिणाम्नाये श्मशानाख्या धारस्तथा भद्रकाली घोररूपा धा कालकाली तथापरा ९६
गुह्यकाली च नवधा सप्तधा कामकालिका नवधा धनकाली च सिद्धकाली चतुर्दश ९७ चण्डकाली त्रिंशद्विधा
हंसकाली च सप्तति: एवं भेदेपि कर्त्तव्यं किमन्यद्द्रष्टुमिच्छसि इति श्रीमहाकालसंहितायां देवीश्वरसंवादे परिभाषा नाम
प्रथम: १ श्रीदेव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि पूर्णाभिषेकमुत्तमं परं श्रीशिव उवाच सुन्दरी तारिणी काली क्रमदी
क्षाविनाशिनी क्रमपूर्णाभिषेकान्ते क्रमाख्यं प्रभवं विद्यते पूर्णाभिषेकं कृत्वा तु यश्चक्रस्ततोपि चेत् स एव देवीरूप
स्यात् स देवो न्यथा भवेत् विना पूर्णाभिषेकेन पशुरूपो शिवोपि च विना पूर्णाभिषेकेन देवता न प्रसीदति ३ वि
ना पूर्णाभिषेकेन कालीतारां च यो जपेत् तस्य क्रिया हरिष्याभिवादलो जायते नर: ४ पूर्णाभिषेक शून्यस्य यत्
किंचित् कृतं भवेत् तस्य क्रिया च सफला देवता न प्रसीदति ५ पूर्णाभिषेक शून्यो हि मंत्रज्ञानं हि जप क्रिया ता
न तस्य सिद्धिमाप्नोति नात्र कार्या विचारणा ६ विना पूर्णाभिषेकेन गुरुमार्गेण पार्वति न जपो न तथा होमो
न पूर्णा जायते क्वचित् ७ गुरुं विना पि देवेशि न त्वभिषेकी तु यं जपेत् तस्य भेदं साधयित्वा सिद्धिदा नमयार्हसि
८ पूर्णाभिषेक शून्यो हि न मन्त्रं न कारयेत् पश्चिमाम्नायोपदेशश्च यद्यज्ञातानि पार्वति ९ ऊर्ध्वाम्नाये तथा तारा ची
वत्सी महाघोरस्वीपरा कालान्तका मकाली च तत्रापि दक्षिणेश्वरी १० पश्चिमाम्नाये शांभवे च गुह्यकाली प्रभोदया
त दक्षिण कालिका विद्या सिद्धविद्या परात्परा ११ चतुर्वर्गेश्वरी काली कलौ तारैव केवला सर्वदैवत कालीयं
च तत्र धीमेन सिद्धिदा १२ प्रज्ञा विद्या च देवेशि ब्रह्मा यामकलपदा सुन्दरी तु कलौ नैव कूटोहारोपि नो कलौ १३
समग्रदायैर्भवेत् कूटं तन्त्रकूटमध्यसेत् तदा कलौ समाख्यायेद् दत्वा तु कूटोहारो न जायते तस्मात्सर्वे तु पूर्णा

श·ती·
६
6

तस्माद्यत्नेन संजपेत् ग्रंथो चैतस्मात्कामरूपलोपामुद्रां च वा जपेत् सर्वदा सिद्धिदा कालीकलौ सत्वरितफलप्रदा
सहेलेषामलीं तं वा यस्मात्स्मरणमात्रतः १८ तथैव सिद्धिसूत्रो देवि देवीरूपो भवेद्ध्रुवं सावर्ं कैरलं शैवं वैस्नवं
सौरगाणपं वौद्धं स्वायंभुवं वीरं मिलितापयमाज्ञकं ग्रंथमाज्ञा महेशानि नवत्यर्बुदकोटयः त्रिंशच्छिवर्बुद
वृंदं पंचविंशपद्मकाः संज्ञाः प्रोक्ता महेशानि विद्धि प्रस्तारचोतकः १९ भाषाभेदाद्देशभेदात्सम्प्रदायभेदतः
ग्रामाम्नायभेदेन नानासिद्धादिभेदतः २० शैवे सौरे वैष्णवे च गाणपत्ये परिचलतः सर्वे से कं प्रकृवीत तमज्ञा
मप्रदापयेत् २१ एतां भिषेक षोडं च लक्षपूर्वां महत्तथा पंचषोडशपरिज्ञाना त्कि मतः सिद्धिसाधनं २२ षट्शां
भवसंभावो भावे विद्यांसमेदनी समेशं चैव विज्ञात्वादीक्षा कार्या हितेक्षणे २३ प्रथमं कालिकाकृष्णा रक्ता भा
सुंदरी ततः दृष्टो कालीमताख्यरूपा सिद्धिदा नीलभास्वरा २४ उत्पन्नि दशविद्यानां देवानामपि पार्वति सर्को
संकथितं देवि हृद्योराम्नायभेदतः २५ पातंजले पि मषिंण्यां सारे सिद्धांतसंभवे कुलचंद्रीप्रिये देवि भास्करे शैव
रेतथा तंरंगिण्यर्णवे देवि प्रकाशे संहिताविधौ प्रयानिशमशदीनि तंत्राणि कीर्तितानि प्रिये प्रतिपाको वतेत्रा
णिष षिवेदालयानि च सर्वाण्यपि तथा सम्मिस्स तिसुत्यादिकं तथा षडाम्नायत याटे व तथा षट्दर्शनोदिके
भिन्नाभिन्नानि तंत्राणि संहितादीन्यपि प्रिये शैवं दाविंशतं तंत्राणि त्वं वैष्णवमहं शतत्रयं पंचविंशत्संख्याका
निमहेश्वरि २६ प्रसंख्यातानि चोक्तानि दशविद्याक्रमाक्रमः महाविद्यासिद्धविद्या तथा विद्याक्रमेपि च महानी
लक्रमेणैव छिन्नमस्ताविधिस्ततः गंधर्वाख्यक्रमेणैव पंचमीश्वविद्दुर्लभा महागंधर्वमार्गेण षोडशी फलदा ६
यिनी सौभाग्याख्यक्रमेणैव गाला फलदा कलौ २७ जीवचक्रक्रमेणैव भैरवी श्वविकीर्तिताः महाधूम्रक्रमेण

अंगीकृतैकैकनामभेदैर्नानानामविधायिनी शिव उवाच तवरूपं महामाया पूर्वं तन्नीलरूपकम् ततो वै संहरे रूपं रक्तवर्णं परात्परे ३८

फलदा धूम्रनायिका ३५ राजमार्गक्रमेणैव मातंगी सकलेष्टदा ब्रह्मभावक्रमेणैव दिव्यमार्गक्रमेण च ३६
पशुमार्गक्रमेणापि मातंगी कमलासदा दशक्रमेण देवेशि दशविद्याफलप्रदा ३७ कालादित्रितये देवि एको-
पि परिकीर्तिताः एकहि त्रिविधा देवि कोटिधानन्तरूपिणी ३८ लोकान्तरे च चत्वारि तारा बडुर्गा च शारभो धनी
शी कालवामे बगला रात्री कूलसर्विका ३९ प्रत्यक्षा महाविद्या कौलकसुखप्रदा कुलाचारप्रसन्नास्या कुला-
चारफलप्रदा ४० नवदुर्गा महादुर्गा तथैव सर्वमंगला वज्रप्रस्तारिणी काली तारेति नामवाचका ४३ अन्ना-
न्यरूपमेषु क्रमा केवलं रुद्रलिङ्गेश्वरी श्मशाने चामरे देवि चोत्तराम्नाये श्मशाने ४४ वशीन्याम्नायके देवि वामभक्ति-
मास्मृतिः ब्रह्ममाला मेरुमाला तन्त्रधाना तु कालिका ४५ नारिकेलभवा माला सिद्धमाला प्रकीर्तिता शैवमा-
ला तु रुद्राक्षा स्फटिकाद्या विनियोजिता ४६ शिवप्रधानाच्छैवं स्यात् शिवभावः प्रकीर्तितः शक्तिः प्रधानाच्छाक्तं स्या-
त्स्वरूपा हे चिदात्मिका एतद्धि लोपनाज्ञानात् शिवद्रोहमीरिता प्रत्याचारधर्मेण तु ब्रह्मत्वादपि शीकरि ४७
सुन्दरी श्रीमहाविद्या राजराजेश्वरेश्वरी व्यासजलैः सदाचारैः कल्पोक्तेनान सिध्यति ४९ स्वः स्वः पायिरूपदेवि
ताः हेमवैतिकलोष्ठगे पापवाङ्क्रमो देवि सुन्दरी न प्रसीदति ५० ब्रह्ममालाधारणात्तु ब्रह्मविद्या प्रकीर्ति-
ताः शिवमाला प्रियत्वात्तु महापरशिवात्मिका ५१ प्रेतपञ्चमहेशानि कादि हादि मतद्वये कादि हादि मते देवि
द्वयेपस्यास्ति सीकरः ५२ त्रितये हीति लोपस्तु काली तारामयो ध्रुवं एवं कादिमते देवि नित्या क्लिष्टानहृश्य-
ते ५३ त्रितये ह्रीति लोपे त्रिभागपापो न लभ्यते मेरुमालागलेधार्यं पञ्चकादिमते शिवे ५४ मेरुरुद्राक्ष-
हितैः धारणं तारिणी विधौ केवलं मेरुमाला तु सर्वसिद्धिप्रवर्तिका नारिकेलमयी माला तद्भावे प्रकीर्ति-
ताः एतासां धारणाद्देवि कितवत्वकरे स्थितं श्मशाने भोजने कार्यं तद्रसधारये छिवे भगलिङ्गमयैर्दे

शा·नी·
१

विदेवीतन्त्रं येल्लिवे ५८ भगवानेरपुरोभूत्वा भोगयत्नेन संविशेत स्वात्मानमनमेतद्धि कालीनाममयं परम ५९
भोगेनैव समालायात्स्व भोगात्साधको भवेत श्रीदेव्युवाच मेरुमालाधारणेन कथं कार्यं वदाधुना शिव उवाच
रुद्राक्षैस्तव धार्यं च कालीमेरुमयी परा रुद्राक्षैरुरसं येष्व स्वेशदैः कालिकामन्त्रः मेरुः शिवस्य कं येतव्वर्तते येन हे
तन्ना तेने यं मालिका सिद्धा हरभवणरूपिणी ६० रुद्राक्षाः साधकैर्नैव धार्यते स्वेदगीमते नारिकेलमयी।
माला सर्वविद्याविधौ स्मृतिः ६१ सर्वस्मान्मेरुमाले यं कलौ जागर्ति केवला कालिकाब्रह्मविद्यायं चिरकालाचिर
स्वरूपिणी ६२ येन केनउपायेन साधनीया परांबिका सुसिद्धः सिद्धिमाल्लोके बहु किं परचेटिके ६३ परे पराधे
प्रत्ने वित्ततैरपि पार्वति महिमावर्णितेन हि कोप्यस्ति भूतले ६४ इति श्रीयत्नोभ्यतानासंवादे उत्तरतन्त्रे सिद्धमत
रहस्ये द्वितीयः पटलः २ श्रीदेव्युवाच देवेश श्रूयतेत्वेनचाम्नायादिविनिर्णये शिव उवाच आम्नाय नवधा।
प्रोक्तो चोत्तरादिप्रभेदतः विभेदे बहुभेदत्वे चितयेचितये विभु उत्तमं च विश्ववर्णी शैवो वाहि दर्शनेन च २ शाक्तं
शैवं वैष्णवं च सौरं गाणपमेव च बौधं चरेवदेवेशि दर्शनानि च षट् क्रमात षड्दर्शनस्य षडाम्नाया ऊर्ध्वाम्नाये प्र।
कीर्तिताः प्राग्नेनैव प्रकारेण पूर्वदक्षिणपश्चिमाः उत्तराधैवसंज्ञः तु षडाम्नाये प्रकीर्तिताः ग्रंथेशेषोतिगा।
दितो देवी लोके विराजते मध्यतः ऊर्ध्वऊर्ध्वा पितिहत्वे वनसेशपः मध्यमः स्वचितो दे विरश विद्यादि भेदतः ऊ
र्ध्वाम्नाये महाषोडा उत्तरे तारिणी स्मृता कालिका चैव षट्चक्र भैरवे देवे विधा शिवे ग्रंथेह्यादिमते प्रोक्तः स्वका
दिमते धुना पूर्वोक्तपवयुगे ऽस्माहश विद्यादिमध्यतः ८ महाकाल महाकाली तूर्ध्वाम्नाये च देवता दशाकल्पा।
दिभेदैश्च कलिदृः परिकीर्तितः ९ शाक्तं शैवं गाणपं च वैष्णवं सौरमेव च ऊर्ध्वषड्दर्शन योगे प्रत्यक चोदक च पा
र्वति १० क्रमेण योजना देवितदन्याः परिकीर्तितम बौद्धाम्नाये चेटका सगंधर्वा यक्षराक्षसाः इन्द्रजालादिके

मकलीर

देविपातालाम्नायतमध्यगाः पूर्वाम्नायेवाम्नकौलौदिक्षरक्षौतदक्षिणे १९ पश्चिमेवीरकौलश्चउत्तरेवाम
एवच ऊर्ध्वदिग्यौमहेशानिपातालेपशुमार्गिकः २० तदिच्छयाततन्मार्गः कीर्तितापरमोत्तमे वसकाली
सिद्धरूपाद्यनिरुद्धसरस्वती २१ शिवरूपीचित्स्वरूपीश्रीमद्गंधर्वसुंदरी तथापिवृद्धवीरराघः योगेसं
पूर्णपार्वति २२ षट्त्रिंशल्लक्ष्मिमध्येचसंपूज्याचोत्तरोत्तरं रजगकादिहादीनांमध्येभेदाहिधासला
२३ पार्वतीयाकादिरूपाहादिमातंगनीपरा मातंगिनीलघानारीसानारीशुष्मिणीयदि २४ सापि
वैशयदिभवेत्सापिप्रथमशुष्मिणी प्रबोद्धया बृहातप्रोक्तासर्वोत्तमोत्तमा २५ ईदृग्विधापार्वतीयाके
रत्नाकौलिकासरला ईदृग्विधासमानीयसुंदरीकामलालसा २६ नष्टाशास्यादयोमासोतस्यासर्वांग
केप्रिये एवंभूतजीवचक्रेयोगिचक्रंप्रपूजयेत् २७ सांगोसावरणोदेविसर्वस्थापनपूर्वकम् सबलोतेच
संपाद्यसंलोकायोनिमंडले २८ संजपेत्परमेशानिध्यानपूजापरः सदा योनौध्यानंप्रकुर्वीतससिद्धोभुवि
जायते २९ एतस्मात्पापतोदेविपार्वतीयांचशुष्मिणीं पूजयेद्देवदेवेशित्वभावोद्वियमप्यले ३० पूर्वो
क्तान्यतमोवीरस्सामरस्यप्रयोगतः निर्गुणोहंतथाशुक्रेसगुणोप्यभवाम्यहे ३१ सगुणोहंतथाशुक्रोनिर्गु
णः प्रभवाम्यहं बहुज्ञानादवेत्स्रकृतरूपायोनिरेवच ३२ योनिशक्तिंविहायघाद्यकालीतारांचयः स्मरे
त् सदृतिहोमहापापीवीरहासैः वसंमतः ३३ एतदभ्यासवाहुल्यादेतपञ्चकरेभवेत् तत्रवृद्धासनंवापि
हाविंशत्यासनानिच ३४ एतन्मध्येग्राह्यमेकंतत्रजप्यात्तारिणी वीरासनेसमासाद्यवीरमालाकरोत्त
मे ३५ वीरपार्श्वेवीरशक्तौवीरविद्यांजपोजपेत् प्रबलोतेचसंध्यायांमहामोहनकालिका एवंनाजाप्य

शती
८

तोकृत्वा ब्रह्मकालामघोभवेत् ब्रह्मत्वं कथमित्युक्तं वदस्व मयि शंकरे शिव उवाच तच्छृणुष्व प्रिये वंदे स्त्रीत्वं सं
योगतत्सौख्यं सामरस्यात्मकं परं परानंदरसो भक्तिरिति संख्या प्रकीर्तिता त्रयेतोधिकतो देवि विधिवज्जन्मप्रजाय
ते स्त्रीवर्गाधिकतो देवि कथमाप्नुयि स्वयं प्रिया ४९ सामान्येन वै शिवस्यात्र निर्गुणोयं निराकृतिः निर्गुणत्वं कथं
देवि तद्देव कथ्यते मम ५० किमगणस्तु तो देवि त्रुटित्युक्तं वलोगता ५१ तदेव निर्गुणत्वं च निराकारत्वमेव हि के ५१
अनेकधा वर्णमानमेकमेवास्ति केवलं यथा घटा घटस्य वहिस्तथा तेन प्रवर्त्यते ५२ वर्णना शक्तिरूपेण तद्ब्र
ह्मपरिकीर्तितं एवं सवर्णत्वं यत्त्व सगुणे तत्प्रकीर्तितं ५३ अवर्ण्यं यत्महेशानि निर्गुणे तत्प्रकीर्तितं ब्रह्मानं
दसमत्वमिति निर्गुणोपि प्रदृश्यते ५४ निर्गुणो समता खं देनाखं दसमता परे एवं समरसानंदो भक्तिरित्यभिधी
यते ५५ योनिलिंगोद्भवं सौख्यं परब्रह्मेति देवि तत्त्वविदः तद्द्वं समहासौख्यं परब्रह्मेति कीर्तितं शक्तिदर्शनजं
सौख्यं स्वर्गमित्यभिधीयते सौख्यानंदो भवेद्भक्तिरित्युक्तं कालिकामते ५७ अनागमागमसौख्यं विरक्तिः प
रिकीर्तिता विपरीतं ब्रह्मतत्त्वं महानंदरतद्भवः ५८ आलोकनं ब्रह्मपदं स्पर्शनं ब्रह्मदर्शनं संयोगो ब्रह्मणो देवि
वियोगः संक्रमस्मृतः ५९ ध्वनिर्वाद्यानि देवि संश्लेषतो मतं शिवे ६० परतत्त्वं स्वात्मशक्तौ स्वात्माकारे शि
वे सदा ६१ शरीरस्थे महालिंगे न सामरस्ये विलोक्यते एतदभ्यासकार्यार्थे शक्तिसंभोगभावना ६१ इदं तत्त्वं
यथा देवि तथा कं रलिनी शिवे सौख्यानंद समाधौ तेसमिति निर्गुणनामता ६२ अभिधानं ब्रतात्व्येयं कालिका
कीर्तिता भुवि शक्तियोगाच्छिवे ब्रह्मरूपत्वकीर्तितं मया ६३ सद्ब्रह्मभावनं कृत्वा पूर्वोपरि शिवस्थिताः सर्वे
संहारकं कर्म तत्त्वौ देवि विधाय च ६४ ब्रह्मदेहे विहाय यः शिवो ध्यानपरो भवेत् ध्यानस्य संस्कृतिर्जाता सा ब्र ८

8

स्वभावनागता ५५ तदभ्यासनिमित्तार्थं शक्तेराकर्षणं कृतं देव्याज्ञातं शिवोऽथ षण्मार्गस्तुतिपरायणः ५६ शि
वस्य बुद्धिस्मरणं देवे देव्या कृपा कृता एवं बुद्धिकृता देव्या शिवेनात्मसमीतरे ५७ मानसे धृतमात्रेण शिवेनाकर्षणं
कृते विनाकर्षणकं कर्म मम मिथ्यात्वदायकं ५८ इत्येवं मानसे धृत्वा मेचकाल्याप्रकाशितः कालिकाकाम
स्वरता महाकालसमन्विता ५९ सपवस्प्रादितात्याओक्त परब्रह्मेति गीयते सच्चिदात्मस्वरूपेयं ब्रह्मस्वरूपाद्यनिर्गुणा
६० तयास्वनिर्मिता शक्तिं शिवाग्रे स्वर्गमागतः साधनार्थं मघोरमात्वेवं श्रीकालिकाब्रवीत् ६१ तदा शिवः
परशिवः पूर्वाभ्यासे तु तत्परः एवं शक्ते साधनाच्च कालीकामस्वपागतः ६२ कालाग्रे शिवशक्तिस्वरूपा कार्या
निर्मिता त्वरा ग्रतिगवान्वितः शंभु द्वितीया संदरी मम पूर्वा काली महाविद्या सा वै संदरिका नहि एकस्मिन्दि
वसे देवि द्वाभ्यां शक्त्या समन्वितः ६४ प्रपंचमूल्लो हि शिवः कालाधसंनिभां वदेत् द्वितीयवाक्ये हि तया चो
दरे हेति संवदेत् ६५ तृतीयवाक्ये देवेशि द्वितीये संदरी प्रति त्रैलोक्यसुंदरी प्राणप्रिये मम स्वरूपिणी ६६
इत्युक्ते दक्षिणा देवि ब्रह्मस्वरूपा प्रचंडिका आदिशक्तिः पूर्णरूपा क्रोधाविष्टा बभूव ह ६७ तदा तत्संदरीरूपं सौभा
ग्याण्लकरं वरं राजराजेश्वरीरूपं बिभ्रती परमेश्वरि ६८ तदा परशिवः शंभुर्विस्मयांचितलोचनः प्रहर्षेण समंघो
चानो संघोगो गुणपदवत् ६९ प्रपंचशीलेन विद्यागरिता परमेश्वरि महत्यपंचरूपा षे कोटिब्रह्माण्डनायिकी ७०
योऽभूत् तदा जाता महाश्रीचक्रनायिका आद्या श्रीदक्षिणा कालि द्वितीया कालभैरवी ७१ तृतीया राजराजे
श्री श्रीविद्या परिकीर्तिता तस्याः कृपाकटाक्षेण राजराजेश्वरोऽभवत् ७२ मायाजालादिकं सर्वं पूजामंत्रान
नेकधा तदैव चषडाम्नायायोदयास्तायादिकाः प्रिये ७३ पूर्वा प्रकृतिरूपा स्यात् मूलविद्या प्रिये वदे तदाम्नाय

शा·ती·
९

प्रपंचोपि विनिर्मितः परमेश्वरि ७४ काद्यंमतंकादिमतंहाद्यंहादिमतंप्रिये ककारोह्यादिमतस्थहकारस्तत्रमो
मतः ७५ हकारोमेरुसंज्ञस्तु स्वराःषोडशकीर्तिताः ककारस्त्वेवदिग्धामंचस्तत्रतास्नायगोचरः उत्तराम्नायगातारा
चश्रीमहातारिणीस्मृता सुंदरीकालिकारूपाश्रीमहाछिन्नतारिणी ७७ तारिणीहितीर्थदेविसर्वदातिष्ठति
प्रिये एवंब्रह्मात्मकोमंत्रःकादिहादिमतात्मिका ७८ प्रथमेकादिवर्गोवाहादिकंप्रथमोथवा कादिप्रथा
मवर्णोस्यहादिःस्यात्वस्स्वंइतिः ७९ वीरेश्वराणांगणनानास्त्येवप्रियवादिनि मातृकेतिनचेतस्मात्कालदायहस
मन्विता ८० संपूर्णमातृकादेवियस्यपाद्येवनसंशयः तस्मात्कादिमतेचाद्येकीर्तितेप्रियवादिनि ८१ कादिहा
दिचादिवर्णौसंघस्तेपरिभाविनि कादिहादिसुसर्वत्रमंत्रप्रोक्तोमहेश्वरि ८२ ककाराद्धसकाररूपत्वेसुंदरीपरशिवा
त्मिका कलौकादिमतेवर्णंपूर्वमेकस्थितंप्रिये ८३ एवंसंसारसिद्ध्यर्थंप्रपंचोनिर्मितःशुभा आगमेबहवोभे
दाःषड्दर्शनप्रकारजाः अन्येपिकोटिशोभेदाःसंत्येवप्रियवादिनि सर्वशास्त्रेषुचसर्वेदापुराणेव्याकृतिस्तथा
न्यायमीमांसकंवेदसांख्येपातंजलेतथा कथ्यादिबहवोभेदाःप्रपंचायचकीर्तिताः यदारभ्यधृतंरूपंसुंदरेपर
मेश्वरि तदारभ्यप्रपंचोयंसर्वत्रपरिवर्तते यदिकादिमतेचैकंवर्ततेसत्यवादिनि तदाशुभ्रांसोदेवेशिमहा
कालस्वरूपिणी छिन्नमस्ताश्रीकालिकारूपःभवत्येवनसंशयः इत्येवंहिप्रपंचार्थंशास्त्रंवैसर्वशोभवत् ८४
गाणपंसौरंबौद्धंचषड्दर्शनमतीरितं मतानिबहुसंख्यानिसंजातानिमहेश्वरि ९० वैदिकंशास्त्रनिंदास्यात्
शैवागाणपतेस्तथा गाणपत्येसौरनिंदासौरेवीरस्यनिंदने ९१ वीरेजैनस्यनिंदास्यात्जैनेकापालिकस्यच
कापालिकेबौधनिंदाबौधेनानामतानिच ९२ एवंभिन्नमतान्याहुःपुराणाद्येषुशांभवि वेदानिचै शाखाबै

बहवः परिकीर्त्तिताः एवं निंदा समस्तस्य भेदे जाते महेश्वरि नैकत्वं मनोलयं नैकस्य प्रियवादिनि ४३ सर्व
सर्वज्ञात्मनो मन्निंदात्व प्रपंचेन प्रकाशिता भिन्नेभिन्ने प्रशंसेति निंदेति च परस्परं ४४ न विद्यासिद्धिमाप्नोति
संभ्रमेति पिशाचवत् प्रमोदयेदिति निंदानतदायैकं प्रजायते ४५ तस्मादैकं समुसिद्धर्थ्यं कालिकां भवता
रिणीं पूर्ववैदिति नानार्थे रूपं संहरमेव तत् ४६ सविभ्रती महादेवि संभाद्यास्विलनाशिनी सप्रप्रेतैकपंचे
कराजितेनाव हस्तिवा ४७ श्वेतरूपं महाकालहृदयोपविवासिनी कोटिकालानिलज्वालासेवनीयाविवि
धानतः ४८ सर्वसर्वोदिभूतेयं कादिसिद्धिप्रदायिनी इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ४९
इति श्रीमहाकालसंवादे एकत्ववीरयोगो नाम तृतीयः पटलः ॥ ३ ॥ देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि शक्ति
कोणस्थनिर्णयम् शिव उवाच रयोग्रयः सुघोरामाः देवास्तापि रघोरणाः भावत्रयं तथा शक्ति त्रयीना
शीत्रयात्मिका १ विद्यासिद्धिस्थितत्वाल्लोणात्रयसमन्वितं त्रिकोणवासिनी काली वीरसिद्धावरप्रदा २
ध्येयाज्ञेयाकलौ देवि नान्यविद्याकदाचन सेवते सिद्धिलाद्देविराजसात्मदर्शना ३ दशकोटिप्रजापाद्यैः
कदाचिद्वरदा भवेत् कलौ काली कलौ काली कलौ कालीत्व केवला ४ श्रीमत्कादिमताधीशा कलौ शीघ्र
फलप्रदा महापंचमकारैश्च प्रजपेत् कालिकांबिकां ५ शक्तिं विना नहि जपेत् शक्तिकारणं विना तदापा
वमयो हमित्येवं परिभावयेत् ६ एवं भावसमायुक्तः षोढान्यासपरो भवेत् दशविद्याविधौ देवि दशधा
भिन्नभिन्नता श्रीविद्यायां महेशानि षोढा पंचकमीरितं लघुषोढा पूर्वषोढा महाषोढात्तृतीयका ८ चतु

श्या·ती·
२·

10

र्यो मंत्रषोढा च पंचमी गुह्यषोढका षोढा षट्कं कालिकायां भेदे भेदांतरेण च ९ लघुषोढा महाषोढा गुह्यषोढा
तृतीयका मंत्रषोढा शक्तिहंसी द्विरूषोढा रसभिधा १० षोढा पंचक्रमं ज्ञेयो धो छिन्नाया वज्रिसंतिका चपला
योन्तया देवि वामस्तहितये प्रिये ११ लघुषोढा महाषोढा द्वितीयं परमेश्वरि प्रत्येकं षडृषित्वं च संध्या
नेन समाचरेत् १२ ऋषिच्छंदादिकं यत्र कीर्तितं परमेश्वरि तद्देवतं जगादितं मनुके मूलदेववत् १३ ध्याने
छंदादिकं स्तोत्रे देवीवत्सर्वमेव तत् ग्रथितं च परं स्तुर्यो न्यासात्क्रमं मार्गतः १४ इति मे लेपतः प्रोक्तं किमन्यछ्रो
तुमिच्छति देव्युवाच क्रमेणादशविद्यायाः कल्पकाविविधा वद शिव उवाच कालीताराच छिन्नासुंद
रीबगलामुखी मातंगी शाभिला लक्ष्मी सिद्धिविद्या च भैरवी १६ धूमावती क्रमेणैव महाविद्या दशैव तत्
काली कूर्चं च धूमाया फट्कारान्ता कल्पकामता १७ प्रत्येकस्या ऋषिः प्रोक्तो विराट् छंदः प्रकीर्तितं देवता कल्प
का काली बीजं मायाभिधं मतं १८ कामशक्तिस्तथा कूर्चं कीलकं परिकीर्तितं षड्दीर्घाद्यानकामेन षडं
गन्यासमईरिता १९ ध्यानपूजादिकं सर्वं कालिकावत्समाचरेत् मायारमा तथा कूर्चं तारिणी कल्पकास्म
ता तारिणी कल्पकास्य तु पार्श्वविरूपाक्षो ऋषिस्ततः त्रिष्टुप्छंदः समाख्यातं देवता नीलतारिणी
कूर्चबीजं तथा माया शक्तिश्च कीलकं मायापान्तषड्न्यासानि सर्वं नीलसरस्वती वज्रवैरोचनी प्रोच्यस
वृषांते सर्वं - मेव ऋतिकालो ऋषिः प्रोक्तो गायत्री छंद ईरितं हं बीजं मूलतथा शक्ति कीलकं रेचिनी मता
शिवषट्दीर्घयोगेन षडंगन्यासमाचरेत् ध्यानपूजादिकं सर्वं छिन्नावत्समुपाचरेत् संपत्प्रदाया प्रत्य १०

मेबीजं श्रीभैरवीमन्त्रो विकरालोऋषिः प्रोक्तो पंक्तिः छंदः प्रकीर्तितं देवताभैरवीनाम्नाकल्पकापरिकीर्ति
ता ह्रेंबीजं सौंमहाशक्तिरमा च कीलकं स्मृतं षड्दीर्घाद्येनबीजेनषडंगन्याससमाचरेत् ध्यानपूजादिकं स
र्वंबालावत्समथाचरेत् सुंदर्याकल्पकादेविसंप्रोक्तोद्वादशाक्षरी वाग्भवंकामराजंचलज्जाचत्रिपुरेपदं शीव
भगवतीप्रोच्यतदंतेचहृद्यंवदेत् सुंदरीकल्पकाद्यास्य ऋषिरानंदभैरवः गायत्रीछंदइत्यादिष्टवाग्भवंबीजमी
रितं लज्जाशक्तिमहेशानिकामबीजंचकीलकं देवतात्रिपुरेशीचषडंगेनत्रिहृद्येनच ध्यानपूजादिकं सर्वं सुं
दरीवत्समाचरेत् मातंगीबालालक्ष्मीधूम्रोच्छिष्टाक्रमेणतु तारंकूर्चंनारसिंहैः पंचमीकल्पकामता ऋषिः
भैरवनामाचयन्त्रछंदसिपार्वति देवतासैवबीजानिस्वस्वदैवक्रमेणच ध्यानपूजादिकंसर्वं स्वस्वदैववदाचरे
त् इतिसंक्षेपतःप्रोक्तंकल्पकंयंत्रणप्रिये कहेश्वरीमहाविद्याद्भुतसिद्धिफलप्रदा कहेतिघ्नतरोमंत्रोयस्यचित्ते
विराजते सएवकालीरूपस्यान्नाग्रदेहमवाप्नुयात् कहेतित्रिपुरेणीमहाविद्यातस्मात्सर्वदाचरेत् रक्तवस्त्रालोम
मादायतस्योयोनिंप्रपूजयेत् योनिपूजनमात्रेणत्रैलोक्यविजयीशिवः त्रिकोणसंज्ञायोनिः स्यात्तत्रस्थो।
बिंदुरूच्यते त्रिकोणमध्येसंभावैतयासावरणप्रिये सरहस्यांप्रपूज्यायतत्रयंत्रेविभावयेत् कृत्वावरण
पूजांचयत्किंचिज्जपतिप्रिये तत्सर्वंसिद्धिदेदेविनात्रकार्याविचारणात् तथायदुच्यतेदेविपुंभवायदिवाशुभे
तत्सर्वंयत्नतोदेविकर्तव्यनिमिच्छया योनिलिंगामृतैर्देवितर्पणंसर्वदाचरेत् ब्रह्मरूपासिद्धरूपाप्रसन्ना
कालिकाभवेत् कुचपूजानाभिपूजाकोणभावेप्रपूजयेत् कोणेतदीयविद्येतेनाद्यः तिसृप्रधानेका त्रि
त्रुस्रवतिचंद्रसूर्याग्निस्रवतिभानवो बीजंस्रवतिचाग्नेयांत्रिकोणेमध्यमास्मृता प्रमेयनादिकांबीदुपूज्यते

शा.ती.
११

यप्रतर्पयेत् भगलिंगामृतैः कुंडगोलोद्भवैस्स्वयंभुवकैः स्वयंभूकुसुमैर्देवि पूजयेत्कालिकां सदा मुंडमालाग
लेधार्यामहाशंखेकृतं तु तत् ध्यानेयोनिस्त्वहेलाकामकालानवाप्नतः नरमालाहैव माला स्वामने योनिमंड
लम् एवं यः कुरुते देवि त्रिशक्तिसिद्धिमाप्नुयात् अन्यथा नैव जापैश्च वीरसाधनकोटिभिः त्रिशक्तियेन सिद्ध्य
ति किमन्यत्कुलसिद्धिभि इति श्रीतन्त्ररामते चतुर्थः पटलः देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि यक्षिणीमंडलं शुभं
शिवउवाच गंधर्वीमरसोयक्षाकिन्नरागुह्यकादयः एतेषां देवदेवेशि मंडलानि बहूनि च यक्षिणीमंडलं चा
दौ ततो गंधर्वमंडलं अप्सराकिन्नरीयुग्मे ततो गुह्यकयुग्मकं भगिनीनागिनीयुग्मं कुष्मांडमंडलं ततः महा
क्रोधेन क्रोधेन श्रीपाथमंडलेन वा अन्यथा नैव सिद्ध्यंति लक्षकोटिशुभैरपि महाविद्या महायक्षा मंडले
सिद्धमंडले महायक्षस्य यक्षिण्यो महायक्षस्य यक्षकं कस्मिन्कोवाभवेद्यक्षी महायक्षस्य कोभवेत् एतद
ज्ञाननतो देवि नहि सिद्ध्यति कुत्रचित् पूर्वोक्तमंडलान्यत्र सिद्ध्यंति विद्याया ध्रुवं आद्याकालीचतद्यक्षी महाम
नीपरा द्वितीया भ्रामरीयाच चंडघोरेश्वरस्तेदरी भैरव्याः चंडेश्वराच भार्याच भगिनी स्वता मतामालीकेलि
कुचीस्वयस्वचशालभंजिका यक्षिणीरूपमाख्याते यक्षिणी चैव मातृका ताराघाः तारिणीयक्षी किकटापश्च
नायिका छिन्नाया लेपटायक्षी बालायाच विशालिका कमलायास्त्वधनदा भुवनेश्याः शृणुप्रिये त्रैलोक्यमो
हनीयक्षी मातंग्याः शृणुयत्नतः श्रीमनोहारिणी प्रोक्ता धूमावत्याः शृणुप्रिये भीषणीयक्षिणी प्रोक्ता दशमं
डलमीरिते दशविद्याविधौ देवि महायक्षप्रकीर्तिताः याद्याया यास्वया यक्षी सातस्यास्सेवकीपरा तस्याःचो ११
पासको यो हितस्य सासिद्ध्यति ध्रुवं अन्यमंत्रं जपमानो योगांको चिद्यक्षिणीं जपेत् नतस्य फलसिद्धिः स्याद्यक्षि

लीकोपमामयात् दशमंडलपर्यलिप्णाभेदावैकोटशःस्मृतः तेपिवेदशविद्यानांभेदासिद्ध्यंतिनान्यथा अतेमं
डलमध्यत्रसिद्धंभवतिनिश्चितं एतद्योवैनजानातितस्यापदाकष्टंभवेत् प्रथाप्तनाधिकाधतसिद्ध्यंतेत्रमहेश्व
रि षट्त्रिंशतत्वपर्यालिप्णोपलिप्त्यः षोडशीप्रिये विद्यासिद्धोप्रसिद्ध्यंतिनान्यथानाशमाम्पयात् इतिश्रीउत्त
रतंत्रेपंचमःपटलः देव्युवाच विद्यासिद्धिविनादेवसिद्ध्यंतिनाहिचावद पर्यालिप्णादिमहासिद्धोतस्यदुर्लेकु
ष्टंभवेत् एतज्ज्ञानवशाद्देविसर्वेसिद्ध्यंतिनान्यथा प्रथमरामंडलेदेविकिन्नरीमंडलेतथा २ गंधर्वमंडलेदेवि
सिद्धगुह्यकमंडले पिशाचमंडलेचैवभूतिनीमंडलेतथा नागिनीमंडलेदेविडाकिनीमंडलेतथा कूष्मांडमं
डलेदेवितथासावरमंडले दशविद्याक्रमेणैवश्रीक्रोधमंडलेनवा पार्थमंडलयोगेनसर्वेसिद्ध्यंतिसिद्धयः
५ मंडलेचिंतयेद्देविग्रंथगाथाः स्वसिद्धिदाः मंत्रसिद्धिविधानेनसर्वेसिद्ध्यंतिकेवलं ६ कालीतारासुंदरी
चत्रियोगसिद्धंतिध्रुवं प्रथमध्यानैवसिद्ध्यंतिनात्रकार्याविचारणात् ७ इतिसंक्षेपतःप्रोक्तंदीक्षातत्रशृणु
प्रिये शिवउवाच कालीतंत्रोपमार्गेणपूर्णदीक्षाप्रकीर्तिता ८ रहस्यक्रमतंत्रोक्तास्वधीस्वाधास्वरूपि
णी स्वधाशांभवतंत्रोक्तानिर्वाणस्वरूपिणीपरा ९ परातंत्रवतंत्रोक्ताशांभवाख्याप्रकीर्तिता शक्तिसंगम
तंत्रोक्ताशांभवाख्याप्रकीर्तिताः १० ऊर्ध्वाम्नायपरिज्ञानेपराप्रासादचिंतने महाषोढापरिस्कारेनाल्प
स्यतपसःफलं ११ पर्यायनित्यविज्ञानेनित्यानित्याप्रपूजने षट्बीजपप्रकारस्यनाल्पस्यतपसःफलं १२
पंचषोढापरिज्ञानशांभवाम्नायस्यचिंतने नामपारायणेनाममंत्रपारायणंतथा १३ गुप्तनित्यापरिज्ञा
नेनाल्पस्यतपसःफलं पूर्णाभिषेकषट्कंचकालिकामंत्रचिंतनं १४ नीलसाधनकंकर्मनाल्पस्यतपसः

वर्णत्रयं च चिन्तां च शोभनां दीपविक्रिया कालीतारानामधर्मो नाम्नास्य तत्पसः फलं १

शा॰ती
१२ फलं १५ प्रतिहृत्सरस्वत्याः समाविद्या न चान्यत्र वै एतस्या ज्ञानमात्रेण किं न सिध्यति भूतले १७ श्रीविद्यायां
महेशानि वीरसाधनमाचरन् अहोरात्रे कलौ तारासुन्दरी च प्रसीदति १८ सुन्दर्यां नीलगन्धर्वौ कर्तव्यौ सिद्धिमि
च्छता महादिव्यक्रमेणैव महावीरक्रमेण च १९ महानीलक्रमेणैव कालिका दक्षिणात्मिका सिध्यत्येव म
हेशानि ॐ श्री ह्रीं च पश्चक्रमात् २० अन्यादिक्रमेणैव तारा प्रसिध्यति स्वयंभूदृश्यक्रमतः कालिका सिद्धिदा
भवेत् २१ स्वजातदृश्यक्रमतो साधना भैरवी मता स्वयंभूक्रमयोगेन किं न सिध्यति भूतले २१ वाचा सर्वेव
भवति वाग्भवे परिकीर्तितं वाग्भवं ब्रह्मरूपं वै अर्धनारीश्वरं स्वयं २२ शिवशक्त्यात्मकं बीजं यो जानाति स
साधकः वाग्भवे सर्वमूलं तु शक्तिचक्रात्मकं प्रिये २३ शक्तौ सामरसानन्दं संयोगे यत्स्वयं प्रिये तत्सौख्य
रूपं देवेशि वाग्भवं बीजमीरितं २४ निर्गुणं तु निराकारं सच्चिदानन्दविग्रहं बिन्दुहीनं रहंकारं यद्ब्रह्मपरिकी।
र्तितं ईश्वरेण परं ब्रह्म स्वतोऽद्वैतं कथं २५ स्वतोऽद्वैतं सर्वं वाग्भवे स्वलक्ष्यते २६ वाचा सर्वं संभव
ति जगत् स्थावरजंगमं शिवशक्त्यात्मके देवि वाग्भवे बीजमक्षरे २७ शक्तिः सचेतना प्रोक्ता जडः परशिवो म
तः विना शक्त्या निर्गुणस्य स्वतोऽद्वैतं कुतः २८ तस्माच्छक्तिं विहायाथ सर्वं जडतां मता स्वतो वै शक्ति
संयोगाद्ब्रह्मसंज्ञाभिधीयते स्वतो वै शक्तिस्थिता नित्या वाक्शक्तिरिति कीर्तिता अर्धनारीश्वरं रूपं वाग्
भवे परिकीर्तितं ३० सर्वादिभूतं तत्स्वत्वे परब्रह्म प्रकीर्तितं इत्युत्तरपटले उघक्षपटलः शिव उवाच अथा
सनानि वक्ष्यामि सर्वकार्यार्थसिद्धये सद्यासनं समाख्यातं कोमले चर्मके तथा योनिलिंगे चर्मपिठे स्थिरे भ १२
मासनं विना कुचासनं तथा देवि नयैव सारतासनं २ सुन्दरासनं तथा देवि पंचमुण्डासनं तथा त्रिमुण्डमेक।

मंत्रं वा प्राणसन्नार्थे प्रकीर्त्तितं ३ चिताचित्रासने शस्ता श्मशानं सर्वयोगमं उत्कटं च तथा प्रोक्तं तथैव सन्नासने ४
मृतासने तथा प्रोक्तं महाशवमथासने (मृतासने तथा प्रोक्तं) वीरासनं महेशानि महावीरासनं तथा ५ योनिमुद्रा
सनं देवि कीर्त्तितान्यासनानि च तत्रादौ संप्रवक्ष्यामि मंत्रज्ञानां लक्षणं शुभं यस्य साधनमात्रेण साक्षाच्छिवमयो भवे
त् बलमयविषविद्रूपचतुर्थो वा स्थितस्तथा श्वेता रक्ता तथा पीता कृष्णा वै तत्र कामला इत्येतन्मंत्रराजं हि संप्रो
क्तं देवि महेश्वरि सद्यःकृतं चितात्रस्थे समरागस्यापितं तथा त्रिसमरागमध्यस्थं तन्नमात्रिकमाहुता ९ अत्रसंमध्यमं वै
वद्यधमत्वधमाधमे सद्यःकृतंतवन्मंत्रं सर्वकार्ये प्रकीर्त्तितं १० त्रिरात्रमध्यगं मंत्रं मालाद्यं प्रकीर्त्तितं षट्त्रागो
त्तरगं मंत्रं पात्रकार्ये विनिर्द्दिशेत् ११ त्रिसप्तरात्रमध्यस्थं मालाद्यं प्रोदितं मतं षण्मासमध्यगं मंत्रं सामान्यं तदु
दीरितं १२ श्रीदेव्युवाच कालिकापरिशिष्टं तत्रान्यथा परिकीर्त्तितं त्रिरस्रमध्यगं मंत्रं मालार्थं परिकीर्त्तितं १३
षड्ढ्रोत्तरगं मंत्रं सामान्यं तदुदीरितं सद्यःकृतं तवन्मंत्रं सामान्यं तदुदीरितं १४ सद्यःकृतं तवन्मंत्रं मालाद्ये त्रे
प्रशस्यते पात्रार्थं साधने शस्तं सभावासमराचकं १५ सद्यःकृतं तवन्मंत्रं साधनार्थं प्रकीर्त्तितं अत्रमंत्रं मा
त्रायहस्तमात्रं च वेदहधः १६ जलवृक्षसमूले वा श्मशाने वा चतुःपथे निर्जने शून्यगेहे वा तत्स्थो परिजपं चरेत् १७
बलिं दत्वा प्रयत्नेन दिक्पालेभ्यो विशेषतः दिग्बंधनं ततः कृत्वा दीन्कृत्वा वै जपमाचरेत् १८ यावत्संख्यामनुजप्या
तद्दशांशेन होमयेत सिद्धमंत्रं ततः कृत्वा मालादीन्कारयेत्प्रिये १९ स्वेच्छामस्ते हि वर्षेषड्डं स्थिपंहि जंतथा प्रमा
भावे मस्तं कृष्णं समरागो धगं तथा एवं चाष्टशावं ततः कृत्वा वीरसाधनमाचरेत् वीरासनमिदं प्रोक्तं कालिकाप्रीति
कारकं २१ समरागो योगप्राप्ते चान्तरिक्षे स्थितं शवं मूले निपातितं चापि पिपासार्थं प्रशस्तं तिप्रिये २२ प्रेतरिक्षे स्थि

श्या ती.
१३
13

तं देवि षण्मासोत्तरं गतथा । मौलीकाद्याः प्रशस्तं च तत्वधस्थं प्रमनागतं ॥ २३ शनिभौमदिने वापि शरीरे सततं भवे
चतुर्दशं पञ्चदश्यां मासामम्मायां दीपकोत्सवे ॥ २४ संक्रान्त्यां चाष्टमे युक्ते तथा दुर्गोत्सवे प्रिये । एवं वीरदिने देवि तथा ।
वीरवशगामे ॥ २५ जाते मृते शुभे शस्तमष्टलादिके स्थिते । वह्निरहने नेव कृत्वा गृहीत्वा जपमाचरेत् ॥ २६ सहस्रम
र्तिभिर्मालाधार्या सर्वाङ्गके प्रिये । रुद्राक्षवज्ञारण्ये स्यात्कीलीमे वेणु शस्यति ॥ २७ माला तु त्रिविधा प्रोक्ता उत्तमाम
ध्यमाधमा । देवतारमालया चैव राजदन्तेन मे हृता ॥ २८ उत्तमा मालिका प्रोक्ता कालिकाकर्षिणी परा । कर्णने
त्रान्तरस्थो घोमहाप्रोक्तेति कीर्तिताः ॥ २९ महाशंखमयी माला पंचाशन्मणिनिर्मिता । मध्यमा मल्लिका प्रो
क्ता राज्ञाध्ये प्रकीर्तिताः ॥ ३० अस्थिवानरदन्तैर्वा किंचवातललाटके । देहदेहान्तरस्था वा माला प्रोक्ता कनिष्ठ
का ॥ ३१ छिन्नादेव्या विधौ देवि पञ्चेहि त्रिविधा मता । मुण्डाली घोरभौ दन्तौ राजदन्तौ प्रकीर्तितौ ॥ ३२ कराला स्या ।
महाकाल्या दानवा भक्षिता पुरा । त्रैलोक्यगामिनौ दन्तौ राजदन्तावितिस्मृतौ ॥ ३३ राजादन्तेति संज्ञा वै देव्या पूर्व
कृता प्रिये । यौ दैत्यचर्मकौ दन्तौ मम कार्यकराशुभौ ॥ ३४ तस्मात्त्वीतेन मनसा मे हकार्ये नियोजितौ । कालिका
संहिता घोतमतमन्यत्प्रकीर्तिते ॥ ३५ मत्वमन्याम हेशानि येन दन्तेविराजिते । तेन कारणतो देवि राजदन्तेति की
र्तिते । अन्यत्र पदेषु दन्तेषु राजते राजदन्तकः । सर्वाग्निसोमसक्ते च माला कार्या प्रयत्नतः । वामस्मामनुजया वापि
नारीभिर्वा शुभा मता । स्वयंभूवाकुया नारीसा नारी सर्वतोत्तमा ॥ ३८ स्वयंभूवाकुयत्सत्ये तत्सत्येसर्वतो ममम
शुण्णप्तीभिर्निर्मितं सत्यं कुमारीनिर्मितं तथा ॥ ३९ ततो द्विजेन्द्र शुण्णपत्नीनिर्मितं ग्रेथवर्जितं । कुंडोत्थं चैव गोलो । १३
त्थं स्वयंभूत्थं तथैव च ॥ ४० ततो मातङ्गिनीहस्तात्सामंत्वसर्वतोत्तमा । नाथ्यासं प्रयत्नेकार्यं युक्तेन वामसा प्रिये

४१ इदं तु सिद्धिदा माला कालिकाकुरुकुल्लिकादिनी । या काली सैव तारा स्याद्या तारा सैव कालिका ४२ कालिका
सैव छिन्ना स्याद्या छिन्ना सैव तारिणी । या सुन्दरी सैव काली सर्वसिद्धिप्रदा मता ४३ चतस्रश्चैव भेदोस्ति भेदभा
वकं ब्रजेत् मालापत्रासनेचैव वचनस्मरणे शुभे मते मंत्रे ध्याने विशेषोस्ति तद्या नाम्नी विशेषतः त्रिपोगाद्यौ
विशेषोस्ति सुन्दर्या सैव पार्वति ४५ तिस्रणां न विशेषोस्ति त्रिशक्तिरिति कीर्तिता श्मशाने न च वा ह्येष का
लिका तिष्ठते सदा ४६ तस्माद्वीराम ने शास्त्रे न पैव वीरसाधने समंत्रे स वलि चैव सदिश्वेधारि चोच्यते प्र
वेशाशंशवे शस्ते सर्वे रंगे रम्यते रक्षार्थं घटिके वेष्टितं तस्यां प्रयत्नतः ४७ प्रमादाद्घटिके वेष्टि
न हि त्यजति साधकः तदेव मरणं तस्य व्याधाशुभस्य मे वदि ४८ इत्येतत्कथितं देवि संक्षेपोयेन चाज्ञया वी
रसिद्ध्यादिकं कर्म शृणु यत्नेन सांप्रतं इति चरमते सप्तमः पटलः ग्रन्थसंकेतं वक्ष्यामि वीरसिद्धेश्वरीपरं
यस्या विज्ञानमात्रेण महाकालसमो भवेत् १ पाडुकाबिन्दुवेतालधातुवादरसायनिनी गुटिकांजन
सिद्धिश्च नानिश्च तिलकः शिवे २ सर्वं संभवति क्षिप्रं नान्यथा शंकरं वचः कालिकाताविनी छिन्ना त्रि
शक्ति विषये देवि साधने यं प्रकीर्तिता मंत्रकोपासने नाम सर्वसिद्धिप्रदायिका ४ साधना कालि
काद्यायां मंत्रं दुर्गाभिधा तथा रतावीरं महावीरं तत्पापाशांगतानपि ५ मूलप्रोतान्यदृष्टिविद्वानषट्द्वि
शत्पदविद्वकान सर्पादिजीवनत्वान्वै गजव्याघ्रविदारितान् ६ प्रपश्यस्तु स्तनान्देवि शवाव्याहृतपा
र्वति महावीरैर्महामंत्रैर्दुर्गं कृत्वा प्रयत्नतः ७ रतावीरं समारभ्य महावीरांतकं शिवे ग्रासनाद्यंश
कर्तव्यं परितो मंत्रदुर्गकं ८ दिनानंदादिरसकैः सहस्रैः पंचभिस्तथा प्रभावेति सहस्रेण मंत्रदुर्गसमा

शा.ती. चरेत् ९ तारास्तत्रपंचकं तस्याग्रे संलिख्य पार्वति पाद्यार्घं चातत्र्या स्वार्थे देवार्घमपि पार्वति १० स्थाने स्था
२५ नात्प्रयत्नेन साधयेद्दुर्गसाधकं दुर्गे रत्ने नदीतीरे तेन तत्र गोष्ठे च वेश्मनि ११ शून्ये श्मशाने देवे शिवे त्रिपथे वा।
चतुष्पथे कुलवृक्षे चैकवृक्षे शिवदेवीगृहे धवा १२ एकलिंगे प्रयत्नेन मेरुदुर्गं प्रसाधयेत् एकेसंसाधि
15 ते देवि त्रैलोक्यसाधितं भवेत् १३ वीरसाधनसामग्री श्रृणुतः स्याप्य पार्वति वीरवेशो दृष्याश्रुको वा हिरा
वरशाकीलकान् १४ प्रेतवैधवहिर्वैधकृत्वा प्रयत्नेन पार्वति वीरवेशो दृष्याश्रुको साधनवत्कृत्वा सर्वप्र
त्नेन पार्वति १५ यावदृत्रैसमाप्यंति मेंद्रानि परमेश्वरि तावदेवभवंत्यत्र दशविद्याक्रमेण च १६ का
लीतारा छिन्नमस्ता सुंदरी बगलामुखी एताः पंचविशेषेण भविष्यंति सत्येन च १७ यावल्लिंगोद्भवे ततः
सामादेयाप्रयत्नतः वरोग्रहप्रयत्नेन वीरपंचेश्वरजकः १८ वीरजापी वीरपाद्यी वीरमालासनी शिवे
मेरुदुर्गे नरः स्थित्वा ह्लक्षणा त्रैलोक्यसिद्धिभाक् १९ भीतिवर्ज्जनं कृत्वा महावीरो दिगंबरः शिवरूपो नरो भ
यान्नाचकार्यविचारणात् २० नरीपंचकयोगेन सर्वसामान्यघातकौ एताः पंच भविष्यंति महाविद्याः स्वरू
पिणः २१ एवसिद्धिं सर्वसिद्धिप्रदा स्वंतितल्लोवल्णो गोपनीया कलौ देवि साधके न दितेह्लसा गोपनीया
म्यैकेयंत्वयोनिरिवलातिरिणी त्रैलोक्यमान्यं सत्कार्यं महाप्रकृतिधरीकला २३ शायात्रयस्सामर्थ्ये मे
रुदुर्गं भवंफलं बिंदुत्रिकोणं सर्वचतत्तोष्टदलभूषिते २४ वृत्तंभूपुरसंयुक्तं वज्राष्टकविभूषिते बिंदुसिंदू
रवर्णं च त्रिकोणं दिव्यवर्णकं २५ सर्वचतुस्रवर्णं च अष्टलेवृत्तमेकंशिवे वृत्तंचकालिकावर्णं भूपुरं श्वेतव
र्णकं २६ चतवर्णं च तद्दारे तारासुवरान्यचक्रकं कलाष्टकविभूषाड्यां तत्त्रिकोणे त्रिशक्तयः २७ तत्र दृष्णो। २५

त्रिबीजात्मिका मेषोडशी त्रिपुरभैरवी एवं देवि महेशानि महाकाली ततो दले २८ कृष्णा नीच तथोग्रा च घोराभी
षाधमा विका महानीलभैरवीति निलो वै रोचना एकं २९ पर्य्यन्तका दृष्ट्वः एतत्ताः कुल्लुका माद्रिणिकं जपेत प्रसोभं
एजपेत्तत्र सर्वमन्त्र पूर्ववत ३० एवं कालीमयं चक्रं कृत्वा वा साधनं चरेत् चतरा साधका नहरेस्वपुरहरदेशकः
३१ कृत्वा सं साधये देवि किं तच्चलकरे स्थितम इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि देव्युवाच देवेशाश्रोतु
मिच्छामि रहस्याति रहस्यकं शिव उवाच कालीतारा छिन्ना च तथा षोडशी मता एवं दशमहाविद्यास्ववीरसाधना
माचरेत शैवे गाणपते चाम्बे बौद्धे स्वायंभुवे तथा वैष्णवे सौरमन्त्रे चतुर्गात्म केरले पुच एतेषु दशाद्देवेशि वीरसा
धनमाचरेत वीरसाधनकं कर्म वैदिके नाचरेत्क्वचित् ३५ केरलेषु पि देवेशि वीरसाधनकंनच वैदिके णाच
रेद्देवि यदि वैतार्हशो मन्त्रः केरले प्राचरेद्देवि यदि कुरोमन्त्रं भवेत मन्त्रं साधना काल्या तारा याम पि कीर्त्ति
ता ३६ या काली सैव तारा स्यात् छिन्ना याम पि सं मता एवं पाशुपताद्येषु वीरसाधनमाचरेत ३७ वगलाद्या
स्तु विद्यास्तु वीरसाधनमाचरेत ३८ वगलाद्यास्तु विद्यास्तु वीरसाधनमाकर्म विद्यासिद्धिकारकः ३९
सचरत्वषा विनाद्रूपेदर्प्यलोदशमिच्छति तस्मात्तु साधनो मन्त्रः खोदश विद्यास्तु पार्वति ४० तारिणी ब्रह्मरूपा
स्यात्कालिका ब्रह्मसुन्दरी छिन्ना या ब्रह्मसिद्धिः स्यात्सुन्दरी ब्रह्मचिन्तना ४१ एवं सर्वत्र देवेशि ब्रह्मत्वं व्याप्य
तिष्ठति मन्त्रत्वं सर्वविद्यासु तत्रापि कालिका मतो ४२ एतद्धि त्रिविधा देवि दशधा शतधा शिवः लक्षधा
कोटिधा देवि तथा वानन्तरूपिणी ४३ प्रत्यंगं कैर्नामभेदैः कालिकेति प्रगीयते सर्वा या कालिका शक्तिः
सैव तारा च कुल्लुका ४४ सुन्दरी छिन्नमस्ता च कालिकैव प्रकीर्तिता यावद्दिवर्णिते शक्यात्तावल्लग्ग

श.ती.
१५

तां गता ४५ या च्या नीला घटा तदा निर्गुणा तामता जिह्वाकोटिसहस्रैस्तु वक्त्रकोटिशतैरपि महिमा वर्णि-
तुं चाप्यान शक्नोति महेश्वरि प्रत्यक्षा त्वं घटा जाता तेन देवत्वमस्य कीर्तितं ४७ निर्गुणा त्वं च किं नाम वर्णने शक्ति
गोचरम् इति तत्त्वरमते प्रथमः पटलः श्रीशिव उवाच निर्गुणा त्वं मया प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि कान्त उवाच
देव्युवाच प्रादिनाथ महाकाल सर्वभूतहितोचर तत्त्वतः कथ्यतां महाविद्या दशसंख्यासमन्विता १ तद्गुप्त-
वै महाविद्या दशसंख्यैव कीर्तिता त्रयोदश महाविद्या विद्यारूपा तु कीर्तिता तथा षोडशधा वै देवि भैरवी नव-
शिला देवीमते महाविद्या सिद्धविद्यापि देवते २ त्रिशक्तिः कथिता देवि त्रिशक्तिं त्रिविधा मता कालीता-
राच्छिन्नमस्ता त्रिशक्तिं परिकीर्तिता ३ बाला पंचदशी देवि षोडशी ललिता स्मृता त्रिशक्तिलक्ष्मीछिन्ना या
त्रिशक्तिं च कीर्तितं ५ सर्वत्वया निगदितं त्वया प्रोक्तं तत्र कीर्तितं यत्किमप्यति गोप्यं हि प्राणशः परमेश्वरि ६
गोप्याद्गोप्यतरं देवि तत्त्वदस्व कथयामि ते ईश्वर उवाच सहस्रनामस्तोत्रं कवचं चैव पार्वति तत्र कवचादि-
के देवि सा वैकार्याश्च रहस्यका या यन्त्रेनाम्नाश्च षड्यन्त्रं किं चाभिधीयते प्राणतत्त्वं षड्यन्त्रं यास्तान्त्रमात्रे प्रकीर्ति-
ता ८ सहस्रनामकवचे षड्यन्त्राणि निर्मिता पञ्चरत्नं यां कृत्वा दशांशं हवनादिकं ९ तर्पणं मार्जनं देवि कृ-
त्वा नित्यं परिकीर्तितं महाकालमते नोक्तं तत्र मन्त्रं चेत्समाचरेत् १० ब्राह्मणभोजनं चापि सर्वथा कारयेत्प्रिये वि-
शेषतो घमले नैव सर्वसिद्धोति पार्वति ११ हवनेन क्षयं कार्यं षड्यन्त्रं यान्कयं भवेत् सहस्रनाम रूपं चैव कीदृशं प-
रमेश्वरि १२ तथा कवचकं देवि किं रूपं परिकीर्तितं शिवदेवोस्त संवादो वज्रपञ्जरं धेति कीर्तितम् १३ प्रत्ये-
कश्लोकाके शतन्यासः ऋषिशिरसि रितीरिते कुंडोत्पलं भवेद्देवि देवता हृदये भवेत् १४ बीजं गुह्यमिति प्रोक्तं शक्ति १५

स्तवपाठेन मनसा सर्वांगे कल्पनं देवि ग्रथवादः प्रकीर्तितः १६ स्तोत्रमध्ये स्थितं यद्यत्सर्वं स्तोत्रस्वरूपकं एवं च दे
वदेवेशि स्तोत्ररूपं प्रकीर्तितं १७ तथैव कवचं देवि ग्रथवादः प्रकीर्तितं ॥ आद्योपान्तं पठेद्विद्ये अंगहीनो भवेन्ना
गः सर्वथा परमेश्वरि १७ फलस्तुत्यादिकं देवि नातिविस्तमिधीयते आद्योपान्तं विना देवि फलमध्यं प्रकीर्तितं
१८ आद्योपान्तस्य यो देवि लङ्गो नाधायधास्मृताः होमकार्यं कथं देवि स्तोत्रकान्ते हवनं च वा १९ हवनं कवचा
दीनां स्पृष्टत्वेन संप्रतं आद्योपान्तं पठित्वा तत्पश्चात् हवनं मतं २० अथवा देवदेवेशि नामान्ते हवनं मतं ना
मान्ते हवनं चेत्स्यादुपोद्घाते कथं भवेत् २१ कवचादौ कथं कार्यं कवचं मन्त्ररूपकं तन्नामान्तरं वपि स्तोत्रां
तं परमेश्वरि २२ संपूर्णे वापि कर्तव्यो होमकर्म त्रिशंकर ईश्वर उवाच संख्यापनमतं देवि गोश्यावविधिर्म
तः एवनीयानि नामानि मध्यस्थानि महेश्वरि २३ स्तोत्रकार्ये पादमात्रे वा पादार्धनाममात्रकं मध्यस्थं नाम
साहस्रं पठेद्यत्नेन सुव्रते संख्यापनमतं प्रोक्तं उपोद्घाते समुत्प्रिये उपोद्घातोपसंहारे स्तोत्रकान्ते हवनं मतम्
तदन्ते हवनं कुर्याद्यति संख्यापनो भवेत् कवचान्तपि प्रिये मंत्रान्ते हवनं भवेत् उपक्रमोपसंहारे स्तोत्रकान्ते ह
वनं मतं आद्ये स्तोत्रे पठेत्तत्रैवान्तमहेश्वरि मध्ये नामानि पाठ्यानि पुरश्चर्याप्रकीर्तिता काश्मीराख्यः क्र
मे देवि स्पृष्टत्वेन संप्रतं स्तोत्रमात्रे सम्पूर्णे तत्तेन तमाचरेत् संपूर्णहोमयोगस्तु काश्मीराख्यः प्र
कीर्तितः संपूर्णहोमयोगस्तु कथितस्तु प्रियंवदे मार्जनाभिषिक्तं कर्म कुर्यात्तत्र महेश्वरि २४ काश्मीरके र
लाख्ये तु कचिद्देवेशि पार्वति अनेनैव क्रमेणैव कवचे होम ईरितः कवचे तर्पणाद्येवा कार्यं यत्नेन धीम
ता साहस्रं कवचाद्यन्तसापूज्य स्तोत्रमीरितं सान्निध्येनाम साहस्रं त्रितयं परिकीर्तितं सालोक्यादा स्त

श.ती. १६

16

तिर्द्देवि तस्मात्तर्पणं चेत्सुधीः ग्रयमेवक्रमे देविकीवलाय प्रकीर्तितः पावमाञोत्विदं प्रोक्तं होमादौ परिकी
र्तितं २४ कामरूपागमे होमः स्नोकान्ते ह्वनं चरेत् कामरूपागमस्त्रो स्त्रिमतेवा त्वो भ्यनिर्मिते २५ स्नोकान्ते ह
वनं प्रोक्तं स्तोकान्ते मार्जनादिकं ततस्तोत्रोक्तविधिना पुरश्चर्यादिकं चरेत् कवचे कवचरूपस्यात्स्तोत्रे मरच
ते भवेत् सहस्रनामस्तोत्रे तत्संख्यानेन प्रकीर्तिता २६ पूजाद्दुर्गास्वरूपा स्यात् बलिदाने तु मारणं मंत्रो राजा
पुरश्चर्या राज्यसंपद्धितीरिता २८ सपत्नात्विनारा जाशोभति महेश्वरि संपत्तिमूलमेतद्धि सर्वमेव प्रकीर्ति
तं होमश्च यागे सिद्धः स्कंद पर्जन्यास्तं तर्पणं जपद्दुर्गास्वरूपं वै तत्त्वभिषेकः प्रकीर्तितः ३० ब्राह्मणानां भोजने वै दु
ष्टसैन्यप्रभंजनं देवता गृह विद्यौकं त्वात्मैक्यपरिभाव्यच ३१ सर्वसिद्धीश्वरो भूत्वा त्रैलोक्याधिपतिर्भवेत्
यथा च राजराज्यादौ शत्रुसैन्यभयं भवेत् सिद्धिराज्यं महादेवि तथैव परिकीर्तितं दुर्गाद्यस्त्रादिकं देवि देव
राज्ये यथामतं ३३ तथैव सिद्धिराजस्य पुरश्चर्यादिकं मतं मंत्रराजागृहमंत्री गणेशो द्वारपालकाः ३४
साधनाशव मंत्रस्य सिंहासनमितीरितं साधके न तथा कार्यं येन सर्वं सुसिद्धति ३५ नैमित्तिकं च काम्यं च
द्वयद्धि दिरितौ मतौ होमधूमः फलाकाम्यान्न तत्तु सिद्धिभूमिका ३६ सिद्धिराज्याधिपे देवि किं न सिद्ध्यति
भूतले योहात्म्यासि हि दिकं सेनदेवताराज्यदायिका ३७ यंत्रं तच्चाद्य दुर्गात्ज जीवयंत्रं त्वमेयकं कवचाधि
पुरश्चर्या प्रोक्ता किं श्रोतुमिच्छसि ३८ देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि भूतशुद्धिविनिर्णयं शिव उवाच विविधा
भूतशुद्धिः स्यात् केरलादिक्रमेण च पंचधा न तु शुद्धात्मा देहशुद्धिं समाचरेत् ४० इत्यंत केरले प्रोक्ता भूतशु १६
द्धिर्यातव काश्मीरे भूतशुद्धिस्तु शोषणादिक्रमेण तु ४१ तत्त्वन्यासैः कृते देवि पापं प्राप्ति महीतले

संहारक्रमयोगेन तत्त्वज्ञास्मि महेश्वरि ५२ एवं क्रमे कृते देवि पापं तस्य न वर्त्तते भूतसंशोधनाद्देवि पापेता
स्यापि नश्यति ५३ देहनिष्ठं भवेत्पापं तत्पापं कुत्र विद्यते तत्त्वज्ञो मोक्षमहेशानि ब्रह्मलेखाद्देवि भावना एवमेवं
मातृकान्यासाद्देहसिद्धिं समाचरेत् शोषणादिक्रमे देवि पापपुरुषं प्रियं शिवे भूतसंशोधने ज्ञाते पापं ज्ञास्मि
महेश्वरि काश्मीराख्यः क्रमः प्रोक्तो गौडः काश्मीरवद्भवेत् ५६ केरलाख्यक्रमे देवि भूतशुद्धिं शृणु प्रिये तत्त्व
संख्योपरि कृत्वा संहारक्रमयोगतः ५७ पापसंशोधने कर्मे कुर्याद्यत्नेन पार्वति संहारक्रमयोगेन शोषणादि
समाचरेत् ५८ पापरूपस्य देवि सृष्टिमार्गेण वैस्थितः सृष्टिमार्गेण देवेशि श्वनः स्रष्टादिकं चरेत् ५९ यथायु
नादिके देवि सृष्टिस्थित्यादिकं भवेत् तथैव परमेशानि भूतशुद्धिः प्रकीर्तिता ६० करावरोहसंसारः कुत्र गच्छति
पार्वति तथैव भूतशुद्धौ तु भावनायोग एव च ६२ अनादिसिद्धा देवेशि सृष्टिभेदास्तथैव च आगमस्य महेशानि
नववैकृतिमास्मृता ६३ प्राणायामपसंज्ञानि सर्वसिद्धिर्भवेच्छिवे एकस्य हारमाश्रित्य सापरा कालिका कला
प्रकाशयति देवेशि जगदेतच्चराचरम् मायापाशेन संबद्धान् कृत्वा महेश्वरि ६५ संसारके देवेशि भ्राम
यामास सा कला श्रीविद्याघ्रां तथा काल्यां ऊर्ध्वाम्नाये महेश्वरि ६६ तस्य दर्शनमात्रेण पापमन्यस्य मत्वसि
सद्दुःशोध न्यूनतां याति समंतात्कोटियोजनं ६७ तस्य श्रवणफले देवि मया वक्तुं न शक्यते इति संक्षेपतः।
प्रोक्तं कृतः पापं महेश्वरि ६८ प्राणायामेन षोडशी कालिका घोरमघापि वा मंत्रप्राणायामे देवि नामप्राणायामे
तथा ६९ वक्रप्राणायामे देवि पंचप्राणायामेन तथा नाडीप्राणायामे देवि पंचप्राणायामे विदुः ७० श्रीविद्याकालि
काघोरपरे प्राणायामं क्रमात् प्राणायामेन नामसंध्यां तेन पापं न चास्ति वै ७१ त्रिकालेषु पापवार्ता वैपरा सर्वच

देविशिवे यदृश्यांभवेमहेशानि षट्चक्रक्रमयोगतः पापं हरति देवि केवलानीति शोधनं प्रत्येषां भूतशुद्धिस्तु विवि
धा परिकीर्तिता २२ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीशाक्तिसंगमतंत्रे भूतशुद्धिनिरूपणं नाम पट
लः ईश्वर उवाच कौलावधूतमार्गे तु तीर्थयात्रां न चाचरेत् तीर्थाटनं च संन्यासं व्रतधारणमेव च १ उपवासं मंड
नं च सर्वथा परिवर्जयेत् एतानि शिवकथितानि तेन तत्र न मंडने २ कौलतीर्थानि भिन्नानि तत्र कौलावसेत्सदा
एकस्थामेव देवेशि संतितीर्थानि कृत्स्नशः ३ तन्वी च मध्यपीठे स्याद्देशपाषामधिराजता देव्युवाच देवेश श्रोतुमि
च्छामि कौलतीर्थानि सर्वशः ईश्वर उवाच ब्राह्मणी च तथा प्रोक्ता ह्युज्जायोध्या प्रकीर्तिता वैश्या चार्यतिकाप्रो
क्ता शूद्रा तु मथुरा स्मृतः हासिमाधारा परं देवि नदी गोदावरी स्मृता मालाकारिणिका देवि चित्रकूटं प्रकीर्तितम्
कुंभकारिणिका देवि श्रीपुरं परिकीर्तितं ७ रजताने महादेवि सौचिकी पौंड्रवर्धने जालंधरे कुविंदा च तत्र वापी
शुकां विका प्रयम मार्जनिका देवि कामरूपा मिति स्मृते रजकी पुष्करं प्रोक्ता चर्मकार्यवकाशिका ९ पुपकारी
महादेवि कौरिकापुरमीरितं शौण्डिका तदहं देवि कामरूपमिति स्मृता १० रजकी पुष्करं प्रोक्ता चर्मकारी त
काशिका पुपकारी का महादेवि कोलापुरमिति स्मृते ११ शौण्डिकास्तु महादेवि नेपालमिति कीर्तितं केदा
रपीठं देवेशि नापितानी परिकीर्तिता १२ गोकर्णपीठं देवेशि त्वाष्टेय परिकीर्तिता रजयोनी भवेत्पीठं कला
दिकमिती रितं कामेश्वरत्वं चुकास्यात्कैवर्तिं हस्तिनापुरं शौण्डिकी राजगेहे च जयंती तैलकारिणी कन्या
कुब्जे मागधी स्यात्सर्वत्र गृहयोजनं वेश्या गृहे च पाशाः स्यात् ह्रीशैले च कुमारिका कैलासपीठमाभीरी क्षीर १७
काञ्चलीभवेत् हिरण्यापुरं देवि स्वर्णकारी परिकीर्तितं १६ ग्रहहासं च सौरंध्री हतिकामरूते श्वरम् ३क्का

रपीठं देवेशि रंडागृहमितीरितं प्रतिवेश्मनिकागेहे मलयं पीठमीरितं सखायागृहे देवेशि विरजा पीठमीरितं कु
ह्न्यास्त्र गृहे देवि एर्णचेरमितिस्मृतं श्रीगणकुटीगृहे देवि पीठवैदेवतागृहे १९ श्यामालके सर्वपीठं चोरलीन
हमीरितं पौत्रीगृहे कामकोटं प्रपौत्रैकावरं मतं २० मातलानीगृहं नेत्रस्यात्संविधिमावरस्थिरं राजकन्यागृहे देवि
मारे इमितिकीर्तितं कन्यागृहे महादेवि जलेश्वरमितीरितं स्नुषागृहे महेशानि विविंत्रमितिकीर्तितं २२ भगि
न्यास्त्र गृहे देवि भद्रपीठमितीरितं मालिकागृहे देवि महापथरतीरितः २३ यवनीगृहिता देवि मेरुकामि
रिरेव च यस्या विवाहयते कन्या तद्गृहं वामनस्मृतं श्रीकेलिकुंचिकागेहे हिंगुलाख्याभिधं भवेत् परस्त्रीविंडतीर्थं स्या
त्सर्वतीर्थं रजस्वला २५ तानि सर्वाणि तीर्थानि मातंगीसंगमे सकृत् तथा तत्रैव वेश्यागृहे प्रयागं स्याद्रजकाग
कूरं समतम् २६ चर्मकारा भवेत्काशी सर्वतीर्थं रजस्वला येके चित्संगमं तीर्थं विद्यते भूविमंडले २७ तत्सर्वा
कोटिगुणितं मातंगीसंगमे सकृत् एतत्योक्तं महादेवि किमन्यछ्रोतमिच्छसि देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छा
मितवः पीठस्य निर्णयम् शिव उवाच रहस्यं च प्रवक्ष्यामि यत्नात्तानाटम्मतो भवेत् शालकस्य गृहा पत्नीकृत
तेचं च तद्गृहम् तत्कन्यायाः गृहे देवि श्रीगौरीमुखसंज्ञकं ३० तत्पुत्री संहरी या माता भार्या भगिनी च या तत्ते
शाच महेशानि कनिष्ठा द्विजमेव च ३१ ज्येष्ठा तु केलिकुंचीस्यात्कनिष्ठा केलिगेहिनी चतुःपीठानि देवेशि कमा
द्दुत्त रितं पुरा ३२ कन्हलेचं महेशानि गौरीमुखमथापरे पंचभद्रं केलिकुंची सोदरिनी पंचभद्रकम् ३३ तत्क्षोषी
त्लोत्र पाको हितत्वं न प्रणतिस्त्वया कुचस्थं योमहेशानि श्रीचद्रस्थापनं मतं ३४ तत्संयोगः प्रजनं च तत्तदास्त्वत्र
मन्नता व्रह्मांजल्यादिकं चैव तुंबनाद्यप्रकीर्तितं ३५ कायस्थं कामधं च कामेन च वशीकृते कामेन योजये

शा·ती· कामं कामं कामेन योजयेत् वारंवारं तु संमर्दः पूजाद्यावर्णनः क्रमः ४७ तदालापतत्समाजः पूजा नाममथिरी
१८ तिता यंत्रे त्रिकोणमित्युक्तं तच्चस्थापरमेश्वरि ४८ विसर्जनं वीजपातस्तद्वल्लालिंगमज्जनं सदा तत्संगसंयोगमा
18 मद्रस्तः परिचुंवनं ४९ उपर्यधस्तात्ससीकृत्वा तत्संयोगेन रो भवेत् चतः पीठसमायोगो यः करोति महेश्वरि त
स्य देवी प्रसन्नास्तिनाच्छ कार्यविचारणा तत्पीठे तन्मुखे लिङ्गं दत्वा यत्नेन पार्वति ५० लिहन् तत्प्र कुर्वीत सर्व
सिद्धीश्वरो भवेत् त्रिकोणामृतयोगेन कालिकां तर्पयेत्सदा ५१ वामिता कवितां चैव तत्र दत्ते सर्वदा च सेत्
तत्र कश्चिस्यसंयुक्तं वीजं यत्नेन पार्वति ५२ हिकरहस्तं जपेद्देवि सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् संयोगो भूयजमथ्यच
तः प्रहरयोगतः यथालापं च वाक्यं यो भवितव्या सा लिका च वा केलिकर्वति योषेणात्रस्तु धीची विशेषतः
एवं क्रमेण यः कुर्यात्तस्य सिद्धिं स विंदति इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि देव्युवाच चतः पीठानि
प्रोक्तानि संक्षेपेन महेश्वरः पीठशक्तेः स्वरूपं तु यात्र कल्पं वमेव र शिव उवाच नारी त्रैलोक्यजननी नारी त्रैलोक्य
रूपिणी नारी त्रिभुवनाधारा नारी देहस्वरूपिणी ग्रहरूपं च स्त्रियो रूपं यत्किंचिद्विद्रूपमद्भमे नारी चक्रे सर्वरूपं यत्किं
चिज्जगतीतलम् न च नारीसमं सौख्यं न चु नारीसमा गतिः ५३ न नारीसदृशो भाग्यं न भूतं न भविष्यति न नारीसदृ
शो राज्यं न नारीसदृशं तपः न नारीसदृशं तीर्थं न भूतं न भविष्यति न नारीसदृशो योगो न नारीसदृशो जपः ५४
न नारीसदृशो योगो न भूतो न भविष्यति न नारीसदृशं मित्रं न नारीसदृशं तपः ५५ न नारीसदृशो वित्तं न भूतं न भ
विष्यति तरुणीं सुंदरीं रम्यां यौवनोद्धतमानसां मदोन्मत्तां कंजनेत्रां सदा कामाभिलाषिणीं संगमोत्फुल्लह
दयां प्रार्थयेद्विधिपूर्वकम् ५६ सर्वाभरणभूषाढ्यां प्रार्थयेद्विधिपूर्वकं ईहस्विधो समानीय पूर्ववत्सर्वमाचरे १८

त प्रसन्नतलिकायां तत्संस्थाप्य परमेश्वरि सर्वोपचारैः संपूज्य चुंबनालिंगनादिकं ६६ सांगं समाचरणां देवीका
लीं पूज्य प्रयत्नतः स्वयमात्मा भितो भूत्वा तस्याः क्षोभं समाचरेत् ६७ तथा यद्यच्यवते वा क्वां तत्र तत्रैव भविष्यति
तद्देहदेहसंपर्कीनेनं फलमेतच्चराचरं ६८ तस्याभावे महेशानि तद्भावेन समाचरेत् नारीरूपं तत्संचिंत्य योगो जाते
ति भावयेत् योगवद्भावयेत्सर्वं तेन सिद्धीश्वरो भवेत् विपरीते भावयन्नपि तेन सिद्धीश्वरो भवेत् ६९ स्त्रीस्वरूपा
स्वयं भूत्वा स्वस्वरूपा च कामिनी कुचकज्जलसीमंतकंकणाभरणानि च ७० कृत्वा स्वदेहे सर्वं तत्तस्यां श्रमं स
माचरेत् यथा श्रुकृपेण संयोगः क्रीयते स्त्री त्रिकोणके ७१ तथा स्त्रियो चक्रं तदंकुचद्वारेण पूर्वकम् चुंबना
दि तथा सेवान् कुर्यात् यत्नेन पार्वति ७२ एवं वरे योगवरे ह्रीश्वा योगं समाचरेत् सर्वं सफलतो याति कालीवि
द्याप्रसादतः ७३ गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं प्रयत्नतः इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि देव्युवा
च ७४ सहस्रभगसंदर्शात्मक्षोभवति मानवः सहस्रभगसंदर्शे देवतादर्शनं ध्रुवम् ७५ ततः पीठानि प्रोक्ता
नि साधनं चिंतनं वद पालकस्य च या भार्या कुरुते तं प्रकीर्त्तितं ७६ तत्कन्या या त्रिकोणं च गौरी स्वयमिती
ते सा लिकायास्त्रिकोणं यत्तेच भग्रामिधं च तत् ७७ भार्या ज्येष्ठा तु या प्रोक्ता सा चाचक्रे लिंकचिका तस्या
योनिविंदुमध्ये च सच पीठोत्तमोत्तमं ७८ एतासां च भिचारेण नामान्यानि संशृणु स्वर्गद्वारं कामविलं महा
पद्ममिधं परं ७९ लोकामनि स्वतंर्थः स्याद्यतः पीठानि पार्वति वर्षषोडशपर्यंतं पूर्वा श्रणा द्वा मता ८० द्वात्रिं
शद्वर्षपर्यंतं मन्मते दौलिकामता ततो षष्ठवर्षपर्यंतं सुधासागरनामकं ८१ ततो द्विवर्षपर्यंतं मानदेचनना
मकं पूर्वो षोडशपर्यंतं महासिद्धिप्रदाभिधं ८२ पंचपीठानि पूर्वस्याम धिराजक्रमेण तु तत्कन्या या महेशा

का. ली.
२५

निरूपणमतेन संप्रतं १३ प्रथमषोडशवर्षपर्यंते योगवीणाप्रकीर्तिता शुष्मिता वेदविंशांते कीर्तितं चैव तक्षकम्
१४ द्वात्रिंशद्वर्षपर्यंते सा साम्राज्यगुणिकाभिधा ततो षड्वर्षपर्यंते मातं दरनलिकामता १५ ततो द्विवर्षपर्यंते
सौभाग्यकमलं भवेत् प्रस्थश्रीशक्तिकागेहं लक्षणं श्रूणु पार्वति १६ प्रथमो षोडशवर्षपर्यंते महासाम्राज्यमंडलम्
स्वराज्यमंडलं देवि तदनंतरगं भवेत् १७ वैराग्यमंडलं देवि ततः सर्वज्ञपीठकं एवं षोडशवर्षपर्यंते हैमो कृष्णहिका
मके १८ सर्वसिद्धिप्रदो देव्याः केलिकुंच्याः प्रकीर्त्यते एवं षोडशवर्षपर्यंते विश्वरूपाभिधं भवेत् षोडशांतरगं देवि
षष्ठिसिद्ध्यभिधं भवेत् द्वात्रिंशदंतरं देवि सुंदरीमोहनाभिधं २० श्रीकालीमोहनाख्यं तु तदनंतरमीरितं वत
र्णमुप्रिधुष्वे चेन्मर्षिणीयोगमासरेत् कादिजातिक्रियाचेन्या रुधिरजादियोजयेत् पीठनिरूपिता न्यच्च
रूपगंधननामच २२ प्रत्याघतो देवि पूरादिक्रमतो प्रिया स्त्रीमाचेयशमेशानियोगापवृत्तिचेद्यता २३
साधको देवदेवेशि निर्विकल्पो जितेंद्रियः कामक्रोधादिरहितो घृणालज्जाविवर्जितः २४ स्वनेकुचसमर्दस्त
दालिंगनतत्परः सर्वदा वीरयोषायोनिलिंगं तस्याप्रदर्शयेत् दृष्टा देवि पि देवेशि मनक्षोभं न कारयेत् कृता
मन्येन मरणं स्त्रीयोनौ स्वस्यपार्वति २६ निरंतरं कृते दिव्ये दर्शयेच्च भिरेव च एवं ज्ञात्वापि देवेशि विकाररहि
तो यदि देहस्त्रिपौतिनिर्विकल्पः साधनार्थे निचान्यथा यदि देववशात् देवि स्वस्त्री वेद्याभिचारिणी तथापि तस्याः
संतोषं कारयेत्तु तद्धिवे प्रम्यधानादिकीभयान्नात्र कार्यविचारणात् २८ सैव स्त्री जगद्धात्री सेवकारण
मीश्वरि तस्मान्निर्वाणं देवि कर्तकेनात्र शक्यते २९ तथा यल्क्रियते देवि सर्वं तन्मोक्षरूपकं मन्यमानो महे
शानि साधको भवति ध्रुवं १ केलिकुंची यदा दिव्यं सर्वलक्षणसंयुते ताद्दृशा रतसंयुक्तं भावयेत्सुजयेत्स २५

दा २ कादिहादिक्रमेणैव सर्वसंपत्प्रदेश्वरम् विपरीतरतासक्ता चेन्नदाकाली प्रकीर्तिता ३ गंधर्वपुत्राख्या
चैत्सिद्धविद्यादिरूपिणी साधनेसंदरीप्रोक्तारत्निगोपीलतातारिणी ४ छिन्नारतीलोलदेवेशिमनोहिवगला
मता षंगारकरणेदेविमहालक्ष्मीः प्रकीर्तिता ५ तस्याः समाकारणेचमातंगीपरिकीर्तिता संयोगवा
लाभुवनानिशार्ताभैरवीमता ६ सर्वोत्मसाधेदेवेशिहुगात्संहरपतेयदिहस्तानासाधातिवैशववेतदाधूमाव
तीभवेत् ७ स्वेछारतेपर्णकालीस्वेछयातविपर्ययो श्रीमहारहिताकालीमहासाम्राज्यदायिका ८
स्वेछारौचेतथ्यक्रास्रीमहाकामकालिका वालारतेसिद्धिकालीसंक्षेपादितिमीरितं ९ स्त्रीमात्रेयोज
नीयंहिकेलिक्रमोविशेषतः यामलोक्तचसर्वोह्यसमंत्वेनयोगतः १० ओष्ठेपीत्वातत्रश्रुमंकपोलेभा
लदेशके योनौसप्तममात्रिंशेनेनसिद्धीश्वरोभवेत् ११ हस्ताद्दलितयाश्वत्वादिकाहहंजपेन्मनुम् का
लिकावरदानस्यनात्रकार्याविचारणात् १२ प्रालिंगनेचमावर्षसहस्रंत्रिदिनंजपेत् त्रिकालज्ञोभवेद्देवि
नात्रकार्याविचारणात् १३ लिंगंदत्वाततकरेत्वदशसहस्रकंजपेत् साधकःसाधनासक्तःकल्पद्रुमसमो
भवेत् १४ तस्यालिंगंप्रपश्याश्चस्वयंयोनिंप्रवीक्ष्यच दशसहस्रकंजप्त्वाद्दशविद्याधिपोभवेत् मुखेन
वेतसंदत्वासहस्रदशकंजपेत् महाकविर्शोभत्वावादिराजोभवेध्रुवं १६ चामरेरविबिंबचचितस्तनंचस
रोरुहम् तिलपुष्पंचंद्रबिंबंवांजरीदंचपार्वति १७ एषीविकसितंयोनिदशाख्यानानिपार्वति प्रत्येका
दिकसहस्रंचप्रजपेत्कालिकामनुम् १८ कालिकावरदानस्यसात्रमात्रेणजायते सर्वाभावेस्वस्त्रियंच

शा.ती. २ कर्तव्यं साधनं वरं १९ वनः पीठमभावे तत्र नानानिकल्पयेत् गंधर्वो हाहायोगेन मोक्षेनापि महेश्वरि २०
इष्टदानेन देवेशि मननं कारयेत् प्रिये मननाज्जायते मात्रा वरदात्रीनसंशयः श्मशाने तु लिंकोकृत्वा रुद्रस्थानेति
२० धापयेत् पात्रसाधनकं कृत्वा पूजा इष्टा प्रतिष्ठानयेत् पंचषोडशपरोमृत्वा तस्मान्मासादिकं चरेत् साधिके षण
मते गोम्यासापि प्रथमशुद्धिणी प्रपचा के लिकुंच्यादि प्रतिमासादि शुद्धिणी यदिभाग्यवशाद्देविलभ्यते
वानलभ्यते दीक्षितो देवताभक्तिं त्युणालज्जाविवर्जितां जपात्सकामसमामासाद्यसर्वं संसाधयेत् प्रिये २६ तस्यां
न्यासादिकं कृत्वा कामसोमकलादिकान् कुशसंमार्जनं कृत्वा उपचारान् प्रकल्पयेत् २७ स्पर्शं कृत्वा जपं कु
र्यादादावलंपूजनं भवेत् सांगांसावरणां कालीं संपूज्य परिभाव्य च २८ पूजासमाप्तौ देवेशि योनिं कुर्यान्मवांत
रे यथासंख्यं जपेत्तत्र योनिद्वारे विकासयेत् २९ सहस्रं वीरपसेजप्यमधोजिह्वां ततः क्षिपेत् जिह्वयामार्ज
येद्योनिं सहस्रं तत्र संजपेत् ३० तदंसे प्रलिहनेदेवि नाडीत्रयगतेपरे तयाततु कुर्यादेवेशि तदेवकारयेद्रुवम्
३१ पूजान्तेज्ञातादेवेशि तथोक्तं योगमाचरेत् योगं कृत्वा रेतसा तत्र यंत्रं विलिख्य च ३२ तत्सर्वं प्रलिहन्दे
विजपं कुर्यादनन्यधीः पूजा जपो होम कर्म तर्पणं हर्षणं भवेत् ३३ तत्कालनं मार्जनं स्यादेषनं द्विजभो
जने ईदृग्विध महापीठस्वयं भूसंज्ञकं परम् ३४ यस्य दर्शनमात्रेण याचेम्यासिंति सिद्धयः स्वयमागत्य दा
सत्वं कुर्वन्त्येव न संशयः ३५ प्रनेतयुगपर्यंतं वीरसाधन कोटयः कृताये न महेशानि तत्फलं निमिषाद्भवेत् २
३६ इति श्रोक्तं षट्सिद्धि वीरसाधन सत्तमम् क्षिसहस्त्रसीवेदशतेपटले शताख्यकीर्तिता ३७ सर्वसाहा

सर्वं देवि तथा कालाशतं शिवे विशतं च वसं ख्यातं नाधिका कल्पमीरितं ४२ बृहस्पति रहस्यं च गोपनीयं सुयो
नितः वशद्रूपीमवेत्सोपि नात्र कार्य्यविचारणात् ४३ ग्रथक्त्र्यम हेशानि घोवनोक्रूरमादितः सहस्रं च
शतं नेत्रपंचाशदधिकं शिवे ४४ दिव्यादिभेदद्वयेच चित्रिणादिक्रमेणच ४५ त्रैलोक्यभवनात्स्येवं तीर्थानि
पीठपार्वतः ४६ शरीवनानि गंगामाश्वद्दीपाश्चैव क्रमेणच सागराश्च महापूर्व्वः समस्तास्तु प्रकीर्त्तिताः तथा
नद्यादि देवेशि देशपर्यायतीर्थकं कामेनयोस्पतो देवि नात्र कार्य्यविचारणात् सुंदरीपीठभेदे च वनानि
वाटिकास्तथा प्रकारास्सैव सोपानं नायकाभेदतस्मरेत् चत्वारो नायका देवि ख्यातस्यात्येतवाचकाः ब्रह्मा
इमेतद्देवेशि स्त्रीदेहे तिष्ठति प्रिये ब्रह्मांडनाम नंतं च स्त्रीदेहे स्फुटमेवच स्त्री रूपं च जगत्सर्वं यत्किंचिज्ज
गतीगतं तद्रूपा पुजनादेवि पूजिताः सर्वयोषितः ४७ महाविद्याश्च योगिन्यो मातृकाः सर्वदेवता यथायो
ग्यस्थानपीठे निर्वेत्स्येवच पार्वति ४८ शाक्तास्तर्वं तद्विद्याश्च पंथायोगेन योजयेत् सुर्व्वोक्तं पंचपद्मनो दिव्या
नामेतद्देवत ४९ वीरानामसमपितथा दिव्ये वीरेणभेदतः समस्तज्ञानसंयोगात् ब्रह्माण्ड्यप्रदक्षिणी
५० पृथ्वीप्रदक्षिणा देवि पद्मनां परिकीर्त्तिता साष्टपीशक्तियोनिः स्यात्त्रैलोक्ययोनिमध्यगे ५१ योनिप्रदक्षि
णा देवि वीराणां परिकीर्त्तिताः शुभाव्यक्ताद्विधा देवि पृथ्वीपरिकीर्त्तिता ५२ ब्रह्मशक्तामस्त्राशुण्यातत्पूर
क्षिणमाचरेत् सर्वश्रेष्ठा महेशानि ब्रह्माण्डप्रदक्षिणा ५३ पादमात्रेकृते देवि परशंभुः सदाशिवः शि
वएव विजानाति फलं यथा हूत्समेव च ५४ प्रदक्षिणा देवि त्रैलोक्यं पूजितं भवेत् शक्तिः संसारः संप्रोक्तः

शा·ती· प्रोवेतविरहोभवेत् एतस्य लोपनाज्ञापाहृहावस्थाप्रकीर्त्तिता शक्तिस्ताकाय्यवाटीस्याज्ञाभीकोपप्रकीर्त्ति
२१ ता ७९ कचोद्वाहो मरेशानिहास्यं प्रश्यंप्रकीर्त्तितं कामोद्वारं महेशानि तथा दर्शनमाशिवे ८० नेत्रस्यानपेच
केनलिष्टतिपरमेश्वरि सामरस्य रसोत्र समयावाल्याप्रकीर्त्तिताः तद्वाटने ध्यानप्रोक्तः तद्रसस्य समस्ताल्पेवः
21 रहीपनालेपनेन स्नगंधापरिकीर्त्तिताः मानसंभ्रमरः प्रोक्तो गतयः पाहिलाः स्मृताः स्वरूपहास्ति मे ट्रालोग
तयः परिकीर्त्तिताः ८१ रागतालाश्च रागिण्यस्तद्वाली लापनं भवेत् सर्वेहावाश्च देवेशि त्रवालालापने मतं
स्थायीभावास्सेवनीस्याद्विभावाश्चलचालकं स्थानस्थानांतरे पानेमत्तभावाः प्रकीर्त्तिताः ८२ मालाः
भारोव संतस्यात्कटाक्षाः कामनिर्मितिः नवोढा प्रोढा मध्यादि एकद्विआवलिर्मता ८३ मालामद्विर्भवन्ता
रोतत्रतिहार नायकः मालत्याटीनिश्चया त्रिरतिहासि भवेतिच ८४ रतांतहासे देवेशि सौगंधे केसराटि
कं एवं सर्वंतविज्ञाय पंचगंधाष्टकं शिवे ८५ तद्रूपं सत्वमहेशानि शयाचपरिकीर्त्तितः तद्वर्णोत्रयरहः प्रोक्तो
शापस्वपरिकीर्त्तितः ८६ तस्मिन्प्रसत्तता प्रोक्ता निशातोभः प्रकीर्त्तिताः तारस्ख्यं चैव वैमत्वोशक्तिरूपप्र
कीर्त्तितं ८७ आग्नेयो स्वरारस्थकः सौरीमानवलोकना चांद्रीपातालुलोकं त्वत्रैलोक्यं कोलमध्यके ८८ विं
दुर्वर्णस्वपर्जन्यः स्वेदपतो मतं शयनं क्रीश्नेनाथ कांक्षेतद्रूपचिंतनं ८९ काद्यालापाश्च येकेचिद्गीतका
व्यविलानिच शाब्दसन्निधारस्वैते विसोरेशा महात्मनः ९० पुनः पुनः किंवक्तव्यं त्रैलोक्यं तन्मयं भवेत् चतु २१
विंशति वायानि संयोगाश्च निरेवच कराकटिस्खलिं ज्ञाख्यानं विकामोचने शिवे प्रोक्तः स्वर्गो महेशानि

प्रवेशो मोक्षएव च १२ अप्रवृत्तिनिगमो मोक्षो महानांदुःखभागिनां एतद्ज्ञानंतोदेविफलंसंसारजंशिवे
१३ अज्ञानात्परिदेवेशि फलमेवप्रयछति ज्ञानाद्देवमहेशानि किंतद्यत्नकरेस्थिते १४ त्रिंशद्ब्रह्मपद्रूपा
अपंचदेंदार्बुदानि च मेधादीक्षादिभिर्युक्तं तस्य ज्ञानं प्रकाशते १५ ज्ञानात्कीटोपि निर्मुक्तस्तद्योगेषणका
र्वेति जीवः कोटः श्वानमत्वाधर्मरेप्यपतिप्रिये १६ तदालोकनमज्ञावाङ्मरत्वंनजायते पुनः टीटोनरिभ
वेमानूष्यदूष्यतांगतः १७ स्वस्वभावनाद्देवि पून्यरूपो हि नीरसः यथा भवति देवेशि भावयोगोंब्रकार
णम् १८ ब्रह्मोरस्यामाशक्तिः परंब्रह्मस्वरूपिणी त्रिशक्ति इति विज्ञाना यून्मेतस्यास्त्वकोणगां अनंतको
टिसंख्याताः श्रमरापनस्त्वाबागताः तस्याः परस्वरूपिण्याः सज्ञावेत्तममभ्यसेत् १९ स्वगमोऽपपरोभावः चेत
नाशरूपोपि वा शिवरूपः सचयोक्तः सर्वसिद्धं महेश्वरि २१ भावयोगाद्भवेन्मेधादीक्षा सर्वोत्तमोत्तमा श्री
सैकामकलाप्रोक्ता तत्र चिंतामणिर्भवेत् २२ ततो वालास्पर्शमणिकामेशी सिद्धकालिका विद्याराज्ञी षो
श्वीचपश्चंतिकामकालिका वारणेशी हंसकाली च तत्स्वरणरूपिणी कुब्जिका गुह्यकाली च मेधादीक्षास
माभवेत् उभयचक्रमोन्मेधादीक्षाप्रोक्ता महेश्वरि हितयेटीक्षितो यस्तु महामेधाधिपो भवेत् २५ जीवः की
टः श्वानमत्वाश्रगीत्वमभिधीयते ततः षट्चक्रसंभेदभत्वात ब्रह्ममयो भवेत् २६ ततस्त्वागमदेशानि स्थापिते
यंत्रपीठके तेन मंत्राक्षिलिदेविदितस्योच्चारणमाचरेत् २७ मंत्ररूपो भवेत्तेन सा साम्राज्य मेधा प्रकीर्तिताः स्वयं
शक्तिद्वयं च शक्तिचक्रमयोगतः २८ शैवे शाक्ते शाक्तशैवे तद्वयक्रमयोगतः चक्राणि चैव विज्ञायदक्रा
मार्गेणपार्वति चक्राणि चैव निश्चित्य स्वरूपं तत्स्वरूपकं कीटत्वेनप्रगीत्वे स्वरूपे लीनवदेवता ३० देवता रू

पभावेनहृणामहृष्पतांव्रजेत् पूर्वनारीश्वराख्योहित्वर्धयोगप्रकीर्तितः ब्रह्मनारीश्वराख्योयंमहायोगःप्रकी
र्तितः दिव्यसामान्यमेधाख्योदीक्षाप्रोक्तःमहेश्वरि देवरूपादिव्यरूपामंत्ररूपामहत्मना सर्वरूपात्सर्वरूपामरत्
सामान्यमेधया शक्तादीक्षामहेशानित्योक्ताविंरवक्तोप्यलंकृतौ ४३ एतद्दीक्षांतरेदेविनान्यदीक्षास्तिकुत्रचि
त् प्रथोःशिवोविजानातिकालीजानातिपूर्णमा ४४ शक्यकालीमैवमेतत्कञ्चितेसंदर्शितवता कादिहादित्वा
केसर्वेदेवितत्रप्रतिष्ठिते ४५ नवतत्वामहाविद्यानवचक्रेश्वरीपरा एतद्दीक्षासमायुक्ताकेरलीपरिकीर्तिता ४६
चतुष्पंचात्मकेमत्स्ये केरलीषष्ठिसिद्धिभाक् मेधांताग्रादिसिद्धिर्मत्स्यसूक्तोमनोमयी ४७ वक्रहदांतसंयुक्त
काश्मीरीतत्वसिद्धिभाक् नेत्रादिपूर्णदीक्षांतोगौडस्त्वभिधीयते ४८ ग्रहसिद्धिस्वरःप्रोक्तःकलाचंद्रीकला
नव पात्राणिपूजनेदेवि यथायोगेनयोजयेत् ४९ पंचवापरमेशानिनावाहनविसर्जनम् गौडेदातिव्यकल्प
ना शक्तिमेधामयीप्रोक्तातद्योगंचसमभ्यसेत् ५० दिव्ययोगेमहेशानितत्वाग्रेयंप्रकीर्तिता दिव्यचक्रेजीवचा
क्रे सालिग्रामेतथैवच बाणलिंगेमहेशानिनावाहनविसर्जनम् प्रत्यक्षरूपाण्येतानिदेवातिष्ठतिसर्वदा २
ग्रमोदीपशिखामध्येजलेचदर्पणेपिच सूर्यबिंबेचंद्रबिंबेसालिग्रामशिलासुच ३ स्फटिकेदेवदेवेशिसदैवा
वस्यपूजयेत् यंत्रेवगृहमित्यक्तेविंदुःसिंहासनेभवेत् ४ सालिग्रामेभवेद्देहंचक्राणिकीटसंभवेत् चक्रयुक्तेच
क्रमध्येहीनोचोपरिभावयेत् ५ बाणलिंगेस्फटिकेपिहीरकेमर्कतेतथा तस्योपरिविभाव्याथपूजयेद्गुरु
नतःशिवे ६ सालिग्रामेजीवचक्रेसर्वदेवान्प्रपूजयेत् योभावोयस्यवैप्रोक्तस्तेनभावेनतिष्ठंति ७ ग्रथमे
कमतेस्थाप्यपूजयेत्परमेश्वरीम् बीजयुक्तेतथयंत्रेतथ्यंचसिद्धिपूर्वकम् ८ सालिग्रामोथवायंमंत्रेस्थाप्य

चैकमतंशिवे दिव्यचक्रंयदाप्राप्तंजीवचक्रेतदाननवा ९ जीवचक्रंयदाप्राप्तेबाणलिंगेनचार्चयेत् बाणलिंगंयदाप्रा
प्तेसालिग्रामस्तदाननवे १० सालिग्रामोयदाप्राप्तस्तदान्यंतत्पूजयेत् सालिग्रामेतथायंत्रेयद्दमेकत्रनार्चयेत् पैवाय
तनदीतात्राचेद्दितीयंपूजयेत्सदा ११ एकपीठेपृथक्पूजांविनायंत्रेकरोतियः देवताशापमाप्नोतिरौरवंनरकंव्रजेत्
सालिग्रामेतथायंत्रेविद्यमानेमहेश्वरि देवःकुत्रवसेद्देविस्थानाद्दितयकंभवेत् सालिग्रामोभवेद्यंत्रंसालिग्रामोभव
देभवेत् १४ यंत्रेतत्रदहमिन्द्रकेग्रहस्थाःदेवतामताः प्रतिमावाप्रकर्तव्यायथोक्तमलक्षणं सालिग्रामेतथायंत्रेस
दहैवप्रसीदति जीवचक्रेमहेशानिप्रसंतालिनिरंतरम् जीवचक्रस्यविज्ञानीकलौदुर्लभएवच बालुकायाभ
वेत्तैलंवंध्यापुत्रंप्रसूयते लभ्यमपिज्ञायेतप्राप्योनिर्मत्रज्ञोपिवा जीवचक्रस्यविज्ञानीकलौकापिनवैभवेत्
१६ प्रयत्स्यात्तंपवित्रत्वमभिज्ञामदतिदुर्मतिः तथाजीवंपवित्रत्वपरिधावतिधावति १७ अहोजीवस्यविज्ञानेशि
वतुल्योनरोभवेत् पश्यन्तलिंहन्तुंवनंचभजनत्थायन्महेश्वरि २ योजयेत्परमेशानिशिवतुल्योनरोभवेत् जीव
जीवेनसंपूजीतजीवंजीवेनयोजयेत् जीवंजीवेनसंयोज्यजीवन्मुक्तोनरोभवेत् अहोधन्यात्परोनास्तिजीवचक्री
नरोत्तमः आत्मेदात्माधनाधात्मात्मज्ञानात्मपरमात्मवित् विज्ञानात्माभवेद्देविसमक्रजीवस्पर्शकः जीवचक्रंसवेध
त्वालतंजपतियादिराट् तदसप्रतिरहतदेविलहतंजपतिकालिका जिह्वांदत्वाजपेद्यस्तुशक्तिपातकरोभवेत् लिं
गंदत्वाजपेद्यस्तुसर्वतत्साधकोभवेत् आलोक्यप्रजपेद्यस्तुसकविराट्साधकोभवेत् लिंगंदत्वाजीवचक्रेसमतन
चविधवा सविसवंप्रदत्वाततलतंजपतिशंकरि इतिसंक्षेपतःप्रोक्तंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि २२ देव्युवाच
शक्तौपूजाक्रमंदेववदस्वसममाधुना शिवउवाच शक्तिपूजांप्रवक्ष्यामियेनदेवमयोभवेत् नटीकापालि

शा.ती.
२३
23

कावेश्यारजकीनापितागता मालाकारस्य कन्या च कुंभकारस्य कन्यका कन्याष्टकमिदं प्रोक्तं कुलाष्टकमथापर
ए २ राजवेश्या ग्रामवेश्या देववेश्या तथैव च ब्रह्मपात्री तीर्थवेश्या कुहिनी व्यभिचारिणी पंचलिंगहता वेश्याष्टा
लिंगाभगेश्वरी पंचविंशतिलिंगा च लिंगतत्वप्रकीर्तिता पंचाशल्लिंगसंयुक्ता लिंगसिद्धा प्रकीर्तिता शतलिंगाभ
गानंदा सहस्राभगहेश्वरी प्रसंख्यलिंगसंयुक्ता भगलिंगामृता परा कुलाष्टकमथेदानीं शृणु पार्वति तत्वतः मध्या
लिंगा महेशानि भगमाला महोत्तमा विश्वलिंगा सर्वयोनि सर्वसारस्वरूपिचोत्तमा कुलाष्टके देवि विदितविधे परिकीर्तिते
राजवैश्यादिका या मे गौरीस्वरूपकादिकं मालापत्री तथा पौत्री स्वसा चैव स्नुषा तनुजा शालिका केलि कुंचीच भ्रातृ
जाया मध्याष्टमी कुलाष्टकमिदं प्रोक्तं सर्वसिद्धिप्रदायकं तरुणी हेरंडरीरस्ना चंचला कामलोलुपा ९ गुरुभक्ता मे
वशक्ता सर्वलक्षणसंयुता ईशविधी समानीय स्नानलिकोपरि १० कुचौ तत्कलशौ प्रोक्तौ सामान्यार्घ्यं च नाभिका
भगाधिज्ञो विशेषार्घ्यं त्रिकोणं यंत्रमीरितं गमागमा हि त्रिपुरकाश्वघ्यं प्रहसनं ग्रीपक्षप्रजपः प्रोक्तो वलोकवः स्मर
तः क्रोधस्तन्निग्रहः प्रोक्तो करग्राहो भयं भवेत् तस्या पादप्रसारस्तु पृथिव्यां स्तप्रदक्षिणा १४ चुंबनं स्तोत्रपाठो
कुचधारस्तपः क्रिया गलेपादस्तु तिरेण सिंहासनमितीरितं १५ विपरीतं दोलिकाख्या प्रोक्ता महेश्वरि विसर्ज
नं वीर्यपातो सद्यो त्वालिंगनं भवेत् १६ ओष्ठसंचुंबनं देवि विवेचनी योगशक्तितः कपोलचुंबनं देवि घटिकोपरिकीर्ति
ताः ललाटचुंबनं देवि तत्वक्ता परिकीर्तिता नेत्रसंचुंबनं देवि यंजनं परिकीर्तितं करसंचुंबनं देवि त्रसिद्धिप्रकीर्तिता
योनिसंचुंबनं देवि मनो गमधीगतिः जिह्वाप्रदानं देवेशि कालचं च समीरितं रसमलेहनं देवि त्रत्तत्वं न संशयः २३
त्रालोकनं पृथिव्यां तु देवतादर्शनं भवेत् तत्संगिनाम सदा भाव्यं तामालोक्य जपेत्सदा २१ कोटितीर्थस्नानदानादिफलं ततः परिकी

र्तितम् तस्यावलोकनं देवि सर्वश्रेष्ठतमं भवेत् तत्पश्चात्कोटितीर्थेषु स्नानानामपि कोटयः देवलयानां मालत्वं च
तेषेन निरंतरम् २३ ते निर्दृष्टाण्यते देवि दर्शने विंदुरूपिणः ब्रह्मणोर्दर्शनं देवेशं सूर्यचंद्रमसमहस्रम् चंद्रमसतारा ग्रहमि
धातघात्स्वर्गास्वंतेषिवे स्वस्मात्तं स्वसंभीत्यागोषेयोनो विज्ञायते २४ चंद्रास्ते वाधरोषेयोनो स्वर्गास्वंतेप्रिये त
घ्रातिष्ठति देवेशि स्नानात्सिद्ध्यति नान्यथा २६ ग्रहानाहस्थिते दूर्पंष्णात्तात्कार्यं विचारणात् सुवेहात्लाकरेमाला
घोतिहारंत्वचहृषि २७ हृदये स्त्रीकरालातदीपमालाग्रहोगणे नकरोति परं यस्तु सकथंरुजकः प्रिये तेषोऽमि
ग्रहणं देवि महाकल्याणं ततोऽपि यः सूर्यग्रहो यथा योगो विपरीते निशाकरे प्रमादात्मनसा वापि मोहतोऽपि नरा
नघेत् तथा घट्टव्यते वा कांतदेवकारयेत्प्रिये तथा योगे समारब्धे पूर्णयोगे यदार्चनं गुरुवक्त्रनत्वात्तोनेनमः
क्रीडते स्वरूः यस्मात्तः सत विज्ञेयः सर्वपर्वोत्तमोत्तमः सूर्यं योगे समारब्धे स्वस्यपूर्वसच्युतः २८ तथा कार्यं
समर्पितं तत्स्याद्यातोनजायते यस्मात्त्रयास विज्ञेयं सर्वसिद्धिप्रदायकः २३ एतत्परं मयाप्रोक्तं देवायोगस्य
त्वप्रिये तस्यास्त्रयक्रमेणैव तस्यास्त्वर्धोदयो मतः महोदयः स्वयोगे स्यात् हानिरुशाहरास्मृता तस्यास्तत्स्यपूर्व
पायेस्यास्यास्वलीयापरिकीर्तिता २५ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि पार्वति मासहारश के देवि क्रमेणपरि
कीर्तितम् २६ स्वतयोगे महेशानि महासौम्यात्मनीरिते दीव्याचीनामिदं प्रोक्तं पपुनोस्मृतपार्वति २७ सूर्या
चंद्रग्रहो देवि ग्रंग्रलहितयो तथा साईहयो गलोग्रंरत्नके चिदिद्धे तितत्रिकाः २८ सूर्यग्रहे च तत्पूर्वे संचंद्रे याम त्रयं
भवेत् वेधः प्रोक्तो महेशानि पूर्वयामं दिव्येधने नभोक्तव्यं तत्र देवि स्नानदानादिकं चरेत् यस्तोदयं समारभ्य ग्रस्ता
तेवाम हेश्वरि ४० ग्रासत्रयाम समालोक्य स्नानदानादिकं चरेत् यस्तोदयं समारभ्य कदाले सं करास्तक्रिः स

शा. ती. २५ वैत्वोत्तमयत्नतः ४। स्नानदानादिकं कार्यं नान्यथा शंकरेश्वरः सोपवासो भवेद्बीजं जीवस्त्वेनोदितः कृतं हंचितं ४२ यस्मा
त्पूर्वमशक्तस्तेनोपवासः प्रकीर्तितः यस्तोरस्येत्पूर्वं वधेन भोक्तव्यं कदाचन अत्र केचित्प्रतीच्छंति पशवः शास्त्रमोहिताः
उपवासं प्रकुर्वीत यस्मात्तेन परमेश्वरि ४३ शास्त्रदर्शीत्त्वसंदर्पं प्रपद्येत् पूर्णरूपतो हिंसा नाम पिदेवे सिद्धप्रलहधतो
भवेत् उपवासं विराजंत्वशैवानां परिकीर्तितः विप्रगणपसौरगणां दिशात्रं परिकीर्तितम् शाक्तानां पूर्वरात्रं तु
उर्ध्वयोपूर्वतो भवेत् उरश्चरणहीनानां नोक्तासेतन्नयातव चांद्रीस्वाधं भवेद्विदिरात्रं परिकीर्तितं नैमित्तिकं
हृदयं च तत्त्वाकाम्यपि वा चक्रं रतिसंदोपतः प्रोक्तं संप्रदायफलेश्वरम् केरलाश्चैव काश्मीरो गौडश्चैव तृतीय
कः संप्रदायत्रयं प्रोक्तं सर्वसिद्धिप्रवर्तकं समयकादीपितेन्नालसंप्रदायप्रकीर्तितः कामादिदोषरहितः कादि।
हादिमतेश्वरः वांछिताकल्पितासिद्धिमनोरथमयी तथा सर्वैश्वर्यं भवेदेको लोके रत्नेश्वरापरः ललाटरेखां सं
मार्ज्यनवीनां निर्मितं च रेत् विद्यारश्मिमहामंत्रमंत्रमण्डलसंयुतः सोभवप्रभु शुक्तोहं नन्यवर्षदिवद्भवेत् ५३ च
तःसंध्यासमायुक्तः पंचपारायणान्वितः षोढाकल्पलताश्रुक्तो मंत्रमल्लनामच महाविद्यासमायुक्ताः पादु
कादशकान्वितः पंचषोडसमायुक्तः कादिहादिमतेष्वपि यस्य प्रणामतो देविमंत्रिस्फोटादिचालने हीसनं
कंपनेकाकांक्षतोड्यार्यते स्फुटम् ५५ विहितसिद्धीश्वरो यस्तु काश्मीरः परिकीर्तितः उभयोधान्वयायुक्तो
महाकाश्मीरईरितः ५६ ग्रष्मगौडीमहेशानि कथ्यते शृणु सांप्रतं गीर्वाणगणसंवादी गारुडादिप्रनाशकः श्री
मज्जानसरस्वत्यापारंगामी नरं तद्यः भुवनानंदकृद्धीरः श्रीभक्तो विजितेन्द्रियः रामयादिकलायुक्तः शृंगारीला
समन्वितः उक्ताधिकारसम्पन्नश्चर्णोमंत्रापि पार्वति अष्टाष्टकादिसंयुक्तः समयाचारपालकः महावलोम २५

द्रोत्साही गौरवस्त्वभिधीयते ९१ पूर्णो गौरो महागौरो द्विविधः पूर्ववद्भवेत् इति गौरवस्त्वं संप्रोक्तः सर्वसिद्धिप्रदा
यकः ९२ अणिमाद्यष्टसंयुक्तः श्रीगौरः परिकीर्तितः संप्रदायत्रये देवि कृत्यं पूर्वं समीरितं ९३ परमेशजयाशक्तः
सर्वसत्त्वदयान्वितः त्यागी भोक्ता विनीतश्च तिथिनित्यप्रपूजकः परनिंदापरद्रोहपरिवादे महेश्वरि परस्त्रीपरा
वित्तेशष्वेष्वेव प्रकीर्तितः। वर्जयेत्सर्वमेतद्धि संख्यामन्यामतं भवेत् परद्रोहपरीवादे परवित्तप्रतिग्रहः ९९
परकौलविशेषेण ह्यात्मके पंच विवर्जयेत् वटुकस्य मतं प्रोक्तं शांकरस्य मतं शृणु ९७ परान्नं परहस्तं च सर्वदा परि
वर्जयेत् परहस्तसर्वेषु पण्यजनः एजाहारस्ततः ९८ प्रत्यमं च जप्यमानं त्वमाचारेषु तत्परः संप्रदायनसंभिन्नः।
सर्वदोषसमन्वितः ९९ लोलुपश्चैव पापात्मा प्रोक्तः कलियुगे नरः तेन यत्क्रियते पापं सहस्रहा महेश्वरि १०
तद्धस्तभोजी देवेशि तत्पदं लभते ध्रुवं मिताहारी जपासक्तो गुरुभक्तो जितेंद्रियः ०१ सत्यवक्ता महेशानि नरश्चै
व सदा भवेत् संप्रदायत्रयसंयुक्तः हस्तभोजनमाचरेत् ०२ विशेषेण महेशानि स्त्रीहस्तं परिवर्जयेत् स्त्रीप्र
लापनं देवि कर्तव्यं न कदाचन ०३ इदं पंचपत्ते प्रोक्तं दिव्यानां पूर्वं समीरितं पूर्वोक्तशक्तिमानी यः सर्वलक्षण
संयुतम्। लक्षणलक्षणादि रहितान्समानेयत्नयत्नतः न्यासजालादिकं सर्वं पूर्ववत्परमेश्वरि कंदे विकसितं कृ
त्वा सर्वसौगंध्यसंयुतः पूजयेद्देवताबुद्ध्या विकारपरिवर्जितः शावर्णं तत्र घाटे तत्तो ग्रहणमाचरेत् तत
कंदे मध्यनेक्रवनजपं कृत्यो विरं तत्र म तत्र जिह्वांतत्तोरत्वा जपं कुर्यात्तत्सुधीः तत्र संविलिखे देवि जपेदेकम
नाप्रिये पूर्वनालोच्यसत्प्यं संख्या परमेश्वरि सर्वसिद्धीश्वरो भूयात् छिवत्त्वो नरो भवेत् तद्धस्तनिःसृतजलो
ह्यमत्कामसमं भवेत् हीरकस्पृष्टतिभ्यात्मं च स्वर्णकरं भवेत् ० इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमि

शा॰ती॰ २५

25

कुलि ईश्वर उवाच स्त्रीस्वरूपं प्रसरूपं नवात्प्रयोगवर्णनम् सिद्धेश्वर्यादिविज्ञानवीरपत्न्यादिलक्षणम् १ चतुर्व
र्णेकुले देवि वर्णाचाराभिचारतः भिन्नतीर्थप्रकथनं तद्देशस्थानतीर्थनिर्णयम् २ पंचाशत्पीठदेवानां वैश्यान्वाद्य
भिचारतः तीर्थानि सर्वसिद्धानि सर्वसिद्धिकराणि च ३ कथ्यते देवि शीघ्रमवधानमनाभव संदर्शितलक्षणीरम्या
चार्वंगी चारुहासिनी गुरुभक्ता जपासक्ता महाकामकुलद्रवा दर्शनान्मोहनी साधीकृतानादिप्रमोचिनी ४
केसरंजनसंयुक्ता वस्त्ररंजनसंयुता गर्भद्रावकलायुक्ता श्रप्यपोत्पादनतत्परा ६ नानापाककलायुक्ता लेह्यपे
ह्यादिसत्कला शय्यासंरंजिनी दिव्या वक्तासादिरंजिता ७ गीतलालसदेशादिवीणावादनतत्परा काव्या
लापसमास्यादिपलवादिसमन्विता ८ नानाचित्रकलायुक्ता सौरभ्यसरतान्विता लोमशातनसंयुक्ता संकु
चीकरणात्कलाम् ९ कुचस्थलदीर्घकारी नानाभरणशोभिता लिंगे दृष्ट्वापि देवेशि ह्यविकारपरायणाम् १०
योनौ लिंगप्रवेशेपि विकारपरिवर्जिता नापिकाष्टकलायुक्ता क्रोधमात्सर्यवर्जिता सर्वदोषविहीना या सा
शक्तिः परिकीर्तिता पुंस्वरूपं महेशानि कथ्यते शृणु सांप्रतं नानाविलासकुशलः सर्वशक्तिसमन्वितः १२ तरु
णः सुंदरः शूरः चिरमैथुनकारकः दीर्घलिंगी रहोज्ञाता दीर्घवत्लोकचतत्परः कामशास्त्रकलायुक्तो मंत्रमाध्या
वधान्वितः स्तंभनाद्यनालिंगनवह्निस्फुलदीर्घक्रियान्वितः १३ मकारपंचमासक्तो भक्तभक्तो जितेंद्रियः सर्व
काले जपासक्तः सर्वतंत्रार्थतत्ववित् १४ आकर्षणवशीकारोत्तथोच्चाटनकृत्परः ज्ञानविज्ञानसंयुक्तः का
नाञ मादिदोषवर्जितः १५ संगीतवाद्यवीणा च काव्यविवर्जितः कलिग्रहः कलागुणैः तद्विज्ञानाकुलभक्ता महोन्ना
मः १६ योनिसंदर्शनालोकविकारादिविवर्जितः स्त्रीस्वरूपस्य विज्ञानी दिव्याचारविशारदः तथापरः १७ २५

साधयान्मग्रहणे देवि सर्वमेतद्यथापरः सर्वचक्रस्य विज्ञानी दिव्याचारविभूषितः १९ दिव्याभरणसंयुक्तः सा
र्वभौमं ध्यसंयुतः गेहं रंजनसंयुक्त ...... देहं विधौ महेशानि साधका हीनवान्यथा २० तथापि कालिका
भक्तः कलौ दुर्लभ एव च एवं गुणान्समालोक्य समस्मिन्तासां महेश्वरि २१ साधनो कारयेद्देवि नान्यथा शंकरं वचः
विधात्रिशक्तिसंज्ञापीनवालयोगमभ्यसेत् २२ देवालये नदीतीरे श्मशाने वा चक्रचत्वरे एकाप्रमोदहेतुं गत्वा भूतश्
न्यादि संयुतः ऋष्टिछिद्रे देहिषोडाते क्रस्यकान्ते महेश्वरि कृत्वा ध्यात्वा महेशानि निशवालोहदेशियोजनं २४ ग्रंथशादि
शिखान्ते हि समालोच्य जपं चरेत् भ्रामरं स्पर्शविंबं च विवीलीं त्रष्टरं तथा २५ तिलत्रयं च्छेलवं जरी देवतं कामरूपकं
प्रसंते त्रुष्यितं देवि संगीतं वाद्यमेव च समालोच्य जपेद्देवि कामगेहे विशेषतः एकहिन्यादि लक्षान्तं समालो
च्य जपं चरेत् २७ तत्रैव त्रुष्यितं हृष्टं कृत्वा संयोगमाचरेत् नवालयोगसामर्थ्यं जपं कुर्यात् दनन्यधीः २८ प्र
ण विधानो देवि शिभवत्येवनसंशयः अथवान्यप्रकारेण साधनोतत्सवच्यते २९ कुलस्त्रीं वा युवतीं वीक्ष्य योनौ
लिंगप्रतापयेत् संख्यानं कारयेद्देवि नवालमभ्यसेत्तथा ३० तदंते विलिन्यादेविसर्वसंचततः परम् एवं मासाष्
टकं कुर्यात् सिद्धिस्तस्य न चान्यथा ३१ इत्यावद्यो न देवेशि भवत्येव न चान्यथा वीरपत्नी समानीय शवशय्यां स
माचरेत् ३२ वीरसाधनवत्कृत्वा शवमासाद्य यत्नतः शक्तिं लिंगोपरिस्थाप्य समग्रं चैव न योगतः ३३ नवाल
योगमासाद्य तत्रैव परमेश्वरि वर्षमात्रं जपेद्देवि कालिकास्थो नरो भवेत् शतावधानी देवेशि भवत्येव नरोत्त
मः अथवान्यप्रकारेण साधनं तत्स्ववच्यते ३५ महाशवमध्यभागे समावासाद्य यत्नतः स्वर्डहृद्कुरुंशनोको
मलं च चतुर्थकं ३६ क्रमेण दिव्यसंयोज्य तत्र शक्तिं समाचरेत् प्रासनं तत्र संदत्वा महाब्यावासनं तथा तत्र

शा·ती·
२६
26

वेश्यां समानीय यौनौ लिंगं निधाय च स्पर्शवक्षसनं कृत्वा जपं कुर्यात् दृढमधीः वर्षमात्रं जपेद्देवि विस्मयादिश
तत्परः सहस्राणुवधानेन कर्तेशाकेन रोभवेत् कुंकुमं केसरं वापि समानीय प्रयत्नतः वामहस्तेन संस्थाप्य दा
तिणं घंरमालिखेत् वामेन तर्पणं कुर्यात् सहस्रमधुनेव वा शक्रेर्नाहससमालोक्य तर्पणं सर्वदाचरेत् ४१ सर्व
सिद्धिश्वरो भवेत् ज्ञानं कार्यं विचारणात् सिद्धीश्वरे लक्षणं च कथ्यते शृणु पार्वति ४२ यस्या विवाह्यते कन्या
सा चेद्दीक्षागता यदि सापि वेश्या यदि भवेन्नरा सिद्धेश्वरी मता केलिकंची महेशानि नित्यमेवापरायणा कुली
नस्य तु या भार्या सापि वेश्या भवेद्यदि वाभ्रीश्वरीति विख्याता महापीठेश्वरी परा शालिका यदि चेद्देश्या लिंगस्था
दूतन्तत्परा ४५ विशालाक्षीति सा प्रोक्ता सर्वसिद्धिप्रदर्शिका शालकस्य तु या कन्या सा यदा ह्यभिचारिणी ४६
कामाख्येति विज्ञेया सर्वसिद्धिकरा भुवि तस्या भ्रातुर्यदा देवि विधानलिंगविधिर्भवेत् महाराज्ञेश्वरी ख्याता त्रैलोक्य
सिद्धिदायिका वीरपत्नी स्वयं वीरा प्रोक्ता श्रीमान्महेश्वरि ४८ तत्स्वतां कुलविद्यानां माया श्रीत्रैश्वरीवरा त
त्स्वतां भुवनेशानि शाक्तस्य शांकरी कला ४९ दिव्यस्य विमला प्रोक्ता दिव्यस्य पूर्णा स्यात् कलिका स्मृता कुर्यां
त्सर्वसंज्ञा सम्भेदांते परमेश्वरि ५० विद्याराज्ञी समारभ्य हंसकल्पं भवेत् विलोमेन महेशानि तज्ज्ञार्थानाम नगे
कीर्तिते ५१ गुरुपत्नीति कोमेश्वरी तत्स्वता बालिका स्मृता लोपामुद्रा तत्स्नुषा स्याज्जातवर्णक्रमं शृणु ५२ द्वि
जोस्त्री यदि चेद्देश्या सा प्रोक्ता कुलसुन्दरि त्वरिता चैव संप्रोक्ता ह्यभिचारपरायणा ५३ क्षत्रियात्मस्य कन्या च स्नुषा
वेश्या दिग्योगतः कौलिनी माधवी देवि वाराही कामसुन्दरी ५४ मोहनीति क्रमेणैव ह्यभिचारक्रमेण च वेश्या स्त्री य गमः
दि चेद्देश्या ह्यभिचारपरायणा ५५ स्वभावती भोगवती नित्यक्लिन्ना च कर्कटी प्रद्योत सिद्धचामुंडा स्वतात्स्नुषा २६

क्रमेण च ५६ एकपत्नीस्वनाङ्कंचीवेशणवाद्यभिचारिणी अघारचवधनदाकब्जिकाशवरेश्वरी ५७ भुजंगा
मालिनीलाख्यक्रमेणपरिकीर्तिता इतिसंक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इतिश्रीशक्तिसंगमे कनविंशति दे
व्युवाच देवेशश्रोतुमिच्छामि नवरात्रस्यनिर्णयम् नवरात्रेसमायाते किंकर्तव्यंचतद्वद १ नवरात्रीतिकंनामक
थंजातंकिमात्मकं शिवउवाच नवशक्तिभिःसंयुक्तंनवरात्रंतदुच्यते २ एकैवदेवदेवेशिनवधापरिनिष्ठिता श
यनेबोधनाच्चैवनवरात्रंद्विधाभवेत् शयनंचैत्रमायातेमाश्विनस्येतुबोधनं ३ अष्टम्यांतुसमुपोष्यैवसर्वसिद्धिंलभेन्न
रः निराहारीफलाहारीत्वेकभक्तोथवाव्रतः नक्तंभोजीहविष्याशीयथाशक्त्यासमाचरेत् नवरात्रव्रतासक्तोन
वरात्रोभवेद्ध्रुवम् गोरकाश्मीरकेविरमार्गेणत्रिविधंभवेत् अमावस्यानकर्तव्याप्रतिपत्कालिकार्चने अष्ट
म्यांतुसमाचार्यततदष्टम्यांतुहोमयेत् अर्धरात्रेसमायातामलविधापिपार्वति ६ साष्टमीसर्वकार्याणांकर्त्री
भवतिनिश्चितं होमपूजादिकंतत्रकुर्यात्यत्नेनपार्वति ७ द्वितीयदिवसेचेत्स्यात्तदैवोपोषणंचरेत् प्रतिपत्स
समल्पेवायदिनस्यात्परेहनि ८ अमावस्यातदाकुर्यात्सकलाषोडशनाडिका वृद्धिकाषोडशात्यज्याआद्याप्र
तिपदस्तथोः ९ कलशस्थापनेकुर्यात्कल्याणंजायतेध्रुवम् नवम्यांपारणंकुर्यात्दशम्यांतुविसर्जनं काश्मी
रात्यक्रमेदेविश्रृणुयत्नेनपार्वति नवरात्रेनिराहारोहोमष्टम्यांसमाचरेत् ११ नवम्यांविप्रभोज्यंस्यात्दिवविधेपा
रणंचरेत् नवम्यांतुनिराहारोनिर्विकल्पोजितेन्द्रियः १२ अष्टमीनवमीसंधौहोमपूर्णंसमाचरेत् नवम्यां
विप्रभोज्यंस्याद्दिविधेपारणंचरेत् १३ केरलाख्यक्रमःप्रोक्तोनिर्णयश्रृणुपार्वति १५ तिथिद्वयेतथाष्टहो

नवरात्रेनिराहारोनिर्विकल्पोजितेन्द्रियः अष्टमीनवमीसंधौहोमकर्मसमाचरेत् नवम्यांविप्रभोज्यंस्यात्दशम्यांपारणंचरेत् १

श·ली·
२२
27

यथोक्तेन तु वर्त्मना अष्टमीनवमीप्राप्तौ पूर्ववचेन इच्छति १६ अष्टम्यामर्धरात्रौ तु यत्किंचित्कुरुते नरः तन्नदन्तयमा
घाति नवदुर्गाप्रयोगतः १७ एकोऽप्यष्टदशाबाहुस्तोत्रपाठादिकं चरेत् प्रथमेऽह्नि कृतं यावन्नावत्कार्यं च वा सुधीः ३
द्यास्तमयं जप्त्वा त्रैलोक्यविजयी भवेत् नवरात्रव्रतं स्त्रीणां स्वतघोगो यदा भवेत् १८ सैव देवी न संदेहस्तां प्रजय वि
जयी कलौ ताम्बूलागुरुकस्तूरीदिव्याम्बरविभूषणैः २० शक्तीनां नवरात्रौ तौ तांबूलमहार्णं सदा सूर्योदयं समार
भ्य तु नः सूर्योदयांतके २१ यावज्जप्त्वा निराते कः सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् एकासनगतो भूत्वा नवरात्रेऽमशां भव २२
सद्यमालां जपेद्देवि नववनाद्याधिपो भवेत् गृहाद्यां परिकार्यं च निर्जनपर्वते पि वा अधो मृतो चरेद्देवेशि नवरात्रेनि
रंतरक् समाख्याय मत्तादेवि तत्र संस्थापयेद्गुरुः यवांकुरान्समारोप्य शांभवीं मुद्रिकां चरेत् दद्यासनो वशनीये
यथोद्दम``मा चरेत् कापालिकावधूतानां व्रतमेतन्नयोदितं आज्ञा भवति देवेशि तद्वै पोषणं चरेत् आज्ञायरि
नत्यायेन्नतन्नदृश्या मादिप्रशवा देशाधिपस्य विप्रस्य एककस्य विघल्लथा आज्ञाय दिनजाघेतो गृहीत्वा देवेशि वरे
शार्दूले सुधी भवेत् भक्तप्रीता महादुर्गा स्वयमाता प्रयच्छति २३ वीरशक्तिविधानेन चं शुरूपव्रतं चरेत् जिह्वां संज्ञो
प्य घंटेन द्विचेदरसनां गुलान् २४ पुनराघातिमा जिह्वा तेन सिद्धीश्वरो भवेत् नवरात्रे समासाद्य महाष्टम्यां निशां त्वदे
देवी संपूज्य यत्नेन संकल्पं कामनान्विते शिरः प्रच्छकर्तरित्वा पूर्णं मध्यक निक्षिप्तः यंत्रे देवेति वेद्या प्रशिवतत्त्वो
भवेद्ध्रुवम् पुनः शिरसमाघातिमहावीरवरः सत् २५ अथवान्यप्रकारेण प्रयोगं कथ्यते शृणु नवरात्रे निराहारः
श्रद्धाभक्तिसमन्वितः २६ महाष्टम्यामर्धरात्रे ग्रहमस्तकावधि मांसं संकल्प्य यत्नेन यथोक्तं समाचरेत् २७ २२

होमयेन्नर देवेशि देवेश्मनलनामिधात् देवी देहं भवेत् दिनात्र कार्यविचारणात् २५ अथवान्य नवरात्रं निराहारो गुरु
भक्तो महाव्रती कुंकुंपुरुषमात्रं तत् कृत्वा तत्र विशेषतः पंचपल्लवकाष्ठानां वह्निं तत्र समाचरेत् ग्रंथश्लक्ष्णमलकांतं हि स्व
देहं होमयेद्व्रती २६ प्रक्षिप्याच्च वा कृत्वा देवी पश्यति निश्चितं नभो क्ववक्रमेणैव ललाटोह प्रवेशनात् २८ भवेत्क
ल्पलतातल्पसाधको नात्र संशयः अथवान्य नवरात्रं निराहारो निर्विकल्पो जितेन्द्रियः यं कं चिद्देहं जपेन्मंत्रं पंचरूपाणां
फलेचववा मज्जनं देवतकार्यं वा तद्देहे भोजनं च वा ३० नगात्र येवशीकुर्यात्रात्र कार्यविचारणात् अथवान्यप्रकारेण
नवरात्रं निराहारो निर्विकल्पो दृढव्रतः यम्हिष्य कि यां कुर्यात्तमेव पश्यमानयेत् भोजनं यो च येद्देवि यस्य पश्यं स म
द्दिशीत ३१ कामी वीजं तस्य नाम वशीकुर्वेतिचोच्चरेत् स्वाहा मन्त्वा यदेवेशि प्रदीप्तेजनवराणले ३२ होमयेत्तल
तो देवि तद्देहं वशमानयेत् अथवान्य नवरात्रं निराहारः सत्यवादी जितेन्द्रियः सहदेवी रसं रस्य नवम्यां परमेश्वरि
पूर्वोक्तमवतां देवि घत्वामापिंडमाहरेत् ३५ आजन्मांतं वशीकुर्यात्तमेव सत्कृतं बकन् अथवान्य नवरात्रं मौनतु
क्त्वा सने समन्वितः ३६ पारणादिवसे प्राप्ते गोमयं वाकारयेत्त्रिये पूर्वोक्तमवतादेवि होमयेज्जवराणले ३६
स्वतो देहं तत्र नवरात्रेण तद्देहे दिवसे द्वयात् आजन्मांतं वशीकुर्यान्महादेवाधिकं नरं अथवान्य नवरात्रं निराहारो
गुरुभक्तो महाव्रते वामांगुष्ठोपरिस्थित्वा वेदरात्रं महेश्वरि दक्षांगुष्ठोपरितया वेदरात्रं महेश्वरि नवम्यां पारणं
कुर्याद्धित्वपिंडं प्रतापयेत् नगात्र येवशीकुर्यात्रात्र कार्यविचारणात् अथवान्य नवरात्रं पर्वदन्वैलोचनामनस्मा
युतः होमं कुर्यान्महाष्टम्यां नवम्यां पारणं चरेत् सर्वं सदानं कृत्वा वै त्रैलोक्यविजयी भवेत् अथवान्यप्रकारेण तु
स्थपराणकव्यते ४० योम्ग्राशीमहेशानि नवरात्रं महेश्वरि यं कं चिद्देहं जपेन्मंत्रं नवम्यां होमसमाचरेत् नवम्यां पारणं

गा.ली. कुर्याद्धोमं तेन महेश्वरि देवतादर्शनं भयाशत्रौ स्वमेव महेश्वरि ४५ प्रथमाख्यप्रकारेण नवरात्रं जितश्रामो मौनव्रतध
२८ रश्चविः निर्द्वंद्वो निरहंकारो सत्यवादी महामतिः राज्ञाकर्षणकामश्चेद्राज्ञा भवति किंकरः पारणमिक्षुणा कुर्याद्रा
राज्ञापी सदा भवेत् त्रैलोक्यं वशमायाति नात्र कार्यविचारणात् सन्यासी शंकरः प्रोक्तः कपाली कालभैरवः
दिगम्बरो महाकालो ब्रह्मचारी वटुर्भवेत् कुलवर्णस्मृतः कुलगोत्रऋषिवरः स्मृतः ४६ रूपरागध:प्रभेदेनना
म प्रोक्तं महेश्वरि रूपजातिप्रभेदेन कुमारीनामकीर्तितं ४७ गंधभेदेन देवेशि दशविद्यादिकं यजेत् एवं ज्ञात्वा
यावज्जीवं कुर्याद्यत्नेन शोभवि इति संक्षेपतः प्रोक्तं वामेरूपेण पार्वति वाक्सिद्धिर्द्विविधा प्रोक्ता शापानुग्रह
कारक ४८ महाकविस्वरूपैक द्वितीया परिकीर्तितः शापानुग्रहरूपाया भेदान्वेरूपेण पार्वति ४९ मंत्रोद्धारम
हेशानि स्वमहूर्ताहिलीयकः अष्टदलात्तृतीया स्यात्त्रैवधीकर्णगोचरी ५० आकाशगोचरा वाणस्तुल्याप्रकी
र्तिताः ...स्यात्पूर्णस्याच जलमंडलमध्यगा एवमष्टविधा प्रोक्ता शापानुग्रहणी कला कवित्वात्महेशानि तद्भेदा
न्यपृथक् ततः अष्टदिक्शतसाहस्रं महाफलं निधरेत्तदा ...कांचवरिकाशतकाख्यं महेश्वरि वाक्सिद्धिगादि
तादेविलतारूपेण प्रिये महावीरद्रुमलतावेष्टितः साधकोत्तमः रात्रौ यदि जपेन्मंत्रं सैव कल्पलता भवेत् सवत्सरं
त्सरीमंते इति संकीर्तितो बुधैः ५६ नेत्रे कामः कर्णयुग्मे कामधेनुर्ललाटयोः सनत्कुमार एवाद्य आधारे मूलवाणी
प्रोक्ता जिह्वायां तु सरस्वति ५७ कल्पद्रुमः कलियुगे कामधेनुर्ललाटयोः वांछामणिः स्पर्शमणिः स्तनयोः परिकीर्तितः
दक्षिणावर्तकं वस्तु कंठदेशः प्रकीर्तितः चिंतामणिर्हृदंभोजे शेषपर्णं प्रतिष्ठति ५९ सप्तस्वर्गं यस्तु कोतेसप्ता
तालकं नाभि पादयोश्चतुरोंगुष्ठजंघयोर्देवतागणाः ६० नाभौ ब्रह्मा विस्तृतेन त्रिगुणात्मा सदाशिवः रोमावल्यां २८

महाविष्णुर्योनौ ब्रह्माण्डगोलकं एवं वंशेन तस्याश्च भागेन लक्ष्मीर्वैकुण्ठे राजलक्ष्मीः कुबेरगेहे हृदये कल्याणाभिधा ९२
स्नामरस्यैवीरलक्ष्मीर्देहेसौम्याभिधा भवेत् कलशा रवेकीर्तिलक्ष्मीः स्थानवेद्याभिधा भवेत् ९३ अनेककोटिब्रह्माण्डे
योनिमध्ये प्रतिष्ठति तत्त्वान्निवेदश्च वनेहीपासैलोक्यश्रक्रयः ९४ वार्त्तालापे च तत्त्वविदः सर्वशास्त्राणि वैकल्यौ ब्रह्माण्ड
गोलके यच्च यत्किंचिज्जगतीतले ९५ तत्सर्वं शक्तिदेहे तत्सर्वं व्याप्य च तिष्ठति शाक्ती श्रृंगारमारभ्य सोवंतं सर्वं गंधिवे
सर्वैति ष्ठति देवेशि क्रोधे संहारशक्रयः महामंत्रास्तथा ह्यासे महाविद्याकरालयोः ९७ वृहेज्जीवो लता जीवश्च ताश्रीप
रिकीर्तिता: पुनरुमललतायाश्च माहात्म्यं परमेश्वरि ९८ विचित्रमेनं देवेशि श्रुणुष्व यत्नेन सांप्रतं अन्तश्चलस्य मूलं ब्रह्मो
र्कंम्भ मितलं भवेत् एतद्दलस्य मूलं तन्मध्यभागे विराजिते मध्ये भूमिमहेशानि शाखा वाप्येतास्मृताः १० अधः शाखात
र्ध शाखा मूलं मध्ये तु भूमिका जलं तत्रैव देवेशि पत्राणि तत्र कीर्तिता ब्रह्माण्डगोलं पुष्पं च फलं वीजं च पार्वति तत्रैव ति
ष्ठति प्राज्ञे तत्र चलति सर्वदा वाणी वसति सानंदा स्वेच्छाचारी निरंकुशः परमानंदरूपा तु लता तस्य प्रकीर्तिता १३ म
हानंदस्वरूपा च चिदानंदस्वरूपिणी पूर्णानंदस्वरूपा च महासमरसात्मिका १४ ब्रह्मानंदस्वरूपा सा चिद्धनानंदरूपि
णी लता प्रोक्ता महेशानि संयोगानंदरूपिणी जरायुजं सैव स्यात् तेपं च भूतानि सैव च संहारकर्त्री सैव स्यान्मोक्षरूपा तु
साम्मता १६ ब्रह्मरूपा तु सैव स्यान्मुक्तयस्तु चतुर्विधाः यत्रस्नानमात्रेण सदा तिष्ठति पार्वति ११ सालोक्यं चैव सारूप्यं
सायुज्यं च ततीयके सान्निध्यं च चतुर्थं स्यात् सर्वं शाक्तौ प्रतिष्ठति १८ नवरत्नमाधुर्यान्नप्रकानराजाभिधा भवेत् कला
वर्षं तु वेत्राखंमा षिनाखेन तत्समं १९ द्वाविंशोर्द्धवर्षपर्यंतं कीर्तितं परमेश्वरि द्वाविंशोर्द्धवर्षपर्यंतं प्रोक्ता दीपावलिका ता
तद्भवं द्वारकण्या स्यात् सर्वं प्राणमहेश्वरि वर्षद्वारमपर्यंतं मोहरात्रिः प्रकीर्तिता: २१ संयोगे योगनिद्रा स्यान्महानिद्रा विस

शा॰ती॰
२९
29

र्द्धे प्राणस्तीमादेवेशिविपरीताप्रकीर्त्तिता १२ वेशपालापिसप्तभ्यासिंहशंकितभालकः भगमाहस्तसंस्पर्शात्
क्षोभवतिमानव १३ भगादर्शीदेवहृदयः सिद्धोभवतिमानवः शक्तिपुरुषसंयोगात्मादेवतानिषिद्धजकेः १४ प्रधोभागो
हृत्सम्पुटेमध्येवृक्षस्तिष्ठति ऊर्ध्वशाखातत्रपुष्पफलेनतत्रतनरे १५ शुक्रंबीजंभवेद्दुग्धाग्रालवालेचमूलकी जलेन
त्पदेदेयमात्मस्वकः पुरुषाधमः समूलंबनजानातिपरहार्थमद्यतः बीजद्रुमलतायाश्च मूलेवैआलवालके पुष्प
फलेतथाबीजमेकंचैवतिष्ठति सदाशक्तौसंबंधेदेविजलविहङ्गदश्यते धनसंसुवनालास्याहितिमंहृपतोमतम्
सचमेकश्चसिद्धंचतृतेभिन्नंमहेश्वरि १६ सर्वंवत्तत्त्वतीजीवःसजीवोयमहेश्वरि सर्वसिद्धेश्वरः प्रोक्तंदत्तोयेवमहेश्वरि
१७ इतिसंक्षेपतः प्रोक्तंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि देव्युवाच देवेशश्रोतुमिच्छामिरहस्यातिरहस्यकं घड्यालायोगतोदे
वत्रैलोक्यविजयीभवेत् महाकल्पलताद्रलेविविन्सवेष्टदेवतां मनोमनःसमायोज्यविघ्नकोणगतेचरेत् २ तद्रूपः
सन्महादेविध्यानयोगंसमभ्यसेत् घटिकापंचकध्यानात्महापुरुलयोनयोभवेत् ३ घटिकादशकध्यानात्सर्पिद्यांघज
मामयात् घटिपंचदशध्यानाद्वह्निनासौनदह्यते ४ घटिकाविंशतिध्यानात्सर्वेकर्षणकारकः घटिकाविंशतिध्या
नात्स्वर्णसिद्धिमवाप्नुयात् अहोरात्रेणदेवेशिमलादीवज्रपतिपिचे दिवसत्रितयध्यानादनिमाद्यष्टकंलभेत् ६ ध्या
नयोगंसमभ्यस्यकुण्डलीध्यानभावभवेत् मार्गविनामहेशानितिष्ठेवककण्ठेभवेत् ७ मार्गदर्शिनिकायोर्ध्वेलताप्रो
क्ताकिमिच्छसि इतिश्रीसंगमेपटलः देव्युवाच देवेशश्रोतुमिच्छामिरहस्यातिरहस्यकं शिवउवाच रहस्यमपिदेवे
शियन्त्रकस्यापिकीर्तितं तदेवकथ्यतेदेवियथावद्वधारय गृहाणद्विविधंदेविबाह्याभ्यंतरभेदतः १ बाह्यीकृतलि
कायोगाङ्गवेदाभ्यांतराभिधं भावयोगक्रियायोगाद्विधातत्रापिपार्वति २ भावयोगाङ्गवेद्याख्येक्रियायोगविधौ २९

स्मृतः बाह्येष्टसहस्राणि सूर्येंदुक्रमाद्विधा सूर्यभेदस्वगेहे विचंद्रभेदस्वगेहे तथा सूर्योपरागो ग्रस्तास्तस्तथा ग्रस्तोदयः
स्मृतः चंद्रेपि भेदश्चितयेशक्रावपि विधा त्रिधा सार्द्धद्वयं च लोकनं ग्रस्तत्वं परिकीर्त्तितं स्पर्शमोक्षे स्फुटत्वं च यस्मिन्का-
ले समाप्यते सकालोत्र प्रयोगेण त्वनस्य सूर्यचणकर्मणि ६ चंद्रसूर्यग्रहे दैवि विद्यासाधविधिविमुक्तितः यावत्संलग्नमंत्रेण सा-
तावद्धोमादिकं चरेत् ७ पंचाननतावदेव स्यात्पत्होमसमौ स्मृतः सिद्धेश्वरीमते प्रोक्तं सर्वसिद्धिप्रदायकम् ८ ग्रस्ता-
स्त सूर्यचंद्रोपरागे तन्नाभिमात्रोदके स्थितः यासादिसमुक्तिपर्यंतं जपं कुर्यान्महेश्वरि ९ तद्दशांशं होमयेद्दिनद-
शांशैव यंक्रमात् हूयसर्वजपस्यशेषोदध्यक्षौ समापने १० इति गौरवसोपाने एतेन क्रमयोगेन सर्वसिद्धिश्वरो भ-
वेत् चंद्रसूर्योपरागे तन्नाभिमात्रोदके स्थितः ११ नद्यां समुद्रगामिन्यां तत्र गोसंगमेपि वा एकांगुष्ठोपरि स्थित्वाग्र-
सावधिविमुक्तितः १२ पंचांगवाप्यवाप्यं गोदशांगाख्यावरस्क्रियां कुर्यात्प्रत्येक दैवेशि सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् शा-
स्त्रदृष्ट्या समालोक्य स्नानदानादिकाः क्रियाः कर्त्तव्याश्च प्रयत्नेन नात्र कार्याविचारणात् १४ शास्त्रदर्शी त्वसंस्पर्शः
प्रत्यक्षेपि न दृश्यते सूर्यग्रहणकालाद्धि नान्यकालः प्रशस्यते मलापकर्षणं स्नानं कृत्वा पूर्वं विशालधीः मध्यमा-
ने भवेद्दानं यामे स्नानं प्रकीर्त्तितं १६ स्नानं मंत्रोदकं कृत्वा तर्पणं त्वाधिकारतः १७ संध्यां तात्कालिकीं कृत्वा विमो-
क्षांते जपं चरेत् १८ तावज्जस्मानिगलेक सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् स्नातस्नातो विधिं ज्ञात्वा सूर्यचंद्रग्रहांतरे प्रतिपार्वण-
मांसाद्यपि देवं प्रदापयेत् वेधात्रप्रयोगः सर्वसिद्धिप्रदायकः १९ सूर्योपरागे देवेशि ज्ञात्वा पूजां समाचरे-
त् सांगोपावरणं पूज्यं च सवत्सं तं महेश्वरि २० तल्लोकस्नोत्रदानादि यथाशक्त्या समाचरेत् देवताद्येन त्रिविध सर्व-
सिद्धीश्वरो भवेत् २१ चंद्रसूर्यग्रहे दैवि शतसंख्याक्रमादिकां पूज्यं सिद्धीश्वरो भूयान्नात्र कार्या विचारणात् २२
सूर्यग्रहसहस्राणि काम्यहोमं चरन् शिवः तर्पणं कुहुते यस्तु तस्य श्रीसर्वतोमुखी मार्जनं च प्रकर्तव्यं सर्वदुःखप्र

ग्रा॰ती॰ ३॰ 38

शांतये सूर्यग्रहे समायाते परिस्थिर्धरित्रिवै भवेत् यावि मन्त्राभियोयोगः सर्वसंपत्प्रदायकः २९ ग्रस्तस्येद्दिवादारभ्य म-
ध्यग्रासे महेश्वरि मेघाच्छन्नेन क्रिडीने स्नानदानादिकं चरेत् जपमात्रं विधातव्यो मध्यग्रासेन सूर्यवत् तारापतिग्रहे
ग्रासे तथा सूर्यग्रहेपि च जपादिकं विधातव्यं शक्तिपूजां ततश्चरेत् सर्वसिद्धीश्वरो भूयाज्ज्ञात्वा कार्यविचारणात् ३०
तारापतिपरागे तु गुरुं संपूज्य देववत् संतोषः तद्गुरुः शाद्यः सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ३१ तारापतिग्रहे ग्रासे शैव मानीय
साधकः सर्वाभावे जपेद्देवि ग्रासात्तु ग्रासतः शिवे सर्वसिद्धीश्वरो भूयान्नदेते शिवलोकं व्रजेत् सूर्योपरागे संग्रासे शु-
चिः सर्वमपोषितः ग्रासादिमुक्तिपर्यन्तं देवमोसानि होमयेत् सर्वसिद्धीश्वरो भूयात् देवलोकपशुपतिर्ध्रुवं ३३ सूर्यग्र-
हः शिवः प्रोक्तः चंद्राख्यः शक्तिरेव च सूर्यग्रहे शक्तिदीक्षां पशुदीक्षां च कारयेत् चंद्रग्रहे विसदीक्षां पंचरात्रेन कारये-
त् चंद्रसूर्यग्रहे दीक्षा सर्वदीक्षा शुभामता ३५ चंद्रग्रहे शक्तिदीक्षा सर्वदीक्षोत्तमोत्तमः नवारतिथिनक्षत्रादिनयोग्या।
नियमस्तथा नयोगकरणं चापि न विचारं समाचरेत् मनोत्सवं च यथा विष्णो ग्रहणे घटिजायते ३७ समंत्रशुद्धरस्वर्या
विलीनोपि प्रसिद्धति चंद्रसूर्यग्रहात्कालो नान्यत्कालः प्रशस्यते ३८ चंद्रग्रहे गुरुश्चर्या सर्वसिद्धिकरा मता चरिकार्ध
सर्वसर्वग्रहणोपरिवर्तते ३९ तद्दास्ताने विदातव्यं शस्त्रे संकल्पमाचरेत् विमोक्षांते जपं कुर्यात् संपत्कृत्वाते समापने ४०
सूर्योद्गमप्रभाताते चरिकार्धविचारयेत् ततः पंचसमं कुर्यात् सिद्धमंत्रं भवेद्ध्रुवम् ४१ प्रमादाद्गलिते योगे वस्तुविप्रान्
प्रभोजयेत् यद्यदंगं विहीयेत तत्संगे द्विजभोजनम् ४२ दशांशं हवनं कुर्यात् तर्पणं तद्दशांशतः मार्जनं तद्दशांशेन तद्दशां-
शेनाभिषेचनम् तद्दशांशं विप्रभोज्यं देवरूपो नरो भवेत् यद्यदंगं विहीयेत तत्संख्या द्विगुणो जपः ४४ द्विविदेदवाणमे-
दैः विपरीतोक्तमानगः ग्रहणवाक्य चंद्रसूर्योपरागेतु मेरुसाधनमाचरेत् इष्टमंत्रोपि देवेशि क्रमेण सिद्ध्यति ध्रुवम् ३·
ग्रहणवाक्य सूर्योपरागे देवेशि शुद्धान्तःकरणो यतः स्नात्वा यथोक्तविधिना संकल्पं जगदंविके शिरश्चक्षु कर्तयित्वा दे-

वत्वा येन निवेदयेत् ४९ देवतां पश्यति शिवे वराटानां परां ध्रुवम् सर्वेषां पराणे संप्राप्ते ज्ञात्वा शोकेन वर्त्मना ५० शक्तिमा
र्गीयतन्त्रा चैन्या मन्त्रालेश्च विन्यसेत् सर्वे मांसैः सत्यामन्त्यैर्भगलिङ्गात्मकेन च देवतां तत्र संपूज्य संयोगेन सावशंगां शिवे ना
शजिह्वां प्रदत्वा च तन्मात्रैकाल्पवद्भवेत् प्रतीतानागतज्ञानं वर्तमानं च पश्यति सर्वेषु हे महेशानि वेश्यामानीय सादरं ५१
शक्तिं लिंगे प्रविश्याथ जपेद्यत्नेन पार्वति त्रैलोक्यविजयी भूत्वा नात्र कार्यविचारणात् ५२ गुह्योदयविधिं देवि यस्त्वास्म
न्निर्णयस्तथा सर्वमेव मया प्रोक्तं शक्तियोगक्रमे शिवे ५३ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यत् श्रोतुमिच्छसि श्रीदेव्युवाच
पूजाविद्धविधिं देव श्रोतुमिच्छामि सादरं ५४ शिव उवाच यादृशाभिमतो भूत्वा चक्रराजं समुद्धरेत् सैव प्राचीम्महेशा
नि ताराच्छिन्नाविधौ स्मृता १ शुक्लपूजकयोर्मध्ये प्राचीकालीविधौ स्मृता पूर्वं स्मृतो मे च पूजयेत्तु गणेशो विकाम्य २
देवीनामक्रमेणैव गौरेशा…विधौ स्मृता स्ववामकालीश्वरा तत्क्रमेण कालिकाविधौ ३ देवी पश्चदलारभ्य गौरेश्का।
श्मीरयोर्विधिः तदैवार्च्चक्रियाः देवि स्वदेवीक्रमतो द्विधा ४ प्रत्यक्षपीठश्चाग्निसिद्धा त्वकल्पिता स च दिक्तकार्यकेर
लाख्या काश्मीरक्रमयोगतः ५ प्रागक्रमो महेशानि स्वस्वदेवीक्रमेण च पश्चकोणेषु षट्करानि वक्तिनादिक्रमेण वा ६ श्री
नलेवा गौरेश्मार्गे कल्पितास्त्व च दिक्त्वच प्रसिद्धदिक्त्वकाश्मीरपूजनं पूजमीरितं ७ स्वसंमत्याक्रमेणैव देवतां पूजयेत्त
दा प्राग्वेद्यादिक्रमेणैव गौरेश्वलिचतुष्टयं उपविद्याविधौ देवि तिर्यक्संस्थाप्य पूजयेत् गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं प्र
नः पुनः रहस्यातिरहस्यं च रहस्यातिरहस्यकं इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि देव्युवाच रहस्यातिरहस्यं च
रहस्यातिरहस्यकम् यत्त्वक्रमस्त्वया प्रोक्तं ‥‥ कथ्यतां शिवः शिव उवाच रहस्यातिरहस्यं च रहस्यातिरहस्यकम्
कथ्यते देवदेवेशि तत्र साधकः हिता भवेत् ८ ग्रन्थानां भवेत्प्राचीपूजकयोरपि रहश्छिन्नाविधौ प्राचीविरूपा…स्या।

सेमतं १३ देवस्य जनकयोरेतः प्राचीदिग्भैरवीमता एवं स्वजनकयोर्मध्ये प्राची सैव च केरला नन्दित्वेनं दक्षिणं स्यादेवं संमुख
मार्गतः दक्षिणक्रमेणैव भैरवे प्राचि निर्णयः १५ यदा शाम्भवो भूत्वा वक्रराजे समालिखेत सैव प्राची गौरमार्गे ची
नमार्गक्रमो भवेत १६ यदा स्वयम्भवो मंत्री विश्वरांस्त्वक्रमालिनी देवी एवे तदा प्राची प्रतीचि विश्वरः ईश्वरः १७ आत्ममंत्रस्तदो
देति सैव पार्वति वेदिका यद्यपस्यसिद्धान्ते परिक्रमणमार्गतः स्वयंस्त्वो भवेत्प्राची देवी पूज्य पश्चिमम सर्वतदा
क्षिणं विद्यादक्षिणे सव्यमेव च इति प्राचीनमः प्रोक्तः समस्तैकमार्गतः तत्रनाथक्रमेणैव गुरुपंक्तिं प्रपूजयेत १९
देवता दक्षिणे देवि गुरुपंक्तिं प्रपूजयेत देवीवामत्रिकोणे तु गौरेत गुरुपूजनं २० एतद्वामे पृष्ठपंक्तिं क्रमेण गुरुपूजन
नम एतद्वामपृष्ठपंक्तिं क्रमेण गुरुपूजनं चैतन्याख्येमतं देवि विश्वरो नन्दसंगतिः २१ त्रिपंक्तिक्रममार्गेण नाथमार्गे
प्रपूजयेत दक्षांगं गुरुपंक्तिश्च वामांगं चंडिकागणोः २२ अत एव महेशानि यामस्तेन पद्मस्य समर्पणं नियतदिते सर्व
सिद्धिप्रदायकं एतस्मै गुरुपूजनपानं तु समर्पणं गुरुपंक्तिं वामभागे कल्पितप्राक्क्रमेण वै २४ गुरुपूजाक्रमः प्रो
क्तस्त्ववर्गक्रमदर्शनं सामान्याद्विविशेषाद्यो द्वौ प्रोक्तौ यत्र पार्वति २५ चतुःपात्राणि सामान्ये दत्त्वा वश्यकोम
तः यथाक्रिकोण देवेशि विन्दुना वर्जितं भवेत विन्दुहीनं तु यद्यंत्रं तद्यंत्रं शवबद्भवेत बीजेयुक्तं च यद्यंत्रं तद्यंत्रं सिद्धि
दायकं तस्मैवाष्टदले स्थाप्य पूर्वन्यंसेन कारयेत वृत्तं विनो नाष्टदलं गर्भभूषणभेदतः पात्रस्थे महेशानि निर्णयं यत
नतः श्रृणु प्रोक्तानि पात्रपात्रे च तथा चमनकं शिवे ४० प्रक्षेप मधुपर्कं च तथा चैव पादस्ते शिवे स्नानीया महेशानि
सामान्यार्घेण वर्द्धेत शिवपूजामपि शिवे सामान्यार्घेण कारयेत भैरवानां प्रपूज्याथ सामान्यार्घेणगौरयोः ४२ ३१
विशेषार्घो महेशानि गुरुभक्तिं च भैरवः वीरपात्रं शक्तिपात्रं श्रीपात्रेण प्रकल्पयेत ४३ केरले क्रमप्रश्नः श्रीश्रीसदा

शिवसेमतं वलिपात्रे वीरशक्तिं योगिनी पूर्वपात्रके ४४ विरूपाक्षं मते प्रोक्तं वीरभद्रमतेष्वण सामान्यार्घ्यं च श्रीपात्रमे
कमस्यन्महेश्वरि सामान्यार्घ्येण संसिद्धिर्विशेषार्घ्येण पूजयेत् रक्तीयेन महेशानि पात्राद्यादीनि प्रकल्पयेत् ४६ पंचां
गं कल्पयेद्देवि वीरभद्रमते शिवे वडुकस्य मते देवि सामान्यं प्रोक्तमीशिवे ४७ देवीपूजा विशेषार्घ्यं सर्वतार्थीयं चर्च्चये
रेत् गुरुभैरवदेवीनां दिशाक्षिं स्यपोगिनं तथा ४८ वलिपात्रादि सर्वं च तृतीयेन समाचरेत् वडुकस्य मते प्रोक्तं मानन्द
स्य मतेष्वण ४९ सामान्यं वीरपात्रे च शक्तिपात्रे विशेषके गुरुपात्रादिस्थानां तं पूजने परिकीर्तितं ५० सामान्यार्घ्यं यो
गिनीं च वलिपात्रे विशेषके करालस्य मते प्रोक्तं विकरालस्य मतेष्वण ५१ योगिनीनां विशेषार्घ्यं सामान्यं चाथ पात्र
के गुर्वादिस्थानपात्रां तं सर्ववत्परमेश्वरि विकरालस्य मते प्रोक्तं महादेवमतेष्वण गुरुपात्रे विशेषार्घ्यं सामान्यं भै
रवो भवेत् अन्यानि सर्ववद्देवि हरिणाख्यकमेष्वण विशेषार्घ्यं भैरवो हि सामान्यार्घ्यं गुरुर्भवेत् ५४ अन्यानि
सर्ववद्देवि विद्वत्मासि मतेष्वण सर्वविशेषतः कुर्यात् सामान्यार्घ्येन संस्क्रिया ५५ मधुपर्कविशेषेण पूजनादि यथाक्रमा
त् सर्वसामान्यतः कुर्यात् गोरक्षकमेष्वण ५६ सामान्यो वस्तुद्वारे विशेषेण विशेषतः सामान्यार्घ्येन सामान्यं श्रीपात्रे
मेकमेव वा ५७ तथापि देवदेवेशि हरपात्रमवश्यकं कपालघटिदेवेशि तदेकपात्रमाचरेत् ५८ महादेवस्य पात्राणि क
पालानि महेश्वरि तदपावेण कपात्रं कपाले सर्वपात्रता ५९ कपालपात्रे देवेशि कपाली सिद्धिरस्ति च घटद्वयघटिकामा
निगुटिकाञ्जनसिद्धयः सिद्धद्रव्यं कामगतिर्मनोरथमयी कला वांछाभोगेन यमस्पिकणी स्पर्शाब्धरत्नकं ६१ चिंतामणिः
कामकलौघस्यात्र सर्वमेव च कापालिनीति विघ्नसिद्धिः कपालपात्रगोचरा ६२ कापालिकानां वीराणां कपालपात्रमीरितं
त्रिविधं तत्कपाले च विख्यामित्र क्रमेण च ६३ नारिकेलं तथा तेवी कपाले च कपालकं त्रिविधं च कपाले त्रिसंप्रदायक्रमेण
च ६४ पात्रमेकसमासाद्य लक्षं चिंतयेद्ततः चत्वारंगुलमध्याघं मायामेदारघ्रांगुलम् ६५ विशेषार्घ्यं महेशानि ग्राधामे

ग·ती·
३२
32

वसुसंख्यके षट्कोणे चक्रे मतः लीलातनु ज्ञाने नौ समाकृतिः प्रणवादेवदेवेशि पार्श्वं च वज्रलीकृते अथ स्थापनाकारे वाङ्कुशपाका
रमेव च ९ त्रिकोणाकारपात्रे च विविधोनिसमन्विते मध्यबिन्दुयुते पात्रे धनचिह्नसमन्विते १० प्रणवात्मभगाकारे धनविं
दुसके मतं एवं पात्रसमानीय महाचीनेश्वरीं यजेत् प्रसिद्धटिल्लदेवेशि पीठपूजनमाचरेत् कल्पितेवा महेशानि सांगोसंपूर्णा
नये च ताः ११ पीठपूजासमावर्षपंचोपचारतो यजेत् संधासिंधौ न संस्थाप्य सिंहासने चयजेत् ११ तावत्पीठं भवेदेकं पीठत्वा
त्वा महेश्वरि प्रणवादेवदेवेशि प्रतनास्थापयूजयेत् संपूज्य पीठसज्जाच ततः सिंहासने चयजेत् १२ तत्पार्श्वे सिंहपीठे तस
पीठे स्थापयेच्छिवे स्थाने च पीठकस्थाप्य चावृत्तिदेवतालवत् पीठावृत्तिश्च वाकार्या सर्वसंमेतमीरिते १३ तत्र पीठे महायंत्रे
स्वेष्टदेवात्मके महत् त्रिकोणं स्वमध्ये तत्ताराद्यं त्रिसिद्धं भवेत् १४ जीवचक्रे विदिद्यंत्रे भाव्यं श्रेष्ठम् महेश्वरि मध्ये स्वेष्टो महावि
दुः सदाशिवमयो ध्रुवं तत्र पीठे शमासाद्य जपेत्कुर्यात् स्वधीः तत्र पीठे शधारी स्यात्सिंहासनस्थितमानकः पीठं चैव कमल
पाला: वीरचारयथार्थवत् पीठे वोवासमासाद्य कुचकज्जलके शपुरक १५ कंकणं तिलकं हावं स्त्रीवेषं प्रपूजयेत् पट्टकूले
दुकूले वा काश्मीरं चरवीरकं १६ वस्त्रं चारक्तं पीतं वा पीतं स्वर्णादिभूषिते स्वकः केशोशादिवसः सिन्दूरी कज्जलान्वितः १७ सं
विद्वत्त्वमासाद्य सर्वदेवान्प्रपूजयेत् सद्योनिप्राप्तसवेषयंत्रे कुसुमकर्णिकं १८ गोपयेत्कुलद्रव्यं कुलगोधाष्टके पिंधे पलि
तालोचनं कुर्यात् लिनालेपनं चवा १९ प्रस्थितोन्नारसालिश्च साधुकाटवरीमता एवं यंत्रे च वा कृत्वा ध्यात्वावृत्तिं कुर्याच्च यजेत्
२० स्थानस्थाः फलदा मंत्राः ध्यानस्थाः फलदायकाः स्थानध्यानपरिभ्रष्टास्ते मंत्राः फलदा नहि ॐ स्वस्थानमासाद्य तारूपे
परां कलां स्वयं च समानीय कुंडलीं स्वेष्टदेवतां २१ स्वमंत्रं च महेशानि हृत्पद्मे ध्यानयोगतः धाघेदेवेशि ध्यानस्थे कीर्तितंप राम
रमेश्वरि २२ ध्यानस्थां देवतां कृत्वा ध्यानस्थां तां समाचरेत् तां देवतां सहस्रारे परशंभोर्निबोधिते २३ सामरस्यसमासाद्य ३२
स्थानध्यानसमभ्यसेत् स्थाने स्थाना समनी भूत्वा तत्तो तर्पनं च रेत् २४ सागांसावरणां पात्रात्साधनेषु समन्वितां ध्यात्वा

तर्पणमाचार्यसर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ॥ ततः हज्योत्मं देवि बलिदानं च केरले पीठं हज्योत्म देवि काश्मीरे बलिदानकं ५० पंचो
पचारोत्तरतो गौरे तत्र बलिदानकं घातोत्तरं तत्र घीगौरे बलिदानं प्रकीर्तितं ५१ तथैवान्ते होमकर्म समासाद्य प्रमोदयेत् तत्र का
मनया देवि तथा कुंडानि कारयेत् ५२ सद्यो निमेखलाद्यं कथ्यते सचलदिने कुंडं कृत्वा होमयेद्धि सर्वसिद्धार्थमेव च ५३
एकत्रिपंचनवकं सप्तैकादशकाधिके मेखला होमकुंडे ते कीर्तिता परमेश्वरि ५४ तथान्ते मेखलावापि योनौ योनिजं का
रयेत् दलेषु दलकं नानाहि संलेपात्म विकीर्तितम् ५५ होमे तु काम्यकामार्थे चत्वारो वा महेश्वरि स्थंडिले होमयेद्देवि सा
र्वकुंडेनैतिकन्मया ५६ स्थंडिले सर्वकुंडानि तिष्ठि विभागं क्रमेण च केरले च क्रमेणापि होमयेत् परमेश्वरि ५७ सकद्यो वाम
हेशानि पलवं कुंडमेव च स्वाहान्ता सर्वकार्यार्थे फडन्तक्रूरकर्मणि ५८ नमोन्ते मारणे देवि पद्माख्ये कुंडमेव च कृत्वा च होम
येद्देवि सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ५९ विजयापत्र होमेन त्रैलोक्यं जयति क्षणात् वीजानि होमयेद्देवि त्रैलोक्य वर्षणाय च ६०
वशमार्थे दर्शनार्थे तु यष्टानि होमयेद्धि वे सेतपुष्पैश्च वा किं दिव्यं शुभं रक्ते बलस्थला १ पीतेकुसुमैस्तते देवि त्रिरूदवर्णस्थयत्न
तः केरलाख्ये संप्रदाये पूजां च होमकर्म च पंचोपचारपूजान्ते काश्मीरे होमकर्म च नैवेद्यान्ते होमकर्म गौडमार्गे महेश्वरि २
ग्राहोमयेत् तथान्ते काश्मीरे क्रमकर्मणि महाशिवमतं देवि सर्वान्ते होमकर्म च संप्रदायत्रये पात्राणां स्थापनं चरेत्
महाकालमहानंदवाणामिचंद्रभेदतः पार्श्वस्थापनमध्ये पात्राणां चालनं यदि ३ पुनरादि समारभ्य पात्राणां स्थापनं च
रेत् पात्रसंघट्टने देवि यदि दिभ्यात्ममारतः ४ पुनः पात्राणि संस्थाप्य पूजयेज्जगदंबिका संस्थापितं प्रथमं चरेत्पात्रोत्सर्जन
कं नहि विसर्जनमकृत्वा तत् पुनस्तु पूर्ववद्यजेत् त्रिसंध्यं पूजयेद्देवि पात्रस्थापनपात्रतः स्थापितैरेकवारैस्तु तैः पात्रैः पूज
येत् क्विवा विसर्जनोत्तरं देवि पात्राणामपि सर्जने ५ पूजान्ते तु महेशानि निकृते च विसर्जनम् एकक्रमेण देवेशि पूजये
द्दौ रमेते ६ पात्रसाधनकं कर्म कृत्वादौ पूजनः क्रमः संपूज्य देवतां गोलापानान्तो विसर्जनम् पुनः पात्राणि संस्था

यष्ट्वामध्याह्नकीं चरेत् पुनः विसर्जनं कृत्वा पुनः स्थाप्य प्रपूजयेत् चैतस्मात्क्रमः प्रोक्तो महाभैरवसंमते एवं क्रमेण दे
वेशि पात्रसिद्धिकरो भवेत् १४ पात्रे द्विव्यमर्घपश्चेद्विशेषार्घ्यमर्घं शिवे वीरपात्रे तु वीराणां शाक्तीनां शक्तिपात्रके १५
प्रावीराणामहेशानि योगिनीपात्रमीरितं गुरुपात्रं श्रीगुरूणां यतीनां भैरवाभिधं १६ कापालिकानां सर्वेषां च बलिपात्रं प्र
कीर्तितं तद्भावे वत्सर्वेषां सर्वाभावे जले क्षिपेत् १७ द्विकोटिद्यागतः पात्रे वीरे वीरसमागमैः सर्वथा पशुपाने च नरकार्थं
प्रकीर्तितं १८ सामान्यार्घ्यं विशेषार्घ्यमेकीकृत्य स्वयं पिबेत् वरस्थोत्तु वीराणां वीरभावे स्वयं पिबेत् दापयेद्या च कार्यं च
पात्रे पावकसंज्ञके याचकार्यं तु यत्पात्रं तत्पात्रं पाचके विदुः २० चक्रान्ते परमेशानि विशेषार्घ्यं जले शिवे देवीपीठे चक्ररूपे
भ्रामयित्वा स्वयं शुचे २१ क्षिपेद्देवेशि यत्नेन स्वयमादौ तु संयुते सामान्यार्घ्यं जलेनैव जलं देव्यै समर्पयेत् अलमंत्रेसमस्ता
र्यं देव्यै सर्वं समर्पयेत् महाद्विद्यामस्तमर्घपात्रं ज्ञात्वा महेश्वरि देवीस्वरूपं तद्ध्यात्वा गृह्णीयात्स्वयमादरैः मूलमंत्रैस्समंत्रै
र्वीरभिर्विद्यसमर्थति २४ स्निग्धभूमौ तु जलं तु हित्वा मायालिखेच्छिवे मंत्रेणानेन देवेशि तिलकं कारयेद्ध्रुवम् २५ ये
यं ये गृह्णाति हस्ताभ्यां अर्घं पशुपतिश्च स्वयं सर्वदा स्यात्तां घातिघृष्टिशक्रसमो नरः इति सर्वविधानेन ज्ञात्वा कर्माणि कारये
त् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि २२ देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि आरात्रिकविनिर्णयम् दशदीपैः
विंशतिभिः पंचभिर्नवभिस्तथा १ अष्टभिः तत्त्वसंख्याभिः कुर्यादारात्रिकं बुधः त्रिकोणं चैव षट्कोणं मध्ये बिन्दुनिपा
तयेत् तन्मद्विद्यामर्घपात्रे विशेषार्घ्यमथेन वा आदौ तु भैरवी पात्रं चक्रमण्डलं प्रदर्शयेत् समस्तयोगिनीचक्रपरिवारसमा
न्विते आरात्रिकगृहाणेदं देवते प्रीतिदा भव मंत्रेणानेन देवेशि कुर्यादारात्रिकं बुधः माषैस्तिलैस्तण्डुलैर्वा गोधूमैर्यवजै
रपि गोदन्तोत्थैः शर्करोत्थैः हरिद्राः केसरोद्भवाः अष्टगंधोद्भवाः गौराः दीपा यत्नेन कारयेत् दीपानां रक्तपीतानां देव २३
स्याभाभिधं फलम् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि पात्रसिद्धेस्तु लक्षणम्

शिव उवाच पात्रे तेजोमयं पश्येत् पात्रसिद्धेश्च लक्षणम् तस्मात्र विंदुग्रहणाद् इति देवस्वरूपताम् १ ऊर्ध्वाधःक्रमणं भूया
त्पात्रस्पर्शनमात्रतः मृतरूपोपि देवेशि पात्रस्पर्शेन जीवति दुर्लभा भैरवा विद्या पात्रं पश्यति देववत् सहस्रज्वालानिभं प
श्येद् देवताहस्तदर्शनम् ३ षडंगमपि संपश्येत् पात्रनिर्गततेजसि तेजोमध्ये समग्रं तिसाधनाग्रे न संशयः पात्रे चलति दे
वेशि देवताग्रेति सादरम् वाणी वदति देवेशि शांतिस्तोत्रमयी परा ५ दुग्धे अधिकरणं देवि मांसानां करवीरता मद्या
नां दुग्धता मेति मत्स्यानां मूलकत्वता ६ योगे भैरवता देवि शक्तौ दीपस्वरूपता होमकुंडे स्वरूपत्वं मता धातत्वरूपता
रूपता देवता देवि पात्रसिद्धिरियं मता पात्रमासाद्य देवेशि पंचपीठे निवेशयेत् ८ वीजहीनं तु यद्यंत्रं तद्यंत्रं शववद्भवे
त् वीजयुक्तं सिद्धिरूपं सजीवं परिकीर्तितं जीवचक्रं यथा देवि तथा यंत्रं सजीवकं प्रसिद्धशाचीमार्गेण केरलेषु वीज
लेखनं ९ कल्पितप्राक्क्रमेणैव गौडकाश्मीरयोर्लिपिः स्वसंप्रदायक्रमेणैव चैतन्यं जीवमीलनं ११ स्ववामद
क्षभेदेन नेत्रनाथक्रमाल्लिपिः देवतादक्षवामात्मक्रमात्सैव तु भैरवी १२ एवं लेख्यक्रमज्ञानात् स्वजनाद्यंत्रसिद्धि
ति ध्यानारूपा महाविद्या यदि दृष्टिस्वरूपता १३ रूपमासाद्य देवेशि सदा तिष्ठति यंत्रवत् यत्किंचिच्छेदनेनैव त
द्वे सिद्धिदायकं यंत्रसिद्धिरियं देवि लेखनाभिलाषे लभेत् भवेत्सिद्धिरूपाणि देहसिद्धिकराणि के रहस्यातिरह
स्यं च रहस्यं योनिकल्पके इति संक्षेपतः प्रोक्तं यंत्रसिद्धिर्मणिप्रिये यद्दृष्ट्वा स्थापनेनैव देवताकर्षणो भवेत् सर्वचक्रं
सर्वरूपं सर्वदेवमयं शिवं १४ ध्यानं च भैरवं पश्येद्धृदयमध्ये निरंतरं तेजस्वरूपो वीजाख्यो मणिः कल्पलतामयः
सुधारसमयी वाणी प्रमतस्पादनिर्झरं वाणी वदति देवेशि देवतानां निवेदनम् १५ स्वयं करोति देवेशि स्व
यं नीलासमो यदः तद्देहगमना देवमंत्रो वदति साक्षरम् सहस्रशतधारी च महामूर्तिधरोत्कटी चक्रसिद्धि

षा·नी·
२४
34

द्विधं प्रोक्ता सर्वथा तत्समी भवेत् २१ षोडशोपचारसिद्धिर्वलिसिद्धिस्तथैव च भवत्येव कुलेश्वरि किमन्यच्छ्रोतुमि
च्छसि इति शक्तिपटलः देव्युवाच देव्युवाच दशविद्यादिकं देव सर्वशेषतः प्रभो श्रुतं च कथितं स्वामिन् तत्कामा
हं सोऽधुना शिव उवाच रहस्यातिरहस्यं च कथ्यते तव भक्तितः महानीलक्रमेणैव कालिका सिद्धिदायिनी १ महा
नीलक्रमो देवि द्विविधः परिकीर्तितः सकलो निष्कलश्चेति तत्क्रमं शृणु पार्वति २ रक्तहस्तः शिरोहस्तः सर्वदा म
क्तकेतलः सदा मांसासवोन्माद हृदया घूर्णलोचनः ३ सिंदूरतिलकं भाले पाणौ तु मदिरासवः न करोति निरोध
स्तस्य कथं मम पूजकः रात्रौ पर्यटनं चैव रात्रौ चैव प्रपूजनं न करोति निरोधस्तस्य कथं मम पूजकः योनिचुंबनकं कर्म
शक्तेरालिंगनं तथा न करोति निरोधस्तस्य कथं मम पूजकः सिंदूरबिंदुधूपञ्च मे स्वयं भस्मतिलकं रक्तचंदनमेवा
पि चित्रं दन्तलोपरि ७ चंदनेन कुंजलस्य बिंदुर्दद्यात् महेश्वरि धूपं गायत्रि पुष्पं च मत्तस्थाने प्रतापयेत् महानीलक्र
मो देवि तिलकः परिकीर्तितः श्मशानवासी मांसाशी संविदानन्दमानसः स्त्रियं स्पृष्ट्वा न पश्यन् राज्ञ्यं न सर्वकाल
जपेच्चरेत् वेश्यागमन श्मशानस्थ मंडूकस्त्रुकसेवनः १० देलालमालया देवि राजदन्तेन मेखलां मालां कृत्वा जपेद्देवि
सदा लोचूल चर्वकः कपालपात्रसंपूज्जा वीरसाधनतत्परः कपालमालाभरणो योनिचुंबनतत्परः १२ सिंदूरति
लकं भाले पाणौ तु मदिरासवः शंकारं दीनेत्रकं जेमखे मालां गृहीत्वा वेश्याबालाकरे मालां शक्तिदोलाहृदांबुजे
रक्तचंदनजा वापि स्वयंभूकुसुमोद्भवाः रक्तवेताहि द्विधा प्रोक्ता मंत्रशास्त्रे तत्ता प्रिये योनिचुंबनकं कृत्वा सर्वकाले
जपेच्छिवे १४ शक्तिद्रवेन संस्कार्य सर्वमेतच्चरचिरं अविकारी प्रहृष्टात्मा हि भक्तो विजितेन्द्रियः १५ ईदृग्विधो ना
रो देवि महानीलक्रमो मतः राजदंतमयी माला वा रोमाघर्षसोद्भवा १६ अशक्ता नाम निष्कलाः स्यात् तत्क्रमं शृणु पार्व

२४

ति दिनत्रयाद् यथकं वै त्वासविशेतानंदमानसः १९ स्फाटिकीं मालिकां कृत्वा विहाराजपमाचरेत् दिक्कालनियमो नात्र
स्थित्यादिनियमो न च ७ नजपे कालनियमे महामंत्रस्य साधने यस्मिन् मंत्रे यथाचारस्तत्र धर्मस्त्वतादृशः आनिलत्र
न कर्तव्यास्सर्वेर्गा वा मोत्वण्वच एवं चक्रक्रमः कार्यः स्त्रद्गेमालाक्रमेण च स्वड्कोसलकं देवि चूरकं वाप्यचूड्कं सर्वची
रासनं वापि यो नित्यं गासनं चवै कामरूपासनं देवि विस्तृरतासनमेव च स्तिसिद्धूरासनं कं देवि पर्वतासनमेव च सरोवरा
सनं देवि तिलपुष्पं च खेजनं चेदविंदं सर्पिल्ली च वुवनासनमेव च प्रयागासनकं देवि महाप्रयागनं तथा मुनिचेव
नासनं च स्पर्शषड्गुासनं तथा जिह्वास्पर्शासनं देवि वा पुस्पर्शासनं च वा प्रश्नेषासनकं देवि तथा मेङ्गासनं प्रिये श्री
मेरुस्मरतं वापि श्रीवीजस्मरतं च वा २४ पंचाशीरासनं देवि विश्वे ग्राहिदिशाक्रमात् प्रवेनीमथुराकाशीप्रयागाद्यास
नं तथा लेह्यस्पर्शादर्शनं च प्रियायाग त्रियायासनं प्रत्येकमासनासक्तः शावनासक्रमानसे २९ नरुणं सुदरं शूरं संमुखे
रणवर्जितं पलापनं विश्वस्पं च चंशलाद्यमिभूतकं शनिभौमदिने वापि पंचरात्रिदिमेव वा स्पद्यः साधात्रिरात्रस्याश
वालानीयपार्वति २९ दिग्विदिक्क्रमयोगेन स्थापयेद्यत्नतः प्रिये सूत्राणारे पर्वते वाण्कलिंगे च तथा प्रिये २५ प
श्चिमाभिमुखं लिंगं च षस्यं च पत्रवै ईदृक्स्थाने समासाद्य वीरवेषं समाचरेत् २ श्मशाने देवता भस्म महाका
लाय पार्वति बलिं दत्वा प्रयत्नेन दिक्कालेभ्यो बलिं हरेत् ३१ शवानसंत्वात्प्रयत्नेन पूर्वोक्तेन तु वर्त्मना सर्वोपका
रनयनो हरे चोन्नरसाधकान् अभिषेकविधिं तोत्वसाधितान्साधकान् प्रिये ईदृग्विधान्समानीय स्वस्वस्थानहृदे
शके ३३ संस्थाप्य देशकालान्वैट्स्थाद्दित्वनितानयेत् वीरार्गलेन मंत्रेण त्वद्योगास्त्वेण वा प्रिये जयदुर्गाख्यमत्रेना
विद्यामएलकेन वा दिग्बंधनमथाचर्य मध्यमायां दिसंयुते ३५ मत्स्यसद्रामैथुनं च तत्र सर्वं समाचरेत् स्वस्वक

शा॰ती॰ स्पोक्तविधिनाबलिसंभारसंयुतः गोनरेभाश्वमहि- छागमेषसूकरान् मार्जारादिसमानीय पूजावधवा प्रिये
३५ ३२ सर्वकं समशानीत्वैकृत्वा यत्नेन पार्वति सर्वे श्मशानवत्कृत्वा तटिकावधनादिकं ३८ श्मशानेहक्रमेणैव तत्रस्थि॰
35 त्वाजपंचरेत् प्रथमेप्रहरं तत्वात्त्तीयप्रहरावधिः एकद्वित्र्यादिवर्णानां मंत्राः मंत्रादिकाः प्रिये उक्तमार्गेणदेवेशि ता
द्योनोच शिवं यजेत् ३९ जपंकुर्यान्महेशानि देवतावरदा भवेत् कोटिकूटप्रकारैश्च भयं तत्र प्रजायते ४० सिद्धेमि
च्छैवकृत्वात् जपंकुर्यान्महेश्वरि यदिभाग्यवशाद्देविस्त्रीरूपा संस्कृतातरं मध्यवंडक्रियादेविसैव प्रोक्ता महेश्वरि
मध्यमार्गमहेशानि ब्राह्मणः संस्कृते वरत् ४२ समायातिमहेशानि भैरवापरिकीर्तिताः तथायद्यतेदेवितद्येन
त्रपार्वति ४३ स्वस्ववांछावरोग्राह्यवरं ब्रूहीतिसंवदेत् तत्रैवमहेशानि भविष्यतिनसंशयः तत्क्रियोनितत्वस
पातेप्रत्यहमाचरेत् ४४ सर्वसिद्धीश्वरो भूयात्कालीरूपोनरोभवेत् ब्रह्मांडगोलकेयाचयाकाचिज्जगतीतले समस्ताः
सिद्धयोदेवितस्यहस्तेव्यवस्थिता सैवकालीभवेद्देविनात्रकार्यविचारणात् भ्रांतिमुक्ता महेशानि सर्वकार्येमहेश्व
रि यदिवाशुद्धतां भ्रांतिसकथंममपूजकः पानेभ्रांतिर्भवेद्यस्यब्राह्मणस्याऽक्रेतसोः देहविधौनरोयस्तुसकथंमम
पूजकः यद्यत्प्रोक्तंमहेशानितत्सर्वंविनिवेदयेत् निष्कलेनीलमार्गेच मिलकाद्यंचपूर्ववत् ५० तांबूलभक्षणंकृ
त्वासेविद्धाद्येसदाभजेत् त्रियंहस्तांजपेद्देविशवभस्मसमीभवेत् ५१ इत्याचारःपरःश्रीमान्कालीरूपोनरोभवेत्
पंचाशत्कृतालोब्रह्मानंदर्धविग्रहःस्मृतः ५२ कृशापत्रशतेनैवविग्रहंकारयेद्बुधः जीवन्यासंततःकृत्वातस्योपरिज
पंचरेत् तांबूलयोनिचक्रंचमुंडमालाशवासनं सिंहंवक्रकंदेविसंविद्दासवयोरसः विनायःपूजयेत्कालींरौरवं ३५
नरकंव्रजेत् कृत्वाचारंसमासाद्य सर्वसिद्धीश्वरोभवेत् ५५ इतिसंक्षेपतःप्रोक्तंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इतिश्रीरु

॥ र: पटल: देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि महाचीनक्रमं परम शिव उवाच महाचीनक्रमं देवि कथ्यते शृणु सांप्र
तं महाचीनक्रमे लौवतारा शीघ्रफलप्रदा १ ब्रह्मचीनो दिव्यचीनो वीरचीनस्तृतीयकः महाचीनो निष्कलैश्च वी
रः पंचविधः स्मृतः २ महाचीनक्रमो देवि द्विविधः परिकीर्तितः सकलो निष्कलश्चेति सकलो बोधगोचरः ३ नि
ष्कलो ब्राह्मणानां च हिती यं शृणु पार्वति नवक्रमं त्रिभुवने सारात्सारतरं परं ४ केचिद्देवा नराः केचिद्दानवा य
त्र राक्षसाः नागा लोकाः किन्नराश्च गंधर्वाप्सरसां गणा ५ येऽन्ये पशुमृगा यद्वा केचिद्वै जगतीगता एते जड्त्रा
सर्वे पाशस्वरूपलात्मनः ६ कुकल्ये निरताः सर्वे कुमार्गे दर्शिनो त्मका एते यो न विज्ञानं मार्वे देवि स्वचिन
स्मृतं ७ न ज्ञानं तिम हेशानि कथं तत्कथयेत्कथयामि ते नित्यशुक्रस्वभावो यस्त्वमैतद्रुतमीरितं ८ त्वमा
स्व देवि चार्वंगी नवक्रमं त्वया न वै देव्युवाच नमस्ते वरदस्वामिन् करुणानिधये नमः ९ ग्रस्य देवरताये
च ते पि त्वत्सदृकोत्सितः तेषामेवाधिकफले मङ्क्तानां व्यवस्थितं १० सिंहव्याघ्रादयो ये वा ये च विज्ञानुकारिणः
रिपवश्च तथा पापाः ये चान्ये दुष्टजंतवः ११ ते सर्वे निष्कले यांति पतंगा इव पार्वति मेरुद्वीपशिखाकारे दश्य
ते दुष्टजंतवः केवलं ब्रह्मभावेन त्वयैव विभुना प्रभो १२ किं वा शवमयो भूत्वा आसने पंच देवता पृथिवी या
ति जलं तेजो मयं भवेत् १४ तेजो वायुस्तथा वायुराकाशं तत्प्रकाशके दानवा राक्षसा सर्वे ये चान्ये देवता
गणाः गजाननस्तथा सर्वे चान्ये तत्र समवर्तिनः आज्ञां न भव गंधर्वा किंपुरुषाः नरकिंनराः १५ यत्र तत्र भवेद्दोढा
तत्र तिष्ठिकेरस्थिताः महातेजा गामिनी यामी भजते वो तिनिश्चला हं हं भावं परित्यज्य किमन्यद्दुर्जल्पितैः मोहा

ताती· धीलमतेमोतंधमाधीलमन्नेथनम गुंतेथिजायते गौरीत्नो केतचरत्वपरः सिद्धाभवंतिमंत्रज्ञाः कथयस्वम
३६ घातव ११ नवक्रश्रममभक्तायपरभक्तायपापिने श्रीभगवानुवाच महाचीनक्रमं देवविविधं सूचितंत्वया
शिवउवाच महाचीनक्रमो देविविविधोवप्रकीर्तितं तत्रैवदेवदेवेशि त्रैगुण्याद्दर्श्यभाजनं १ स्नानादिमान
संशौचंमानसःप्रवरोजपः पूजनंमानसंदिव्यंमानसंतर्पणादिकं २ मानसोनियमःश्रेष्ठोमानसंदैवतथा
वनम् सर्वएवशुभःकालोनाशुभोविद्यतेक्वचित् ३ नविशेषोदिवारात्रौनसंध्यायांमहानिशि वस्त्रा
ह्रसनस्थानगेहदेहस्पर्शादिवारिणा ४ शुद्धिंनचाचरेदत्रनिर्विकल्पंमनश्चरेत् नात्रशुद्धिरपेक्षास्तिनच
मेध्यादिविचारणा ५ एवंनियमैमेनंसर्वकामसमृद्धिदं गद्यपद्यमयीवाणीसभायांनस्यजायते ६ तस्य
दर्शनमात्रेणवादिनोनिःप्रभामता राजानोपिचदासत्वंभजंतेकिंपरेजनाः ७ सर्वदाश्रजयेद्देवीमस्नातःकृ
तभोजनं महानिश्यशुचौदेशेबलिमंत्रेणदापयेत् ८ स्त्रीद्वेषोनैवकर्तव्योविशेषात्पूजनंस्त्रियाः जपं
स्थानेमहाशंखनिवेशणार्हन्तुपंचयेत् ९ स्त्रियंगच्छन्स्पृशन्पश्यन्यत्रकुत्रापिचूहके भक्ष्यनोद्यलमन्या
स्त्रमद्यमापयथारुचीन् १० मांसमत्स्यदधिक्षौद्रसंविदामधयोरसः भक्ष्याविशेषद्रव्याणिभुक्त्वाभक्ष्यंच
रेज्जपे ११ दिक्कालनियमोनास्तिस्थित्यादिनियमोनच नजपेत्कालनियमोनार्चादिष्वलिष्वपि १२ स्वेच्छा
नियमःप्रोक्तोमहामंत्रस्यसाधने वस्त्रासनंदेहगेहस्पर्शास्पर्शादिवारिणा १३ तैलसंलाप्यदेवेशितांबूलं राम
भक्षयेत्सदा नानावर्णाणिसंधायदेहवस्त्रेणमार्जयेत् १४ मंत्रस्नानंचरेद्देविसर्वदानफलाशयः महा ३६

चीनक्रमो देवि विप्रस्नानमिदं भवेत् १५ शुद्धिं नाचर्चयेदत्र निर्विकल्पमनश्चरेत् सुगन्धियेन लोहित्यकस्य
मैरर्चयेदत्र लैः १६ बिल्वैर्मरुवकाद्यैश्च तुलसीवर्जितैः शुभैः वर्जयेद्विल्वपत्रं च मरुंघत्तेभवर्जयेत् १७ केशा
न्संवर्धयेद्देवि सर्वदा नैव मुण्डितः ग्रहण्यां च चतुर्दश्यां विशेषाद्दिवसे सदा १८ नाधर्मो विद्यते सुभ्रु किं विरुद्धो
महान् भवेत् स्वेच्छानियमः श्रोत्र प्रचरेत् स्वमानसः १९ द्वैतेनीमनवस्त्रीयान्सर्वथोत्र लसीदले २१ कृताद्यो
मन्यमानस्तु संतुष्टो जितमानसः नान्यचिन्ता प्रकर्तव्या नान्यचिन्ता कदाचन नान्यमंत्रं जपेद्देवि निर्विक
ल्पसदा भवेत् मद्यं मांसं पिबेद्देवि मातंगीभिर्विहारवान् योनिं चुम्बन् लिहन् देवि जपेत् कर्पादनन्यधीः २२
ब्राह्मीभूते महाचारे निर्विकल्पः प्रियेऽस्तिवैः शृणुष्वैकं नले देवि सिंहरं तदनन्तरे २४ ऊर्ध्वाः दलेत्त्रिपुंड्रं च-
-मकेसरे शिवे मुंडमाला गले धार्या कपालं पाणिसंगतं २५ इत्याचारपरो नित्यः महाचीनक्रमो भवेत्
सर्वदानंदहृदयः सर्वदा भक्तसेवकः कृष्णेनेत्रो करस्थो वः महाशंखप्रकीर्तिताः पंचशान्मणिनिर्माला
गोमरेस्नास्थिभिर्भवा २६ मालाकार्या महेशानि षष्टिसिद्धीश्वरो भवेत् सैव तारा महेशानि नात्र कार्यवि
चारणात् २७ महादेव उवाच शिवशंकर विश्वेश विश्वतारक शाश्वत वेदहीने च वै धर्मे स्नाकथं ब्राह्मणोत्तम
१ शिव उवाच साधु देवि मम प्राणप्रिये साधकसुप्रिये तद्भावनासमापन्नस्तद्भावमाचरेत् प्रिये २ यथात्र
हे विधौ देवि मोक्षं स्याद्येप्रकीर्तितं कलौ तत्र त्रिषिद्धं स्याद्ब्राह्मणानां महेश्वरि ब्राह्मणार्थं वापरार्थं वा प्रपूज
देतावपश्यन् भवेत् यावं नित्यसरोमाणिनावद्योनिमवाप्नुयात् तस्मात्कल्पमाधाय च योऽत्कोचाविलिपावंति

शा.ती.
३२
30

सकलस्त्वं मया प्रोक्तो निष्कलं शृणु पार्वति तथा तद्भावनामार्गो त्वनचदोषोस्ति पार्वति मत्पिवंधादयः पाणि
हृदयो गल्पधः शिवे सावंधत्वालये देवि विनीनस्नानमिदं भवेत् स्नातुं भामवती धन्वा भूमौ मस्तकं लापयेत् चौ
नमार्गेन नमस्कारः कीर्तितस्तेमयानव पूर्वक्रमस्य देवेशि क्रमः प्रतिनिधर्मया स्नावदानादिकं कृत्वा तथा
पूजादिकं प्रिये नच स्नानं नमे देहो नच पापं समास्ति वै किं स्नानं कस्य वै स्नानं मस्नानं कृतभोजने सर्वमेव
हदो भोजे सर्वपि सर्वं शृतिषितं मयि ज्ञात्वा मंत्रसिद्धिमसमे देवावरप्रदा ॥ तेजोरूपं जपेत्सर्वं तारिणीवत्स्वह
पधक तथैनसाच संस्पर्शं संभाव्य जपमाचरेत् १९ भावनावशमापन्नः भवेद्योगी महाकपिः गुरुह्रदकेश
सैनैव सदा तद्ब्राह्मणस्य च तद्भावे जले देवि संसेव्य पूजनं चरेत् तद्भावहृदयात्स्वन्न सदा तद्गतमानसः
देहभावं परित्यज्य सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् ब्रह्मचैव वसिष्ठस्तु तथान्येपि ऋषीश्वराः निष्कले क्रममार्गेण
भजंति सततं शिवे ताराभक्ता महेशानि ब्राह्मणाः परिकीर्तिताः ब्रह्मविद्या महाविद्या सर्वत्र दुर्लभाः का
लौ रहस्यातिरहस्यं च गोपनीयं प्रयत्नतः इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्री उत्तरतंत्रे ता
रापटलः देव्युवाच गंधर्वाख्यं क्रमं देव कथयस्व मम प्रभो शिव उवाच गंधर्वाख्यं क्रमं गौरि वक्ष्ये हं दरीश विद्या
र्लभा गंधर्वाख्यक्रमो देवि कथ्यते शृणु सांप्रतं १ भूमध्ये क्रमं देवि वितर्दी तेमलया तुकं सुपवित्रं च
मध्ये कल्पवृक्षादिकानि च २ सुगंधपुष्पैर्तलोहितपंथछोमंभूषितो नरः स्वस्तिकोकितदेहस्तो रत्नप्राकारसंयु ३१
तः ३ सुगंधस्य धूमेन नानासौगंध्यभूषितः रत्नमाल्यांवरधरो मुक्ताहारोपशोभितः सुवर्णाभिषेकशि

रञ्जितेन यन्त्रेण चन्दनेन कैश्चान्नैर्वर्धयेद्देवि सौगंधतैलभूषितः नानासौगंध्यभोज्यैश्च राजयोग्यैर्महेश्वरि
प्रापणैर्निसर्गतः पक्वान्नैः किं पुनः वह्नितापिता ६ सदा चोलोदकैः स्नाप्या यावन्मद्याभावे घोरकं गृहचित्रैस्तु सा
चित्रं दर्पणं दर्पणादर्शसंनिभे वितानध्वजभूषाढ्यं नानादीपशोभितं पंचवादित्रसंयुक्तं नानाघोषैः स
मन्वितं ८ प्रतिसत्त्वं चार्चयेद्युक्तः स्वर्णपात्रादिरंजितैः ग्रैवेयवलयाङ्गुल्यभूषितैर्भूषितः सदा ९ नानाम
धुरभोज्यैश्च सुगन्धपाकैरनेककैः नानाभोगेन संयुक्तो गंधर्वालक्ष्मीर्भवेत् १० इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमा
न्यच्छ्रोतुमिच्छसि देव्युवाच छिन्नमस्ताविधौ देव क्रमं मे ब्रूहि सत्वरम् शिव उवाच दिव्यौघीन क्रमेणैव छि
न्नमस्ताफलप्रदा क्रमेहद्य महेशानि एवमेव प्रकाशितं एतस्मात्तिलकोटेवि शुद्धमेकं लचंदनं तदंते रोच
नापत्रे त्रिपुंड्रं दिव्यवर्णकैः श्मशानभस्मविडस्रुत [illegible] पये च्छिवे मुक्तिमुक्तिप्रदत्वात सर्वकालेन पंच्छिवे
विशेषकं यितो देवि शक्तितत्त्वमुपासकं इति संक्षेपतः प्रोक्तं भैरव्याः पूजनं पार्वति स्वस्थक्रमयोगेन भैरवी च
विद्धलेखा स्वस्थव्याप्तक्रमो देवि कथ्यते शृणु प्रिये तद्वर्णेष्वदर्शीरम्यां तारुण्यमस्तविग्रहा सदा रतो साभि
लाषां मेघनादक्रमानसो मंत्रतंत्रसमायुक्तां समानीय महेश्वरि ३ भक्तां तान् विधायादौ स्वयं [illegible] नपे
चेरेत् परस्परावलोकस्य कर्तव्यं च परस्परे तदा तत्त्वं विनाभाव्यं तद्रक्तरचितं जले तद्रक्तरचितं भोज्यं तद्रक्त
रचितेस्थले ५ तद्रक्तरचिते पुष्पे देवताभ्यो निवेदयेत् स्त्रियो देवाः स्त्रियः प्राणाः स्त्रियः एव हि भूषणम् स्त्रियः
स्वहिस्त्रियः सर्वमस्तं प्रतिष्ठितं स्त्रीद्वेषो नैव कर्तव्यो विशेषात्पूजनं स्त्रियः ७ तासां प्रहारं कौटिल्यं सर्वथा

शक्ती·
३९
38

परिवर्ज्जयेत् प्रमादात्कुरुते यस्तु तस्य पापो भविष्यति ९ ईदृग्विधां समालोक्य स्वेदरीगेहसंस्थितः अविकारी
यदा देवि साधका हीन चान्यथा विकारे शापमानेन साधको नश्यति तत्क्षणात् तस्मात्कुं देमहेशानि तत्क्षणाद्धि कर्मि
नेभवेत् १० तथापि स्वस्य देहस्य विकारं न हि कारयेत् सापि वै देवदेवेशि ह्यधिकारी यथा भवेत् ११ मंगेतद्दी
येविद्धं तेनायः तिस्रप्रधानिका अंदस्रवाते चोड्डीस्या स्वष्ये स्रवति भानवा १२ बीजं स्रवति चाग्नेयी नाडी ज्ञेया।
त्रिधा भगे यक्षिणी मन्त्रनादेवि लता अध्ये समानयेत् द्राविणी मन्त्रनादेवि वलाहृष्टा द्रवेन यथेत् उभयं चैव सं
गृह्य जपं कुर्यान्महेश्वरि १४ स्वयमेव भवेत्तध्ये स्वत्र ध्येते न कीर्तितं तथाकार्या महेशानि स्थैर्यं संकारिणी जपा
त् शक्तिस्तु साधको देवि दंपती दुर्लभौ स्मृतौ वशलोता सद्देवेशि कालेया ह्यासापि यत्नतः क्रमो यं योजलतां सम्यक्
नाच्चकार्यविचारणात् कलौ दोषवशाद्देवि नेयंयोगो भविष्यति तस्मात्पाशवकल्पेन बालासं साध्यतां शिवे वा।
लाया स्तुभया चारो देहिलिणो शक्यपवहि ११ शीघ्रं च सिद्धिकामा चिफवात्तयोगमभ्यसेत् यत्र स्त्रीणां समस्तहोत्कि
नदीनरसमस्तके यत्र स्थानप्रकूर्वे तिगवाह्वेतत्प्रकारयेत् तामालोक्य प्रयत्नेन जपं कुर्यात्तिरंतरं २ः सर्वां संप्री
णयेद्देवि स्वर्णरत्नादिभिः प्रिये इति संक्षेपतः प्रोक्तं तिलकं शृणु पार्वति कुसुम्भं वामहस्तेन समानीय प्रयत्नतः
शक्तिस्नापनसीरेण गात्वा यत्नेन पार्वति वामहस्ततले घंत्रं विलेख्य यत्नतः शिवे २ प्रवृत्तिह्नेन तिलकं कारयेत्प
रमेश्वरि भाले कस्तूरिकं बिन्दुस्तुतिपद्मसंचेदने ३ पट्टवर्धनकं देवि कुसुमेन प्रकारयेत् तन्मध्ये श्वेत दिव्यं च चक्रे
शादि पूर्ववद्भवेत् ४ केशविद्याविधौ देवि केशवर्धनसंज्ञके इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति ३९

अथ पंचविंशतिमपटलः श्रीदेव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि वगलाक्रमनिर्णयं शिव उवाच सौभाग्यवर्धकं मेने
वगलासिद्धिदर्शनी पीताम्बरधरो मंत्री पीतभूषणभूषितः पीतमाल्याम्बरधरो पीतगो हेममास्थितः पीतपुष्पा
र्चनप्रोक्तः पीतान्नपीतमानसः पीतद्रव्योपभोगी च पीतासनसमन्वितः रोचनं भवति सिद्ध्यालक्तकं संशुनिपत्रकं हरि
द्राया त्रिकं चैतन्मध्ये वदिरे शिवं हरिद्रंदर्शनपेण धूपितः परमेश्वरि शार्वं सर्वं तत्संपाद्य क्रममार्गरतो भवेत् ५
स्वस्थिरस्थितो तत्संहाररजाच विविधाकलौ केरलास्सिद्धिरूपा स्यान्नर्भकौलागमक्रमात् ६ अर्चनं गौडदेशोक्तस्थि
तिमार्गक्रमारक समस्तकौलागमाज्ञामगौडदेशार्चने विधिः ७ कामरूपागमे नामसंहारक्रमपूजने सौभाग
मंत्रावले व्यसंख्यायनश्रुनिलया ८ अक्रावानागमे चैव स्थितवर्चसमहाश्चक सर्वांगसुंदरीरम्यां सर्वालंकारभू
षितां नवयौवनसंपन्नां चैव प्रार्थयेद्द्विप्रकल्पकं कुलालयस्यां च तद्दर्शयोगमाम्यां कुमारकः ९ अथवा भो
मवारे वा निशायां शुभवासरे सुवासितेन तैलेन कुर्यादभ्यंजनं तथा तूलिकातल्पमानीय स्नात्वा लीयदिव्यं चवा
तस्योपरि समास्तीर्य शामंतेजानि पंचकैः १२ कर्पूरं चैव कस्तूरीं मिश्रितं चंदनेन तथा सर्वांगलेपनं कुर्याल्लक्ष्मी
सूक्तेन बुद्धिमान् पर्यंकोपरि तां कन्यां चंदनेन विलेपितां धूपवासैर्विनिर्मंत्रेण कन्यां दत्वा ततो शुभे अन्वाली
शयने कुर्यात् श्रीसूक्तेन कुमारक तस्याः पादौ प्रमाद्यार्घ्येश्च मनार्चनमाचरेत् १५ न्यस्त्वा षोडशहृदयं चैव वग
लापंचकं न्यसेत् कन्यां चैव न्यसेद्देवं तन्मध्ये तानि संस्मरन् धनं जघन्यं चैव मार्जयेन्मूलविद्यया गंधद्वारेति मं
त्रेण कुर्यात् कस्तूरिलेपनं मूलमंत्रेण सम्यक् पुष्पमालां समर्पयेत् निवेदयेत् द्रव्यकं इष्टं तत्रैव जपमाचरेत्
१८ शतं वा यसहस्रं वा मंत्रराजमिदं जपेत् पुरश्चरणमध्ये च प्रतिमार्गं च वामरे अथवा पूर्णमास्यां वा सोभा

शाली· ३९

39

मार्च्चनमाचरेत् यथोक्तसिद्धिदं पुंसां मंत्रसिद्धिकरं परं २१ क्रमात्कर्म विना देवि सिद्धियोगो न भवेत्कचित् तस्मात्
सर्वप्रयत्नेन सिद्ध्यर्थं देवि भूतले सौभाग्याख्यक्रमं देवि विना सिद्धिर्न कोटिभिः अभिमानाष्टकं त्यक्त्वा त्यक्त्वा वै
दूषणत्रयं २२ त्यक्त्वा पुंश्चैवैश्यादिशक्तिसौभाग्यक्रममाचरेत् स्वलिङ्गं खेलनं कृत्वा लाभालाभौ जयाजयौ शीतो
ष्णसमतां कृत्वा सौभाग्यक्रममाचरेत् योद्धा हर्षं च तत्वार्थः करोति त्वर्चनं भुवि २४ पतितः संभवेत्सोपि रौरवे
नरके व्रजेत् वाह्याभ्यंतरयोर्देवि विग्रभेदज्ञानयोर्विना २५ प्रीतक्रमो न कर्तव्यो देवताशापमाप्नुयात् संक
ल्पं च विकल्पं च त्यक्त्वा विज्ञानमानसः प्रीतः क्रमे ततः कुर्या ज्ञो चेद्दुष्टो भवेद्ध्रुवं जितेन्द्रियस्त्वेवं कृत्वा।
कुर्यात्प्रीतक्रमं शिवे स्वात्मार्थं कुरुते यस्तु देवताशापमाप्नुयात् सत्यं वेशयाविधिश्चैव न ज्ञात्वा परमेश्वरि २८ यः
करोत्यर्चनं देवि स विप्रः पतितो भवेत् यस्तु कन्यामनः लोभं करोति यजने शिवे २९ भ्रान्तिचित्तो भवेत्स च ग्रावाच
स्पतिरिकापरः नो त्यजेद्यदि देवेशि चमनेश्च वशारीरयोः ३० वेदनां जनयेद्यस्तु स नरः पतितो भवेत् सपत्नीमात्र
पत्नी वा गुरुभार्यामथापि वा अर्चयेद्यो [illegible] संख्यायनः समर्पितं दीक्षालक्षस्य राजकीं कुलालशूद्रकन्यकां
[illegible] कन्यकां वा विप्र [illegible] मातरात् अर्चयेद्धिपत्नीं च पूर्वोक्तलक्षणैर्युता ३२ अर्चनं विधिमार्गेण ज्ञा
दूर्वा [illegible] सोमते सर्वलक्षणसंयुक्ता [illegible] मर्चयेद्भिवे मातंगस्तु नितान्तं च [illegible] सिद्धिकरं भुवि सिद्धक्रमा
र्थं देवेशि नास्ति सिद्धि [illegible] विना ३४ तस्मात्सर्वप्रयत्नेन गुर्वाज्ञां परिपालयेत् सिद्धो भवति देवेशि नात्र कार्य
विचारणात् ३५ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति [illegible] षट्त्रिंशतिपटलः देव्युवाच महारा ३९
जक्रमं देव कथय [illegible] शिव उवाच महाराजक्रमो देवि कथ्यते [illegible] नानाविचित्रसोपानैर्म।

स्थितेचित्रमंडपे सौधाद्यानकसंशोभे वितानध्वजशोभिते नानोपवनसंयुक्ते हंससमाकुलशोभिते नानाचित्रच
द्रेरम्येगजवाजिविराजिते सर्वतोभद्रसंयुक्तेनानाभरणभूषिते ३ धूपामोदसमायुक्तेचित्रदीपैरलंकृते रत्न
सिंहासनेरम्येरत्नाभरणभूषिते ४ जातिचंपकपुन्नागकेतकीगंधभूषिते कर्पूरागुरुकस्तूरीरोचनाकुंकु
मैस्तथा ५ नरमांसीवसागंधैःसौगंध्यगंधभूषितः वंदानिनादसंयुक्तः सर्वदाहृष्टमानसः ६ आनंदमयह
दयोदिव्यवस्त्रैरलंकृतः दिव्यमालांबरधरोदिव्यवस्त्रैरलंकृतः ७ तांबूलपूर्णवदनोरदच्छदविवर्जितः देवपात्रे
नतत्पात्रैर्भोगपात्रैर्विनादितः ८ स्वयंगीतेषुवादित्रैश्चतुर्विंशतिवाचकैः संगीतरागतालेषुध्वनिमिश्र
विनादितः ९ नानादेशोपभाषाभिर्गद्यपद्यैरलंकृतः नानाविचित्रभूषाभिर्भूषितःसाधकोत्तमः १० सम
स्तराजचर्याभिः मोहनाद्यजकामिका श्रीमहाराजमातंगीसर्वदेवप्रमोहिनी तस्यैरकृतिलकंदेविकथ्यते
शृणुपार्वति कुचंदनेश्चवोर्मध्येगुरुसारमलादंलिके कस्तूरिकात्रिपुंड्रंचतन्मध्येकेसरंशिवे महाराजक्रमोदे
विकथितस्तेमयानव यथवादेवदेवेशित्वयेगानपरोभवेत् इतिसंक्षेपतः प्रोक्तंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि
इतितारा क्रमे सप्तविंशतिपटलः देव्युवाच देवेशश्रोतुमिच्छामिरहस्यातिरहस्यकं वरस्त्रीभुवनेशान्याः
क्रमंपरमदुर्लभं १ दिव्यभावक्रमेणैवसर्वानाशीघ्रसिद्धिदा हकारेशिवरूपत्वंईकारः पापनाशकः २
ईकारः कामरूपत्वात्मायांतेनप्रकीर्तिता त्रयलोकमेतदेवेशिमाययावेष्टितंभवेत् ३ यस्यामायांविना
नादेविनचकिंचित्प्रभासते यज्ज्ञासारहितंकिंचिन्नचकिंचित्प्रभासते ४ यांविनाह्यमेरेशानिजगज्जड
समंभवेत् गुरुदैवतमंत्राणांमेलकंसम्भावयन्धिया त्रितेजस्त्वीकीकृत्याथतत्रमूर्तिंप्रकल्पयेत् सा

सावरणां ध्यात्वा तद्रूपस्तत्स्वयं भवेत् गुरुरूपो भवेद्देवि देवीरूपो गुरुः स्मृतः मंत्ररूपो भवेदात्मा चात्मानं ता
शा.ती. न्मयं भवेत् ८ एवं क्रमेण देवेशि सदानन्दतमानसः त्रैलोक्यविजयी भूयात् तत्र कार्यविचारणात् ९ त
४ स्याः स्मितिलकं देवि कथ्यते यत्नतः शृणु श्वेतचंदनविंदुस्तु रक्तमध्ये तु विलापयेत् १० गंधसारं तु दंते स्याः त्रि
५० पुंड्रं दिव्यवर्णतः रक्ता हि तत्रास्य तन्मध्ये तेन सिद्धीश्वरो भवेत् इति अष्टाविंशतिपटलः श्रीदेव्युवाच देवे
श श्रोतुमिच्छामि कमलाक्रमनिर्णयम् शिव उवाच शृणु मे सुमुखे देवि शुक्लवस्त्रेण भूषितं नानाभूष
णभूषाढ्यां स्निग्धं ध्यानमाचरेत् हविष्याशी भूमिशायी मधुरोनप्रियो नरः अष्टवासरपर्यंते द्वितीये
अष्टवासरे दिनवृद्धिक्रमेणैव कुमारीं पूजयेत् सदा द्वितीयपक्षमारभ्य ह्रासयेद्दिनवृद्धितः ३ पत्ये देवे पूजये
देवि नानावादित्रनिःस्वनैः दिनषोडशपर्यंते शतदेवं समाचरेत् ४ पुनस्तद्दिनमारभ्य तद्दिनान्ते महेश्वरि
पूजयेत् प्रयतो नित्यं देवतां भावतत्परः ५ प्रदक्षिणप्रकर्तव्या कलाभावक्रमेण च दीपस्तत्र प्रदातव्या का
लावृद्धिक्रमेण च इत्याचारपरः श्रीमान् विष्णुरूपो भवेन्नरः ६ राजचिह्नानि सर्वाणि अशयतः पूजयेत् सदा स
र्वसंपत्प्रलक्ष्मीणां तत्र नायो भूयात्र संशयः ७ धनदा कस्य देहस्था राजकः किंकरो भवेत् इति संक्षेपतः श्रो
क्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीऊनत्रिंशत्पटलः देवेश श्रोतुमिच्छामि धूमावत्याः क्रमं शिव शिव उवाच
धूमावत्याः क्रमं देवि कथ्यते शृणु पार्वति रक्तमध्ये कज्जलं देवि भस्मविंदुस्ततः परे १ कृष्णवस्त्रांबरधरो कृष्ण
तिलकभूषितः २ धूमावत्यंबरधरो धत्तूरमाल्यभूषितः गलधूपेन संयुक्तः श्मशानासनसंगतः धूमं ४
वर्णं जगत्सर्वं मंत्रे धूम्रमयं भवेत् काकपक्षे चासने स्याद्दंतं तत् कृष्णान्नं कारयेत् ४ ब्रह्मचारी मिताहा

रीनिर्विकल्पोजितेंद्रियः सत्यवादीमिताहारोभूषयेत्कुलविग्रहं ५ स्नानंत्रिशवनंकुर्यादिच्छाटनपरा
यणः स्वचित्तेकाकवत्कृत्वाननगडुत्पादयेध्रुवम् ६ इत्याचारपरोमर्त्योध्रुवंक्रमगतोभवेत् काकक्रमर
त्नगादितोकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इतित्रिंशत्तमःपटलः देव्युवाच देवेशश्रोतुमिच्छामिब्रह्ममार्गक्रमंशि
व शिवउवाच नेत्रयोःकज्जलंदेयंसिंदूरेणत्रिपुंड्रकं हविष्यान्नंभुजेद्देविश्वेतपंचंसमाचरेत् रक्तबिंदुंचतां
म्बुलेसर्वदातन्नतोभवेत् भोजनेशयनेरात्रौमैथुनेसर्वदाजपेत् २ उच्छिष्टहस्तेदेवेशिउच्छिष्टेनबलिंहरेत्
नान्योच्छिष्टेपरोच्छिष्टंभुंजन्वैसर्वकालिकं ३ जपेत्कुर्यान्महेशानिरात्रावेवजपंचरेत् ताम्बूलभक्षणंकृ
त्वातांबूलानिवेदयेत् ४ तांबूलभक्षमांसाश्रीभक्ष्याश्चोर्वानकारयेत् गृहंप्रलिप्यघृतेनमार्जन्यामा
र्जनंचरेत् ५ प्रजपेद्यत्नतोदेविनान्यथासिद्धिर्भवेत् उच्छिष्टहस्तेदेवेशिस्वदेहेप्रोक्षयेत्सदा ६ उच्छिष्ट
हस्ताप्रजपेद्ब्रह्ममार्गःप्रकीर्तितः ब्रह्ममार्गक्रमोदेविगदितस्तवमयानघ ७ अनेनक्रमयोगेनसिद्धिमा
र्गक्रमीभवेत् सिद्धविद्याप्रसन्नास्यात्सततावरदायिनी ८ रहस्येपिचदासस्यान्नत्रुघ्राणंचकाकधा
रहस्यंकथितंभद्रेगोपनीयंस्वयोनिवत् ९ इतिसिद्धेपतःप्रोक्तंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इतिश्रीपटलः दे
व्युवाच देवेशश्रोतुमिच्छामिक्रममालाविनिर्णयं शिवउवाच पूर्वोक्तक्रमविधानांमालांशृणुमहेश्वरि
देतादमालागदितामहामालातथैवच १ छिन्नमस्ताविधौदेविनराश्थिमालिकाचया रक्तचंदनजामा
लात्रिशराधाप्रकीर्तिता २ सर्वंभूक्रमवमालामाभैरव्योपरिकीर्तिता गुंजामालामवमातंग्यांधूमापिद्वरदं

श्री तत्रा हरिद्राख्यातवगलामुख्योमालाप्रकीर्तिता दंतोष्ठानरशंखोत्थानारिकेरमयीतथा ३ अनयोनहि
भेदोस्तिशिवभक्त्याघयाप्रिये मालिकाकमलाताख्यमहालक्ष्म्याप्रकीर्तिता ४ दंतोष्ठानरशंखोत्थानारिके
रमयीतथा भुवनेश्यास्फाटिकीस्यात्सिद्धिविद्याविधौशिवे गुंजाख्यमालिकाशल्यातद्विद्याशक्रधः सा ५
गंधरूपाजातिभेदैमहाविद्याप्रकीर्तिताः तत्क्रमंदेवदेवेशिशृणुयत्नेनसांप्रतं ६ क्रमगंधक्रमेणैवनाम
दद्यात्महेश्वरि मातृपितृकृतंनामसकायत्नेनपार्वति ७ स्वयंनामप्रदद्यादैवयोगेनपार्वति यासाश
गमयाक्षिशुद्धोतकरणोद्विज ८ शुद्धामलमहोज्ञाद्विदिव्यगंधमनोरमा माहिस्मावतीदेविसर्वसिद्धिप्रद
र्शिका ९ याकृष्णानीलकृष्णाभामधुपिंगललोचना साधकाकांक्षहृदयषुगंधानिंद्यगंधिका १० ला
स्यांकालीसमाघोज्यासकलापरिकीर्तिताः घस्यांतांतांगौरांगीमधुगंधानुलेपना त्रिपुरानामसादेविस्त
पुष्पक्रमसाधिनी मदगंधातयानारीमदरवनलंप्रेयरा पुरुषापामिषगंधेनमहिषासुरमर्दिनी मत्स्यगंधा
तयानारीरक्तनेत्रातिनिष्ठुरा १२ महोग्रतारासंप्रोक्तामहापापविनाशिनी अश्वगंधातयानारीदीर्घजो
घामनोहरा सास्याचकितलोलाक्षीअश्वरूढावरप्रदा ग्रामगंधाचवदनेप्सितगंधाचमेधिषु १५ नीलके
शीचससास्यामातंग्याहुर्गामहोन्मत्ता सर्वलक्षणसंयुक्तानानागंधसमाकुला १६ सुंदरीचारुकेशीच
दीर्घनेत्रामनोहरा नानाविलासकुशलाकलशास्त्रविचारणाम् १७ गुरुवत्सस्थलाक्रांतामध्याविरलद श्री
र्शिनी सुंदरीसाभवेद्गौरीसर्वकार्यप्रवर्तिनी १८ दिव्यमार्गकृशांगीचदिव्यगंधानुलेपना भुवनेशीसा

मध्यक्रमाकालात्मणापार्वति चारुनेत्रांप्रियेकंजवदनामासनास्थिता पीतांबरणभूषांगीकमलाप
विकीर्तिता २० गुंजाहारविभूषाढ्याश्यामाचंचललोचना चारुहासालमातंगीविद्याख्यामामहेश्वरि पिं
गनेत्रापिंगकेशाकिंचिद्दन्तातिहासिनी धूमावतीयमाप्रोक्तासिद्धविद्यागणप्रिये २२ सर्वदाभोजनास
क्तावक्रभोजनातिचंचला त्रैलोक्यमोहनाकारसिद्धविद्याप्रकीर्तिता: २३ लंबवक्त्राचलंबोष्ठीपीतवर्णा
तिनिस्वला बगलासामहेशानिकीर्तितातवसुव्रते २४ दशविद्यायमाख्याताशक्तिरूपेणपार्वति विद्या
एवमहेशानिमात्रस्त्रीभगिनीक्रमात २५ श्रीशंतिसततंदेविविद्याएवनसंशयः दशक्रमामहेशानिदशवि
द्याहयतत: सर्वथाकारयेद्देविनामयापशताकोटिभिः नहिसिद्धांतिदेवेशिदशापञ्चजपेनवै: २६ तस्मा
त्सर्वप्रयत्नेनस्वस्वविद्याक्रमेचरेत स्वयंभूक्रमसंदेविविविधंकीर्तितंकलौ २७ गौरकाश्मीरमार्गेण
द्वियंतद्विवेशणु आघोरशाद्भूताया: पुष्पमुत्तममीरितं २९ बलात्कारेणभूताया: पुष्पंमध्यममीरितं
रजोयोगेनजाताया: कनिष्ठंकीर्तिता: प्रिये ३० काश्मीरक्रमंदेवेशिपुष्पत्रयक्रमंभवेत आघोरशाद्दा
भूताया: पुष्पमुत्तममीरितं ३१ बलात्कारेणभूताया: पुष्पमध्यममीरितं रजोयोगेनस्वेच्छाया: कनिष्ठंप
रिकीर्तितं पुष्पत्रयमिदंप्रोक्तंत्रिषुलोकेषुदुर्लभं प्रतिमासंभवंपुष्पंमनंगगोधसंज्ञितं रहस्यातिरहस्यंच
नवक्तव्यंकदाचन गोपनीयंगोपनीयंगोपनीयंप्रयत्नतः ३२ इतिसंक्षेपत:प्रोक्तंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि
श्रीदेव्युवाच दशक्रम:शाक्तपक्षस्यतयोक्तापरमेश्वर तत्व माणेफलंदेवकियत्कालेनजायते । तत्सर्वंदे

शक्ती· वदेवेश उग्रारूपा क्रियाकथं शिव उवाच शृणु देवि प्रवक्ष्यामि रहस्यं तत्त्वसन्निधौ प्रथमो च चतुर्दशं
४२ पञ्चयोरुभयोरपि नीलासाधनकं कर्म सर्वार्थाकारयेच्छिवे प्रथमं क्रियते देवि तत्प्रभावे महाद्भुतं सत्ये च द
शमे वर्षेण त्रेतायां द्वादशेनैव द्वापरे तत्त्वमासेन ह्यहोरात्रे कलौ युगे ३ सिद्धिर्भवति देवेशि नीलमार्गे वि
शेषतः संवद्विवसे तत्पञ्चकारात्रैयामतथाद्भिमे ४ प्रथयामे च तत्पञ्चकामध्यायानहृदये शिवे तन्मध्ये स्या
द्येनारी च कालिकावरदा भवेत् सोपयोक्ता नतेनानाभूतगणैर्युतेन च सोपानं तन्मध्ये समसमसमेन स
माकुले ६ तत्रस्थिता महाकालीपरिवारगणैः सह साधकाकामहृदयावकि वेतालसंयुता ७ श्री
क९ मध्ये तत्र स्तंभोक्षचारगणैर्युता कलाद्याष्टैः समायुक्ता सप्तपातितत्तःपरे ८ महाग्रतिक्रमे देवि संख्यां शृ
णु महेश्वरि सत्ये विंशतिवर्षेण त्रेतायां द्वादशहृदये द्वापरे मासषट्केन कलौ मासद्वयोत्तरे अनेनैव क्रा
42 मेलेन वह्नित्रयमन्त्रविधिस्मृताः एतावद्धि विशेषोऽस्ति शक्तिसंगामदा स्मृतः गन्धर्वाख्यक्रमे संख्यां शृणु
यत्नेन पार्वति ११ शतेविंशतिदिवसे समारभ्य पार्वति वीरसाधनकं कर्म चवमन्त्रैः समाचरेत् १२
सत्तमाख्यक्रमे संख्यां शृणु यत्नेन पार्वति ऋषिर्वेदवह्नियामयोगमार्गेण सिध्यति १३ महावीनक्रमे
संख्यां शृणु यत्नेन पार्वति षट्त्रिंशद्दशवेदाख्यषट्शतदिवसे शिवे १४ सत्यादिकलिपर्यन्तं महाराजक्र
मे शृणु अशीतिषष्टिषड्विंशत्समवर्षक्रमेण च १५ सत्यादिकलिपर्यन्तं ब्रह्मभावक्रमे शृणु सहस्रंश ४२
तदिकं स्तनषष्टिवर्षेण पार्वति कलार्चनेक्रमे देवि संख्यां च शृणु यत्नतः सहस्रं तदेवेशि शतं षोडशाहाया

मे सत्यक्रमाद्यं कल्पं तद्युगभावेन सुव्रते दिव्याहस्संख्यसहस्रं सहस्रपंचविंशति ॥ ज्ञानभावे महेशा
नि कलावर्धनतत्परे दशवर्षमासषट्कं देवता वरदा भवेत् १९ प्रत्यक्षदर्शने देवि संख्या प्रोक्ता मया तव सि
द्धमेव महेशानि एवं योगेन सिध्यति २० एवं क्रमो महेशानि मंत्रमात्रे प्रकीर्त्तिताः एवं क्रमेण देवेशि दुष्टे
मेयोपि सिध्यति २१ रहस्यातिरहस्यं च गोपनीयं स्वयोनिवत् गोपनात् सिद्धिमाप्नोति नात्र कार्या विचारणा
त् २२ इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यत् श्रोतुमिच्छसि देव्युवाच एवं संसूचितं न्याये महासंकेतकं तथा कियत् योगो
पितं स्वामिन् कथयस्व ममाधुना १ शिव उवाच रहस्यातिरहस्यं च सारात्सारतरं शिवे कथयामि तव श्रीमा
रहस्यं गोपयेत् प्रिये केरलश्चैव काश्मीरो गौडश्चैव तृतीयकः संप्रदायत्रयं प्रोक्तं प्रत्येकं हि विधं भवेत् ३ श
हक्रमोऽपि भेदेन नवधा परिकीर्त्तितं दिव्यसिद्धमानवौघाद् दक्षिणामूर्त्तिशंकरः ४ ज्ञानेद्रभैरवः कालख्याति।
कालक्रमेण च ज्ञानेद्रभैरवमते पंचाशीतिमहाक्रमः दक्षिणामूर्त्तिसंप्रदाये ऽष्टविंशतयमेव च दशविद्याक्र
मेणैव दशभेदाः प्रवेदिताः प्रणतिश्च वनिर्वाण षड्दशीभवक्रमेण च कादिहादिक्रमेणैव रश्मिस्त्रुपा।
क्षिभेदतः ५ षट्सहस्रं भेद शतं च नवषष्टिः प्रकीर्त्तिताः प्रकृतौ विद्यमाना ये विकृतिर्नवलीयसीः ६ संप्र।
दायत्रये देवि प्रकृतिस्थानगोचरे तत्तन्मुद्राख्यकाराख्यभेदेन त्रितयं भवेत् ७ डाध्वंतकं देवि स्मरणे
ड्डामोसकं कुमारी पंच पंच तन्महत्वं ति प्रकीर्त्तिता ८ प्रालिंगपत्रं व्यसंस्पर्शनविकारं समाचरेत् वलीयोता।
कुणायो च वालो संस्पर्शं पंचमे ९ मद्यं मांसं तथा मत्स्यं मुद्रा मैथुनमेव च मकारपंचमं प्रोक्तं देवताप्रीतिकार
कं प्रथमं कारमोदे विमुद्रा तन्मध्यमास्मृता पिण्याकं लवणं देवि द्वितीया परिकीर्त्तिता १२ लशुनं तित्तिरी
चैव तृतीया परिकीर्त्तिता सूर्यमंडलसंकाशो चंद्रमंडलसन्निभा १४ गोधूममाषसंभूता हेरम्बचतुर्थि

प॰ती॰
४३

43

का॥ शक्त्यालापैः पंचमेस्मात्संचमुद्राप्रकीर्तिता १५ देव्युवाच मुद्रानाम तत्किं ज्ञातं तत्वं किं नामकं भवेत्
मकारादि किंस्वरूपास्यात्सर्वं कथय शंकर शिव उवाच रहस्यं कथ्यते देवि श्रृणुष्व यत्नेन सांप्रतं महादेवो
यथा प्रोक्तं तत्स्वरूपं च तत्वं यथा १ तत्स्वरूपधारणेनास्य ज्ञानत्स्वरूपादिकृतिर्भवेत् विना मार्गं दर्शनाद्यं महेशा
नि गतिश्चैव कथं भवेत् २ मार्गप्रदर्शनाद्देवि विना तिमिर वर्त्म रूप्यते तन्मार्गदर्शनार्थं हि मकाराः पंचकी
र्तिताः श्रीहेयमेरुलीकारं चंद्रविंबनिभं शुभे चारुपंक मनोहारि शार्कराद्यैप्रपूरितं ४ इज्ञाकारं च देवि(?)
वीनां मुद्रेषा परिकीर्तिता ज्ञात्वा फलं समाप्नोति नात्र कार्या विचारणात् ५ ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च ईश्वर
श्च सदाशिवाः एते पंच मकाराश्च पंचनामप्रकारकाः आत्मविद्याशिवाः सर्वतत्वानि पंचमं विदुः पंचत
त्वानि देवेशि केवले कीर्तितानि च ७ एवं मुद्रानाम धारात्स्थानं देवि च क्लिमसंख्याणु(?) ब्राह्मी चैव सवीरी गौरीश्वा
री श्रीमदाशिवाः पंचमुद्रा समाख्याता तत्र नाम धरा शिवे मं तत्पंकुंडलीशक्तिं पंचमुद्राविधानतः मूलि
ना पिश्रितं मीनं मुद्रा मैथुनं तथा नमे मकारपंचकं यत्र तत्र देवी न संशयः ९ तमद्य माधवी मद्यं मद्यं शक्ति
रसोद्भवं स्वयम्भूपांखिनी शुद्धा उन्मन्यात्मरमेरस(?) ११ सामरस्यामतो ज्ञात्वा मैथुनेन तत्सदाशिवे महाकुंड
लिनी शक्ति तद्योगार्थं महेश्वरि १२ शक्तिप्रोक्ता महेशानि नभो वार्थं मयेरितो कुंडली सामरस्यार्थः
स यं भूलिंगामीरितं १३ एतद्भ्यास योगेन कुंडलीरस वान्भवेत् देव्युवाच कुंडली कीदृशी देव तद्रसः की
दृशो भवेत् महादेव उवाच प्रणम्य घंडवेद्दन्तस्स्थत्वयथा भवेत् तथा समरसाने द्रसः संकीर्तितं मया
प्रज्ञानात्पिदेवेशि भोगवाम तथापि च फलं संसार जंदेवि गर्भरूपेणजायते ज्ञानात्फलमवाप्नोति त्रैलोक्ये
विजयी भवेत् तस्मात्त्पंचमी मुद्रा कीर्तिता तत्र याततः ३ संयोगे मत्तयोगेन कुंडलिन्युत्थान कारणा ४३

त्र चोऽरूपा चैव द्वाघातिषन्मत्स्यं परिकीर्त्तितम् मत्तिपूर्वे दृशा दले स्वभुत्रा योघदायानि: तत्करात्मत्वं येषो
गात् द्वितीया परिकीर्त्तिता: इडापिङ्गलादृशा रेखशोखिनीकूर्मसंस्थिता: सुधासागरकीडायामत्स्यस्तत्र प्रकी
र्त्तित: ६ सुषुम्नातृतीया गदिता चतुर्थी मांसोद्दले चेदरूर्ध्वा मिमं भिन्नावर्त्तलाविंदुगर्भिता ७ भगाध्यज्ञात्वे
चलाकैर्वेदिता तत्र चतुर्थिका पंचमुद्रामयाप्रोक्ता मोहभावसमाप्रये मकारपंचके नैव ज्ञानमेतस्य जाय
ते मकारस्वरूपमार्गो हि कीर्त्तितस्तेमयानव इतिसंक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यछ्रोतुमिच्छसि इति श्रीपटलः
देव्युवाच देवेश श्रोतुमिच्छामि पूर्वोक्तं च रहस्यकं शिव उवाच पंचमुद्रात्मसंकेतेन त्वयसंकेतकं शृणु पा
नेयं च विधं प्रोक्तं महाविद्यादिभेदतः १ महादिव्यं तथा दिव्यं वीरश्चैव महापशुः पशुश्चैवपशुश्चेति पंच
धा परिकीर्त्तितः प्राणापानौ समाहृत्य ब्रह्माहारं मनस्थिते आत्ममंडलकं भित्वा इडमंडलमध्यगां २ सु
षुम्नावत्मना नित्यं सुधासाराप्रवर्षिणी दिव्यपानमिदं प्रोक्तं सर्वसिद्धिकरं परे ४ महादिव्यमिदं प्रोक्तं शृणु
दिव्यं महेश्वरि दिव्यदेव्य यतः पानेमुद्रासावीरपानके पल्यकं सर्वाशायो मलवामनामलसंचयः कौलिकाचा
रयोगेन पंचतत्वेन तर्पयेत् षट्कक्रमभेदेन ऊर्ध्वे दृव्येमसंचके ध्यानार्चनपरावस्था वीरपानेमतन्मम ७ उद्दा
सनोन्नरं देवि वीरपानं तदुच्यते वीरपानं द्विदा प्रोक्तं पशुपानं शृणु प्रिये ८ वीरपाने सर्ववीरो परस्तु पशुरेव
पि प्राप्तमलोलुपो दंभो मंत्राधी प्रपसंगता ९ कामकः कार्यनिर्देशो पशुपानं तदुच्यते सर्वैः कुलीनैः स्थित्वा
विनाश्चास्नगर्हितैः १० तत्पाने क्रियते देवि पशुपानं तदुच्यते अन्येपि शृणु देवेशि पशुपानक्रमः शिवे ११
एकाकी मद्यपानं च एकाकी शक्तिभाक् प्रिये महेश्वरस्य संसर्गं न करापि करोति च १२ पशुपानमिदं प्रोक्तं

ज्ञा॰ती॰
४४

९४

महाहारिद्रराघवं विनामंत्रंविनाहोमोविनाद्रव्यंकुलेश्वरि यथावंश्रियतेमर्त्यैः पशुपानंविदुर्बुधाः पशुस्तु
त्रिविधःप्रोक्तःश्वेतलमहाभैरवः १६ एकाकीपाननिरतःपशुरित्यभिधीयते दीक्षितोनिर्दकोयस्तुद्वितीयःपा
रिकीर्तितः १ अदीक्षितःक्रियाहीनःमंत्रतंत्रविवर्जितः महापशुरितिप्रोक्तःकौलागमोत्तमेप्रिये वामेरा
मारतिश्रुताचालिपात्रंतद्दक्षिणे पानपात्रंमहेशानिवामहस्तेनतर्पकः १७ महाकौलोमहेशानिश्रेष्ठोऽस्या
प्यश्रतर्पयेत् दक्षहस्तेनचेदेविकौलश्चभिधीयते १८ वामहस्तेनमध्येनवीरकौलप्रकीर्तितः अलिपात्रेवा
मपात्रेदक्षहस्तेनतर्पयेत् १९ कामयोश्चसमंप्रोक्तःचैतन्याख्यमपवरि भूमौस्थाप्यमहेशानिहस्तद्वयेन
तर्पयेत् २० प्रापेशाख्यस्तुसंप्रोक्तःवामस्त्वभिधीयते एताःपांदेवदेवेशिकेरलेदक्षहस्ततः २१ गौडेवाम
करेणैवएतांचतर्पयामिच एतद्यामिनमस्तेवतर्पयामितिभागशः २२ आदौमध्येतथाचान्तेभिन्नेभिन्नेचा
वाप्रिये दक्षिणेवमहेशानिकेवलेएतद्यामिच तर्पयामिततःशेषद्रव्यंतेमश्नुतेरत् पतेचसंप्रदायात्रम
याप्रोक्तामहेश्वरि सिद्धचैतन्यनामाद्यविलासाख्यस्ततःपरम् सत्यचैतन्यनामाद्यमिहाख्यंस्तुतरूपं चैत
न्यादिविलासांतेसिद्धश्चज्ञाभिधस्ततः सिद्धप्रज्ञाभिधश्चैवदिव्यानंदाभिधस्ततः सिद्धबोधानंदसंज्ञादिव्यचैतन्य
संज्ञकः सिद्धबोधस्ततःप्रोक्तादिव्यचैतन्यसंज्ञकः दिव्यप्रज्ञानन्दाख्योदिव्याहेतसरस्वती श्रीशांभवादेनामो
वमेधादेनाविधस्ततः एतेषोडशसंप्रोक्ताःकेवलंतर्पणेक्रमात् ग्रन्थेभेदाविस्तरेणरहस्येपरिकीर्तिताः गोपनीयंगो
पनीयंसर्वयोनिरश्वराघवा इतिसेतेषुतःप्रोक्तोदशमंकेवलंत्रमः इतिश्रीपटलः देव्युवाच विश्वेशाश्रीमत्सिद्धामिला ४४
नासंकेतक्रमं शिवउवाच शृणुसंकेतकंदेविसिद्धिप्रदानंसोपकं मेधादीक्षांविनादेविनतत्साधनंभवेत् १ कादि

हादिनतानामनलमाप्रोक्तामयातव वालादिपांभवांतेचमेधाप्लवांशकाशिता २ श्रीस्पर्शकालीमारभ्यगुह्यांचातेम
हेश्वरि मेधादीन्नामहेशानिकादिहादिमतेपिच ३ सर्वसाम्राज्यमेधात्वदयोयोगेभवेत्प्रिये मतिरत्नादिलातेचमा
लामारभ्ययोजयेत् ४ अथवादेवदेवेशिमहासत्त्वप्रिमार्गतः स्पर्शकादिपदादेविहादिसंज्ञदिगोचरा ५ हादिस्पर्शि
तदाकालीसंहारोनक्रमाभवेत् पराटिमवर्तीनोनंतंच्छलिचारभ्यपार्वति ६ श्रांमालीनांलगंत्वात्वाशिवशक्त्याय
वर्धयेत् अथवावर्णवेधेनकेवलांवाद्यरूपिणी वद्वामतोममारभ्यसाम्राज्यांतंसमाचरेत् मेधादीन्नायतानांच
नवमेरनमीविलं केशान्संवेधयेदेविसर्वदातैललापनं नवमसून्क्रमयेदेविपावहेधः प्रदश्यते वाम्वेधः स्फीति
वेधस्तद्द्विवेधस्तृतीयकः स्पर्शवेधश्चतुर्थस्याद्रूपावेधस्तुपंचमः अनक्रमेणदेवेशिजायंतेसाधनक्रमात्
ब्रह्मांडगोलकेयावयाकश्चिज्जगतीतले ममस्तासिद्धयस्तस्यसाधकस्यकरेस्थिताः यत्स्पृष्टिनमात्रेणजायते
साधनाक्रमात् ८ खगमायातिश्चतोजपादीनांचकाकथा निदेशवर्तिनोभ्रत्वावर्तन्तेचेटकास्रव मनोरथमा
र्गीसिद्धिस्तस्यदासीमहासीसदाभवेत् प्रतिमावेचरीदीन्नापटिकाकामरूपता पातवादस्तवेतालः यक्षि
णपक्षिजीविताः परकायप्रवेशादिचराचरवशीकृतिः सर्वसिद्धिश्वरोभूयाज्ञात्वकार्यविचारणात् ब्रह्मोलि
महेशानिदीन्नायाःसंभवंतिच यावद्दिव्यभूमिकाभूयात्तावदेकुर्यान्निरंतरं यदैवभूमिकाज्ञातातदागंधर्वमार्ग
तः गंधर्वमार्गोदेवेशिशिवएवनसंशयः साम्राज्यमेधाप्रक्रोदिलतासंधानमाचरेत् अन्यथाकुरुतेयस्तु
तस्यपापोभविष्यति इतिसंक्षेपतःप्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इतितारारहस्येपटलः देव्युवाच देवेशश्रोतु
मिच्छामितत्स्वरूपमाधारतत् शिवउवाच तत्स्वरूपंमहेशानिपूर्वमेवमयेरितं सामान्यतोप्रवक्ष्यामिश्रावधा

शती·
५५
48

नमन्ताभय १ तस्मिंनीलसर्वालावण्यसंहरी चारुहासिनी चचलाक्षं मनेत्रीव योऽस्याः सूक्ष्मयष्ठितां २ कदाचिन्नारी दी
नाम्रोघर्गर्थाम्तनमोहिनी ईदृग्विधिसमालोक्य सदाभक्तेन साधकेन ३ तस्याः संवचनं कार्यं न विकार्यं मनश्चेतसा
तां नारीं वीक्ष्य यत्नेन गुप्तविकारं न रोचयेत् ४ विकारे जायमाने तु साधको नश्यति ध्रुवं मांसं चैव सुरां चैव दृष्ट्वा
गन्धपुष्पं सचर्वणं ५ चषकान्मूलपर्यन्तं पीत्वा पीत्वा पुनः पिबेत् तस्यान्तर्घ्राणाकम्पात्वेष्टितः स्तम्भो भवेत्
कुम्भटीमर्पराकारमुपवीवीरशोभया स्निग्धांतः करणो वीरो निर्विकल्पः सदा भवेत् ६ सुदृष्मञाश्च नाचारनेत्रो
ल्लसन्नासुवेशः नाभ्येरोमावलीवक्षस्थूले पीनपयोधरः ग्रीवादघनपर्यन्तं केशागैः शवरस्थितैः यावन्मध्यमदोष्णी
निमिषैर्भावलोकितैः स्निग्धैश्चिपस्सुमत्तैश्च सुमर्व्वगसमन्वितः निजमुक्तालेवृतः भावव्यर्णासनेनर्जितं ९ सुरविंद
बदाकारे समारम्भमहेश्वरि साधको नमरस्कृतं सोकानां च वनत्रयं ११ ध्यात्वा स्वगणवाहस्थापनकामकलानि
तः सत्वं त्वविमर्शे तु जायते भावसंचयः कुले शुभत्कलायेषमेगलेपरिविश्च कुलीनो जायते तस्मात्कथयेत्तु कथया
मिते १२ कुले मालाशयतत्त्वं सर्वविंद्वतत्वतः तेन तत्कुलशास्त्रैः पूजनीयाः प्रयत्नतः १४ कुलदेवी चात्मदेवी विश्व
लावस्य वर्तते मायया प्रकथा लोके निश्चलोद्धयपक्षसः यत्कुले कुलदीक्षातत्स्मात्प्रापि पवदि यदीहित कुलासंग
न्निर्बिन्नविप्रजायते तत्कथा श्रवणं चैव स्यात्तल्लोगमं यदि सकुलीनकथं देवि सकथ्यममस्तकः गंधरूपात्मरूपे
णनामस्कुर्याद्विज्जेल्लया मातृपितृस्तेनामवर्जनीया प्रयत्नतः १८ परयोषाधिकात्रेयानिजस्त्रीप्रीतिविवर्धनं आगमे
स्थानं कुर्यात् लीलायोगात्निजेच्छया तस्मात् स्वायत्तस्त्वागेषन्यासं वेशायेश्वरः वामभागे समासीनं स्ववर्णकामरूपि ५५
णी २० ध्यात्वा कामकलां तत्र चिदादिहर्लविग्रहं वेशविन्यासतिलकहारकेयूरयावकं सर्वकलानिविद्याटीक

लक्ष्माणि योजयेत् देवचक्रे समानं चलं दत्वा पूजान्ते साधकः १२ यद्येत् कुलकर्मं तस्य लौकिकालौकिकादिकं
न पंचोद्भवशब्दानि कीर्तितानि कुलादिषु न करोति कुलादीनः शिष्योऽपि नश्यति ध्रुवं इच्छादोषादिकं तत्र त्यजे
दपि नश्यति भावदुष्टकहृत्या वेदकेन तत्र निष्कलं भवेत् कुलशास्त्ररहस्यं तत् कुलरूपं लयं ततः प्रभोः वरं कुलमता
त्यागो वरं कुलस्यापि न त्यागयोग्यं तत्कुलं देवदोषादपि प्रिये कुलवृत्तस्थितानां स्याद् देवकुलयोषितां स्यात् तेन स
र्वप्रयत्नेन दीक्षितो यः प्रयत्नतः १६ स्वकुले कुलवाक्यं यदि स्याद् ज्ञानयोगतः समस्तरूपं विधानं वैपरीतेन पेदुधः
१७ एषयकथानेः एषकस्मान्नेः एष्य कूजाए एष्यकमतानि नकर्तव्याप्रयत्नेन मित्रैर्वैवक्रजल्पितैः १८ कुले निन्दति दे
वेष्टिनान्न कार्यविचारणात् तासां विप्रामवानेन तद्देवा सर्वे नश्यति १९ प्रमोदात् स्वलालापानं ममस्यान्नात्र सं
शयः कुलनारीमहायेद्देवीराखालनिनादिनी २० नदोषमेत्र प्रणामि यान्तयामध्यितो जगत् सोऽट्ट्यैवपतिविदे
षकहन्ति कलहादिकं २१ नीचानां गमनाच्चैव नारीत्वं न च वसाम्यहं अनूर्ध्वरभोऽद्यमे भेदो मेनजीवेत्सिद्धिभ्रकः २२
विना कुलेन संसिद्धिर्न क्वापि प्रविद्यते कुलालापादिसंध्यायी कुलरूपं विचिंतयेत् २३ विहरेद्दिवसे चैव रात्रौ वा कु
स्थितस्मरः आलीयघोषितः सर्वाज्ञा स्यादेकसमन्वितः २४ गंधाद्यैः क्रमशः देवतामर्च्य यन्नमेश्वरि एकजातिम
वाचापि स्वरूपं एवमीविते तन्मंत्रेण तत्र संयोज्य तेनैव पूजनं चरेत् पुष्पदत्रध्यैश्च नैवेद्यैर्लवणेन धूमसंयुतैः २६ एव
चिन्तायथाएवं स्वायघेत्रिज साधनं नमस्येन नैव नैवेद्यैः स्तोकालीपरिपूजयेत् २७ त्रिशतनामकोटि विरक्तचेष्टो
णपूजयेत् गुणैर्वा दिनैः पुष्पानानावाणकजातयः २८ रूपं यो यममा पुष्पके नामतः एवमेरिता देवेह्कुला
त्ववरूधाहहारण्ये विभेदतः विशेषो नात्र देवेषु किमन्यद्बहुजल्पितैः मायया ल्लुप्य मात्मानं निजस्त्रीरूपधारिणी

प्रागप्यरमनेदेवितेनैवनश्यतिध्रुवं तस्मात्त्वद्देशेनैवंतत्कर्त्तव्यंसिद्धिकांक्षया किंवाकामविलोपार्थंपतितव्यं
सुरेश्वरि कर्म्मेदंसमासाद्यप्रियेशिवसामर्थ्यविधायक २२ तद्वत्तंरक्तसूत्रेणवेष्टनंसम्यक्कृतं पाशस्त्वंसर्वभूतानां
रक्षणायस्वयंध्रुवा २३ निर्म्मितोसिमहाभागदृढबंधविदायकः एवमामंत्र्यतत्सूत्रंशर्व्वांगेसर्ववेष्टितं जपेद्देशं
समासाद्यस्वीयमंत्रंततोजपेत् संहारस्वरबोधिन्याप्रतिलोमवत्प्रिये २५ स्वमंत्रःसमाख्यातःस्वापदःसर्वे
जेतव्य एवंकृत्वास्वयंदेवीमहेशाधिकवच्च कुलंयदि[illegible]तत्रक्षाविधानंज्ञानी
कार्याकर्हिचिद्बुधैः २७ वरांगेप्यमहाकामावधौ[illegible]के एतत्कार्यंसमासाद्यकर्त्तव्यंतवचेष्टितं २८
एवंज्ञानिनेकार्यंविधायसाधकोत्तमैः नवकुम्भेनवकंयंत्रंकुलयोगेमहेश्वरि वीरपत्नीवीरकन्यावीरांगनव
रांगना नान्यासाधकैःकार्यायावत्स्वात्मनसःस्थितिः ३० मनःक्षोभेतत्रजातेनलयोगेनतत्फलं तत्फलंजाय
तेदेविसत्यंसत्यंनचान्यथा वीरपत्नीपरमास्वयमेवमहेश्वरि तस्मात्तांकुलविद्यानांसर्वेषांवशानने ३२ तद
[illegible]वेशानिसर्वमंत्रप्रबोधिनी [illegible]वीरपत्नी[illegible] ३३ वीराणांदेवदेवेशिसर्वार्थसाध
कोभवेत् इतिसंक्षेपतःप्रोक्तंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इतिश्री[illegible]संकेतपटलः देव्युवाच शंकरश्रीम
हादेवनिशानाथ[illegible]शंभो शिवउवाच निशा[illegible]देवि निजंकुलंसमासाद्यस्वयंभैरव
एकक। कुलेचभैरवी[illegible]विस्तरं [illegible]तथा [illegible]
रसंकुलं [illegible]कुल[illegible] लिखित्वा[illegible] समाभागे[illegible] ४९
[illegible] लिखित्वा[illegible] तथा [illegible] ५ [illegible]

पयेत् कुलशास्त्रे देवि कुंभं गंधस्तवासितं देवतां स्वांगस्थाणादिभेदतः परिपूजयेत् ६ तत्र मंत्रं विलिख्याथ स्थापयेत् कु
लसमुद्भवं ध्यात्वेष्टदेवतां तत्र जपेद् होमं च शक्तितः ७ धेनुमुद्रां प्रदर्श्याथ अमृतं तत्र चिंतयेत् इष्टार्घ्यपात्रं संस्थाप्य
भैरवाः मातरो गणाः देवाद्याः सर्वे संतृप्तिमायांति लोलुपाः ब्रह्माविष्णुमहेशाद्यास्तृप्यंति हर्षितास्तथा प्रह्वी भो
देवि विधाय कृत्वा शरावे चैकभागकं एकसमादाय तेनापके न देवतर्पणं पीत्वा कुलागमे देवि नानालोकाश्च तर्पिताः सा
तादृष्टिपथं पात्रं ततो विसर्जयेत् ११ प्राणे दत्ते वामने तापजपेत् परमेश्वरी समस्तकल्पोक्तविधिनानेन मंत्रे
प्रपूजयेत् १२ विसर्जनं विधायाथ मंत्रं वै प्रजपेत्ततः तद्दिव्यसमानेन प्रसन्ने भवंति मया ततश्च कोटिरसाद्वादे
सात्मकं समुत्पद्यते तत्फलं प्रत्येणा देवसमे कोटिगो हलम् १४ ललालिंगनमात्रेण यथा धौतकलेवरः
मूलयोगेन कृत्वा तत्र जपेद्धोमसहस्रकं जलपूते हविर्दद्यात् गृहीत्वा तर्पयेत्ततः विधाय तर्पणं देवि प्रदद्यात् मंत्रमा
जप्य शरणं मस्तके कुल्याकृतवेन तोषयेत्ततः तस्मात्कुलं यथायोगं पूजयित्वा प्रयत्नेन संजपेत् कुलशक्तिसमा
योगात् तस्याः पूजादिकं च यत् कुलाचारमविज्ञेयो देवतामपि दुर्लभः कुलीनो जायते यस्मात् तत्कथयामि ते
कुलेसा ज्ञात्वा यत्नतः सर्वे तिष्ठति तत्ततः मद्यं मांसं तथा मत्स्यं मुद्रा मैथुनमेव च पंचभिरेव कुलात्पूजा कुलाचारः प्रकी
र्तितः २१ तेन तत्कुलशास्त्रेषु पूजनीया प्रयत्नतः कुलं कुलं चात्मकुलं निष्कलं यस्य वर्तते सयत्सच विज्ञानी
कुलरूपस्य वहि कुलसीयत्कुले स्याज्ञात्वा स शिवः परिकीर्तितः २२ यथा काली तथा तारा तथा त्रिपुरा श्रीभैर
वी तथा समस्तपूजादिकं सर्वं प्रयोगे भावलक्षणं देशकालपात्राणि निःशेषावेशो गतोऽस्य इयं तु शांभवी विद्या
सा कुलवधूरिव गुप्तं कौलिकाचारमत्र प्रकीर्तितं देवता योगसिद्धिप्रदं कुलिनाशयति प्रकाशने २५ प्र

शती ५०

नाचामान्मद्यपानाच्च कन्यान्याक्षिकालिकान् शिवगौरीप्रियादेवि भावयेन्नावमालयेत् कुलाचारस्थितं न्वाथ
म्नापापविशुद्धये याचयेत्स्तेवाग्रतस्थावेज्जलंपिवेत् कुलाचारेण यद्दत्तं सर्वं तद्दत्तमभक्तितः न कुलत्वस्थ ह्री
यादृश्यथा नरकं व्रजेत् २१ शिव उवाच एवोक्तं देवदेवेशि न सिद्धिं स्यात्स्त्रियं विना स्त्रीसमीपप्रयोगो हि कामद
57 पादिकस्तव देव्युवाच पुरश्चरणलक्षैर्वा होमानामपि कोटिभिः कोटिहोमदक्षिणाभिस्तस्मात्तु जनविस्तरैः १
नच सिद्धिं समायाति वनितासन्निधिर्विना वनितास्वसदानाथनिवसामि निरंतरं २ वाराणसी कामरूपं जालंधर
मथापि च प्रयागाद्यानि पीठानि शोभनान्यानि शंकर ३ षट्चक्रं षोडशाधारं त्रितयं व्योमपंचकं कुलच
क्रं महादेव सर्वं नित्यं प्रतिष्ठति ४ इतोपि किमहं त्वाएवं कं शक्नोमि शंकर कदाचिद्वनिता वापि वनितावा
त्मसन्निधिः ५ विग्रहान्नैव शक्नोमि देवदेवेश यद्याप्रभो यादृशा तादृशी वापि व्याधिता विद्रूपी दिता विरूपा
वा स्वरूपा वा वनिता मम विग्रहः मयि स्थामीदृशी भक्तिः साधकानां निरंतरम् ७ स्त्वमेतादृशीं कुर्याद्यो
पिन्मात्रेपि साधकः या नारी रूपसंपन्ना स्वहस्तागोधशालिनी ८ मम तस्याः परिज्ञेया योषा तु शक्तिरीश्वरि
वालां वा यौवनोन्मत्तां वृद्धां वा सुंदरीं तथा ९ कुत्सितां वा महादुष्टां नमस्कृत्य विभावयेत् ॥ सर्वा वस्था
सु देवेशि योषिद्ध्यात्सु साधकैः १० ममत्वमंत्रसिद्धीनां सर्वस्वरूपमंगला सा तासां मनसा वापि नारी ह
न्यैव दर्शनात् ११ कदाचन न कर्तव्या तस्मा भाव्यवनिताजनैः स्त्रियो देवाः स्त्रियः प्राणाः स्त्रिय एव विभूषणं
तद्धस्तरचितं भोज्यं तद्धस्तरचितं जलं तद्धस्तरचितं पथ्यं देवताभ्यो निवेदयेत् १३ तस्मात्तिन समाभाव्य ५०
मन्यथा स्वस्त्रियामपि रतिर्ह्यानकुत्रसेषा साधको न वधूकं चित् १४ प्रत्यहं हृदयोपि स्वस्त्रियो वा परः

स्त्रियः सकृदपिनवक्तव्योनिंदायैमनसापिवा १५ एवंवद्यावद्वर्तव्यास्सर्वदासाधकोत्तमः मम
निंदाममद्वेषोममहिंसाममर्दनं गुरुनिंदागुरुद्वेषोगुरुहिंसातथैवच साधकेनवरंकार्यंवनितांनैव
निंदयेत् वरंपूजानकुर्वीतनवरंबलिपरित्यजेत् कुलाचारंकुलद्रव्यंकुलशक्तिंनसंत्यजेत् तथैवनैवयो।
षायोनिंदायोमानसंचरेत् किमहोक्तेनबहुनावरंत्याज्योभवेन्मनुः तथापिनैवकर्तव्यंवनितानिंदनादि
कं मातृवत्पूजयेन्नित्यंमातृवद्भावयेत्सदा साधकंप्राणदानेनप्रीतिस्यादद्विकामिनी प्राणंदत्वापिकु
र्तव्यास्वप्रीतिरनपायिनी २१ ब्रह्मपदेदेहमध्यस्थमप्राप्नोतिशाश्वतं स्त्रीद्वेषोनैवकर्तव्योविशेषात्पूजनं
स्त्रियः स्त्रियंरक्तवस्त्रेणसमस्तनिशोत्तान्कुलजाशुभा नारीसंभोजयेद्वित्तस्त्रुपभोगेनकारयेत् २३ इतिप
टलः देवदेवउवाच पूर्णादेविवरारोहेरहस्यंमरहस्ययुतम् विनापूजास्त्रियोयैर्नोसंगमेसाधकोत्तमः
तस्यजन्मदरिद्रत्वंनरकेकोटिकल्पषः ब्रह्महत्यासुरापानंस्त्रियंगुर्वंगनागमः २ एतस्यापह्नुतेदोषेजायते
नात्रसंशयः वीरोवाप्यथवादिव्योनकुर्याद्यावानरकंव्रजेत् ३ गुरुपूजाकुषि`` विद्योच्चारणकंमलल र
हस्याथकर्णेनूपेदर्शनंगोंडसंवने ४ भूतशुद्धिपरिरंभोसंभावेन्द्रियनिग्रहः प्राणायाममनाकुष्टिन्यासस
स्यासमीहितं परस्परवालोकस्तथानवमंप्रकीर्तितं नवरंताचलादीनिधूपदीपप्रतापनं तत्तत्वविशेषा
चप्रेम्णाशुद्धाप्रकीर्तिता पूजनेगायनेस्नानंरतपानादिवर्जनं इतिप्रोक्तंमहेशानिरहस्यंपरमेश्वर सत्यमेतद्धि
नायोषिन्मंत्राग्नान्मंत्रोनसिध्यति संयोगवहिकर्तव्यंकर्तव्यंनचमैथुनं पूजनीयासदायोषाम्भावकंतनिश्चयः ता।

स्मात्मैथुनं देवि कर्तव्यं मम साधकैः । मम भावस्वरूपा सा मत्स्वरूपामहं च सा ॥ ९ ॥ अनेन रमते देवि साधकश्चैव भव
तारिता भवतारहरूपा येन सदृशो जायते नरः ॥ ११ ॥ मद्भावशक्तिपन्नायामधिकारी स मैथुने । यादृशं सुदृढो ज्ञानी मद्भा
वैकपरायणः । कदाचित्स्वनितां वापि कदाचिद्वापि सत्वतां कदाचिच्छुक्लतां वापि कदाचिद्वापि शिष्यतां । १३
ईदृशं सर्वदा ज्ञात्वा निःसंशयं यस्य धीः स्थिता । स विप्रः स शिवः साक्षात्स योग्यः सर्वकर्मसु ॥ १४ ॥ अन्ये हि द्विजगता धात्री ज
ननी जन्मकारणात् । मद्भावशक्तिपन्नायां साहमेव न [illegible] निश्चले ॥ १५ ॥ कर्तव्यं मैथुनं नैव तस्यामनधिकारणात् । मो
हाद्वा यः कामेनाज्ञाद्वा यदा यत्कुरुते सुधीः । वीरो वाप्यथवा दिव्यो [illegible] ध्वान्तं नरकं व्रजेत् । गुरुपत्नी द्विजपत्नी पितृ
पत्नी प्रसङ्गयेत् । मैथुने नरकं यावत्कल्पकोटिशतं भवेत् । पापासंभावमापन्ना नारी सर्वमयी हि सा ॥ १८ ॥ अन्ये
च दोषसंपन्ना नाशमायाति [illegible] छिन्नशिर [illegible] विपद्य शेषपापयेन । महापातकपापात्मा [illegible] निरयं कं
हेत् । अथवापि चिरंजीवेन्महादुर्गतिदुर्गतः ॥ २० ॥ निरन्तरं रोगपीडा जायते तस्य पापिनः । कदाचिच्छिरःपीडा क्वचिच्चैव
[illegible] ॥ २१ ॥ कदाचिज्ज्वरसंतापः कदाचिज्ज्वरपीडनं । कदाचित्स्पृषिकं [illegible] कदाचित्त्वविचर्चिकं । अन्नालोकं च वाधिक्यं च
[illegible] अन्येऽपि विविधा रोगाः कुष्ठाद्याः प्रभवन्ति हि । चक्षुर्नाशः [illegible] पादच्छेदः
करच्छेदः शिरश्छेदोऽपि जायते । पशुपीडा राजपीडा वह्निपीडा च जायते । कुलं तस्याशु दोषेण नश्यते नात्र संशयः
॥ २५ ॥ [illegible] पि कुर्वाणो न लभेदिष्टसिद्धिकाम् । मूलाहार फलाहार पत्राहारो जलाशनः । प्रायशो
जायते पीडा तपःफलविवर्जितः । तस्मात् [illegible] कलहो नित्यं [illegible]

सहइडिः क्रियते द्वेषोपि शुक्लो वध्यते मन ॥ १९ ॥ यद्योगापि विशिष्टं यान्मिश्रं वा शैवकौ यवा ॥ गौरवं न भवेत्तस्य महाहलाहलं प्रभो
॥ २० ॥ हितं यच्च समूढानां न कदापि निवोधते ॥ हितानवदन्तानस्य कापि विद्यार्गी वहित्र्वेत ॥ २१ ॥ बालकाभ्रं यथा पीठानां विपरीतेव ॥
जायते ॥ तथा ज्ञाकारिणो नस्य सुःसहइत्यादयस्तथा ॥ २२ ॥ एकादशगृहस्थो हि गृहपीड्यते ध्रुवम् ॥ यस्य यश्चासिद्धिमायञ्चा मं ॥
ज्ञानमूर्हनि सिद्धयः ॥ पतिपेक षितासोषायोषिन्मे गुनसंभवाः ॥ अधिकारं विहीनानां अधिकारपतेनहि ॥ ईश्वर वा च अधि
कारी भवेत्कीदृक् देवेशि भवदर्चने ॥ कथं स्यादधिकारस्य प्रागभ्याप्रवर्तनम् ॥ १ ॥ महात्म्यमेव मंदेहो वर्त्तते जगदीश्वरि ॥
नदेव श्रोतुमिच्छामि संदेहच्छेदय प्रभो ॥ २ ॥ ममानुग्रहतो देवि निदेववक्ष्ये महेश्वरि ॥ देवुवाच ॥ एतदेव प्रवक्ष्यामि गुह्याद्गुह्य
तरं महत् ॥ ३ ॥ गोपितं सर्वतंत्रेषु नदेयं यस्य कस्य चित् ॥ ब्रह्ममेव परं ज्ञानमहमेव परागतिः ॥ ४ ॥ ब्रह्ममेव परं ध्यानमहमे॥
व परा स्थितिः ॥ मत्तः परतरं विश्वे न किंचिदवलोकयेत् ॥ ५ ॥ अहमेक जगत्सर्वं जगदेवाहमेश्वर ॥ मद्भावाः भाविता नारी
भवेदेतादृशी शिव ॥ एवं ज्ञानविशिष्टस्याद् अधिकारी भवेद्ध्रुव ॥ ब्रह्माविष्णुमहेशानि सर्वदेवमयो हि सः ॥ ६ ॥ जायमान ॥
स्य बालस्य मातृयोनिस्वलिंगयोः ॥ संपर्केण विकारो हि न यथा जायते क्वचित् ॥ ७ ॥ साधकस्य तथा यस्य मतिः स्यादधि
कारिणा ॥ सोधिकारी भवेन्नित्यं यथागमोहेमहयोषिता ॥ ८ ॥ मद्भावप्रतिपन्नायामन्यस्यापाहमेवसा ॥ विकारनेवयोषायां
तस्यामर्पितं पवाहि ॥ १० ॥ ग्रंथस्य सिद्धिताश्चिसाधिकारी न संशयः ॥ मातृयोनिपरित्यज्य सर्वयोनिं विचारयेत् ॥ ११ ॥ संग
मे साधकश्रेष्ठ शिववक्रीडते भुवि ॥ यथमन्यामकाले तु यावद्वीर्यं न जायते ॥ १२ ॥ यावत्काम विलोपार्थं पतितं बस्य ॥
रत्नतः ॥ कामभाव विलोपार्थं संगच्छेदेव योषिताम् ॥ साधयेत्सर्वकार्याणि यावज्ज्ञानं च जायते ॥ ततो ज्ञाने समुत्पन्ने ॥
स्वकं देहविहरेत्समान ॥ १४ ॥ एवं कर्म्मशक्तस्य नाधिकारं कथं वन ॥ जपोजपं तथा होमं तर्पणं मार्जनं तथा ॥ १५ ॥ विप्राणां

श्या· नी· भोजनं चैव योषित्संगा विवर्जितम् । साधकस्य भवेद्यस्तु यन्त्ररूपेष्टदेवता ॥ १६ ॥ तद्गात्रं समनेत्रोभिः शर्गभुवनमेरलं भाव
नाभिस्थिरीकृत्य देवताध्यानतत्परः ॥ १७ ॥ यथा स्वरूपवर्णादि चिंतयेद्ध्यानमानसः । एवं यस्य मनो नास्ति तस्य प्रतिनि
४९ धिः स्मृतः ॥ १८ ॥ कुमारीमेव कर्त्तव्यं नतरस्तोकदाचन । यतः स्यान्नैषु नायोज्ञा मविकाभाय कल्पते । नप्रयोगादिके कार
पिरहस्ये नियोषितः । कुमारीभोजनाद्देवि त्रैलोक्यविजयी भवेत् । इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥ २१ ॥ श्र
५० णु यत्नेन देवेशि रहस्यातिरहस्यकम् । विना मद्येन मांसेन गुप्तलीमैविना विना ॥ २२ ॥ न मंत्रसिद्धिमाप्नोति चेदृशोरक
मान्विते । अलिना रहितं पात्रं बलिना रहितं मुखं ॥ २३ ॥ अलिं बलिं च रामा च किं न सिद्ध्यति भूतले । विशेषं शृणु देवे
शि रजासवतर्पणं तथा ॥ २४ ॥ विजयासर्वदा श्रेष्ठा तालपात्रेषु यस्तथा । मधुमिश्रान्तु विजयां गौडशाल्मलकर्मणि । मधु
नानं तार्क्ष्यसिद्धिर्मधुपाने विशेषतः । स्त्रयमीनादिभिः सर्वैः गुरुशुश्रूषणे तथा ॥ २६ ॥ अष्टम्यां च चतुर्दश्यां नवम्यां संक्रमे र
तथा । अमायां देवदेवेशि भौमे शुक्रग्रहे त्रये ॥ २७ ॥ कालीतारादिविद्यानां तत्त्वज्ञानाहरस्य योगिनी । स्वर्णकासर्वदा प्रत्यानेन
यंच पर्वणि ॥ २८ ॥ नो चेन्मासेन संप्रस्यानेन रावत्सरो यदि । अनभ्यासागमे नैव अभक्तस्य च भक्तए । मकुन्दारिनामंत्र
दहस्याचिरिवैधनम् । पैष्टी गौडी तथा माध्वी तालखर्जूरसंभवा । नालिकेरी तथा द्राली गुडगौवान्नैरूपस्कृता । पैष्टी
स्वच्छमाध्वी च तत्र विद्यास्तत्पाइयम् ॥ ३१ ॥ पैष्टी च षट्ज्वस्त्रस्मा ब्राह्मणस्य निषिद्धका । ब्राह्मणेनैव दातव्या विनामा
ध्वीकयंचन ॥ ३२ ॥ अथान्येषु प्रकारेषु नाधिकारो द्विजातिनाम् । अथवा कुलेन मद्येन पूजयेत्कुलसुंदरीम् ॥ ३३ ॥ योगिभि र
पीयते मद्यं न मद्यं हि तु संगतैः । न मद्यपानयोग्यस्यात् न मद्यं गुडमिश्रितं ॥ ३४ ॥ अजापि शक्तिजातीनां विधिस्वर्णप्रयत्न
तः ब्राह्मणस्ताम्रपात्रेण मधुमद्यं प्रकल्पयेत् ॥ ३५ ॥ मधुकल्पस्त्वशक्तानां वा मधुपापानकी भवेत् । नो चेत्सिद्धिः क्व र

विदेविप्रजन्मेरपिकोटिभिः २६ पुरश्चरणलक्षैश्च होमानामयुतकोटिभिः तां कुलेन विना यस्तु कालिकाहशयाजयेत २
हितोमवाप्नोतिपश्चनरकंब्रजेत् तां कुलेयोनिचक्रंच मुण्डमालाशवासनं २८ सिन्दूरंरक्तकंचैवमसंविहायमवयोरसः
एतान्विहाय यः कश्चित्कालीं साधितुमुद्यतः २९ स लोभमवाप्नोति पश्चनरकंब्रजेत् कोटिवर्षशतैर्देवि नहि सिद्धिर्भविष्यति
तारिणी ३० यामयेदेनिगदितं महाकालस्य वै पुरा कालिकामन्त्रजापी च स्पर्शेत्पातकिनो यदि ३१ सत्यसम्पर्श
मात्रेण सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् गतपापमयीवाणी भवेन्नानापरंपरा ३२ जायते देवदेवेशि काव्यकर्त्ता न संशयः युती
नानांगतंतानं वर्त्तमानं न पश्यति ३३ तस्माद्योनिस्तवंश्रुत्वा सर्वसिद्धिप्रदर्शिनी योनिचक्रं समालोक्य यत्किंचि
त्कुरुते नरः ३४ तत्तदक्षयमायाति किंचित्त्वाविद्याप्रसादतः कालीं विहाय देवेशि यः कश्चित्सिद्धिमिच्छति सवह
याविना रूपं दृष्टुमिच्छसि शक्तिं विहाय यः कश्चित्कालिकां द्रष्टुमिच्छसि ३६ सभोजनविनान्नेन हन्त्वच्छति
मभीप्सति कालिविद्या सिद्धविद्या महाविद्या प्रकीर्त्तिता इयं विद्या स्त्रिया देवि जप्यते स्मर्यते यदा तदेव सिद्धिदा त
स्या साधास्य च वरप्रदा तस्मात्सकारणात्मंत्रो योगाद्योपद्मेन पार्वति योनौ विविंत्य तन्मत्रो सिद्धिर्दिवसमात्रतः
कृष्णाष्टमी चतुर्दश्यां मंगलेवासरे निशि कुलवारे विशेषेण कारयेत्सर्वदा गृहे मद्युचूडकयोयोनौ कोमले विह्वरे
पिव एकलिंगे शून्यदेशे शून्यागारे जलार्णवे श्मशाने फलवृन्ते तत शवे मुण्डे रणाजिरे स्वयंभुकुसुमेवापि ग्रथ
वायोनिजस्य वा एतेषु कालिकादेवि स्वयं तिष्ठति निश्चितम् एतान्स्थानानवश्यभान्विद्धि महाकोलवरप्रदः श्म
शानं तत्समाश्रित्य यो कश्चित्कालिकां जपेत् तस्य कालीप्रसन्नास्ति नात्र कार्यविचारणात् सुनिदिनरणमुण्डं
नाथनार्हे तणं शिशिदिनरणमुण्डं दैवतं तेनोन मंच कृतवद्धनरमुण्डं मालिकायेशु शंसत्वयन दिनमिमुण्डमध्यमं

कार्यपात्रम् १ साधनाधनमासैस्रुवलामृक्ताग्निवाध्माः साध्यादिकमनैत्रेवै पंदिक्षं तं परमेश्वरि एवं सर्वं तु विना
यन्त्रेऽलक्तमण्डर्वकम् साधकं सिद्ध्यसिद्धचक्रमसिद्ध्यंतयेपंव वीरं वरेवतं दिक्षं कामेणपरिकीर्तितम् इतिसंकेत
शा॰ती॰ तःप्रोक्तं एवं तत्साधनं शुभं इति पटलः ॥ ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ ॥ देवेशि श्रोतुमिच्छामि एवं तत्साधनं शिवे यः
५० कश्चित्क्रियते वीरसाधनं सुसमाहितः संप्राप्नोति परं सिद्धिं देवैरपि सुदुर्लभम् तस्मात्सर्वप्रयत्नेन कर्तव्यं सु
समाहितैः मन्त्रवीजविहीनं मार्गं स्नानतर्पणादिकं यत् ज्ञानमात्रमवनीं धृत्वा शिरसा प्रणमेदिति उत्थापन
50 न मन्त्रं कुर्यात्स्थित्वा वा परमेश्वरि एवं एवं नमस्कारं कृत्वा मन्त्रविधौ शिवे मतिमान् पादयोः पाणिं पादेगुल्फावधः
शिवे सर्वं संतालमेव ज्ञानं स्नानं कृत्वा विधौ स्तनम् साधनाय मिदं स्नानं कर्तव्यमादिकारणं कथ्यते वेदवेदा
न्तानदिध्यानमनुत्तमम् भैरवेन पुराप्रोक्तं सर्वसिद्धिकरं परम् तस्मात्सर्वप्रयत्नेन कर्तव्यं वीरसाधनम् तस्मात्
रतेः किं विविधैः तेषां चसिद्धिदम् विना साधनयोगेन सतकारो हतेन वा सकोमलपोर्वापि चूडकाचूडके।
पिवा योनिलवचित्रित्रिसूत्रैर्वा पंचमं देवाप्रिये साधने पंच महेशानि पतेषां परिकीर्तितम् श्रीविद्यायां कालिका।
यां तारिण्यां शेवतीमतो वटुके वगलायां च साधने पंच कीर्तिता अन्यास्वेकैसमारभ्य सर्वदा तं महेश्वरि दृढ
ध्यात्रमनवो मंत्रयोयोनिपादवेत्ति पतेषां वामहे शानि विशेषस्तानमावरेत् तेषां तेज गुरुवक्त्रातेमंत्रवारजला।
स्मात् वीरसाधनमात्रेण सर्वसिद्धिर्भवेध्रुवम् संपाद्य मामिषान्नं स्वगेहबलिमादरात् मधुमांसमीनमुद्रा।
दिपंचकामृतैः ततो वलिं प्रयोगार्थं विपुष्पाघनेकधा गोदुग्धसमन्तं समर्वकृत्वा घाघामोर्यतः शिवे सार्ध
यामेनरं देवि पतितः सनाहेसकः शास्त्रपाणि निर्भयश्च चिन्ताध्यानविशेषतः अन्यानवेत्कान्तरे स्थापि पि

र्यमानसः महावीरो ह्यविघ्नैर्वर्जितः क्रोधो जितेन्द्रियः महाबलो ह्यालस्यरहितोऽथ नरो भवेत् चिन्तावस्मादि
र्भागेहोपविष्टमहेश्वरि शाकस्नो वा स्नातो वा पिण्याको वा चमनं चरेत् हत्वा मलं वलिं चाहो श्रीकरालस्य
मते येके चात्र स्थिता देवा राक्षसाश्च प्रधानकाः ते सिद्धं तं सिद्धिं मम त्वेनानुकम्पया मन्त्रेनानेन तानत्वा
दद्यात्तेषु वलिं दैव स्थाप्य पत्रे च नार्पयेत् वनःपात्रे च न पात्रान्तरगतान्यर्पयेत् प्रदक्षिणक्रमे
णैव प्रक्षिप्य मा स्पृशेश्वरि वलिं दद्यात् यथोक्तेन तु न्यूनेनास्मर्गं माचरेत् गोऽन्यथान विशेषेणाऽत्सर्गं समाचरेत् गं ह्रीं
श्मशानेति --- तं प्रायेयं वलिं चरेत् गरूपरत्नायपयद्वं सर्वविघ्ननिवारणम् कृत्वा वलिं स्थितिके नि हुं स्वाहान्त
तो वलिः श्मशानं तत्प्रदेशाय वलिं दत्वा प्रयत्नतः गं ह्रीं भैरवप्रधानके तु श्मशानाधिपरागाति साधिष्ठादि सर्व
वस्तुस्वाहान्तो वलिरीरितः गं हूं श्मशानदेवेति इममित्यादि सर्ववत् गं ह्रीं महाकालश्मशानाधिपतयेऽस्मयिति
व इति मित्यादि देवेशि सर्ववत्समाचरेत् गं हूं कालभैरवप्रधानभैरवेति श्मशानवै साधनाधिपमुद्वायेऽममि १
त्यादि सर्ववत् श्मशानकर्त्रीं नवश्मशानवासिनीति च महाभीमकालिकारक्षिनेश इति महालये इमं वलिमानन्दे
हि सिद्धिमन्त्रं समाचरेत् क्रीं कालिकावह्निजायाः इममित्यादि सर्ववत् महाकालसमीपेन ततो भागवलिविम
ततो यथोक्तविधिना दिक्पालेभ्यो वलिं चरेत् स्वस्वविधानदेवेभ्यो वलिं दत्वा प्रयत्नतः यथोक्तविधानेन तथा
गाथां समाचरेत् षडङ्गाद्ये सर्ववस्त्वान्तं देवदिक्षितिमव यष्प्रविश्वजपेद्विर्मघः साधकोत्तमः एकान्तं रहि
कहं संहरेत्समसंतिकम् सर्वं देवदेवेशं स्थानं रेनपुत्रार्थकम् शुद्धोत्तरमसंचमहामंत्रे भक्तीतिनम् देवता १
यदि सम्यक्तानदेवतां प्रसन्नं जेत् देवताश्चजनं कृत्वाय हादेहीति भावते तदेवाग्नीतसादेवीतदाक्षागवलिं हरेत्
तद्भावे महेशानि गुरुप्रायसयो वलिः वाग्दहीनादेवेशि सर्वेन विहरे हि भः शुद्धैवमस्त कोदेवि यं ववर्षमिते १

प्रा॰ नी॰
५२
S1

शिवे ध्यंचसा पत्राकार्या महावीरमनोहिता सार्धयामोनरेशघोरस्तनकस्यनसंगतः वक्तुःपश्चेनहीनोरश्मणा
नेवापि पार्वति ध्यो म्रुवं ततो कृत्वा हूं ह्रां ह्रीमिति ‥ ततो वाहनकृन्मनुः मायाबीजेन नयनं हंबीजेनोपवे-
शने नखम्पुरिमहेणानिरूपीकमंगलायुक् देवीपूजादिकं कृत्वा ततो बल्यादिकं चरेत् नीलक्रमे मकन्नं-
ध्यं टिक्रमहसंनयेचरेत् संक्रमादेमहेणानिजयोतेदेवतावरा प्रत्यहंसमतिदेवेशि ततः क्रामवलिं हरेत् दे
हीति भाषते हं हं वरं ग्रहा हिपावरेत् संस्कृते चक्रियावाग्रेसा देवीकीर्तितामया वीरशीलाहोरयोश्चक्र
पाशुपतेन तथा जपद्गीतं देवेशि पंचमंत्राः प्रकीर्तिता साध्वीरक्रमो देवि मंत्रषट्के प्रकीर्तिता गतेषां
क्रूरमंत्रे वक्रमो यं परिकीर्तितः नीलक्रमे वा देवेशि महावीनक्रमी चक्रा गंधर्वाख्ये क्रमीवापि सौम्याख्याचे-
ततोपि वा क्रममेतन्नुरस्कृत्य त्रैलोक्यविजयी भवेत् महानीलक्रमे स्नानं भ्रवे प्रत्यासयत्नतः केवायःस्नानमा-
साद्यमत्रकेसाधुनेवरेत् वीरस्नानमिदं प्रोक्तं वीराणां सिद्धिदायकम् वीरक्रमे महाविद्यां प्राप्य कालानलप्रभा-
म् वीरस्नायतते देवेशि तेन सिद्धेश्वरो भवेत् दिव्यशरीरं महाविद्यां कालीकाद्यवरीनिभाम् दिव्यज्ञाप्येन सिद्धिःस्या-
ज्ञाजकार्यविचारणात् पशुशरीरं महाविद्यां महाकालाग्रसंनिभाम् पशुजाप्येन देवेशि कलौ सिद्धिर्न्निवानवा
रहस्यातिरहस्यं च मया प्रोक्तं गोपितासि वै इति संक्षेपतः प्रोक्तं मालाभेदं प्रयत्नतः ॥ इति पटलः ॥ ॥ देव्युवाच
देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् मुंडमन्त्रमिदं ब्रूहि यद्यहं तव वल्लभा ॥ शिव उवाच ॥ रहस्यातिरह-
स्यं च तव स्नेहात्प्रकाश्यते चेद्दत्निधं च मुंडानि वसंरश्चाभिपानिच [illegible] देवेशि [illegible] संज्ञानि पार्वति
दिक्रविदिक्क्रमयोगेन कीलाल्यारोप्य साधयेत् महामुंडं मध्यभागे परितो मुंडसंचयः कालिकाचिद्दि-
ते देवि वीरराचिद्दिने तथा सोऽहराचिद्दिने देवि वीरराचिद्दिने तथा [illegible]

२

मुंडस्थापनकं कृत्वा मालापद्मादिकं चरेत् पंचवाकारपीठे चित्रैलोक्याधिपतिर्भवेत् ग्रामे एककप्रकारेण वीरास-
नक्रमेण च । स्वतासनक्रमेणापि साधयेद्वीरसाधनम् स्वर्णासने सर्वभागे च कुंकुमेटहिर्लोमवेत् कोमलपद्मिमे-
षोडशं स्वनरगोचरम् वीरासने मध्यभागेन त्याज्यं त्रैलोक्यनायकः एकवीरं त्रिवीरं वा पंचवाष्टनववीरकम् दश
वीरं रुद्रवीरसाधनाय प्रकल्पयेत् मुंडपदेहेपि देवेशि मध्ये वीरं महोत्तरम् स्वहादिमध्ययोगेन साधनाभेदमा-
सनम् श्मशानं वा चितास्थानं वा श्वासनं तथा योनिलिंगासने देवि दशादेसनकासनं पवक्रमेण
देवेशि आसनानि बहूनि च एषामेकतमं कृत्वा कालीतारां प्रसाधयेत् एकांते शून्यसदने पर्वते विपने
वने प्रांतरे शिवस्वमेव गोरसरितटे एकलिंगे स्मरे श्मशाने रणमंडले कुलवृक्षे कदलीवने
कितेस्थले गंगागर्भे च तत्र गोरिपीठे देवतालये वैष्णवालये वा देवेशि साधयेद्वीरसाधनम् कीलास्मारोपम-
यत्नेन दिक्पालेभ्यो बलिं हरेत् स्वलक्ष्यानेस्वयोगेनाप्तावीरवेशो महोत्तमः सविंदुं च बलिं दद्यात् पंचगव्यादिस
तथा स्वेच्छया कृत्वा देवेशि स्वयं कर्मनमाचरेत् तत्र स्थित्वा जपं कृत्वा त्रैलोक्यं साधयेत्ततः इति संक्षेपतः प्रो-
क्तं किमन्यत्कथितुं मिलितं ते ॥ देव्युवाच ॥ देवेशि श्रोतुमिच्छामि रहस्यं शर्वसूचितम् ॥ शिव उवाच ॥ रहस्यातिरहस्यं च
कथ्यते शृणु सांप्रतं योनिस्थाने गणेशादि गोचाङ्गैरेतथाहेति वैसवे वेदिके टविनैवद्यविनियोजनम् स्वर्णार-
लानि चात्मानि नानावस्त्राणि पार्वति । अनेकरससंभारश्चैवविनिवेदयेत् गुरुश्चार्यपतनमन्तेस्नताये विनिवेद-
येत् आसुणाघाघतानयमभावेतज्जलेहिपेत् कूपेरंध्रगुहामध्ये तदभावे हि पेत्क्षिपे महादेवस्य नैवेद्यानि
मोल्पत्वे निगवयेत् भक्ष्याद्यामन्तरूपो हि नैवेद्यः परिकीर्तितः ॥ यस्यै वा चैवनैवेद्यो भवयेद्धापयेन्तथा सालि

ग्रामेवाणलिङ्गेनैवेयोनैवकुप्यति बलिंदद्यादिदेवेशिछिधाभिचानिकारयेत् प्रयोगकालेदेवेशिब्राह्मणान्स्वनये
इनी लावल्कापिनगेलव्यंघावलिसिद्धिर्न्नायते आरंभांतेसमाप्यापमायश्चितेनतत्वरेत् अगणाभावमासाद्यसर्वसि
दा॰ती॰ साधयेद्गुली कार्यमध्येपुनःकार्यसंगोगेनाप्रवेक्षिवे शर्वपीठापुरात्तात्वापीडितात्तानश्चवेकम अंगगिलवुञात्वा१
५२ सर्वकार्याणिसाधयेत् नहिकर्मणिकर्माणामारंभस्त्वकविस्रवेत् कर्माणामपिवारंभस्त्वंगांगिलाम विप्यति ना
र्येनातोपिदेवेशिसध्याम तिंसमाचरेत् संकल्पवाधकोभ्यापस्यापायमेश्वरि इतिसंक्षेपतःप्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतु
52 मिच्छसि इतिपटलः देव्युवाच ॥ अथमालाविधानंचकथ्यतेश्रृणुपार्वति ॥ मालावक्त्रविधाप्रोक्तामहाशंखा
दिभेदतः महाशंखमयीमालादंतामालास्वयंभुजा वर्णमालातथादेवि सर्वकामार्थसाधिनी वर्णमालाविधा
प्रोक्तातत्क्रमंश्रृणुपार्वति पंचाशन्मणिभिर्मालापंचाशद्वर्णयोगतः ततस्तंसमहत्यस्यअनुलोमविलोमतः
मालाशतमयीप्रोक्तासर्वकार्यप्रदायिका अकचटतपयशाख्यष्टवर्गाःप्रकीर्त्तिताः अष्टवर्णप्रकल्प्याथअष्टोत्तरश
तीभवेत् अष्टोत्तरशतंमालासर्वकार्यार्थसिद्धिदा गरोरपिनतोशस्यचवपरिकीर्त्तितं शेषमिश्रायसंदद्यात्तेन
सिद्धीश्वरोभवेत् चपंचरोचपंदेविगणगयेपरिकीर्त्तितम् स्वनातिरिक्तेहितथैशेषमिश्राययोजयेत् अष्टोत्तरशत
मेनत्कथितःकथ्यतेपरः अनुलोमविलोमेनमातृकाणांशतंभवेत् मायावाक्कामश्रीयोगात्मातृकावर्णयोग
तः अनुलोमविलोमेनत्वष्टोत्तरशतंभवेत् मायाद्यांघतसंभेदपरावीजनियोजयेत् मालापंचविधाप्रोक्तासर्व१
सिद्धिप्रदायिकः सप्तकोतिलसंरुद्राः छिन्नाख्याकीर्णयोनयः धनीवैरीअयंहीनःकाणत्वंनारयोपिच तेपिसि१
द्धभवन्त्येवनात्रकार्यविचारणात् महाशंखमयीमालातथादंताख्यमालिका नदेयायस्यकस्यापिगोप्यात्तु

वव२

मातृकारूयत ॥ इति पटलः ॥ देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि मालाग्रथननिर्णयम् । कपालस्थप्रजप्तव्योनजमयस्य ते

मन्त्रः सर्वं कथय देवेश यद्यहं तव वल्लभा ॥ शिव उवाच ॥ ध्रुवं मालाग्रथनं कार्यं प्रत्येकं मणिकं क्रमात् । सर्वमन्त्रमयी माला सर्व

सिद्धिकरी परा । तस्मात् सदेवतारूपं ध्यात्वा तु मालिकां ततः । सर्वमन्त्राः प्रजप्तव्याः सर्वकार्यार्थसिद्धये । ग्रथयन् मातृका

भिस्तु ग्रथनं कारयेत् प्रिये । पंचाशन्मणिभिर्माला तत्कारो मेरुसंज्ञकः । अनुलोमविलोमेन मालागणनमयी भवेत् ।

अष्टवर्गप्रकल्प्याथ मालात्वष्टान्तरेण तम् । मातृकामालया जापः सर्वमन्त्रे प्रशस्यते । रुद्राक्षस्फाटिकादीन्वै समानी

य प्रयत्नतः । ग्रंथनं मातृकाभिस्तु कारयेत् प्रयत्नतः शिवे । सर्वदेवमयी माला द्रुतसिद्धिकरी परा । तन्त्रमन्त्रमयी देवी त

द्ध्यात्वा जपेत् ततो । जपं कुर्यात् प्रयत्नेन नान्यकार्यविचारणात् । सर्वसिद्धिप्रदा माला सर्वकार्याकरी परा । देवताहे

वैव मुण्डाहेमन्त्रस्य व्याप्रमणि प्रिये । नाग्रामंत्रे ग्रथनं कार्यं विशानि मालिका मता । कालीतारानयाच्छिवा स्वरूपा

मालिका परा । सर्वसिद्धिप्रदा भद्रभिः सर्वदेवमयी परा । तेनैव ग्रथ्यता देवि प्रमेव प्रजपेन्मन्त्रं ॥ इत्या युक्तं त्वया सर्वं

किं त्वया विस्मृतं प्रभो । इदानीं मम यत् प्रोक्तं मंत्रयोनिमयं प्रभो । मातृकाक्षरभिन्ना नाम शिव शक्तिविहीनके । मालि

कायामिदं प्रोक्तं मन्त्रमाला विधीयते । अन्यप्रकारग्रथनं यत्नेनैव ग्रथनं चरेत । तमेव प्रजपेन्मंत्रं नान्यमंत्रं जपेच्छिवे

मातृकादाव [illegible] शिवे मालातन्त्रं [illegible] ध्यात्वाजीवं प्रतिज्ञस्य नाम यथा सिद्धिर्यथा कृत् । इति संक्षेपतः प्रोक्तं कि

मन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥ देव्युवाच ॥ मालारहस्यं परमं कथयस्व महेश्वर ॥ शिव उवाच ॥ प्रवक्ष्यामि मणीनां तव भा

वे परमेश्वरि । गंधरूपाश्च मणयो दंतस्फाटिकसंभवाः । मणयो यत्नतः कार्यं सर्वसिद्धिमभीप्सुभिः । मंत्रभावेन

विकैर्मंत्रधाम मणयस्तु वा । नराणां हारि [illegible] सर्वलोके स्वरमंत्रगता । गेयज्ञाना मनाकं सस्त्रीमनाममयास्यवे

मुंडरूपाक्षमालायः सर्वसिद्धिप्रदा स्मृता: प्रवालविद्यामयी देवि मालिका कार्यसाधिनी वैदूर्यनीलकाचाख्या मालायः सर्व
कार्यदाः बीजकीलकशक्तीशी मणयो द्भुतसिद्धिदाः रुद्राक्षमालिका देवि विद्यावैष्णवकरी स्मृता बीजाख्या वीर्य
शा॰ नी॰ संसिद्धौ कीलैर्निःकीलने स्मृता शक्तिश्चका सर्वसिद्धौ जीवमायास्थिमुंडस्थका अस्थिमुंडमयी माला शिवरूपप्रदायि
५२ नी नराकारविशिष्टा वन रूपात्कार्यकरी वषट् ताराकालीमयी माला ताराच्छिन्नामयी परा कालीच्छिन्नामयी
53 वान्या चिंतयेत्स्वं देवीजना सर्वसिद्धिपरा भूमिरनिरुद्धसरस्वती रत्नमायामयी माला रत्नमन्त्रासमुद्भवा रुद्राक्षं
रत्नमुंडेत्यात्तथा हर्गोधमुंड्जा इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि देव्युवाच ॥ मातृकार्णस्वरूपा च या मा
लासंप्रस्चिता वद शिव उवाच ॥ रहस्यमपि वक्ष्यामि वर्णबीजस्वरूपतः मातृकावर्णरूपा च मणिकांकार
येच्छिवे जपस्तेन प्रकर्तव्य सर्वदेवस्वरूपिणी सोवर्णानामनतारोऽत्र रुद्राक्षगजदंतजा रत्नजा स्फाटिको म्या
या मातृकावर्णमालिका स्वर्णमाला सर्वसिद्धौ रौप्यजा सकलेष्टदा ताम्रमाला सर्वेषां त्वेव वश्याधिपत्यदा गौ
रदंतमयी माला सिद्धिदा बिल्वजा पीदा अर्कतूलमया श्वीण्योष्ठा टंकेमणि एवं संपाद्य मालां तु जपेद्देवस्म र
र्पयेत देवस्य प्रतिमायां च दिव्यचक्रे विशेषतः हस्ते नैव तिष्ठायां चेधारणीयं हृदये शिवे रत्नाद्यामंत्रलो धार्यं स्वर्णं
रत्नमयं हृदि मुद्राख्यं पात्र रक्षायै कृत्वा यत्नेन धारयेत सर्वसिद्धीश्वरो भूत्वा त्राणकार्यविचारणात् तत्रोपचारदे
वानां नामानि प्रणपार्वति प्रथमं देवता लक्ष्मी वैष्णवी च प्रजापतिः सुवर्णं वह्निदैवं स्याज्जतं चंद्रदैवतं हीरकं
वारुणं तेयं स्याच्चा पृथिवी स्मृता जलस्य वरुणो देवो वीर्याणां वारुणोश्वरि कृष्णारस्परमो देवि पद्मानस्यका
लिका घृतदीपमहाविष्णुस्तैलदीपे वनस्पति गंधवस्त्रे तथा धूपे हुताशनोग्निदैवतं मधुवैवारुणी तेषां दधि

ह्रीं महेश्वरि नवखण्डं मराशुद्धं देवि कोणं परिधितः मालायाश्च नयाद्यर्णाः सर्वदेवीमयं ध्रुवम् प्रतिमांशजपेन त्वात्मा
यथा सिद्धिः प्रजायते इति संकेतपटलः श्रीमत्किममकुजानमिद्धसि शतिपटलः देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि येन देवी
मयो भवेत् ईश्वर उवाच ॥ रहस्यातिरहस्यं वक्ष्यते मम सम्प्रतम् पञ्चविद्याक्रमे सो वयं चापतनमार्गतः तथा दर्श
नमार्गे ज्ञानं सिद्धिदं कलौ ततो देवसमाधानितन्मुद्रा बीजदर्शने कर्तव्यं यत्नतो देवि ततश्चारणो भवेत् सर्वतोभद्र
पीठं च देवपीठं प्रकीर्तितम् एकान्ते योगिनीयात्रे पं च त्वचे तत्रपालके नवाङ्गनगणपेशोके वड्केलिंगवद्धितम पं
चधामण्डलान्यत्र जायते महेश्वरि कालीकरी तथा मायाबिन्दुचेद्र विभूषणम् एकाक्षरी स्पर्शमणिमालादेशे लिखि
त्वा छिवे तारा तारे बिन्दुमायाचन्द्रेण परिभूषिता: एकाक्षरी स्पर्शमणिभालदेशे लिखेच्छिवे छिन्नाक्रोधो बिन्दुचन्द्रभू
षितैकाक्षरी भवेत् त्रिविध्यायाहसौ मायाबिन्दुचन्द्रेण भूषिता एकाक्षरी स्पर्शविद्या भालदेशे लिखेत्सदा कालीर
तारा तथा छिन्ना त्रितयं विलिखेत्सदा ह्र्यमेकवक्त्रालेख्येते नन ह्रूप भाग्य भवेत् लक्ष्मीशे बिन्दुमायाकलाभूषि
तमस्तकौ एकाक्षरी स्पर्शमणिभालदेशे लिखेत्सदा सौः ... स्पर्शविद्या भालदेशे लिखेत्सदा ऐं भैर
वी स्पर्शविद्या भालदेशे लिखेत्सदा ... स्पर्शविद्या भालदेशे लिखेत्सदा ... स्पर्शविद्या ... भा
लदेशे लिखेत्सदा श्रीमाकर्षकरी विद्या भालदेशे लिखेत्सदा ग्रासपल्लवरणी विद्या ह्रीं वश्यकारिणी कला अ
माकर्षकरी विद्या भालदेशे लिखेत्सदा ह्रीं स्तम्भनकरी विद्या भालदेशे लिखेत्सदा ह्रौः परा षोडशी विद्या भा
लदेशे लिखेत्सदा अन्यमंत्रविधौ देवि बीजशक्तिं च लिखेत् काली तारा छिन्नमस्ता ... सुन्दरी दे
वविद्याविधौ देवि हीनाहीना गुरूपदेि ... ...

नैवेद्यैर्विधिवद्देवि पुनर्देवीं समाचरेत् देवि शर्व्वार्थयोपियार्व्वति निर्व्वाणदीक्षितेयोसौ दीक्षितं सर्व्वथाचरेत् बहुशो भवसमायुक्ताः
श्या. नी. प्राप्यते निर्गुणोपि च शंभवं दीक्षितं कृत्वा शांभव्ययोगेनान्यथा दीक्षितोपि लाभयान्नात्र कार्यविचारणा मेधादी
५४ क्षासमायुक्तः कलौ इन्द्रो भवच्च मेधादीक्षासमायुक्तः प्राप्यते वा नवाप्रिये मेधादीक्षासमायुक्तः शिवात्वं रतेशमतः
साम्राज्ये धा समायुक्तो कालीतारासमयो ध्रुवम् दिव्यं साम्राज्यसंयुक्तो ब्रह्मरूपः सनातनः सप्राप्यते न्महाभाग्यं साधक
54 स्य विनिश्चितम् दिव्यमेधान्वसंयुक्तो यस्मिन्देशे विराजते स देशः कालिकातुल्यः तारा तत्रैव तिष्ठति तत्सकाशा
ल्लीनं तं वै किं तपस्या फलं प्रिये न वर्णेण कान्ते देवि शिवो जानाति नान्यथा गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं प्रयत्नतः
इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति तारारहस्ये पटलः ॥ अथ देवदेव उमाकान्त प्राणनाथ प्राणेश्वर प्रभो त्व
या संसूचितं श्रेष्ठं विद्यानां सिद्धिनिर्णयम् तन्मे कथय देवेश यद्यहं तव वल्लभा शिव उवाच सारात्सारतरं देवि रह
स्यमतिगोपितं नवद्वीपा महेशानि कथ्यतेऽद्य तु साधनम् कालीताराछिन्नमस्ता वीरसाधनमार्गतः या समा
येन सिद्धेति नात्र कार्यविचारणा साधनारहिते देवि वर्णलक्षद्वयं शिवे कालिकासिद्धिदा प्रोक्ता नान्यथा शै
वतन्त्रकैः छिन्नमस्ता चलः षष्टिलक्षजापेन सिद्ध्यति चलराणी तिलक्षैस्तु सुन्दरी सिद्धिदा क्वचित् बालाकोट्यर्ध
जापेन बगलाजापं समष्टिभिः श्रीमहाराजमातंगी वर्णलक्षैस्तु सिद्ध्यति सिद्धविद्या महेशानि अष्टलक्षेण सि
ध्यति महालक्ष्मीर्भुवना तथा धूमावती प्रिये विद्यागुणनयोगेन सिद्धं तेव न चान्यथा विद्यामात्रे महेशा
नि विद्यानां मार्गयोगतः मातृकार्णक्रमेणैव गुणनं भानवं चरेत् तावल्लक्षैर्महेशानि सिद्ध्यते नवनान्यथा भै
रवमन्त्रयोगेन शावं सिद्धिदायकं निर्मितेन नवनाथो मत्स्यादिनाथश्च भैरवः हृष्टविद्याक्रमे देवि रक्षणाफलमी

रितं एकोमन्त्रश्चेत्सर्वसिद्धिस्तस्मात्सर्वे(पि) सिद्धिदा षट्पंचाशद्देशभेदैः शाक्तवीरभेदभाजने भैरवस्य तु संयोगात्कावीरसिद्धिदा
यके महाकालस्य संयोगात् वटुकस्य च योगतः शाक्तवीरसिद्धिर्देवि तन्त्रवै द्विविधं भवेत् नाथांके शंभुसंप्रोक्तं नाथो
क्तदेशभेदतः शिवोक्तरूपभेदेन तन्त्रनाथाभिधे शिवे चतुराशीति सिद्धोक्तं नाथोक्तदेशभेदतः शिवोक्तरूपभेदे
न तन्त्रनाथाभिधे शिवे चतुराशीति सिद्धोक्तं नाथोक्तं द्विविधं भवेत् एकाद्वे देवता सिद्धा नवनाथसिद्धं जगत्त्रयं नवापि वटु
केनैव सिद्धं स्थावरजंगमं अथाद्यो देव वटुको द्वितीयो वटुकस्ततः त्रिपुरान्तकवटुकः तृतीयः परिकीर्तितः वह्निवे
तालवटुकश्चतुर्थः परिकीर्तितः अथाग्निजिह्ववटुकः पंचमः परिकीर्तितः श्रीकालवटुको देवि षष्ठीकालवटुकस्तथा
तथैकपादवटुको श्रीभीमवटुकस्तथा त्रैलोक्यवटुकश्चैव श्रीसिद्धवटुकस्तथा दशैव वटुका ख्याताः कलौ मन्त्रस्य सि
द्धिदा मातृकामन्त्रसंज्ञाख्या वटुकाः सर्वमीरिताः महाक्रोधस्य योगेन सिद्धं तिक्तिरीगताः कालिकायां महाका
लस्याहो अन्नपूर्णायां नन्दी त्रिपुरायां तु रामेशो बगलायां तु त्र्यम्बकः मातङ्ग्यां तु महेशश्च भुवनेश्यां महेश्वरः ना
रायणो महालक्ष्मी महादेवो ध्रुवाप्रिये छिन्नायां तु करालस्य सिद्धायां त्र्यम्बकेश्वरः धूमाख्यायां तु अघोरः स्यादिति
संक्षेपतो मतम् शक्ता विना शिवे सूक्ष्मा नास्ति नवविद्यते शिवे विनाशिकलयां न कला तत्त्वं न सिद्धं भवेत् बीजैर
क्षरस्य योगात् शिवशक्त्यात्मकामरः महाजागति देवि शिवानान्तरूपाणि दर्शयेत् सर्वभावेन वटुको महाकाल
स्तथैव च नाशितो वटुकः प्रोक्तः कालीकालः प्रकीर्तितः श्रीक्रोधमंडले देवि यथा तालस्याप्यगोचरः यथा परा
स्वेच्छेव शिवशक्त्याकं महः महाजागति देवि शिवा प्रब्रह्मांडभाण्डके विशुद्धकामवेद्धे वीरसंगीतानां तु शक्तिकम्
विंदुसंयोगं विना यातु शिवशक्तिमयी कला बीजाक्षरस्य योगात्तस्मात् तिष्ठति तिष्ठति वीरसाधनमार्गेन शि १

मा·ती·
५५
55

ष्यिलोपि च सिद्ध्यति शक्तिमात्रेण भुमात्रेसावरेणागापेन तथा कालेवाप्यवैदिके चक्रमध्ये पिपार्वति महाविद्याक्रमे देवि
सिद्धिविद्याक्रमेन तथा विद्याक्रमेपि देवेशि वीरसाधनमार्गतः सर्वसिद्ध्यति देवेशि नात्र कार्यविचारणात् जीवही
नेयथा जीवो मत्तसंजीविनीक्रमात् पुनर्जीवो यथा भ... रस्यासाधनयोगतः सर्वसिद्ध्यति देवेशि नात्र कार्यविचार-
णात् मन्त्रमात्रेमहेशानि वीरसाधनमाचरेत् वटुकेहनुमन्मन्त्रेण गणेशे चेटकेपि च वेतालेप्यथवेताले वापि साधनमाच
रेत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि श्रीभैरवः देव्युवाच ॥ देवेशश्रोतुमिच्छामि संक्षेपसाधनक्रमं शिव
उवाच रहस्यातिरहस्यं च तव स्नेहात् प्रकाश्यते गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं स्वयोनिवत् सिद्धमन्त्रः श्रेष्ठात्मा
वीरसाधनमाचरे सर्वेषां जीवहीनानां जलनोपलक्षं भवेत् नान्यसिद्धप्रदं देवि वीरसाधनवर्जितम् श्रीविद्याशिथि
लादेविक्रमेण साध्याकलौ युगम् गल्पाचाराद्यर्मत्वाद्धत्वामपि पार्वति कलौ पापसमाकीर्णे कस्य वै निश्चलं मनः
सर्वदोषसमायुक्तो वीरसाधनसंयुतः स एव सिद्धिदो देवि नात्र कार्यविचारणात् नैव सिद्धिर्नैव सिद्धिर्वीरसाधनं
विना महापातकसंयुक्तो वीरसाधनसंयुतः स एव सिद्धिदो लोके सर्वदेवनमस्कृतः याममध्येन संसिद्धिर्वीरसा
धनयोगतः ब्रह्मघ्नो वा च तस्करश्चापापह्न योरुभयोरपि सार्द्धयामेन रे देवि वीरसाधनमाचरेत् नरुणांमध्ये रंध्ररंसं
युतं शववर्तिनम् पलायनविहीनं च महावीरः समाहरेत् यष्टिविडम्बलविडंसर्पदेहेषु योमतम् स्वकं विषह-
नेवडं वा गला या भिस्मनके शीघ्रसिद्धिप्रदे देवि पूर्वोक्ताष्टभावमनेन वीरवेषसमासाद्य वीरचर्यां समाचरेत् पूर्व
वत्तिलकं कृत्वा बलिद्रव्याणि संग्रहेत् मन्त्रं वा साध्यविद्यां सिद्धेदेवापानमयाप्यहम् पतितामी रूपीकृत्वा बलिद्रव्याणि
वाहरेत् मेषमाहिषमार्जाररक्तागजकुक्कुटं जरान् गुडपायसमंपाद्यमोदकापूपलड्डुकान् जेवीरपनमादीनि नाना-

स्वाहानिपार्वति फलानिवासरेदेवितांबूलाद्यैःसमन्वितैः जातीपत्रंतमालंचवंकोलंविजयांतथा कस्तूरिकुंकुमादीनि
भक्ष्याणियानिच तानिसर्वाणिमंत्रस्ययथोक्तंध्यानमाचरेत् विल्वमूलेचांतरेवाशून्यागारेनदीतटे समुद्रेवि
पिनेवीरेश्मशानेवांतरेतथा गंगागर्भेतडागेवकामीनोमंडलेपिच एकलिंगेविशेषेणतस्यमध्येविशेषतः वी
रेवपंचसमासाद्यवीरसाधनमाचरेत् सिद्धमंत्रंगुरोःकृत्वादेवतादर्शनोत्सुक सार्धयामेनरेदेविवीरसाधनमाचरे
त् रहितानसकीलाद्यैर्विवितसैन्याहरेच्छिवे दृष्टाद्विदितिपेदेविदिक्पालेभ्योवलिंहरेत् दिग्वंधनंसमाचर्यसाम्रा
ज्यमंडलेयमा विद्यामंडलमार्गेणमहाविद्यादिमार्गतः एवध्यानदेवताभ्योहिवलिंयत्नेनदापयेत् गणराजेश्व
रेयाघवलिंयत्नेनदापयेत् ततःश्रीकुलकुल्लाद्यैर्वांगल्यैतदनंतरम् वटुकोयोगिनीक्षेत्रपालगणाधिपस्तथा:
देवताकालिकापीठःसर्वेभ्योवलिमाहरेत् वलिदानंसमाचर्यवीरसाधनमाचरे वीरसंहारत्पयत्नेनसिंदूरा
कितभालकः कज्जलेमज्जनेतैलेकस्तूरीकुंकुमान्वितम् तांबूलंचुवमध्येचकृत्वोत्सर्गमाचरेत् वीरसंहार
त्पयत्नेनकारणेनमहेश्वरि मांसंप्रधानेनैवंस्यमत्स्यमुद्रातथैवच दत्वायत्नेनदेवशिलायंतैलादिसेचनः क
र्पूरवासितंधूपंचितंध्याशीतंचपंचच षोडशांगंदशांगंवाअष्टदशसमन्वितम् श्रीखंडंधूपोदेविगितंयेगुरु
संभवः गुग्गुलेलोहवाणाश्चरालश्चदेवदारुकः लाक्षागुरुश्चवादेविगोघृतेनशर्करास्तथा मांसेनखंडवादेविक
र्पूरमेकमेववा श्रीखंडमगुरुंवापिगंधसारशिलारसम् मलयोद्भवसारंचविद्यांगुग्गुलमेवच दशविद्याक
मेणैवकीर्तितंतमयानव देवतातमयोभय:सर्वभयविनाशकः एवंसध्यप्ययत्नेनवकुलसोमयवेदुवम गुरुके
णादिपावामेहरेचोत्तरसाधकान् दीपंप्रज्वाल्ययत्नेननवैविघ्नेसमाकुलः मध्येवीजेनसंस्थाप्यत्रुटिकांवंधनंच

ल

रेतं दृष्टे देवि विलेपयेत् चण्डालवंधनमाचरेत् मुंडं वंधनं सुविदत्वा तस्याबाहुकर्मेणाच श्राद्धं कुर्य्यात्सर्वभावे सद्गुरुदक्षिणाभो
श्या॰ नी॰ चरम् कोमलपक्षिमार्य्याचक्रिसिद्धंस्मृतिरेभवेत् ततो मन्त्रकर्मे रेणास्त्रकेशजयेत् क्रमात् वंशर्गलाद्यो रसंत्रौ चक्रपा
त्रुपतात्मकैः नवकर्गाख्यमयो पिवीरयार्थेन कृत्स्नतः तिलोमातिपवाद्येति मानवः परिकीर्त्तितः स्वस्वस्थाने
५६ नियुञ्जीत यथोक्तेन तत्र वर्त्मना श्रीखण्डादिकं तात्वा यथोक्तध्यानमाचरेत् स्वहृदेवेन सम्पूज्य सांगं सावरणं प्रिये
56 पंचोपचारैर्वा स्त्वजपं कुर्य्यात्तन्मयधीः भयं न कुर्य्याद्देवेशि स्वमवग्राववेज्जगत् देवाश्च खेचरा सिद्धाः भैरवाः यातुधा ना:
नकाः अयोनिकुलनायं च भयं तत्र न कारयेत् आव्रूः शास्त्राणि सर्पाचाष्टौ शिखिकाकूस्तंतवः वहिक्रूराणि सर्पा
णि सप्तदशः स्वर्गयातना सतस्त्रस्वर्वजाः सर्वे राजकीयातनानलथा नीलवाराणो यते देवि अकूटवामस्तंचवा त्वणी
कृत्यचतत्सर्वं रहस्यभावसमन्वितः प्रजपेद्यत्ततो देवि देवतावरदा भवेत् संस्कृतेष्वक्रियाचार्य्यो या देवी परिकीर्त्ति
ता तस्याऽवरस्त्रसंप्राप्य त्रिवारं भक्तिसाधिवा ज्ञानसंस्कृतेषु मतिं भैरवसंप्रकीर्त्तितः तथा पञ्चमते देवि या
वलियाक्यते तया साद्यायत्ततो देवि नरकं जरसादिष्यत् एतालिपिरसमया तत्त्वाय वलोहसमपानपि तिनां
तरित्वपरं याहरेश्च समरवी भवेत् वीणादि सर्वसामग्री गर्तमध्ये विनिक्षिपेत् वीरपुत्रं तत्र भयानरहस्त्यत्र रोभ
वेत् एकविंशति नेयावत्तावत्संगोपयेत्स्वयं गीतं कृत्वा तु वर्षिणां सिंप्राप्य रोगभाक् भवेत् हामहीनेन सिद्धि
स्याहि जपोज्ञविहीनके दरिद्रस्तु भवेद्देवि सर्वं संसाधयेद्ध्रुवम् विल्वपत्रोदकं पीत्वा सर्वं संसाधयेद्ध्रुवम् प्रत्यहं
शिवि धौतं देवि शक्तिपानः प्रजायते वशिसिद्धीश्च शोभयान्त्र तत्कार्यविचारणात् प्रीणमादश्च सिद्धं नाम धियो
धार्म्मिकाकृती अद्यौऽद्गोलके यावत्पाकम्पित्ज्यानीतले समस्तासिद्ध्योदेवित्सयायादेव्यव स्थिता भैरवोवे

चरायत्ताः किन्नराश्च पन्नगाः यातुधानास्तथा नागाः दानवाः दैत्यराक्षसाः कुष्मांडास्तथा भूताः पिशाचाः प्रेत
मातरः निर्वाणकवचाभ्येतन्नश्येद्ब्रह्मराक्षसाः वेतालाश्च तथा साध्याः सिद्धाश्च यक्षिणीगणाः शाकिनीकि
न्नरीसंज्ञाः भूतिनीचेटकादयः मदेज्ञानसिद्ध्यादिनाशनं पापसंगतं भवेत् सुरयोन्यग्रमासाद्य तेन सिद्धीश्वरो भवे
त् गुह्यकरसेनैव सर्वशास्त्रगणश्च गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं स्वयोनिवत् रहस्यातिरहस्यं च रहस्या
तिरहस्यकम् प्राणान्देयाः शिरो देयो न देया साधनावरा इति विद्याविधौ प्रोक्तः श्रीविद्यापि विशेषतः बहु
केलेवपालेपि गणाद्येशं करेपि च साधनेयं मया प्रोक्ता गोपनीया स्वयोनिवत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किम
न्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीतारारहस्ये पटलः ॥ देव्युवाच ॥ देवेश शङ्करस्वामिन् सर्वाधिकारणोत्तम त्वया सम
चितं सर्ववर्णमन्त्रविनिर्णयम् देवतावाहनं देवि सकलं कुष्ठनिर्णयम् यन्त्रप्राणनिर्णयं च विसर्जनं विनिर्णयम्
शिवशक्तिक्रमे गौलं सम्प्रदायविनिर्णयम् तन्त्रविद्याक्रमे गौलं सम्प्रदायविनिर्णयम् एवं संसूचितं नाथ नमस्ते
न्तप्रकाशिने तत्सर्वं कथय स्वामिन् यद्यहं तव वल्लभा शिव उवाच रहस्यातिरहस्यं नेकं कथयं च कथयाम्यह
म् तथापि तव संप्रीत्या कथ्यते शृणु सांप्रतम् सर्वादिमन्त्रस्वरूपान्तं स्तवकस्य विनिर्णयम् वदामि तव सुप्रभा
गे सर्वसंकथ्यते शृणु मातस्स्तवकमादौ स्नानदेवेश स्तवकम् स्तवकं यसंयुक्तः समं वाने व सिद्ध्यति गुह्य
ॐ दलिनी ध्याने विवाद परिकीर्तितः हिंसागमे भवेत्स्नानं सगानां तर्पणं भवेत् अर्घ्यदानं भवेद्भोगायत्री ।
त्वङ्मासिके स्तनश्च आदिग्राणां मंत्रमावयवकल्पनम् देहवासिमानात्कायाशागणायामं स्नुसंक्रिया धा
नोच्चारो महेशानि वालकोत्पत्तिरीरिता मन्त्रोच्चारणं नो देवि ज्ञानस्तवकमीरितम् ज्ञानस्तवस्य दोषम्

शा. ती.
५७

शाम्भवार्च्यं महेश्वरि दशविंशतिपंचाशद्यथाशक्त्या जपेत्प्रिये दशांशमानितुरश्चर्पासंस्काराद्दशवैधिके । दश
मादिसमसादिक्षेमतेसंस्मरणसादरम् संस्कारमसमनवतानयानाश्रहृद्दिशिवे प्रसन्नांजलिकमस्त्वतस्मि
साधनेयथा सोहंभावोमातृकाभिपंचवैतमभेलनम् शृंगतानवतारान्पानन्देनंतरमीरिते विसर्जनम्
हेशानिस्तनमस्तकमीरितम् स्तनस्तनकण्ठमध्ये दशविंशतिवाजपेत् तेचतस्मिन्निहतिर्हिभवत्येक
सम्प्रायः केरलश्चैवकाश्मीरोगौडमार्गस्तृतीयकः सम्प्रदायत्रयंप्रोक्तंचितयंचितयंभवेत् शैवलकेरलके ।
हेविशक्तिकेरलकेतथा शिवशक्तिकेरलाख्यचितयंपरिकीर्तितम् श्रुणुदेविप्रसंगेनमववाकेरलेभ ।
वेत् नवधाश्चैवकाश्मीरेगौडेवनवधाभवेत् विलासाख्येहिधारेविभेदाश्चात्रसंभवंतिहि केरलाख्ये
सम्प्रदायहृदयेचविसर्जने मनुहृदेवताशंभुमस्तकेविसर्जयेत् काश्मीराख्येसम्प्रदायेमस्तकेविसर्जन
म् गौडमार्गेमहेशानिहृदयेचविसर्जनम् विसर्जनेचसंप्रोक्तंनिगोपंस्तनकंस्मव शिवउवाच ब्रूमः ।
यत्नेनदेवेशिरहस्यंकथ्यतेमया मंत्रस्मस्तनकेप्रोक्तंमनुश्चस्मतथाभवेत् ज्ञातमूलमारोग्यनंदतेम
नमस्तकम् द्वितयेस्तनकेदेविचतेदेशाथमावरेत् संध्यांचमाननुसंकुर्यादर्ज्योतापामेश्वरि शालिग्रामं ।
चप्रतिमांतस्त्रतेनपत्रकंदेविन्न स्पर्शेत्मागीनरोग्रपात्रावकार्यविचारणात् इतिसंक्षेपतःप्रोक्तंकिमन्य
च्छ्रोतुमिच्छसि ॥ इतिपटलः ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ देवेशश्रोतुमिच्छामिरहस्यातिरहस्यकम् तन्मेकथयदे
शारवेषतस्रवितेनतथा एवंत्वयोक्तंदेवेशसंग्रध्यागेदृरिद्दताः हीनाद्भुतंमहेशानियथारूपजपेन्मनुः ।
प्रात्पातेपिनवैमासास्मस्यामात्कार्याममवाप्नुयात् जपेद्ध्यातंततोयागंकुर्यात्यत्नेननित्यशः शक्तंतेप्रजन्मे

राम

शेनमंशेकेवलेनयेन ह्स्मागुकेल्वयानाथकथंमात्मः सवैमन्तुः शिवउवाच श्रवकल्पयम्नांचवैसवाको।
विशेवनः संधांनवैहिंकीशेकामनसीन्नमयानव त्रिसंधानांत्रिकीकृपांनशगकमंवेमरेषवृरि श्रृंगाभिषे
कस्रीनेतदसांपंचोपचारिका हज्ञेपवारैसंहस्मदीपेकृग्रेनलेशिपे दर्पंणश्रीगुरौदेविपञ्चपहेलत्रिटमने ए।
र्णाभिषेकसंयुक्तः श्रगोरूपःमवैभवेन केवाहृहीकस्पेहहः मवेङः खेवकसवै केमानाकोमस्नोदेविसर्वत्र
समस्तरूपकम नामपारायणोदेवित्रिमंत्रपारायणंतथा नाडीपारायणोदेविवक्रपारायणंतथा पंचपाराय।
णोदेविसंध्यानांत्रचनश्यम प्रस्तारात्मसहस्राणितथोपस्थानरूपिणी प्रावर्णात्मसहस्राणंविद्या
कल्पलतातथा द्वाविंशतिक्रमैर्णौवदीहासीयानमालिका पंजम्नायविज्ञानीयश्रीमत्पंचिकाक्रमी
कादिहादिमताधीणनस्मवैसतवकेकृतः उर्ध्वाम्नायनथादेविनथावरणदीक्षितः वनस्थरणमेपवत्रःष।
उन्वयक्रमीतथा मेधाशैवदिसेषुक्तःसामाम्नायमेधयापुनः श्रीगुरोपादुकातानी श्रीमत्पादुकातथा निर्वा
णपादुकातानीश्रीमत्त्रिपादुकातथा वाराहीपादुकादेविमातंगीपादुकातथा श्रीभुवनेश्वरीपादुकायाः
श्रीमेधापादुकान्वितः सन्तकेनस्यकृतालिश्गोरूपःमपवतन यस्मिन्कालेभवेदेविमंत्रेत्वस्यम्मतिः न
देवमरणंप्रोक्तंमरणंमरणंनहि जीवन्नेवनवदेवस्तोयस्मिन्कालेनसंभ्रमः वनुवैहासर्वदेवाश्रीवक्र।
द्वारिसंतिव श्रृंगाभिषेकोदेवेशियस्मिन्देशेविराजते नदेशोधम्मतोपातिसमंतात्कोटियोजनम नवा
पिनेववैमत्स्यनशत्रुणामयंकुचित श्रगोरूपःशिवःशाक्तः शिवएवनसंशयः वक्रमेववनःशुमःकाक।
पःशिवएवसः श्रृंगाभिषेकोदेवेशिदृष्णविद्याविधौस्मृतः सर्वमहाहादिमतेकादिमतेत्वनश्वयम

शा·ती·
५८

वंचरन्तेश्वरीविद्याहारिकादिक्रमेणच अग्रकादिक्रमेणैवसौम्यादिक्रमेणच कादिहादिक्रमेणैववाग्रसे
माहेशे शिवे अभिषेकोत्तमः प्रोक्तः सर्वसम्पत्प्रदायकः अभिषेकविहीनस्य ग्रहणक्रमणस्य च पुरश्चर्या
प्रयुक्तस्य कथं भवति नन्दद्दे शिवे सर्वग्रहणकालादिनामः कालग्रहणमतो सर्वदेवग्रहेषु ग्रहणं तं
वाकारितं च वा तत्तत्तद्धर्ममार्गातिविद्यासिद्धिप्रदायतः मानषोडशमन्तशोडश ग्रहणे नास्ति पार्वति सर्व
शोधमहेशानि निनास्नानं चरन्ति कवि स्नानं दानं जपो होमो मार्जनं तर्पणं तथा द्विजभोज्यं शक्तियोगान्तं
नेत्रपरमेश्वरि संकल्पमात्रात्सिद्धिः स्यात् देवेश सर्वं शिवे ग्रहे हीनायोगपीठजपोमन्त्रपारायणं तथा नाम
नाडीवशयंत्रेणपारायणविधिर्भवेत् पूर्णाभिषेकहीनानां चेद्ग्रहसर्वग्रहेशिवे स्नानकोपि भवेन्नैव पूर्णाभिषि
क्तकं तः होमादिकं स्नानकाले मोक्षः प्रतिनिधिः स्मृतः कालीतारादिविद्यानांदेवीपरमेश्वरि विशेषात्
स्नानकं नास्ति सर्वकाले यतेनकिंचि अभिषेकाद्वैकुण्ठः सर्वरूपः सनातनः अभिषेकः पूर्णरूपः सर्वसिद्धिप्र
दायकः अनेन क्रमयोगेन तत्वाभिषेकः प्रकीर्तितः पूर्णाभिषेकसंयुक्तः प्राज्ञोलोपि भवेद्यदि सर्वज्ञ ऋषिमहे
शानि नायकाद्विचारणा पूर्णाभिषेकहीनानां पञ्चविधयोगीपार्वति सर्वज्ञस्याणपमः प्रोक्तः स्वाभिषेकतो
द्विजोत्तमः अभिषेकाद्वैकुण्ठो वेद्योधिकान्वैप्रभो शूद्रोदीक्षयाहीनो चाण्डालो दीक्षासमन्वितः श्रेयोम्प
रो भवेद्देहान्तयोर्हेतुरुच्यते अपिचाण्डालजातिस्थाः पूर्णदीक्षासमन्वितः स एव शिवरूपस्याद्विचारका
र्यविचारणात् जपंहवनं तथा होमं तथा ब्राह्मणभोजनं कारयेद्यत्नतो देवि नानागणंसमाचरेत् अन्दैमा
नसकीपस्नानं तथा होमं तथा शिवे कारयेद्यत्नतो देवि नात्र कार्याविचारणात् पूर्णाभिषेकहीनानां पञ्चमारं

तथैव च कुविद्याकोऽमहेशानि सम्यग्भोहि निरर्थकः यद्यपि त्रिकालज्ञस्त्रैलोक्याकर्षणक्षमः तथापि लौकिकीं
कावारं मन्त्रमपि न लंघयेत् इति चिंतापरो यस्तु तस्य सर्वं नामहेश्वरि गुरुदेवस्य कुलानां नाचार्यस्मरत्नः कार
लीयाग्रपत्नेन तन्मंत्रे केवलेन जपेत् केवलं मंत्रजापस्तु न मन्त्रसिद्धिप्रदायके गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं स्वयोनि
वत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति पटलः ॥ देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि यंत्रस्थापननि
र्णयम् शिव उवाच ॥ स्फाटिकी स्वर्णजा रौप्यं यंत्रं च कारयेत् प्रिये यंत्रं गर्भस्मिन्मुक्ते यंत्रपीठं प्रकीर्तितम् यं
त्रे तु पूजिता देवी महसैव प्रसीदति शालिग्रामे वा लिंगे जीवत्रे महेश्वरि स्थिरयंत्रे प्रतिष्ठितो नावाहन
विसर्जनम् प्रतिष्ठानमहायंत्रं तद्यंत्रं विसर्जयेत् यंत्रप्रतिष्ठामासाद्य विधानं तत्र भावयेत् यंत्रप्रतिष्ठां कृत्वा
जीवन्यासं ततः कृत्वा विधानं तत्र भावयेत् यंत्रप्रतिष्ठां कृत्वादौ देवीं तत्र प्रतिष्ठयेत् तदा विसर्जनं नास्ति न चाव
वाहनमेव च प्रतिकालस्थितिर्यस्माद्यंत्रमेवं प्रतिष्ठयेत् प्रतिबिम्बं ततो ध्यात्वा शक्त्या विसर्जयेत् देवप्रति
माविधानं तदा नैव विसर्जनम् इति संक्षेपतः प्रोक्तं दशविद्याक्रमेण च दशधा ध्यानरूपाणि ते सर्वथा न
मनोभव लोके वाणी षोडशी नाम श्रीविद्या या प्रकीर्तिता कालीविद्या विदेहे देवि प्रकृष्टा दक्षिणागमे प्र
द्धा दक्षिणागङ्गा श्रीवत्सनाना विद्याविधौ स्मृतः छिन्नाविद्याविधौ देवि पंचानां गंगुलत्वणा कल्पा गुह्या लक्ष्मीस
हेश्वराद्यामनुगोचरम् तारा च गुह्यसर्वमातंगीपरिकीर्तितम् कमला देवि च कर्पूरमहाराज्ञी तथैव च
भैरवी कीर्तिता देवि नवदुर्गा शिलाक्षरः भुवनेशी महाराज्ञीं कं श्रीदेवी कमलानने तारा गुह्या हि संप्रदाया
सिद्धविद्याविधौ शिवे सर्वमत्रस्तु मंत्रो देवि वामनम वाममार्गानि देवि मुक्तेतेस्तु समस्तविभवेन

शा॰ ती॰
५५
59

नागानां द्रुमिवीणादिभिर्देविकाहितैस्तथा ॥ पांचेकदापनाकादि त्रिशतं पंचविंशति ॥ वरासनप्रयोगो हि सर्वसिद्धिप्र॥
भःस्मृतः ॥ स्तोत्रपाठस्तु कवचं नाम साहस्रकं तथा ॥ एतानि पत्रयाहि देवि चरे योगे प्रकीर्तितम् ॥ तदेवं कार्यमुत्र॥
त्रैयत्र कुत्रापि पार्वति ॥ तपः क्वचिद्देवेहि विहीनमेतानि मिर्भवेत् ॥ यत्र पल्लवमते हे देवि तत्र तन्त्रसमाचरेत् ॥ तथैता॥
न कल्किकार्ये पाठस्तु वक्तु विद्रवेत ॥ एतानि मोक्षबिल्कार्यो क्वचिद्गुह्यलभोजनम् ॥ यथालाभेन कर्तव्यं शावरा
हि विशेषतः ॥ वरप्रयोगे देवेशि द्विधा वासनसंहृति ॥ देहासनानि देवेशि परिभाषासनानि च ॥ भद्रे देव महेशा
नि देहजानि भवंति हि ॥ आद्यमुण्डं केवलाख्यं चर्माणि मेध्यानाम्यपि ॥ देहासनं पाणिकुशादीनि यथाक्रमा
त् ॥ परिभाषासनान्येवं कथितानि मया तव ॥ प्रत्येकं हि विधो भेदस्त्वासनानां महेश्वरि ॥ निर्जीवानि सजीवा॥
नि सर्वसिद्धिकराणि च ॥ सजीवानामभावेन निर्जीवानि महेश्वरि ॥ मुख्यानि सजीवानि रहस्यानि महे
श्वरि ॥ अश्वासनं गजस्त्वेव पल्लकौ मानुषस्तथा ॥ महिषो वृषभश्चैति भल्लुको वानरस्तथा ॥ आद्यश्चनेर्दुको
हे विभेदाज्ञेयपरमेश्वरि ॥ रक्षस्तु मृगभेदस्तु कृष्णसत्यकतिष्ठता ॥ कुकुटः कुकुटा देवि मयूरशरभस्तथा ॥ ग॥
वयः शूकरस्त्वेव शिवाः शिवाः स्मृतः ॥ नागाश्वरथस्त्वेव मकरस्तु सर्वासनं ॥ हंसकाहेलिकाचक्रंवक्रदोला
रहामिधा ॥ पादासनमथाशेषं नारिकेरासनं तथा ॥ प्रगोमध्यकस्वासनस्त्वेव रोशस्यसनालकौ ॥ खर्जूरः पि
प्पलः स्मृतः शमीजंबुस्तथैव च ॥ नागकाली किन्नमसाश्रीविद्याकल्पस्तकम् ॥ कुकुटकच्छपः खड्गी गजास्त्वेव
मृगासनं ॥ गजाश्वासनकं देवि तथा नरस्यपो शिवे ॥ वृषभाख्यो ह्यस्वाख्यश्च महिष्याख्योपि पार्वति ॥ नरयानं ग
जयानं छिन्नयानं च पार्वति ॥ तथा नरयानेषो नमस्तनाथाभिधं तथा ॥ गजनाथाभिधं देवि सोमनाथाभिधं परम्

यां वर्गमन्त्रानि द्विवेशकविंशानि मयानव शान्तं समे निर्देवेशि भेदास्तेषां पृथक् प्रिये अक्षरत्रिविधविद्रूपरूपाणि
भेदैः सुरर्षिभि देवाभेदैर्महेशानि संख्यां शृणु महेश्वरि शृणु ताः पंचविधा प्रोक्ताः तेनयोगाद्दशास्त्रतः वर्त्तिकाः
स्वरवर्णिताः कौंकनैककसंभवाः पवनोग्न्यापेवमस्तु वर्गास्तेषां पृथक् प्रिये सर्वेपि स्वरत्रयास्तु वर्गे भेदाद्
हत्वमा सर्वे सोमनख्या भौमबुधख्य गुरुस्वेवरः शुक्रशनिनखा राहुकेतुस्वनवमस्मृतः नववर्गे क्रमेणैव पंच
वर्णाक्रमेणा तु प्रत्येकेनांकरत्वेन नवतिं चेहस्वतना पंचवर्गाक्रमेणैव पंचविंशति भेदभाक् सप्तदशान्तसंख्या
तु यथा मकर्णा समागतः प्रत्येकस्य समति भेदात्त्रिंशानं पंचभेदभाक् सप्तद्विशतसंख्यान्न यथा मकर्णा समागमा
त प्रत्येकं स्वस्थिभेदात्त्रिंशतं पंचसमप्रति फलमेषां महेशानि कथ्यते पृथक् साम्प्रतम् सूर्यवर्गं समारभ्य वि
शसाहस्रकं जपेत् सलोके विजयेभ्र यात्राद्य कार्यविचारणात् कवचस्तोत्रपाठे च नामसाहस्रकेन था संख्या
समागतः प्रोक्तागतांतक सहस्रकम् सोमवर्गं समारभ्य द्विसाहस्रिकं जपेत् कीर्त्तिलक्ष्मीपतिर्भवेत् यात्रा
द्यकार्यविचारणात् भौमवर्गं समारभ्य त्रिसाहस्रं मंत्रं जपेत् रिपुहा विपना[...]ः यात्राद्यकार्यविचारणात्
बुधवर्गं समारभ्य चतुःसाहस्रकं जपेत् गौरीगान्धर्वसुख्येन दारिद्र्यं धनमाप्नुयात् गुरुवर्गं समारभ्य पंचसाह
स्रकं जपेत् नवनिधीश्वरो भूयात् यात्राद्यकार्यविचारणात् भृगुवर्गं समारभ्य लक्षमेकं जपं चरेत् सर्वसिद्धी
श्वरो भूयात् यात्राद्यकार्यविचारणात् शनिवर्गं समारभ्य षट्सहस्रं जपेत्सदा सर्वबाधाविनिर्मुक्तो मानवः स्या
त्कुबेरोपमः राहुवर्गं समारभ्य सप्तसहस्राणि च समप्रति प्रजपेन्मानवो यस्तु शत्रुलक्ष्मीपतिर्भवेत् केतुवर्गं स
मारभ्य पंचविंशसहस्रकम् प्रजपेन्मानवो यस्तु राजजयी भवेत् एवं नववर्गं समारभ्य लक्षमेकं मंत्रं ज

श्या· ता·
६०
60

येत् शत्रुसैन्यं विनिर्जित्य राजभोक्ता नरो भवेत् धूम्रवर्णां ध्यानं कृत्वा दिक्सहस्रकं जपेत् स्तोत्रवाक्यवचेनाम
पत्निकिं विस्तरं जपेच्छिवे वांछाकामी नरो भूयात् त्रैलोक्यविजयी भवेत् वहामनानिर्देवेशि भवेत्सेनानि निश्चित
यद्युत्कामयते कामं तत्तत्प्राप्नोति निश्चितं जपमात्रेण पाठमात्रेण होमादेः कल्पितानि च स्वर्णगौर्य्यानं कृत्वा त्रि
लक्षं जपेद्विभुः इन्द्रादीन् समरे जित्वा विजयी भुवि जायते श्वेतेन्दुवर्णा ध्यानं कृत्वा सप्तसाहस्रकं जपेत् त्रैलोक्य
विजयी राजा किंकरोपि विभुर्भवेत् श्वेतचित्रा ध्यानं कृत्वा मंत्रमात्रं जपेच्छिवे रक्तवर्णा नरः स्थित्वा सहस्रप्र
तिहं जपेत् शत्रुसैन्यं विनिर्जित्य मामाराज्यं समवाप्नुयात् कृष्णवर्णां समाध्याय पंचसाहस्रकं जपेत् देशराजो
राममायांति कालीनाम प्रसादतः पीतवर्णा ध्वममध्याय मंत्रं लक्षमितं जपे राजराजो नरो भूयात्राज्यका
र्यविचारणात् नीलवर्णां समाध्याय लक्षार्धं जपमाचरेत् सर्वसिद्धीश्वरो भूयात्राज्यकार्यविचारणात् ह
रितां श्वेतनरः स्थित्वा लक्षद्वयमितं जपेत् पृथ्वीपतिपदं प्राप्य त्रैलोक्यभोगभाग्भवेत् धूम्राध्वसमाश्रित्य
नित्यं हैव सहस्रकम् मासमात्रेण नो वेतालः किन्नरो भवति ध्रुवम् धूम्रवर्णां समाश्रित्य ध्यात्वा विंशत्सहस्रकं
प्रजपेन्मानवो यस्तु विभुर्वे नसंशयः कपिशवर्णां समारुह्य लक्षं जपति भूपतिः पिंगला श्वेतनरः स्थित्वा त्रि
लक्षं विशमानं जपेत् कर्बुरार्णवसमारुह्य विंशं जपति नायनः त्रिंशन्तं प्रजपेत्रित्यं मासमात्रेण सिद्धिकृत्
धूम्रवर्णां समारुह्य सर्वतः साधको भवेत् नानावर्णान्नरः स्थित्वा ग्रन्थं शतमात्रकम् शतमात्रं प्रजपेन्मासा
द्देवीवरप्रदा दिविवैश्यमायाबन्धुवर्णा स्थित्वा युतं जपेत् धनं भोगं भोगं तथा राज्यं सकेशत्वविभुत्वता क्रमशः
फलमेतद्धि कलितं परमेश्वरि सत्यासनयोगोहि सर्वसम्पदविभुर्भवेत् साधकस्तथादेवि किं तयन्मकरे

स्थितम् षष्ठादशगतिस्तेन लावण्याकिसिद्धिमाप्नुयात् संकल्पमात्राद्देवेशि सिद्धिर्भवति निश्चितम् षोडशाष्टा।
नीफलं योके कोकगानां फलं शिवे एतैस्तु गणवारैश्च कीर्तितं परमेश्वरि कोकोजनीयत्नमायासिद्धं तिजप
मायतः वाह्लीकानीफलं देवि दिवसत्रयगोचरं फलं तु पार्वतीयानं मासाद्भवति निश्चितम् वर्णानेनसमन्ता
देविपंचानामपि जातिनाम् गत्वा एवं विधेन्यवर्णवेलायेविशेषतः गणितानामसंख्याभिस्तुपञ्चशत्सहस्रकं
तथाष्टशतसंख्यानां मया प्रोक्ता महेश्वरि नानालापप्रभेदेन कलौ त्वर्बुदसंख्यका ग्रहणाप्रोक्ता मया देवि पद्ये।
केरलराष्ट्रजः कवचं स्तोत्रपाठश्च नानानामसहस्रकीर्तनम् जपमात्रोपि कर्तव्यः सर्वसिद्धिमभीप्सुभिः संकराणां
फलं देवि एकमेव भवेद्ध्रुवम् ग्रहणासनं तु संप्रोक्तं ष्वण्टत्वं जनरासनम् इति श्रीपटलः ॥ शिव उवाच शृणु।
सौम्यत्वेनाप्यनेकाम्यगाः देवगणाः श्रुतिशापाहता भूमौ जलोजाता वनेचराः भद्रो भद्रो मृगो मिश्र एव त-
थोजायते गजः सर्वोत्तरतथायाम्यदिक्क्रमेण महेश्वरि सर्वांगतो श्वेतराटश्चतनरे नीलकंठतः सर्वभाग।
गजाः प्रोक्ताः दन्तिनो द्विविधाः गजाः प्रत्येकं तिनीवश्च तत्रापि द्विविधाः स्मृताः सर्वोत्तरक्रमेणैव
वंशसंख्याः प्रकीर्तिताः हस्तिनोष्टविधाः प्रोक्ताः पंचषोडशधा स्मृताः गजासनं समासाद्य लक्षमेकं जपेत्कि-
वे सर्वभौमेश्वरो भूयात् यावद्योग्यपर्यटकमात् भद्रासनं समासाद्य लक्षार्धं प्रजपेन्नरः अपि देवीवशीकृत्य
त्रैलोक्यविजयी भवेत् भद्रासने नरः स्थित्वा विंशत्सहस्रं जपं चरेत् मासमात्रप्रयोगेन त्रैलोक्यपदमाप्नुयात्
मृगासने नरः स्थित्वा सहस्रत्रयं जपेत् भैरवादीन्वशं कुर्याद्यावत्कार्यविचारणात् मिश्रासने नरः स्थित्वा
दशसाहस्रकं जपेत् षड्मासाभ्यासयोगेन किं न सिध्यति केरिस्थितः एतद्देशे गजे स्थित्वा प्रत्यहं विंशतिं जपेत् शि-

ग. मी.
६२
(6)

वन्दनान्सिद्धिश्चात्ताभवेदेवनसंशयः गौरीपिण्डगतेस्थित्वाशतनसप्तजपेत्सदा त्रिमासेनमहेशानिनिराजनलक्ष्मीम
वाप्नुयात् पूर्वदेशागतेस्थित्वासोऽयंवाक्यवचंजपेत् पञ्चयात्मानवादेविशत्रुहन्ताभवेद्ध्रुवम् उत्तरदेशागतेस्थि
त्वासहस्रंप्रसवंजपेत् देवतुल्यसरणेनित्याभवेद्धस्मसन्निभः पञ्चकोलसमानप्रसर्वकालंजपेद्ध्रुवम् मम
पालेनरोभत्वात्रैलोक्यविजयीभवेत् पञ्चकोलसमामासाद्विसंख्यंप्रजपेच्छिवे प्रपितामहेनानःसोपिरानाम
विष्णुत्ति मनुष्यासनमासाद्यकालीमंत्रंजपेत्सदा नरनाथोभवेद्देविनात्रकार्यविचारणात् महाप्रासनमासा
द्यसहस्रात्रिंशत्समभिः प्रजपेत्परमेशानिशत्रुसंहारकोभवेत् विजयोमामनुष्याद्देविविशेषात्वृषभेजपेत् वृषभा
सनेसमासाद्यत्रिसहस्रंजपेच्छिवे शिवतुल्योनरोभूयान्नात्रकार्यविचारणात् मनुष्यासनमासाद्यभरवेशा
सहस्रंजपेत् वेतालसिद्धिमासाद्यशककर्तानरोभवेत् हनुमत्सनमासाद्यलक्षमात्रंजपेच्छिवे लक्ष्मीपतिसमो
भूत्वाससागरापालोभवेद्ध्रुवम् गोवृषेसमासाद्यप्रजपेद्धर्मार्थमादरात् रक्ताधिपोनरोभूयान्महामंत्रवशोभवे
नीलासनंसमासाद्यनमस्सहस्रकमादरात् गंधानलासनेदेवि [illegible] राजभूयोनरोभूयान्महाविरु
मवान्भवेत् आम्रासनंसमासाद्यसर्वकालंजपेच्छिवे देवीतुल्योनरोभूयान्नात्रकार्यविचारणात् आम्र [illegible]
विधानोक्ताः [illegible] विरस्याम्रसमासाद्यकालीमंत्रंजपेत्सदा वाक्सिद्धिविविधाभूयान्नात्रका
र्यविचारणात् [illegible] महेशानित्रैलोक्याधिपतिर्भवेत् लक्षमात्रंजपेद्देवि [illegible] वल्मीका
ग्रमनेस्थित्वासर्वकालंजपेद्वरेत् मासमात्रेणसिद्धिस्याद्देवानामपिदुर्लभा [illegible] त्रिशतं
जपेत् त्रिकालज्ञोनरोभूयान्नात्रकार्यविचारणात् [illegible] समासाद्यप्रजपेत्सदा [illegible]

नित्यं सर्वकामम् अवाप्नुयात् एवमासप्रयोगेण हि महाव्याघ्रमुखप्रिये महाव्याघ्रासने स्थित्वा महाविद्यां जपेन्नरः ।
मासमात्रेण सिद्धिः स्यात् साधको खेचरो भवेत् रोमव्याघ्रासने स्थित्वा त्रिसंध्यं त्रिसहस्रकम् एवमभ्यासेन देवेशि
खेचरत्वम् अवाप्नुयात् कृष्णसारासने स्थित्वा अष्टोत्तरशतमात्रकम् शतमासप्रजापेन पातालीनायको भवेत् ।
महाराजव्याघ्रचर्मे स्थित्वा जपति कालिकां इति संक्षेपतः प्रोक्तं शिवावास्यप्रयोगार्थं वै इति श्रीपटलः शिवा
सने समासीनः कालीनाम जपेन्नरः सामान्यभोजनं रोमव्याघ्रादिकार्यं विचारणात् देव्युवाच ॥ शिवादेवी।
शिवाकाली शिवारूपम् अमेव हि शर्वमंत्रं त्वया नाथ विस्मृतो किं त्वया प्रभो शिवाबलिः स्वदानं च शिवरूपा।
निरंतरं कस्माद् मंत्रं त्वया नाथ कथमारूपमंत्रेण शिवा परिवृत्त्य कृत्वा शिवां पूजा प्रयत्नतः पूजयेन्नरो देवेशा
निशि कर्मेण हि शिवासनम् एवमा मा गौरि हरा भावे घोरपनाशे हरो न हि नेषां संगे रोष समरे च तैः समं भोजनं च रे
तं तस्याभावे महेशानि तत्क निःसारं पीयापता वर्तते वे न्मरे शानि कुलाचारक्रमेण च सर्वविद्या यथत्नेन ह
येवा शंकरे वल्लकां त्वया नैव नाम जैवापि रक्षेथिवा प्रमाणसनेन समाधायतत्र स्थित्वा जपेन्वरेत् शोधनं व्या
घ्रचर्मकार्यं प्रकृते कथते शृणु मेषासने समास्यादिवारात्रं जपेन्मंत्रं एकमासाभ्यासयोगेन शाकिनीवर।
भवेत् मृगासनेन रः स्थित्वा निशि निशि जपा दिने दिने मासपंचकयोगेन पंचकाया समा भवेत् व्या।
घ्रासनेन समाकृष्टां वल्लकीं हरितानना ॥ पुंचमांत्रे जपेद्देवि मासमात्रं निरंतरं दुःखस्य विनाशश्च भवेत्
न संशयः मृगासनेनरः स्थित्वा मृगासनेनरः स्थित्वा सर्वकाले जपेच्छिवे राजराजेश्वरो भूयात्
त्वल्पवाक्मः एवेषां त्वक्रमेणैव प्रकृतिकारयेत्प्रिये नत्र स्थित्वा जपेत् कर्पाहित देवफलं लभेत् यति

शा॰मौ॰
६२
62

कामरूकृतिं कृत्वा प्राणस्थापनमाचरेत् नरः स्थित्वा जपेद् देवि फलमेतद्वदेत्त्वम् कूर्मासनमारुह्य सर्वकालं न-
वेत्तनं कार्त्तिकेयसमो भूयात् मन्त्राक्षरकार्यविचारणात् गरुडासनमारुह्य सर्वदुःखानि नाशयेत् मकरासनमा-
रुह्य त्रिकालं प्रजपेन्मनुं सर्वपापविनिर्मुक्तो मानवो भवति ध्रुवम् शवासनमारुह्य मंत्रमष्टसहस्रकं गंध-
र्वाधिपतिर्भूयात् मन्त्राक्षरकार्यविचारणात् शवासनमारुह्य मंत्रं लक्षमितं जपेत् प्रतिमालभते धीरो नात्र
कार्यविचारणात् नागेन्द्रासनमारुह्य सर्वकालं जपेत् शिवे महाविद्येश्वरो भूयात् मन्त्राक्षरकार्यविचारणात् १
महानीलासनमाश्रित्य कामिनीस्मरणं चरेत् सरलासनमाश्रित्य त्रैलोक्यं जालमाप्नुयात् रथमारुह्य प्रजप-
न्लक्षसंख्यमनुं शिवे लक्षजाप्येन देवेशि चक्रवर्तित्वमाप्नुयात् रथासनं समारुह्य कामिनीस्मरणं चरेत्
सुरतासनयोगेन ब्रह्मांडनायको भवेत् शकरासनमारुह्य सर्वकालं जपेत् शिवे मासत्रयप्रयोगेन त्रैलोक्यं
वशमानयेत् शकटासनमारुह्य कामिनीस्मरणं चरेत् नरः सप्तलिंगे देवि कालिकारूपभाग्भवेत् सुखास-
नेन नरः स्थित्वा चलयोमे निरंतरं जपं कुर्यान्महेशानि सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् सुखासनेनन्तरं कृत्वा भैरवीप्रजपे-
त्सदा त्रैलोक्यविजयी भूयात् मन्त्राक्षरकार्यविचारणात् होलिकासंहरणं कृत्वा जपेद् दशसहस्रकं सर्वशत्रुवि-
निर्मुक्तः सर्वजयमाप्नुयात् होलासनं समाश्रित्य त्रिसंध्यं दशसहस्रकम् देवीं ध्यात्वा जपेन्मंत्रं लिखित्वा सिद्धिम-
वाप्नुयात् होलासनेन नरः स्थित्वा रतिं कृत्वा प्रवीरवत् प्रजपेद् इति देवेशि भवेत्सर्वशं ममलिर्वया वक्रासनेन नरः
स्थित्वा त्रिसहस्रं जपेन्मनुं त्रैलोक्यं भ्रामयेत् शक्तिं तत्र देशे व्यवस्थिता होलावक्रासने कृत्वा कालिकां वा जपे-
त्सदा सर्वसिद्धीश्वरो भूयात् मन्त्राक्षरकार्यविचारणात् पादासनं समारुह्य सर्वकामसमन्वितम् मंत्रमात्रं जपेद् दे-

विटीनासिद्धिमवाप्नुयात् पातालं नयगेहं गत्वा कामिनीध्यानतत्परः कामिनीकां नयासंगेरहस्ला हस्तिकयाशिवे
लक्षमात्रं जपेन्मंत्रं सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् कामिनीगुह्यमाश्रित्य हृदि हस्तेन जपयेत् पुष्पेन्द्रं गत्वा ध्यायल लक्षमा
त्रं जपेत्क्षिवे सर्वसिद्धीश्वरो भयात्कामिन्या सह पार्वति सर्वसिद्धीश्वरो भयान्नात्र कार्यविचारणात् श्मशानो
धनवं कृत्वा कामिन्या सह पार्वति सर्वसिद्धीश्वरो भयान्नात्र कार्यविचारणात् कुमारीसनेसमाहृत्य निशि जप्त्वा
दिने शाकिनीमेलनं भयान्नात्र कार्यविचारणात् पंचपाशनमासाद्य सर्वदा प्रजपेन्मंत्रं सर्वबाधाविनिर्मु
क्तः सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् खड्गासनं समासाद्य यस्मिन्संधौ प्रजपेन्मंत्रं सर्वसिद्धिमवाप्नोति गुरुं किं न लभते ध्रुवम्
मत्तेभ सेनगजाच्छोत्र स्थित्वा जपति शांकरि खरवाहनेगजाख्येन कामिनीसंगलोलुपः प्रजपेद्यत्र तत्रैव वि
शाकं कला भवेद्ध्रुवम् गजाख्यासनके स्थित्वा त्रिसंध्यमयुतं जपेत् महीपति न रोभयान्नात्र कार्यविचारणा
त् स्थित्वा नररथे देवि विद्यासाक्षं पठेन्सदा सर्वदेवेश्वरो भयान्नात्र कार्यविचारणात् स्थित्वा नररथे दे
वि कामिनीभगदर्पकः त्रैलोक्यं राज्यं लभते यदि सार्वचला पदि एवं वर्णो हयेदेवि नरश्रेशकरप्रियेफलं त
दयवस्योक्तं विशेषं शृणु पार्वति बलीवर्दरथे स्थित्वा सर्वकालं समं सेवेत् प्रजपेन्मानवो यस्तु किं करोपिध
रीभवेत् बलीवर्दरथे स्थित्वा विपरीतरतेचरेत् भगोवृंध्य जपेद्देवि त्रिकालज्ञानरो भवेत् नपावाजिरथे स्थि
त्वा मंत्रमिष्टार्थदायकम् रक्षार्थं सिद्धिदेवेशि भवभवेवनसंशयः नत्रैवस्वरतेगत्वा भगेलिङ्गं प्रजपयेत् वा
किरिलभते देवि नात्र कार्यविचारणात् महिषाख्यरथे स्थित्वा त्रिलतालोकनायकः नपारमहिषे स्थि
त्वा लक्षं जपति शत्रुजित् महानरपते या ने स्थित्वा जपति मानवः महाहयपतेयाने स्थित्वा पंचवशतसके

शा॰ती॰
६३
63

प्रजपेद्यत्नतो देवि रङ्कासिद्धिर्भवेद्ध्रुवं महागजवने याने स्थित्वा चैव त्रिसन्ध्यकम् त्रिसन्ध्यञ्जपेद्देवि सर्वसम्राज्यर
नायकः मेषाख्यरथमारुह्य जपाद्विद्वेषकर्मकृत् उष्ट्राख्यरथमारुह्य मरणप्रीतिको भवेत् सुखासने गजेनैवा
पि सर्वसिद्धिरिति सिद्धयः यथापापयमस्तोमेन सर्वकामानि संलभेत् तथा गजासने स्थित्वा सर्वकार्याणि सा
धयेत् कूर्मे देवदेवेशि परराज्यजयो भयात् करिण्यां तु महेशानि परकन्यां वशी नयेत् शिविकायां परमार
ाध्य सर्वकामप्रकामकृत् सुखासने समारुह्य जपेद्देवमाररात् सर्वसंकटमुक्तोऽसौ मासमात्राद्भवेन्नरः
गजासने समारुह्य जपेत्सप्रशान्तीसवम् सर्वबाधाविनिर्मुक्तपदातावनेन योगतः सर्वाणि साधयेद्देवि कीर
र्त्तितान्यासनानि च वश्ययोगं देवेशि साधयेत्सर्वसिद्धिदा पद्मासनेन नरः स्थित्वा त्रिशक्तिं प्रजपेत्सदा त्रै
लोक्यविजयी भूयात् सर्वाणि साधयेत् एतेषामस्थिसारेण मालिकां कारयेद्बुधः तेन जापप्रक
र्त्तव्यं तत्रारुह्य जपं चरेत् तत्तत्स्थानसंस्थाप्य त्रैलोक्याधिपतिर्भवे संख्यामात्राम्यतः प्रोक्ता सर्वकर्माणि साधयेद्वी
ह्यासनानि देवेशि गदितानि मया तव जपसंकल्पमत्रिलभवेन्मा भवतु प्रिये तथाप्यासनयोगेन सर्वसि
द्धिर्भवेद्ध्रुवम् नौवच्चैव यथा सिद्धिस्तथा नौवासने प्रिये रहस्यातिरहस्यं च गोप्तव्यं पशुसंकटे इति संक्षेपतः प्रो
क्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्री   क्रमपटलः ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि सर्वकामार्थविनिर्णयं शि
वउवाच ॥ रहस्यातिरहस्यं च कथ्यते श्रृणु साम्प्रतं नारिकेलं समारभ्य जम्बूपर्यन्तमेव च कदलीमण्डलं कृत्वा क
दलीवनमेव च प्रजपेद्यत्नतो मन्त्रं नानासिद्धिमवाप्नुयात् जम्बूफलानि तो देवि सर्वेषां फलमुत्तमे नारिकेल
मेकान्तं देशैश्चैव मनोरथान् सर्वकामिनी प्राप्तिश्चामे सर्वत्तनामता वटैकान्तवितानमध्यस्य सर्वकाम

नाम नालवृतेनचाचाम्निवन्हरेराज्यमानला पिप्पलेसर्वसम्पत्वंश्लेत्नवाकर्षणंपरं गन्तलक्ष्मीशमीहृहे
नेत्वस्तेधनागमः दिव्यास्तंनपदेदेविसर्वदहेनिरंतरं महात्म्यनपदेदेविनाशकार्यविचारणात् श्लेष्मान्तक
करेनाच्यविल्वाश्वत्थकदंबकम् निंबाव्रोदुंबरश्चैवंपकांकेसरोत्कटाः दशवृक्षासमाख्याताः पृथक्पृथकेदिकार
सकम् सप्तपत्रनोदेविप्रतिमासाघदेकं तथा मोक्षकामोभ्रमेनोवलभतेनात्रसंशयः कालीहृहाःसमु
द्दिष्टाः छिन्नाद्यत्स्यपरमेश्वरिप्रिये श्लेष्मान्तरंविभीतंचशालोटंवन्दनंतथा पिप्पलंचवटंचैवसप्तपत्रंचसुवासिनी
निवाश्वत्थकदंबंच श्लेष्मान्तककदंबके विल्वंवटंश्चालनालोमालेदंखर्जूरंतथा नानाविधौमयाप्रोक्ताश्री
विद्यायाःपरमेश्वरिप्रिये सर्वहृदादशसंख्यातानामेवश्रीविद्यौस्मृता एतेषामपिदेवेशिफलंतत्सर्वंभवेत् इतिसं
क्षेपतःप्रोक्तंतवाप्तनविनिर्णयम् कथ्यतेदेवदेवेशियथावद्वदाद्य श्रीविद्यादेवदेवेशिपंचप्रेतासना
स्थिता ब्रह्माविष्णुश्चरुद्रश्चईश्वरश्चमहाशिवः एतेपंचमहाप्रेताचतुष्कंपादगोचरम् महाशिवस्तुकशि
पुकामेशोनंदनंभवेत् तत्रस्थासुंदरीदेवीकालिकायाःपरमेश्वरिप्रिये मृतिकालकरालश्चविकरालकपालधृ
क् शवरूपंपादस्थंसंहारकेशिवेस्मृतः महाकालोहृदास्तास्यामधुदिग्भान्तकालिका विपरीतरताप्रोक्ताश्री
महाकालिकांबिका मसामशानविलयामसालीनृपवंदिता शिवासिंहासनगतामहोग्रानादिनीमता श्व
शानविलयाछिन्नाशिवेविहारसंमता शिवरूपकरालाग्निहृदयोपरिसंस्थिता विपरीतरताप्रोक्तास्त्रपंचभृ
त्यसंयुता छिन्नविद्यामहेशानिमहाकालवलोधनात् श्मशानप्रज्वलतेघोरमहाप्रलयसंयुता शिवोपरि
स्थितंदेवमहासंहरभैरवं तेनसार्धरतामक्ताश्रीमहाकालकालिका एवमन्यपिकाल्यास्तुर्वगलाप्रपरमा

र्वति स्वर्गासिंहासनस्थावायेचप्रेतस्थितापिच हि विधानादिनादेविसिद्धविद्यांप्रसाद्ये प्रेतासननादेविशु
द्धिश्रमोन्नतोद्यताम गगनमातेगिनीदेवीकदंबवनिमग्नाम सिंहासनगतांरक्तांभैरवींप्रणतार्वति प्रेतवं
वकसंयुक्तांश्रीमहाकालभैरवीं धूम्रावतीमलीनांगीं काकासनसमन्विताम् पद्मासनस्थांश्रीलक्ष्मीभुवने
शीपरांबिका रक्तसिंहासनगतां भुवनेशीपरांबिका योगकालीमहाविद्यामहाप्रलयकारिणी शुष्कमां
साचोग्रविग्रहानग्नानरशिवा कर्कशासनमारूढाशिवोपरिसमास्थिता दक्षपाणिकर्पदेचरक्तंचोपरि
स्थिता वामपाणिखर्परेचयोमुखसमन्विताम् वज्रांकुशेहृतिंकृत्वा खर्परधारिणी नाहंलंघावर
देतिनिशरास्फालनतत्परा कोटराक्षीनागभूषानागकंकणधारिणी कुंडलेमकुटेचैवनागानेवगलेहर
दि विभ्रतीपरमादेवीहरिद्रास्थिकसंयुताम् संहारशक्तिकेदेविहृदयेविभ्रतीशिवाम् प्रलयानलसंकाशा
नर्वीभोज्यविलासिनी श्मशानशिवसंहृष्टमूर्ध्नेदेवीरेनिनादिनी मत्तयोगुक्तकुन्तमध्यकदविस्फारितमहाक्षी।
ग्रानवीलानलमध्याक्रांतनरगीरधारिणी सार्धांकेरहरपाणामहाप्रलयकारिणी लेवशुष्कसन्तीभक्तवा
रहान्नस्वरोचहता भक्तानेवषणसाधकाग्रावीरांस्फालनतादिनी नेनशुनसमाकाशव्याप्तव्योगवासिनी भक्त
धान्नवरोत्कविश्रमसन्नस्मीतभाषिणी ग्रन्थांधानायरानीनाचिरस्त्रिरूपधारिणी परब्रह्मस्वरूवरीविद्याश्रीम
हाकायोगकालिका यथेचितपसंनद्धास्मरणाद्भ्रधायिनी वृषभस्थमहाकद्देमस्तकस्थविनायकम् सिंह
स्थांश्रीपरांदुर्गांमहामहिषमर्दिनीम् एवंचेदृस्थितेतस्मर्येमगास्थावेदृदेवताम् योगपीठस्थितेरामंपद्मासन
मनसमन्वितम् घटवलाटपौभागेषीतासनगतंविभुम् श्रीमहादत्तिगामप्रशिवसंपरनुमहिभुम वेता

शा॰ती॰
६४
64

त्वंमुण्डपर्यस्थंभैरवाशिवसंयुताः द्वादशारेमहापद्मेकर्णिकाशिवसंयुते प्रवीणशवपृष्ठस्थंवटुकंसात्विकंविभुं
पद्मस्थशवपुष्पवहस्ताहस्तिकपायुते नरुस्लमुण्डपर्यस्थवटुकंक्रूरकर्मणि नीकाश्रहामहानीलागजाहहोम
हर्षति: प्रनरिहासनगताःसर्वदेवाःप्रकीर्तिताः अग्रगालसमायोहिपताःरुद्रःप्रकीर्तिताः शिवारहंम।
हाकालेसमप्रेतासनाशिवा पक्ककाबीकुब्जिकाकाव्यामहाविद्याप्रकीर्तिताः ब्रह्माविष्णुश्चरुद्रश्चईश्वरश्चसदा
शिवा रुद्रश्चभैरवश्चैवसमप्रेताप्रकीर्तिताः गुह्यकाल्यामवेप्रोक्तंश्मशानपक्रुक्ष्विवासनम पंचप्रेतागतादेवीकु
ब्जिकापरमालका प्रश्चासनगतादेवीवाराहीपरिकीर्तिताः पंचब्रह्मस्थितीदेवीहंस्याश्रहाप्रकीर्तिताः गो
पचक्रश्याश्रहाप्रवीणपरिकीर्तिताः शवासनावशवाराहीनन्काचेषकीर्तिता नकुलस्थानकुलशीनसरहा
पद्मेश्वरः मकरस्थानाद्रूवीस्थापघस्थामणिकर्णिका रेणकापकवीरश्यारत्नसिंहासनान्विता पंचता
श्वास्थामधुमतीत्रैलोक्यारक्कंजगा अस्याहंसगतःप्रोक्ताचामुण्डाशवचाहिनी गिरिवक्रश्याररहाश्मशा
नभैरवीस्थना इतिसंक्षेपतःप्रोक्तंविशेषःपूर्वमीरितः गोपनीयंगोपनीयंगोपनीयंपुनःपुनः गोपनीयंगो।
पनीयंस्वयोनिरपरातथा रहस्यमपिसंप्रोक्तंयस्यकस्यापिकीर्तितम् इतःपरं किंवक्तव्यंकिमन्यच्छ्रोतुमि।
च्छसि इतिश्रीसंक्षेपटलः ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ सौभाग्यभरितंदेवममाग्रेकथयप्रभो शिवउवाच रहस्य।
कथितंदेविगोप्याद्गोप्यतरंऽत्र पुरुषस्यनयाश्रीणांबालकानांविशेषतः धारणात्सिद्धिदंदेविपंचम
धर्णंवै करांगुलेषुचमुक्तेवाहौमणिवंधके करांगुलीषुपादाभ्यांधारणात्कलटंशिवे अमेणपंच।
वाणाणिकथ्यतेश्रणुपार्वति कूर्मपृष्ठसमामायकोष्ठानोनवकेलिखित मध्यकोष्ठेभवेज्जीवोचंद्रेचैव

देवमेवन् वामहृदयेवचरितः ऊर्द्धयुग्ममध्यःशिवे नदयःपादयुग्मस्यांगुष्ठंतन्मध्यगोचरम् विन्यासःकथितो
देविसामान्यशुद्धिकामनोः सामान्यशुद्धिकानामतारकालीमयीपरा एतस्याधारणाद्देवि त्रैलोक्यविजयी
भवेत् पपहीहितिकामानितनरप्रोतिमानवः वाजिगम्याहस्तिगम्यामृगगम्यामहेश्वरि सर्पगम्याभेका
पा॰ ती॰ गम्यामिथ्रिगम्यानिमस्तका एताकूम्यामहेशानिलिखेद्यंत्रमनन्यधीः गजगम्यानयार्थवाचाजिगम्यापराक्रमे
६५ मृगगम्याशत्रुनाशेसर्पगम्यान्नमारणे भेकगम्यान्नविद्वेषोमंत्रिगम्यान्नमारणे भस्मगम्यासर्वकार्येगति
65 रेषासनातनी मध्यकोष्ठसमारभ्यविन्यासःकथ्यतेस्फुरा ग्राहोपरानम्यांचततदलीनानतीयका विन्यासः
तचतर्थीवतन्यगंधवमीसूता तदलीनारसाख्यातसर्पानीनानुसप्तमी कलासमकसंपुटःस्यशवःपरिको
र्त्तिताः ब्रह्माविष्णुश्चरुद्रश्चईश्वरश्चसदाशिवः शांतिश्चतदलीनाचऊकारोकारएवच मकारोनादविंदुश्च
तदलीनानतुस्तरम् विंदुलीनासप्तमीस्यात्मध्यकोष्ठेसमास्थिता वेद्धामृतेमहेशानिटंकास्तेतच्चकीर्त्ति
तम् टहवाहोमहेशानिस्मृविनात्रिनरपिणी उग्रोग्रवेंडवामुंडवनोग्रावोडवेटिका हकारश्चरकार
श्चईकारश्चाविंदुमत् विंदुलीनानषष्टीस्यात्कंवर्णक्रमेणच गुह्यभागेमहेशानिरुद्रसंख्याप्रकी
र्त्तिता महोग्रतारायोग्रेशीत्रिजटैकजटासूता कूटवेडालोरवंडावीरोग्रावीचतारिणी सर्वोपमारिणी
नीसावेननागर्घवेश्वरी सिद्धिनाराप्ररक्षिताराज्ञोरनानापरास्पता उग्रोग्रतारादेवेपिरशोग्राचंडुगोप
रा त्रिकोणकोष्ठमालेव्यस्तावीजेनवव्यवस्थितं वामपादसमारभ्यवामवाहन्तरेशिवे वीजहृदयंवव्या
प्यमस्तानिष्ठतिपार्वति वेदवेंगवेदरीदावीषहेदासहेवेटिका राजवंदशोरहंदरहोरवेसरणाभिधा शावद

राज्ञीनंदेहासिद्धंदेहतनयापरा स्तैलोक्यंदेहाम्नुत्रम्यक्तंदेहविद्याभिधानतः सैन्यंदेहानयाख्यातावमोहवशेषतथैवच आ
कर्षणाख्यादेहान्तविंशत्संख्याभिधानतः सार्धपंचाहरंख्याख्यंपंचमेतत्स्वहास्थितः नचैववतुर्केख्याख्यंवाञ्छा
तिष्ठतिपार्वति यथावर्णंचदेवाखमहैवाग्रवसेतिच एतद्धेतत्संपार्यत्रैलोक्यविजयीभवेत् चिपेत्क्रिक्रमयोगे
नसर्वाख्यागतिमार्गतः मायाद्युगेकूर्चयुग्मंकालीबीजत्रयंतथा दक्षिणेकालिकेमायाबीजयुग्मंवह्निर्वयु
क् कालीत्रयंमहाविद्याविंशद्वर्णाभिधामता कालीमारभ्यदेवेशिक्रूरत्वालकदेवता यावत्स्याहेवदेवे
शिनावध्याख्यतिष्ठति स्त्रीयंद्वितीयंदेविचक्रंयंत्रंक्रमेणच ख्याख्यश्रीकालिकाविद्यासर्वाभरणसंगता
सामान्यमुद्रिकाख्याख्यमहातिष्ठतिपार्वति सार्धहस्तीभवेन्माराकालीप्रमाधिदेवता आकर्षदेवताद्वेरात्रैलो
क्यविजयाभिधा प्रयोगविद्यादेवेशिगदितापरमेश्वरि एतस्यधारणाद्देविकिंचित्रंयत्नेकरेस्थितं एतस्या
वर्तनाद्देविसर्वोपतिपदंलभेत् एकैककर्णभवेद्देविपंचलक्षक्रमेणच कोटयावर्तनमात्रेणकालीरूपोनसं
शयः ब्रह्मवध्यानाशनेवधारणात्तनश्यतिध्रुवम् ब्रह्माण्डगोलकेयावद्याःकिंचिज्जगतीतले समस्तासिद्ध
योदेवितस्यहस्तेव्यवस्थिता सर्वोभ्यसौनश्यासर्वोमयेयपितिष्ठति ईदृग्विधापिदेवेशिगर्भस्थितिनि
श्चितम् बालकोमरणामद्भुतस्यपंथेवर्धते स्मृतापापविनिर्मुक्तश्चिरंजीवीभवेद्ध्रुवम् भेदप्रकाशये
दीमान्यतत्कुत्रापिपार्वति शेराख्यस्वलाकल्पामुन्नितंकरहृदये गलेपादद्वयेदेविवंधयेत्साकामञ्जु
त् प्रतिमांवंधयेद्यापिस्वर्णलाकवलान्वता मुद्रिकांस्वर्णलावापिमुद्रिकांवलयांचवा वामपंचांगुले
धार्यहस्तपंचांगुलौतथा मस्तकेवासदापावादेधारयेन्मुद्रिकामिमाम् त्रैलोक्यविजयीभूयानात्राचकार्या

शा॰ती॰
६६
66

विचारणात् पंचवेलापाठनाद्देवि किं न सिध्यति करे स्थितम् पंचवेला दुर्गतिसंयुक्ते पुरुषे कर्मणां विरोधेन तस्य स्व
गतेर्देवि कर्मणां भवति ध्रुवं तद्वैपरीत्यं च नात्र कार्यविचारणात् कालं भगवत्या मध्येन रत्नत्रयकृतापि धा
रयेत् मृत्तिकां बालिके देहे विदेवी तृष्णान्नमो भवेत् दुर्भगाप्तु भगाभ्यधात्सु भगा देवता भवेत् त्रिकोणपाठाद्
येदेवि नन्दं पूर्वाण्यपतः सर्वसिद्धानि यंत्राणि धारयेत्सुरमेश्वरि सिद्धरूपा भवेत्साधिता नात्र कार्यविचारणा
त् म ` ` प्राभंतानेकृकृ दं सर्वसिद्धिदं सर्वावयवसंयुक्तां सर्वरत्नसमन्वितां पंचसिद्धानि रत्नानि धार
येत्त्रिशिपार्वति सर्वसौभाग्यसंयुक्ता लक्ष्मीरूपा भवेद्ध्रुवं हृदये सर्वदा धार्या पंचशक्तिनिर्भरा तेन सि
द्धा जगन्माता सर्वकार्यार्थसाधनी बाहुमूलेऽपि च मेनकृ वेला संयुक्ते यदि यो धारयति देवेशि तस्य श्री सर्व
तोमुखी राज्यलक्ष्मीः कीर्तिलक्ष्मीर्बलं भः साधको भवेत् श्रीलाहीलाग्रदेया स्याद्युत्या योगेन पार्वति १९
निसंहेऽपि तः श्रोके किमसक्तोऽन्न मिकसि सतिप्राप टलः ॥ देव्युवाच ॥ सर्वेषां पदहस्य च तन्मे कथय सांप्रत
भर्तासीहाग्रदेयास्यात्तश्रीलां नाम्नैव शंभवि दीक्षां दत्वा महेशानि तन्मे पंचवेदे ध्रुवे तदेव पंचसिद्धं १
स्यान्नात्र कार्यविचारणात् पंचावर्तनमात्रेण सर्वदुःखविनाशनम् रमावर्तनमात्रेण सर्वं जगति वश्य
कृत् वसप्तावर्तनेऽपि चैतेज्वालाप्रमोभवेत् नंदावर्तनमात्रेण नवनाथसमो भवेत् दशावर्तमात्रेण शर्वदेव न
समस्तो यथा एकादशावर्तनात् सर्वभवविनाशनम् विंशत्यावर्तनात् सर्वं नश्यति च तथा एकविं
शावर्तनात्सर्वग्रहभीतिविनाशनम् त्रिंशदावर्तनात् ध्रुवित्तलग्रहसनाशनम् चत्वारिंशदावर्तनादधिकपरो
गविनाशनम् मंडलावर्तनात्सर्वमंडलेशो नरो भवेत् षष्टिमावर्तयेद्यस्तु तस्य सिद्धिर्भवेद्ध्रुवम् सप्तमावर्त

नाद्देवि सप्तमसप्तिस्वरूपकं प्राणीतिवर्त्तनाद्देवि सर्वदुःखविनाशयेत् नवमावर्त्तनाद्देवं वांछया कर्म्मसाधनम्
शतावर्त्तनमात्रेण हामनं परिकीर्त्तितम् द्विशतावर्त्तनाद्देवि सुभगत्वेन शोभवेत् दुःखेन यन्निदेवेशि शतपंचकयो
गतः सहस्रावर्त्तनाद्देवि सहस्रं लभते ध्रुवम् त्रिसहस्रं लिखेद्यं राजपत्नीं वशं नयेत् सहस्रपंचकेनैव पृथ्वीविजं
यमाप्नुयात् दशसहस्रावर्त्तनाद्विशालिपातनप्रयोगयुक्तं पंचविंशत्सहस्रं तु यो मनुस्यावर्त्तयेन्नरः नारायणसमो
विष्णुरहसरूपेन संशयः सहस्राणां तु पंचाशद्यं समावर्त्तयेद्यदि प्राणिमात्रप्रसिद्धीनां मयो शोज्जायते नरः
लक्षावर्त्तनमात्रेण त्रैलोक्यविजयी भवेत् लक्षद्वयावर्त्तनात्तु सर्वविशानि सिद्धियुक्तं पंचलक्षप्रयोगेन प्रेतेश्र
नेश्वरो भवेत् दशलक्षं लिखेद्यं साम्राज्यभोक्ता नरो भवेत् एकलक्षं लिखेद्यं स वै पशुपतिर्वत्सथा पंचविं
शतिलक्षैश्च वसुमानमवाप्नुयात् अयमस्यवरं स्तोत्रं तेन सम्मसमस्तैव बद्धस्थितम् शिरो देयं गृहे देयं राज्ये देयं पदे पदे
न देयं पञ्चवर्षं च कस्मै चिदपि पार्वति एतच्छ्रवणमात्रेण त्रैलोक्यं जयति प्रिये ग्रहेयं चम्प्रमारूम्य मणावके
नशाकाने ग्रहोपध्यमहोपध्यापयेत्तान्ने निरंतरं दुःस्वप्नानां च फलमेतन्नयेरितम् दशसहस्रकं देवि
रैश्वर्यप्रकीर्त्तितः १ ग्रवनारिणीयम्मा दुग्रनाराग्रकीर्त्तिता नष्टप्रमत्तरूपत्वात्तारामग्राप्रकीर्त्तिता साम्राज्य
मुग्रनाम्नात्तु काली नाराम यथीपरा भजैवाकं जोत्रालेनो वलेकरलीवने प्रमदेवि लिखेन्मंत्रे दशयंत्राणि
पार्वति सर्वशत्रुविनाशत्वे कुर्याद्देवतु यामके शत्रुसैन्यविनाशश्च नानारूपेण जायते शिरःकंजरो देहो कल
हस्वप्रास्परम् अग्निवायुभवाधीस्तनयामारीभयं प्रिये वर्द्धेशारिनेनैव कुर्याद्देवतु यामकः राज्यं जयति दे
वेशि प्रत्यहं शतमात्रकम् सहस्रप्रत्यहं लेख्यतानारायमवेन्नरः नवधानि लिखेद्देवि वैवैस ईश्वरो भवे

शा.ती. ६७ 67

त्। इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि॥ इति परस्मै॥ श्रीदेव्युवाच॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यानि रहस्य-
कम्॥ शिव उवाच॥ गोपितं त्रिषु लोकेषु तव देवि कथ्यते मया॥ पञ्चमी दशमी रम्ये चतुर्दश्यां लिङ्गे प्रयत्नतः॥ प्रतिवारे
मार्जयेद्देवि वांछासिद्धिमवाप्नुयात्॥ पञ्चमी विलिखेद्देवेशि पञ्चाम्नाम्नामार्जयेल्लिङ्गम्॥ तमेव कर्षयेद्देवि वर्षमार्गे।
स्थितोपि वेत्॥ विशेषेण लिखेद्भौमे हारूपेट दिवाप्रव ग्रहो नाम महामेघरूत्वा राम्रां वशं नयेत्॥ सिन्दूरेण।
लिखेद्भौमे तन्मे स्नानामार्जयेल्लिङ्गम्॥ तज्जलीं धारणाद्देवि तत्फलं परिकीर्त्तितम्॥ तत्फलं समवाप्नोति नात्र कार्या।
विचारणा॥ तत्स्नाने पुत्रदेवेशि धारणाल्लेखनादपि॥ मार्जनादपि देवेशि तद्देवफलमाप्नुयात्॥ फलस्य।
नादिसुख्यान्तो होमयेत्फलमीरितम्॥ तत्फलं स्नानेनापि फलं नैव यतोपि च॥ सप्राणं श्रीप्रतिनिधि धारावा
कारयेल्लिङ्गम्॥ धानात्त्रयपि नामानाम्नुषावरमर्णी तथा॥ पौत्रो त्रुटतत्स्नानतत्श्रीकाप्रतिनिधियो नव भाग।
नादिस्वयं यं तद्यो ताहमरणानि च॥ सर्वस्व दानं गुर्वीदेश प्रमेषां नवविशेषतः॥ उपासनार्थं देवेशि नवप्रतिनिधिः
स्मृताः॥ सामान्यहोमो देवेशि नश्याद्योषणाकर्मणि॥ श्रीकाप्रतिनिधिर्देवि विशेषकृत्संमयेद्वरेत्॥ यथार्थवर।
णि विधाद्दौसकं स्वकं वहोमयेत्॥ अकृविधौ स्वकं समाख्यो नाजयहोमविधौ यथा॥ यथाप्रतिनिधिः श्रीका।
तथाल्लवयकीर्त्तिताः॥ यंत्रं संधारयेद्देवि सर्वसिद्धिप्रदायकम्॥ स्वर्णे रौप्ये शिरोवक्षे कटिदेशे तथा बाहौ गले
पयरागे वपुश्च्छगोविशेषतः॥ गोमेदे हारके नीले वैडूर्ये परिमेपि च॥ चतुर्विधे हारके तथा स्पर्शे चतुर्विधि स
वालेधारयेद्देवि यथोक्तफलमाप्नुयात्॥ स्वर्णे रौप्ये च वा सर्वसिद्धिरौप्ये सततमसमृद्धिमान्॥ वक्षे संधारयेद्देवि त्रिदिवा।
कार्यौ न रोगी भवेत्॥ शिरोवक्षे तु संधार्य त्रैलोक्यरक्षणाय च॥ त्रैलोक्यमोहनार्थं चापि वैरिनिर्दलनाय च॥ कटिवे

हेलिलिदेहेविवाधुक्तल्यवलिर्भवेत् तथावरणावहिःकामलल्प्सवरपथक त्रैलोक्यविजयत्वंवर्धवेदास्यन्तःशिर
वे यथागणगणानुरूनीनयकर्मीमहामति महेन्द्रमहेशोभयानारकार्यविचारणात् पुष्पगोलिम्बुद्धधारयेद्धर
र्ववन्त्रियेत् सर्वकोटिमनीकाशघनापृकीर्तिमावेत्तेव गोमेदविलिलिवियंत्रेधारयेद्द्विलोके सिद्धंगंधर्वनन्तत्र।
स्यात्कावेवावस्यतिपद्या हीरकेधारयेद्यस्तमृद्देवपरमर्द्धर्भाम त्रैलोक्याकर्षकोभयानविद्यामधुमनीजयान्
नेगमस्यावराणांवसमुद्राकर्षणंचरेत् नहिपुरीवरम्यानिहमस्त्रीशेलभ्यहा सलभ्यानिववस्त्रनिहृताद्
मिनलाटपि त्रैलोक्याकर्षणकरोवन्नमुद्राविधारणात् इन्द्रनीलेलिखित्वमुद्रांधारयेत्करपंकजे महेन्द्रमहेशो
भयात्कचक्रवर्तीनोभवेत् ऐश्वर्यराजराजेशोपद्मराजे भास्करेपद्या पुष्पनीलामपोलोकेभवेन्नवसंशयः
वैदुर्यधारयेद्यस्तुकिंतस्यत्रेकेव्यापिते पतिशेधारणादेवकालीनाशमयोभवेत् कालीनागमपर्वसनोजयाम
र्गमणिंगनयेत् इलोविलिसिद्धिवाक्फलंमयावर्केनशकाते प्रवालेवशोभिसिद्धिःस्फाटिकेकीर्तिनन्तमा धारणात्
यात्मत्वशेकेदुर्गमुद्रावीजेन फलमेतन्महेशानिरहस्यातिरहस्यकम् वननिर्विधेपियंत्रेपिफलमेतन्महाकीर्ति
तम् वीजयंत्रापिपिवेधारयेद्देवमेवत् रहस्यातिरहस्यंवकिमकूतोनमिकसि इतिश्रीमहाज्ञप्तनारासंवादेत्ता
रासिद्वेषग्रन्था यदिचारणेमुद्रासंतोपपटलः श्रीदेव्युवाच ॥ देवेशश्रोतुमिच्छामिरहस्यातिरहस्यकम तन्मे
कथयदेवेशयदहंतववल्लभा शिवउवाच ॥ तवप्रीत्यामहेशानिरहस्यमथिकथ्यते मालायंत्रादिसिद्धा
निरुर्गदैवततःपरम यथाणांनहिमेदोस्तिरत्नलेखनधारणे फलमेकेमहेशानित्रिलोकेसिद्धिकरंभुवि विंद

रत्नेविशीर्णेनेऽक्रमिकोरविंवले दोषोनरत्नेदेवेशि काश्मीरमौक्तिकेशिवे प्रवालकथितोदोषः सौगतत्वलघुतेजु
मम मौक्तिकानाराइत्नानिविशादिक्रमयोगतः त्रिविधानिप्रवालानिहीरांश्चैववत्रविधौ प्रमाणियामलात्मग्रर
त्नेवक्रविधंभवेत् विद्रुवित्रिविद्रुवर्णाणादित्तवसंकरत्नानितः नयापिफलमेतद्धिकीर्तितंवरशंभुना मध्येविद्रकोणा
शा·सी· मष्टचक्रेरत्नावित्रंमितम पद्मवैढमकोष्टंत्ततयंत्रंदोषसमतः नतयंत्रंदोषकरंयत्सिद्धगुरुदर्शितम् पार्थवैकः
६८ वलासिद्धयंत्राणांगणनावदे स्वर्णवर्षार्द्धमात्रेणफलंभवतिनिश्चितम् रौप्यवर्षान्तरंदेविशिरोवस्त्रहृदिपा
ततः करिवमेत्रिपतांतेफलंपङ्क्तिनिमृद्धिको नथावरत्नवयंत्नफलमंत्रप्रकीर्तितम् ताम्रत्नेपत्तमात्रेणसिद्धि
68 र्भवतिनिश्चितम् पद्मरागेसमाहिनंआश्लिसिद्धिःप्रवर्तते पुष्परागेवहुदिनानांसुगमात्सिद्धिर्भवेद्ध्रुवम् पंवरागेण
गोमेदेमनोवांछितकामदा हीरकेत्रिदिनेनैववैदूर्येदिनमप्यतः परिसेनतत्त्वाणाद्देविसिद्धिर्भवतिनिश्चितम् इं
नीलेवेदहिनेसिद्धिर्भवतिनिश्चितम् प्रवालेमासमद्दशकेमौक्तिकेवत्सनामतः सिद्धिर्भवतिदेवेशिनात्रकार्याविचा
रणात मुद्रामालानवाद्येतांनालस्यतपसःफलम् इत्यप्रयोगेदेवेशिकर्मरूपानप्रजायते अन्ययोगप्रवक्ष्यामि
कामनार्थमयं ततः हरिद्रावत्सनाभेरेह्णायंत्राणिलेखयेत् त्रैलोक्यानियदेशात्सिदृशादेवभवेद्ध्रुवम् वत्सनाः
भंसमानीयहीयाग्रेतुप्रदर्शयेत तैलंपनतिपद्मसौनरव्योघ्राणातेयतः वत्सनाभंसमर्वागांतैलाक्तंपरमेश्वरि
तेनस्पृष्टंत्रिकंलोत्यंदीपप्रज्वालयेत्ततः त्रैलोक्यकर्षणंकुर्यात्मार्जनेत्वाहरैवरेत् पुनःलिखेत्प्रणम्याहिपुनरा
कर्षणंध्रुवम् पुनर्मार्जनमहेशानित्रैलोक्याकर्षणंचरेत् विधावणप्रलिखेत्पद्मंसंपूर्णपूर्णमयदीपने प्रपरहेहृद्ये

हे देवि त्रैलोक्यनिग्रहो भवेत् विधाष्टकेन संलिख्य दारु वेदविदारयेत् यन्त्रामृताविलिखेद्देवि तिलमेव मारयेद्ध्रुवम् रक्ता ।
ठलिखेद्देवि भावयेत्पत्रं लिखित्वा येन कुर्यात् रोगवान्देवि तत्पापानां नाशयेत् विकाः होरोकेषु सिमी चैलोक्यवश्यं विलिखेत्तथा का
रयेद्यत्नतो देवि सिद्धं देवि षापि पिपार्वतीं रक्तपिचिलिखेद्देवि विषपाकामान यायिये पुनर्लेख्य नर्मास्य तद्देवफलमश्नु ।
ते ग्रन्थपीठार्द्ध पिशिवेफलमायाति किं भवेत् पापमेधीके देवि कनिष्ठाजीवपर्वणः मानवोऽकं महेश्वानि गोमे ।
देश्वारश्वानिका गारुन्मतेमध्यमायामध्यं चार्धमृतिका कायेन्मरमेशानि त्रैलोक्यं विजयायव तन्नीचन्द्र
तोपिपीठं देवंपुर्यं भवम् इहानीलेमध्यमायामध्यमार्धमहेश्वरि यत्र गोत्रपत्नीमोमध्यमसूत्र मेवतत्र पुष्पगा ।
रोगग्रन्थो मायाः मध्यं स्वनालो भवेत् हृदयाम मध्यमनामस्वनाभ्युदाम्रवर्णाना नरस्याधीपूर्णं पश्चात्स्वेवल्लार्धं
हृपके वर्ज्ज्लेवनरसंवावस्वमंवाष्टदलकम् नवासंधनरपेवापीठं ग्रोक्तं मयानव नरत्वसरस्वंपीठं नम्रतेन भवि
ष्यति पंचसिद्धं जीवव्रजं यथा कौलेषु कीर्तितम् यथानेकपालास्यं पंचपीठं सुसिद्धिदम् यथानेनेदिव्यपीठे ।
नारुस्यायेनकीनमम् यथामुहार्गं विधीपीठमतीनस्य कीर्तितम् मनवरत्वर्षया सिद्धिः सारस्वतनामायनाः इत
सिद्धिकरं पीठं रत्नपीठं महेश्वरि विंशत्येकेशानां केन्द्रसहस्रारिकं सहस्रकम् समोक्तमायेदेवेशि कोनकेनवा ।
कामके मधुस्यासशिवः प्रोक्तः सम्मारार्द्धेशिलांवनेन मत्तेन तावतां तानेमुहार्गपयनायनः शिवपद्महेशा ।
निनाथकार्यविचारणात् एतन्सिद्धिमहेशानिहत्ता हिरण्यकारकः नवीनविष्णुनिर्माणं विधीनोऽरशापवव क
र्णशक्तोऽतिदेवेशी नाथकार्यविचारणात् शिवलोऽवतं चेत्पंचसिद्धिमिथेयरे यंकारांते कसर्वे स्वमंकं चूडामणा ।
वपि मतोभ्यकतयुग्मं तदेवरी सिद्धिनामपि संदेहेयन्मयायोक्तं विलंरोव्रमरर्षीनः नवकोद्दसमोक्ताखायंत्रा

णासिद्धिरानिव सर्वसिद्धानिकार्याणितत्तस्पर्शयेत् कस्यंकेयंत्रदेवेशि लिख्ययत्रैवतापयेत् यन्त्राम्नानापये
दृवितमेवाकर्षयेद्ध्रुवम् यथाकेमेतसंलिख्यस्थापनीयामधोमुखम् तदस्थिल्वाजपेद्धीमान् सर्वाकर्षणक्र
मः पंचाशत्सहस्रं तु समीकेमल्मेककम् सर्वदृष्टगतंमयाज्ञात्वाकार्यविचारणात् तत्रस्थलगतानीकोपि
ता. नी. त्किंचित्तगतानिगतम् स्त्रीरेमरत्वादिस्वर्गपातालमण्डलंतथा सर्वमाकर्षयेन्मंत्री कालीताराप्रसादतः काली
६५ ताराप्रसादेनमहामधुमतींलभेत् मधुमत्याप्रसादेनयत्किंचिद्भूतलगोचरम् सर्वमाकर्षयेन्मंत्रीनात्रकार्यवि
चारणे न गोपालसुंदरीदेवीयथाप्रोक्तं मयातव कालीताराममाप्रोक्तान्तरकालीतथापरा कलौकाली
कलौकालीताराहोमातथैवच एतोभ्यताराटेवेशिप्रसंकेयोजपेच्छिवे तस्याहारोभवेद्दृष्टौनमीठमारियंग
ते कालीपीठयजेत्तारांताराःपीठेतुकालिकां कालीपीठयजेत्कालंतथैवाहोभ्यतारिणी सेयावाकमलाल
म्यवाभाग्यवश्यकर्माणि इत्याद्युक्तमाकर्षमयाचेकाकिशृजयेत् पीठसेवनमायाथोक्तं रहस्यातिरहस्यकम् गो
पनीयंगोपनीयंगोपनीयंमहेश्वरि श्रवाच्यंकृदेवेशिमत्प्राणाधिपयथा इतिमंत्रेपतःप्रोक्तेकिमन्यच्छ्रोतु
मिच्छसि इतिश्रीमहोग्रताराभैरवसंवादेताराकल्पेसंकेतपटलः ॥ श्रीदेव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामिरहस्या
तिरहस्यकम् शिवउवाच यत्त्वयाभिहितंप्रोक्तंतदेवकथयाम्यहम् तर्जमारनमेकार्यस्वर्णीचयासनामयोः ए
वपवकूर्मपाधोकोनकृशोवनसंभवः स्वर्णशक्तिस्तुसंधार्यजलेवीजमेरितम् षट्कूर्चधारणाहृविषदैप्ववमथो
भवेत् तर्जन्याधारणाद्देविभ्रूनादिकंजपेत्तथा एवंविधाकमेणवटपयधिशेख्यधारणम् वीजंशक्तिःकीलकं
वषघापेणकमेणच सामान्योपासकेनैवकीलकंलेख्यधारयेत् अंगानिमंत्रपुटकेनवीजाधारणमाचरेत् पर्णा

दीक्षां हि संपुटः शक्तिः पारगमभावेन षट्पदगणमंत्रगुरो हि नयं पयच्छेत् देवतान्वयि दिवेवीवनयायम्याधिदेवता प्र
यिप्राज्ञी चदेवेशि मतिरुर्वान्नयं पंचमी केवलं मंत्रजातोर्हि यं वपापरिकीर्त्तितः श्रीगणेशेश्वरगुरोर्हि स्वाहाक्रिवमयोभवे
त् षड्गं षड्कं वसंपार्षवर्श्वर्यसमोभवेत् दशांगुलीक्वीज्ञानां स्वर्गेसंधारणाक्षिये दशविद्याधियोमप्राद्भाश्वकार्ष
विवारणात् कूर्चवीजं त्रिशक्तेन मंत्रधर्यावपराभिधाम् वगलायां स्ववीजेन कमलायां तु कामलं भैरव्यां वाग्भवं या
यं मातंग्यां कामवीजकम् धूमायां तु वकोर्पराम सिद्धविद्याविधौ स्वकम् श्रीवीजं वा गमाचे तु पराणां तु मराहूयम्
राजराजेश्वरी विद्याविधौ शोभवमेव तु षविद्यार्थं धारणां चंद्रज्ञरूपेण वाग्निये पार्थयविज्ञरूपेण केवलेन हि धा
रणा वशमाप्नोति महेशानि वीजषड्रं विधारणाम् षट्दर्शनेवषड्जानां पंचव्यापनं नेभवेत् शिवशक्तिप्रभेदेन केवलेन श
क्तिभेदतः श्रीगणेश मंत्रभेदेन धारणां तु समाचरेत् ग्रन्थामायां धारणा त्रिलोका विजयी कविः भालेवीजं वाग्भुलो
वमहानामहंवुजे करेव तन्मयी माला नाल स्मतपसः फलम् दंताख्यमाला श्रीकालं तारिणी नरशंखता क्षि
न्नमस्ता विधौ शाला वराक्षिमालिका शुभा रक्तचंदनजा माला वीजाख्या त्रिपुराविधौ गुंजाख्या स्वयंभूमालिका
देवि भैरव्यां वालिका विधौ गुंजामालानु मातृमातंग्यां धूमायां त्वरदंतजा हरिद्राख्यानं वगलायां कमलाख्यानु मा
विधौ वाराण्यां श्रीभुवनेश्वर्यां स्फाटिकोपरिकीर्त्तिता श्वेतगुञ्जा सिद्धविद्याविधौ प्रोक्ता महेश्वरि शंखमाला वैसवे
थे वरुद्राक्षः शक्तिमात्रके महालक्ष्म्यां प्रोक्तः गणेशजदंतजा त्रिपुरायां रुद्रजाविनि विरेन्तु लक्ष्मामता सर्वमंत्रे च रुद्रा
क्षः शक्तिमंत्रे शिवान हि रत्नस्वर्णगौख्यमणी तथा ताम्रमणी शिवे प्रोक्ते वज्रवीजमणी वज्रवीजमणी तथा हरीच
लमयी माला नानाफलमयी तथा मधुमसमाकर्षणार्थं वीरविद्याविधावपि प्रवालमर्पमंत्रे च मौक्तिका शक्ति

शा॰ती॰ ७० मात्रके इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीमद्रु कोप्यनाराहृकेनपटलः ॥ देव्युवाच ॥ देवेशश्रोतुमि
च्छामि सर्वमालाफलानि च रुद्र उवाच ॥ रुद्रस्यातिरहस्यं वक्ष्ये तेन व भक्तितः कुशग्रंथ्या जपेद्दिव्यः सर्वकामप्रसि
द्धिदः पुत्रजीवैर्जपेद्देवि पुत्रपौत्रधनादिदः सर्वत्र विजयं च पद्मबीजकैर्देवि विद्यामंत्रं जपेच्छिवे रुद्राक्षैः सर्वकार्याणि गिरयपाहेः
शुक्तिरत्नमा कौर्तिश्रीर्णेत्वमणिभिर्मौक्तिकैर्मुक्तिप्राप्तिर्भवेत् प्रवालैर्वश्यसिद्धिः स्यात् कुंजपामोहने भवेत् भगाहे
र्भोगयत्नंपतिरिद्राहै राज्यभुरतमम धनधान्यसन्तानाभिभवेद्पुत्रजीवकैः प्रतिष्ठमाला विहूषेव हरीमारणे तु
ना मारिबेहृग्रमने मालापिचुमंदैर्विनाशने शंकस्यादी स्फिनासिद्धिमहाशंखोद्याख्यमालया इंद्राक्षमालया दे
वि षष्ठि सिद्धी वशोभवेत् रविमालाचास्थिमणिभिः सर्वशत्रुविनाशिनी त्वर्करैस्तैः शत्रुनाशोगमनेस्तैर्गुरुभवेत् कं
बेरतैः समाकर्षो हरिद्रैस्तंभनं भवेत् स्वर्णभस्मैरेविसर्वविघ्नवशोभवेत् वेरनैः कीर्तिर्लक्ष्मी स्यात्तेजस्यांकुरा
मालया मलयाम्योहसमामोर्तिलोहैमारणमावहेत् ताम्रैः शांतिलौहैरौप्यसर्वमोक्षफलंलभेत् सौवर्णेनाल
लक्ष्मीःस्यात्सर्वासिद्धिमालयारिपुन् नाशयेदाशयेद्देवि नाश्कार्यविचारणात् वाक्सिद्धिःस्फाटिकोभवपाशेत्वाभा
वेपिमालिका ग्रंथलापर्वभिः सर्वसिद्धिराज्यमविरति ओं देवदेवरमतनाशममहेहारिदूतनाशने वटबीजैपरिलो
स्यात्कपदीभिर्महेश्वरः शिवशक्तिमयीमाला रुद्रहैस्फाटिकैर्युता रुद्राक्षस्वर्णसंयुक्तमालाहरिद्राक्तिका
रुद्राक्षस्यसंयुक्तःमालाविधिशिवात्मिका रुद्राक्षैःशक्तिमंत्रेत्न दिव्यायोजनपत्तिश्रिये सउर्गतिमवाप्नोति जप
लमनिरर्थकः शक्तिमासेवनाष्ट्येशुरुद्राक्षेनहिवाजपेत् पूर्वाम्नायेस्फाटिकैर्नदक्षिणेरुद्रनेचजे प्रवालैर्प
लिकैःपश्चिमाम्नायदेवता उत्तराम्नायदेवानामक्षशंखाख्यमालया मणिभिः पुत्रजीवोभ्येनजपेदुत्तरे

एवमेवम् कुरु श्रीमालिकां देवि विधिवत्प्रकीर्तिता रुद्राक्षाद्ये सर्वे मन्त्राः पालनाय रक्तसंभवा नान्याः मालिकार
नागविद्यायां शंखसंभवा शंखमालाविधायायमालां वा कालिकां जपेत् मंत्रतो भोग्यकामस्य विद्यावेशेन नि
र्भवेत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीशक्तिके मालापटलः ५८ देव्युवाच ॥ श्रुतं सर्वं
मालानां फलं भवति किं वद किं कालेन देवेश तत्सर्वं कथ्यतां मया शिव उवाच शृणु तानि रहस्यं कथ्यते
परमेश्वरि रुद्राक्षमालाजपेन दशवर्षाणां वै फलम् स्फाटिके रुद्रवर्षाणां रुद्राक्षजपेन दशवर्षतः प्रवालेन
पंचवर्षे न पद्माक्षे परमेश्वरि कामवर्षाणां देवेशि पुत्रजीवकस्य मणिप्रिये भद्रवर्षाणां फलं रौप्यजातस्य सुव
र्णतः रक्तचंदनजापेन सप्तवर्षात् फलं लभेत् गोमयपिष्टस्य वर्षाणां वर्षं त्रिवेदके पंचविंशति वर्षा
णां तथा फलमीरितम् एकस्मादेकविंशान्तासिद्धिर्महाशंखस्य मालया महाशंखे महाशक्ते स्फाटिको
मालया जपेत् दशाक्षमालया देवि शताद्देन फलं स्मृतम् प्रवालीयवमालाया मासाद्देन फलं लभेत् महाशंख
मालामालायां सर्वदेन फलं भवेत् महाशंखे योऽशांशे निमहाशावे देवसर्वं भवेत् मालिकायां चतुर्वर्षाणां तु वर्षा
णि केवलं तु प्रसिद्धिः फलं मासेन फलं भवति पार्वति चंडमुंडाविधौ देवि नरास्थिमालिका सदा एकाक्षरीछिन्न
मस्ताचंडचंडोग्रकीर्तिता नरदंतेन पद्माक्षे चंडचंडविधौ शिवे इत्यादिग्रामानामविधानं कौविदेऽम विष्णु लि सि
द्धिर्यानमुपरिपिबाद्धयोरेकतरं भवेत् नानावीजेन पद्मकाल्पाणकि छिन्नाम तनुर्भवेत् वीजरेखेतयोगेन प्रथि
प्रवर्धियोगतः प्रथिद्दतो विमदे शांतिनत्पावप्रवर्धियोगतः नरास्थिमालिकाशकानां सर्वकार्यकरी सद
ता त्रिशक्तिमंत्रेहदाहेनेदिवापजपे छिवे सर्वार्थसिद्धितया प्रोक्तिजपतस्य निरर्थकः पाकौ ह्यीश्रुवमंत्री

शुक्लहाहैनजपेद्बुधः पीताहैरसवर्णैनफलंभवतिपार्वति रुद्रलीमालिकादेविभैरव्याःपरिकीर्तिता स्वर्णमया
लिकादेविसर्वकामकरप्रयोगतः याग्यमाविधिनादेविपंचाद्रेनफलप्रदा स्वर्णतैर्वैरवर्णगजदंतैर्द्विबदनः ग
जदंतेलक्ष्मशान्तस्यगजदंतेनवैजपेत् कुलवृक्षस्यबीजस्यमालामाप्नुवतिवैफलम् कुशग्रन्थ्यास्वर्पपुष्पमैः फलमंत्र
प्रकीर्तितम् नारिकेलमयीमालायोगिकाकापालिनीविधौ प्रवालमुक्तमालेयंवश्यमोहनफलप्रदा इति
पा॰ती॰ ७१ संक्षेपतःप्रोक्तंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इतिश्रीपार्वतीश्वरसंवादेसप्तविंशतिरहस्येमालाफलप्रकथनं
नाम ५९ ॥ देव्युवाच ॥ देवेशश्रोतुमिच्छामिश्रीदीक्षादिविनिर्णयं श्रीगणेशदीक्षाकथंदीयाकेनवापरमे
रः ईश्वर उवाच ॥ शृणुत्वमानदीक्षाचेद्दीयाभक्तिवशेनतु भक्तियोगेनदीयानिमंत्रशास्त्रमहेश्वरि ऐकात्म्यं
भावनादेविदेवत्वमुपजायते मंत्ररूपोभवेद्देवोदेवरूपोगुरुस्मृतः गुरुरूपोभवेदात्माह्यात्मारूपोमनुर्भवे
त् मंत्रचैतन्यमिच्छुश्चेन्मंत्रगुरुरूपकम् मंत्रोदेवोगुरुःशिष्यस्त्वेकपंचतयाद्यवाचकाः एतदभ्यासयोगेनतुरू
पस्यैकंभवेत् तद्रूपद्रूपैकंनामततत्वाज्ञविनिश्चितम् तद्रूपतमसमापन्नेशिवयोगेनजायते प्रथमा
नस्यकेवधर्मकारणंनमहेश्वरि मंत्रोदीक्षाप्रदेवायैश्रीगणेशनामतत्परोभवेत् देवीपरंपराश्रयमादीक्षाश्रीगणे
शुभामता देवीपरंपरायांतुविशेषप्रत्ययपार्वति देविपरंपरोदितपारंपर्यक्रमागतानाम् श्रीगणेशदीक्षपरंजा
नादीक्षादेविशुभामता शुरुषाणांतुनत्तकाणांदीक्षाज्ञानपरंपरा श्रुतंप्रवमसदेविश्रीगणेशनियमोम
तः नियमःपुरुषोत्तयेनयोषित्कथंचन रहस्यंवोधनेद्दिव्यश्रुवीरपरंपरावे वीरगणेदेवदेवेशि सर्व
प्रदीक्षणेवरम् देवीपारंपर्यवनेश्रीगणेशदीक्षामूर्यामता नेनदीक्षणयोगेनत्रैलोक्यविजयासनाम् स्वा:

मातोवनाम्नी स्यानान्यथाशंकरेवचः तस्यामुत्पन्ना विद्यासिद्धविद्याप्रकीर्त्तिता सर्वविद्यावालसंस्कारेरस
नायाविलिख्यते त्रिवर्षाद्द्धर्पतोदेविचैत्नोकाविजयीकवि हमके विकल्पसहिते कथंदीक्षाभवेत्प्रिये श्री
सकाशात्त्वद्देयानतासाधगितीमता स्वयंवेयहिवेद्यानदाकन्याप्रकीर्त्तिता श्रमतोदापनीयावेन्माशेभिषार
नदाभवेत मंत्रशास्त्रेवज्रविधामार्गदेविप्रयोदिता तत्स्थंशंकितेचिन्नेकिंकार्यवदशंकर सम्यक्प्रदायेयःश्रे
ष्ठःतस्मकाशात्कुदीक्षा श्रृणुप्रोक्तंमहादेविसद्भावेनवदाम्यहं चयोदशयाकन्यावेदवासरसंयुते मालय
त्रेमन्त्रलिख्यसंस्कारंदशकंचरेत दशसंस्कारयोगेनसिद्धमंत्रोभविष्यति तद्दिनेपाद्यसंस्कृत्वादत्तिणस्र्रि
सेत्त्रियौ पाद्यस्यार्घनिवेद्यापविल्वैसंपूजयेत्करम् शतक्रत्वावाचनीयप्रश्नोत्तरसहस्रकम् संतर्प्यहोमये
द्देविन्नत्तंशेषकवर्त्मना वाचनेवाप्तिचेशक्तिसदाकिंवाविधीयते पुष्पदानवाचनीयासद्योत्पुरेवच एवं
गृहीतमंत्रस्तुसिद्धिदोभवतिप्रिये गृहवानादशीकार्याशास्त्रवाचनतत्परा पर्वणस्त्वत्रुसंपाद्यवर्णितवा
नोत्वविंशति शास्त्रसंस्कारयित्वातुसम्यग्वाचनतत्परा शास्त्रसंवाचनपरंकारयित्वामहेश्वरि ततःश्री
कविधिनावाचनीयोमतःप्रिये एवंगृहीतविधिनादेवीसर्वैस्सामता देव्युवाच॥ देवदेवमहादेवसर्वसिद्धि
प्रदायक पूर्वंप्रोक्तंत्वयादेवस्त्रीणांनाधिकारता तत्प्रोक्तंमहादेवसत्यमेतिसंशयेन इत्याद्युक्तंमहा
देवकथंग्राह्योमन्त्रसत्व स्त्रीणांतत्पापतोनोकथंमहतत्त्वया वेदादौतुमहादेवस्त्रीणांनाधिकार
ता नैर्याह्यःकथंकार्यंतयास्त्रीणांमहेश्वर उपासनायांदेवेशिसर्वेनाधिकारता तस्मात्तत्कथंकार
यतस्मकाशात्कथंमन्त्रः ग्राह्योवैदेवदेवेशवद्धावैसत्यतःदये उपस्थानाधिकारेणतत्सहजाकथंमता श्र

कौलास्तु क्रियाकार्याणि तेषु स्थाने समाचरेत् तथा वै दिव्यदेवेशि ग्रहणं चैनाधिकारकाम् इत्यभिषेकयुक्तानां
मन्त्रकार्येन तत्परता स्नानं ध्यानं तथा संध्या पूजा याग कारयेत् क्वचित् यस्य दर्शनमात्रेण पापपिशाचरुग्भूतकमेणाः नर
स्यापापं क्षणात् देवि विवर्णं तेजस्सत्तरम् एवं गुरुं समवैराग्य शिवेनास्त्यत्र संशयः शिवे ग्रस्तदीक्षादिभिर्युक्तान् तेषां वेस
शाली· तकं न वि एकं तु सतकं देवि विवर्णं तेन स्पष्टं वने मन्त्रं मपवनथाहोमतत्ताभिर्देवतत्वेनरम तस्मात्स्तकमाहोस्या
७२ दैनेमस्तकस्तकम् इतिताभर्त्रिनोदेविग्रहीते मन्त्रवर्यके गुरुः कोवातत्र शुद्धः कावा तत्र परंपरा ध्यात्वा
श्रीदक्षिणामूर्तिं विहाय परमावेश्रिये मन्त्रेग्राह्योसद्देशानिग्रहः श्रीदक्षिणेश्वरा महाविद्याविधौ देवि दक्
षिणोशपरंपरा परंपरा वन्य वै गुरौ कार्यामहेश्वरि यथाम्रडेण देवेशियत्तमुक्ताक्रियाशुभाः कार्यते
72 चान्यहारेण तथा चपराणं तत्ते ब इत्यं दीक्षा प्रयन्तं वैद्या शवत्स्वप्रदायिनी अथवान्यप्रकारेण दीक्षां तं शृणु
सांप्रतम् तथा समस्तुं इत्थमित्यंशुभलग्ने शुभे दिने मेषसंवत्सराष्टहाश्री सर्वमंडले लिखेत् सांगंसावरणं
सर्वं संपूज्य प्रागाणवत्तये तालपत्रे सुसंलिख्य वाचयेत् स्वकायतः शतमष्टवारं संवारं संवाक्रानां समतां गतिः
तत्र स्वयं गुरुः स्वयं सर्वं सिद्धीश्वरो भवेत् वीराणां कौलिकानां तु भर्त्ता दीक्षां समाचरेत् इदं परस्परं प्रोक्तं
तरित्रिशिलदीक्षां स्वस्वकल्पोक्तविधिना मन्त्रस्य परमेश्वरि गुरुस्तर्पणंकुर्वीत तत्वेनतत्त्वकर्मणा इति
प्रोक्तं महादेवि किमन्यत् श्रोतुमिच्छसि देव्युवाच ॥ सर्वं संचितं देव तत्स्यैव प्रकाशितम् तत्रापि कथ्यतां दे
व यद्यहं तव वल्लभा ईश्वर उवाच ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि सर्वसंगोपितं मया दुर्गाकालीं स्वल्पशीघ्रं विहाय
सिद्धमिच्छसि इत्थोदर्वं प्रवक्ष्यामि शृणु तत्ताभिच्छसि दुर्गाकालीस्वलिता तत्सर्वसिद्धिप्रदायका महाविद्या

कलौ देवि न देव्याय स्मकस्यचित् यथा यथा हि वा देव्या त्रिहि सिद्धतिर्सर्वथा तथापि सुन्दरी काली न देव्या सर्वथा शिवे
शाक्तेस्य च भुवनेशे वैष्णवे सौर ऐन्दवे गाणपत्ये चीनकौले च तथा पशुपते क्रमे शाबरे केवले हि स्या संज्ञमाद्ये महेश्व
रि वरदानादिकार्येषु कालिकायां प्रकीर्त्तितः संज्ञमाद्ये प्रसादस्तु कालिकायाः प्रकीर्त्तितः शैवशाक्तादियोगेषु
कालिकावरदायिनी एकस्मिन्समये देवि त्रिपुरा गन्धवासनम् पंचपाल्लतन्त्रापंते हृतं तन्त्रयं भगा शिवे प्रसन्ना
वैनदानानासुन्दरी भक्तवत्सला कालिका ऐलपागत्वा आगस्य च वरदानकम् शिवेनोक्तं महादेवि कोटिब्रह्माण्डना
यके राजराजेश्वरी त्वां हि समपाक्रय च गास्यताम् आद्याद्यो रक्तिका काली ग्रनिरुद्ध सरस्वती समप्रकृतिभ्यः
यात्तु सैव विद्या महेश्वरि प्रत्याप्रकृतयः सर्वा विहतो न त्रिपुरा त्वया प्रदत्तं दक्षिणा कास्या हि तोया प्रकृतिर्वरा
ब्रह्मसंमोहनार्थाय प्रपंचार्थं महेश्वर ज्ञानानदानपदेव नाहं सुन्दरी महेश्वर तच्च गत्वा वरोग्राह्यः सैवाहं नात्र
संशयः वरदाने संज्ञमाद्ये कालिका एव प्रकीर्त्तिते एवमस्मै महासंज्ञासं न पतिमहेश्वर महासंज्ञै कालिकाये
गत्वा संयोज्यते यतः तस्मात् त्वमेव महादेव महाद्वन्तरे ववः कालकालि महाकालि विद्याराज्ञि महेश्वरम् सि
द्धिनाथेश्वरि धारिप्रिये सर्वथा प्रदे यथा समेक प्रसादाख्यं वरदानं कृतं शिवे तथापि ज्ञायतां देवि त्वं दयावे तवा
ग्रतः महासंज्ञारयो संज्ञाश्च गायन्तु मे ग्रहम् तदेव कीर्त्यते स्माभि यथाक्रमेन्मप्रारतः भगवत्याः प्रसादेन तु तं
वै सुन्दरी गति सुंदर्यानुनयानो कं प्रसादेन प्रयमेव च प्रहेयं पंचकला स्मिमात्र त्रिपुरा रूपिणी यथा यत् कथ्यते
सर्वं तथा तत्तु विधीयते तथायत्कीर्यते शंभो तत्सर्वं कीर्त्यते विभो सोऽस्मैव सर्वनित्य का वाहं शक्तिस्वरूपि
णी प्रहे शिव वस्त्रदयाशक्तिरिति प्रकीर्त्तिता श्रीमत्माणु पना ऐश्वर्य विद्याबीजका लिका उभयोर्न्तरे देवि

पंचवोर्ध्वमकीर्तितम् कालीमंत्रं यथे पंचाननयः पश्चात्तिमहेश्वरि सर्वाधिष्ठो महान् दुःखी गौरवं नरकं व्रजेत न र
मरत्रणे नजंपायं कोटि हत्रीकल्पमिच्छामि प्रमादात् दर्शनं चेत्स्यान् मुनदीहां समाहरेत पुरश्चर्याम् मेवकदीहानतु प्रनः र
काद्यां महेश्वरि शुत्रदीनां विधानेन विद्यासिद्धिनिनान्यथा नानाप्रकाराधिकारोशक्तिकादिहादिमनेशिव का
द्यमनेनं चरामः स्वशाहकमितीरितम् नवकादिमनेदेवि मलद्वयमुदीरितम् एवांर्धव्यानराधन्नहादिकादि
मनद्वये वर्णसाम्यान्मंत्रसाम्यात्कादि तु मीरितम् काद्यकालीमनेदेवि हाद्यं श्रीसुन्दरीमतम् एवर्ध्वबालारा
का॰ ली॰ ७३ धे तु हादिकादिमनद्वयम वर्णसाम्यान्मंत्रसाम्यात्कादिहादिमनं महत् कदेमेवं परामंत्रः तत्तत्ग्राम्नायगोच
रम ककाराद्यं स्वरूपत्वेन कादिमतमीरितम् हकारात्तशिवरूपत्वेन हादिमतमीरितम् काद्यं काद्यमतं दे
वि हाद्यं श्रीसुन्दरीमतं द्वयं मिलित्वा कामाख्ये कादिहादिमनद्वयम सोहं वीजस्वरूपत्वो सिसौ दद्यं द्वितीयिकः
के नमपंचोक्तिदेवेश सोहं दर्शम् च दर्शकम् द्वयोः स्त्रियकरोत्यसः शूजयेत्प्रयत्नेन शिवे रहस्यात्तिरहस्यं च रह
स्यातिरहस्यकम् गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं स्वयोनिवत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥
इति श्रीमहायोगिन्युत्तमेतदाकालनाराह्वयकालीविवादे कालीवर्णनामऽष्टपंचाशत्तमः पटलः ५८ देव्युवाच ॥ ॥
देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् शिव उवाच कालीकोपरहस्यं च रहस्यातिरहस्यकम् कथ्यते तव
देवेशि श्रृणुष्वावहिता भव स्त्रीनामा कालिकारूपा मन्तकालनु पंभवेत शिवरूपात्मकं व्रह्म यत्किंचिज्जग
तीगतम् श्रोत्रग्रहणयोग्याः शुक्लवेदास्त्वनेनके: नारी चैव त्रैलोक्ये त्रितयं व्रह्मपंचकं षट्चक्रे षोडशाधा
धारे व्रह्मके पाराशपो यथा विनारसि विशेषत्वं यत्किंचिज्जगतीगतम् सर्वशक्तिमयं विद्धि शक्तिकोणेव तिष्ठ

ति पर्जन्यसकलादेवाललल्लं स्फुरणपार्वति प्रथमवर्णो वायुकारः करभाकारसन्निभः कूर्मवर्णोपसंस्थवामा
वर्तः सुसुक्ष्मतः प्रतिबिम्बोपि ‥ प्रवक्ष्याम्यहं सम्प्रतः तत्वशंभवमस्यात्वयविन्यसदलमंगुरः संयोगशक्तिदे
वेशिमेहमार्जनमोदितम् शब्दशास्त्रनियतस्वनिवार्ग्यो नियोजिता कूर्मपीनारक्तश्चेतापसमपिंगलवर्णतः
यथाकाशोभवेद्देवि तथानादादयस्मिका सत्वादियोगकालांते विपरीतं प्रकीर्तितम् हींकारो वायुविद्युतमालयोम
बीजं तेनेविंदु नामस्फलानकम तत्वशक्तिमहीचैव विपरीतप्रकीर्तितम् हीकारो वायुवेगी च सर्वदेवमयस्मृतः प्र
दृष्टेजनशक्त्यात्मसंपूर्णः शक्तिपार्वतेः सर्वदेवमयतत्वं सर्वशक्तिलयमेवच पर्जन्यदेवदेवेशि सदा तिष्ठति निश्चितम्
सपर्जन्यशक्तियोनोको नाम आश्रित्य तिष्ठति कोनाशिवयमाश्रित्य नाडीरूपेण तिष्ठति प्रयोगविहिर्विहितोन्नु सर्वतिष्ठति
पार्वति वामे चैव मध्यभागेषु ममलक्ष्मगोलकम् परितः सकलादेवा सिद्धयः किन्नरादयः कृष्णसर्पसमानायसर्व
तिष्ठति पार्वति तत्वशक्तंमध्यभागे वाडवाकृतयस्तु वायुर्ध्वजगतः सोमः परितः कूर्मवर्णकम् शक्तियोनोमदे
शानिपर्जन्यः सर्वदा सिद्धिच प्रविनाशीसदाव्यापी विनाशीकोमसगोचरः पर्जन्यशक्तियोनौ च स्वसिमध्यतिष्ठः
ति प्रमथव्योमगः सोकोसर्वसिद्धस्वयंपार्वति बीजं पूर्णहस्वगसोक्षं सुष्ठ्य शक्तिगतेप्रिये कलंतर्यसेक्षं पोनुसणामा
परितिष्ठितं तत्वर्वत्रिपर्जन्यः शक्तिसंगयोद्भवः ब्रह्मादेवस्वरूपोयं ममतत्वप्रदायकः प्रसनेत्वविषदेविशको
सर्वं च तिष्ठति योगाभ्यासेनपुरुषेसर्वतिष्ठति पार्वति हीकारयोगहतोदेवि सर्वतिष्ठति पार्वति अंजनेखङ्ग
वेतालपादुकाणपादुकागमनं गुटिकातिलकोगुप्तिरदृशंवरवेपतिः परकायप्रवेशश्च खेचरावस्तुरीगतिः सम
स्तासिद्धयो देवि देहनाडीप्रयोगतः पुरुषाणां भवेद्देवि योगाभ्याससप्रकारतः हीकारयोगेन देवेशि परस्यापि प्र

शा·तं·
७४

ज्ञायते विघ्नमेतन्महेशानि रहस्यातिरहस्यकम् अतएव भवेत्काली योगरूपा प्रियः स्मृताः कालीरूपा स्त्रियः सर्वास्समस्ताः कालि
कामयम् भूतानाद्यपि देवेशि फलमेव प्रयच्छति फलपाकविधानेन किं न यत्नकरे स्थितम् तथोनितत्वसंस्पर्शात्क्षिति
पालको भवेत् कौमारव्रतमारभ्य योषिन्नो नाम महेश्वरि ग्राम्यं तं तद्विज्ञाय साधयेत्सिद्धिसाधनम् प्रभावेन कुमारी च पूज
येत्परमेश्वरि कुमार्यै यज्जलं दत्तं तज्जलं सागरोपमम् कुमार्यै चार्पितं पुष्पं मेरुतुल्यं भवेत् यद्दत्तं कुमार्यै तु तद्दत्त
मनन्तकम् न कुमारीसमं भाग्यं न कुमारीसमं तपः न कुमारीसमं विद्या न कुमारीसमं धनम् न कुमारीसमं भाग्यं नग
स्मम पि पार्वति न कुमारीसमं तीर्थं न कुमारीसमः क्रतुः न कुमारीसमो योगो न भूतो न भविष्यति यद्दत्तं समर्पितं
तत्सर्वं भवेत्कोटिसमन्वितम् अहो धन्यवतां मध्ये कुमारीपूजकः कलौ कुमारी देवता प्रोक्ता कुमारी प्राणरूपिणी कुमा
रीभूषणं भूषा कुमारी सर्वरूपिणी तदुत्तमं भवेत्पुष्पं तदुत्तमं भवेज्जलम् तदुत्तरं चितं भोज्यं देवताभ्यो निवेदयेत् ता
साम्प्रत्तं दद्यात्पुष्पं च सर्वपापैर्विवर्जयेत् स शाक्तः शिवसंस्पर्शो गणपः स च मस्कली स योगी स च सन्यासी समेधाप्रद्रुते
युतः स वेदवित्सर्ववित्स्यात्कुमारीपूजकः स्मृतो अहो धन्यमतां मध्ये कुमारीपूजकः कलौ तत्रापि धन्यो हे देवेशि शक्ति
पूजापरायणाः तत्रापि धन्यो हे देवेशि वेश्यापूजापरायणाः वेश्यावेशसमुद्भूता कुमारी भोजयन्नतः त्रैलोक्यविजयी भ
या कालीरूपा कलौ प्रिये तस्मात्तिष्ठति या काली या कलौ शीघ्रसिद्धिदा दर्शनात्स्पर्शनाद्देवि पापान्नाशयति प्रिये सिद्धि
र्भवति देवेशि नात्र कार्या विचारणा रहस्यातिरहस्यं च रहस्यातिरहस्यकम् गोपनीयं गोपनीयं सप्रयोनिरपराधया इति
संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥ इति श्रीशक्तिसंगमतन्त्रे तारा खण्डे संवादे योगपटलः ६ श्रीदेव्युवा
च देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् शिव उवाच तद्रहस्यं महेशानि गोप्याद्गोप्यपरात्परम् तथापि तव स
न्त्रेहात्कथ्यते शृणु सादरम् तारापि कालिका यां च छिन्ना यामपि पार्वति संदकादिभवेत्पीठमायारात्रिकमेव च

ते

ध्यात्वा विद्युल्लताकारां विधाभिर्न्नमरे । सत्तमस्त्वासनो यत्किंचिन्नीठमर्चयेत् । रक्तवस्त्रासने देवि रक्तांते परिकीर्त्तितम् । मृगास-
ने तु मे गात्रे पचासर्वसने शिवे । कुशासने जपांते चमत्कारासनमेव च । सद्धकोमलकृष्णटिहूते न परिकीर्त्तितम् । तथा वीरा-
सने देवि समानीयप्रयत्नतः । कम्बले रत्नसत्काराद्दृष्ट्वं पेण यथेप्सुतः । वस्त्राद्यत्नं भस्मप्रयं व कृत्वा स्थित्वा जपं चरेत् । नरच-
र्मासने तथा वस्त्रासने सभंगाते सलोमान्तनकेसरी । सपिशांगं व्यसंगाजाम्व्यंसलोंऽघ्रोनतातकम् । योनित्वगास-
ने देवि सलोमान्तमहेश्वरि । योन्यासने सजीवेत्तथातां तेन सुरतासनम् । विपरेतासने देवि तत्सान्तं तं प्रकीर्त्तितम् । जि-
ह्वास्पर्शासने देवि तत्स्यात् प्रकीर्त्तितम् । तदन्ते संस्थाने देवि तं गत्संयोगयोनिरम् । विष्टरासनके देवि घट्टनं तं प्रकीर्त्तितं ।
क्रमात् स्थितिप्रदं देवि सर्वकार्यकरं पुरि । आद्यासने सलोमान्तं केवि अंगीनमाचरेत् । इति संक्षेपतः प्रोक्तं फलसंख्या-
रमत्प्रिये । रक्तवस्त्रासने देवि त्रिदिनाद्विगुणाकृतिः । रक्तवस्त्रासने देवि त्रिमासात्फलदायकं । मृगासने तु षण्मा-
सैर्दिनान्ते तु कुशासने । व्याघ्रचर्मासने देवि त्रिमासात्फलमश्नुते । कुशासने द्विमासेन फलं भवति सुन्दरि । रत्नासने
महेशानि पक्षान्ते तु फलं भवेत् । सहस्रासने तु मासेन कोमले नलसंख्यतः । प्रहृष्टके विस्तृते न वीरयासं त्रयेणाव वर-
स्त्रासने पञ्चवर्षैः सिंहासने षण्मासकैः । सर्गाद्ये वेदवर्षैश्च ... द्वादशवर्षकैः । योनित्वगासने देवि समाहत फलं
भवेत् । योन्यासने स पक्षान्ते सुरतासे दिनाष्टकम् । विपरीते षड्दिने स्तु जिह्वास्पर्शे द्विवेदकैः । संस्थे च वनविसम
केऽहेन फलं भवेत् । विष्टरे मासषट्कैश्च फलं भवति पार्वति । इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि । नित्य-
लोपो न कर्त्तव्यो नित्यं तु सर्वकालकम् । रात्रिर्भवति देवि विधिवत्तर्पणादिकं न च । संध्यालोपनिमित्तेन गायत्रीमूल-
मेव का जपेद्योमाद्देवि सहस्रं प्रयत्नतः शिवे । तथा मध्याह्निककार्यं रात्रिकृत्यं तत्समाचरेत् । जपादि होमाद्यान्तं स-

शक्ती ७५ वैमेवसमाचरेत् तदेतेरञ्जनं कर्मतत्तैर्मैमित्रकं चरेत् अथकेचिन्मते छंति निर्मेपंचोपकारका तत्तो तैमित्रिकं का १
मंकारयेत्परमेश्वरि इति संक्षेपतः प्रोक्तं योगानेष्टगुणार्चति तवयोगानसंयुक्तःनाराकालीस्थितेपदम् पाद १
चतुष्टमाघुक्तंगात्राष्टकसमुज्वलम् देवतावोडशत्क्रमतेपीठपीठविदोविदुः धर्माष्टकसमाक्रांतंवैराग्यगणसमुज्वल
धर्माद्यनैश्वर्यतंतवब्रह्माईश्वरतःशिवे स्मरणज्ञसामनिर्गमैवतुर्वेदसमुज्वलम् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यत्क १
विस्तरैः इति श्रीशक्तिसंगमेयोगतंत्रे संक्षेपतेमतम् तदेवस्थ्येद्वेशध्याननामाख्यकथ्यते रक्तवर्णस्मरेद्धर्म
ह्रवरूपंसमुज्वलम् त्रिशूलहस्तकेम्यंगाढपशुंचपकेजे इति धर्मसिंहरूपं मरेज्ञानं ६
पयामवर्णंतुगततवे श्वेतजलसमाशुकंपुच्छंतन्मस्तकोपरि ज्ञानवर्ण
यदासिंहतदाश्वेतजराभवेत् सम्यक्दाश्वेतवर्णंकालीविद्याविधोहरि
हांते ॥ वैराग्यपीतवर्णंचवृसाकारंनिरंकुशम् ज्ञानदसंमध्यायेत्स्या
त्रिनेसिंहविष्टरे वैराग्यं ऐश्वर्यकृष्णवर्णंछिद्रधाकारमद्भुतम् पंक
तविभवंदंसमारेत्परमेश्वरि अधर्मपुरुषाकारं विविधांवरभूषितम्
सर्वावयवसंयुक्तंप्रफुल्लपंकजेस्थितम् अज्ञानेपुरुषाकारं विविधेनरदे
वते तत्वमुद्रापरेवांतंसंस्मरेत्परमेश्वरि अज्ञानचैव अवैराग्यंनानारत्ना
कृतिंपरं ब्रह्माहंसमारूढंचचतुर्वक्त्रःचतुर्भुजः रदपमाल्यचंचरधनेवा
रूपपिरागं चतुर्वक्त्रंत्रिनेत्रंचवरदग्रकृर्वचपंकजम् विभ्रतेसंस्मरेद्दिव्यंस्वर्णवर्णंमहोज्वलम् नानारत्नधरेह
स्मरेद्दिव्यंनानावर्णंसमुज्वलम् विविधांवरभूषाद्गं नाम नाहतिकंस्तुभम् अवैराग्यं ॥ अनैश्वर्यंविश्ववर्ण ५२ रूप·

धर्म ज्ञान वैराग्य ऐश्वर्य
अधर्म अज्ञान अवैराग्य अनैश्वर्य
ॐ

उँ अस्याः प्रेतपरमेश्वर्या बन्धूकनिभमहाविन्दुमध्ये मङ्गलादिरूपासनम् नानालङ्कारशोभाढ्यं सर्वावयवशोभितम् ध्यात्वैवं कमलापद्मैः
क्रमात्स्वविभ्रतं स्मरेत् महेश्वरं खड्गखट्वाङ्गं कृष्णवर्णं त्रिलोचनम् कपालं डमरुं चैव वराभयधरं कम् टंकं संविभ्रतं द्वयं ॥
याञ्जिनवराम्बरम् हिरण्यवर्णं देवीं समं हस्ताब्जभावना ईश्वरं रक्तवर्णं च व्याघ्रसिंहासनस्थितम् चतुर्भुजं त्रिनयनम्
वविद्याविद्याधरं खड्गखेटकमुण्डं च वरं संविभ्रतं स्मरेत् सदाशिवं श्वेतवर्णं चतुर्भुजौ विभ्रते विभुः पञ्चवक्त्रं रक्तवर्णं पा
शासाधनतत्परः पद्मपुस्तकमन्त्रितं संस्मरेत्तत्र विग्रहम् सामवेदो पीतवर्णो गात्रापाशितपाणयम् द्विभुजं नानाला
ङ्कारं देवानमस्कृतम् पुष्पवर्णा विचित्रवर्णा --- ब्रह्मप्रिये द्विभुजं पुस्तकं धारयन्ति तिथ्येकवक्त्रं परं पञ्चाशद्धिमहापद्मं पु
स्तकाभरणशोभितम् दिग्विदिक्क्रमयोगेन देवताः परिकीर्तिताः ध्यात्वा पूर्वं देवताग्रे मायापीठस्थपरमेश्वरि सिंहासनं
स्यादेवाश्च कीर्तितापरमेश्वरि वरस्थिरप्रभेदेन सर्वसंक्षेपतो मतं चेत्धर्मादिपीठं च स्थिरेण धर्मसंप्रयुक्तं इति संक्षेप
तः प्रोक्तं एकाक्षियोगं समभ्यसेत् सुन्दरीतस्मात् मध्या चार्वी सीता सरस्वती वज्रार्यमत्नो सत्रामसहाकामा भिल्लाक्षिणी षोडश
शक्तिं संयुक्तं सगणास्वकलोचनाम् सुकीर्त्यापरकीर्त्या काविधिवत्पार्थिवधीः ध्यानः कृत्वा समानीयं विधिवत्स्वा वि
धाननः कृत्वा शक्तिं समानीय शक्तिकासमुपस्करम् कामरोगरतिस्थाम संरोक्मासेविपार्षति कृत्वा सर्वं प्रयत्नेन शक्ति
नग्नां पदद्यतः स्वयं नग्नस्तथा भूत्वा शक्तिं नापयगायताः सुधा ब्रह्मयोभूत्वा स्वयं नग्नस्तो भवेत् स्वयं नग्नो वनारी
कृत्वा वत्तविशालधी ममपुंवनमासाद्य पूर्वशिवं कामनं चरेत् स्वयं काममसमोभूत्वा नामासानं देवरायणः कृत्वा यत्ने
न देवेशि पश्चात्संयोगपेनैव तयोनिसंगमात् कृत्वा कालीनामपराधः तावत्कुर्यान्महेशानि यावत्कामविलोचनम् वारं
रं वारं संस्पर्शयावन्निर्द्दिततिशंकरे यावन्निश्चलितो भूयात्तावत्कुर्यान्महेश्वरि कामलोपसमासाद्य विपरीतरतं च
वा एवमासनमासाद्य एवं रतिनामनं तथा बिन्दुविन्दं समर्पितं वसपञ्चतिलपुष्पकम् वामरंपञ्चत्नोमस्त्रनयोवच

परोत्तरम् वीरदेवेशि यत्नेन कालीपूजनमाचरेत् कालीतारानग्नाछिन्नासुन्दरी वगलामुखी पूजयेत्परमेशानि तारा मातंगी वा
महेश्वरि प्रथमं वेशं स्नानं सर्वं सर्वमाचरेत् शक्तिपूजा देवि स्नानं स्थानशोधनम् पश्चात्संशोधयेत्तेन नरः कल्याण
यत्नतः सिन्दूरतिलको वापि देवतातिलकान्वितः कज्जलेनैव पादे यानमुखी वेषं च समाचरेत् स्वर्णहस्तो मुक्तकेशश्च प्यातै
लविभूषितः नानामाल्यांगसंयुक्तो धूपगेहे समास्थितः तांबूलरागेवदने च परितः शत्रुपूजामुखाः स्त्रीसमेनेन रक्षि र
शा॰ली॰ न्नाथवासाधनसंयुतः योनिमध्ये मलमंत्रं विचिन्त्य परमेश्वरि यथा क्रमं कर्मनाशं ज्ञानसंवल्पं तं महेश्वरि यंत्र स्थानस्थि र
८६ तादेवा सर्वस्यां च पूजयेत् संपूज्य परमेशानि चलःषष्ठिसचारकैः पत्रात्रिकं ततः कृत्वा जपं कुर्यान्महेश्वरि मयं
निवेद्य स्नानं तोयं तत्समाचरेत् रक्तं नैवेद्यकर्मसर्वं पूजनमाचरेत् पूजा आसनस्य पद्मासने सर्वतः कुसासनम् न
देवकार्ये देविनाम्यथा न भवति ध्रुवम् स्त्रीभिर्हितो षष्ठ्यां स्वर्णरत्नगजादिभिः तद्वं विलिख्य जात्यास्ता ताना शस्य
भवेदेवत् पतस्य वल्लवाकृत्यमथाव सर्वं न शक्यते महिषः सहरिः काली सेवतारा षोडशी विका सैव छिन्ना सुन्दरी तस्य वा
सुरसुन्दरः सर्वसिद्धीश्वरो भक्ता कामरूपी विलासनं स्वकं वेनाल गुटिका खेचरी तिलकस्तथा रसं रसानं तं भेदि यरक्ता
यथवेशान पव सर्वमशक्य तथाप्रयुमती शिवे पद्मावती भोगवतीस्वर्णसिद्धिपिपार्वति वेतालचंद्रसूर्यादिकं रणं
तलरूपता प्रमादाषु कं देवि कोटिसिद्धीश्वरत्वके तस्मात्सलभवे देविना च कार्यं विचारणात् इति संक्षेपतः प्रोक्तं कि
मन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति कालिसंगमे पटलः ॥ देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्याति रहस्यकम् शिव वा र
च ॥ तव प्रीत्या महेशानि कथ्यते रणु पार्वति सुन्दरी कालिकां रम्यां बालां योगीबाहुहासिनी रुद्रवर्षमष्टनान
ववर्षां महेश्वरि मुण्डमालाविनिर्मुक्तां भक्तभक्तां मुखे चलाम् मनसा हि हिताम्बालां भवके स्थापयेन्नरः मासानि
ध्यायते देवे कन्यामन्त्रमेणाव तदेहे देवतां पूज्य सवलां तं महेश्वरि संपूज्य प्रजपेद्देवि सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् तत्रिको

श्री
९८

लेमसिद्धांवरत्वात् इत्यमुक्तप्रिये प्रणवेष्कारमेशानिकाकसिद्धिर्विधंभवेत् ब्रह्मांडगोलके सर्वं यत्किंचित्किंचिज्जगत्
तीगतं सर्वं हलनतेष्यामात्रं कार्यं विचारणात् धनेभारेशानंनाभोश्वनयोनिशनेहृदि प्रान हुंफट्चहं देशानमोहे
वचनेभि शनेमोलेमोमदेशानिमद्दसोरेगुरक्रिया एवं क्रमेण मन्त्रसाधमर्वसिद्धीश्वरो भवेत् मनोरथमयीसिद्धिः
कोटिसिद्धीश्वरत्वकम् वाक्सिद्धिविविधादेवि नसाह लनलाभवेत् कलौगुणेनसंग्रामेशक्तियोगो महान् भवेत् शक्ति
योगः परोयोगः शक्तियोगः परंतपः शक्तियोगः परंधाम शक्तियोगपराकला शक्तियोगं विनादेवि यः कालीमुपास्
नयेत् स स्तोभमवाप्नोति परत्र नरकं व्रजेत् सिद्धिहानिर्भवेद्देवि विघ्नं गोत्रहानिमात्रतः तत्र कालीमिधायोगः सर्वयो
गोत्तमोत्तमः सर्वदाकारयेद्देवि सर्वदापूजयेच्छिवे नजपेन नयज्ञेन मितोपवासव्रतादिभिः नदृश्येनकुलंदृश्ये स्व
र्गसल्लादिभिःप्रिये लभ्यानंदिभवेद्देविशानिरञ्जनाविनाशिवे सर्वांगं वक्तयेद्देविमहाकालकलान्वितः मुखेविंदु
विभाग्याग्रस्थचंद्रसलनदूयम् चंद्रवक्रदयार्धं वयोनौ मंभान्यपावेति कुर्याधिनामिपर्यंतं रकारं परिचिंतयेत्
एवं रूपं तकोमायावाविभाम्यपरमेश्वरि पूजयेद्देवनावुध्यासर्वसिद्धीश्वरो भवेत् रकारद्वयसंयोगात् कामकामसं
योजनात् वर्चभवति देवेशि कामं हृद्कलात्मकम् विंदुयुग्मं वपकार विकारस्तु च विंदुतः हृदकूपे शिवः मोक्ष
हकारात्मको शिवः निर्गुणात्मस्वरूपानीतः शक्त्यासंकलितमहा विपरीतरतः साक्षात्सर्वदामुनिपुंगवः त्रैलोक्यंच
त्रिगुणात्मचिंतनत्वंत्रिगुणात्मिका चित्रैतन्यं विलयं च विनाशत्वं चिरस्थिता त्रैलोक्यचेवतातोयंवह्निविज्ञतां
पिव महाकामकलारूपेसर्वदानिहितिप्रिये अविनाशीमहास्थायी नाहत्यामहाविग्रहा महावामकलादेविसर्व
दानिहितिप्रिये भावनावशतो याला भगारूपेण संस्थिता अत एव मकारस्तु शिवरूपत्वमेवच हंसवद्गणतो
मकारस्तु विविंदुतः अतएव भवेन्नं कामरूपं सनातनम् एतत्ज्ञानयुतो देवि कालीरूपोभवेद्धुवम् ऊर्ध्वकाली

शानी ७७

तथा मायाभवं बीजं क्रमेण तेन त्रिसंधिक्रमयोगेन संगमक्रमयोगतः। गोर्ध्वायामं त्रिसंख्यं च तस्य पि चेद्दिस्तत्रकम् त्रिगु।
ई भवतिति विकलासमकसंयुतम् कलापंचकसंयुक्ता त्रिगुंडं सिद्धिदायकम् कालपत्नेन देवेशि सर्वयोगपरायणा क-
लवारे कलतिथौ मासर्वपक्षयोगतः ज्ञात्वा संपूजयेद्देवि सर्वसिद्धीश्वरो भवेत् प्रतिपक्षे शमात्रेण कलामात्रेण।
चाष्टमी प्रथमाकला विमानान्तु षड्पलान्वचतुर्दशी दानाद्ययनकर्मादौ तिथिर्मोक्षामहेश्वरि। सर्वोदयमनुसा।
परं तिथिर्वोदयो भवेत् सा तिथिः सर्वकार्याणि कर्तव्यो महेश्वरि होमे जपे पूजनादौ व्रतादौ पुण्यतिथिः स-
दा निशाव्यापिनी तु सा तिथिः शुभदायिका व्रते श्राद्धे चोपवासे हि नीयानि तिथिर्निरिता एतमध्याह्नसंख्यानपात्र
दैवचाष्टमी। नवमीष्टमी निशाव्यापान्वया नान्याजपेतिका दानाद्ययनकर्मादौ परोवपरिकीर्तिता त्रिनाडी
तस्मात्पौर्णमास्यां चतुर्दश्यौ पिपार्वति सेवव्रतेपूजनादौ संकष्टावहृष्टवा चतुर्थी परमेशानि कीर्तिता परि।
कीर्तिता प्रथमासोमयुतास्मात् सा परैव महेश्वरि प्रथमायुक्तानकर्मे आमतिपद्व्रतिकार्चने शुक्रापरैव प्रतिप।
दयायमतिथिपरा महोत्सवे तिथिव्याप्यनीयात् व्रतानि तिथि गौरीपूजाविधौ शुक्लासर्वदुःखविनाशिनी त्रि।
चन्द्राष्टमी सप्तमीस्याद्दंते कालिकातिथि द्वितीयावेदवद्धिकावर्धमानवहृष्यते पूजाहीप्रथमायोक्ताहनाध
यनकर्मवित व्रतेश्राद्धेनन्दीयात्पोक्तात्याम्याष्टमीतिथि पूर्वाष्टमीक्षयपक्षेशुक्लपक्षेपरातिथि आवृतोस।
प्तमी क्षयाशुक्लाष्टमेन भेदता प्रष्टमीरवसंयुक्ता पदोशाख्यातिथिस्तथा शिवपूजाविधौ शुक्लासर्वसिद्धि
करा भुवि जलवारयुतायेस्मात्प्रकिपूजाविधौतिथि सासोमवारसंयुक्ता शिवपूजाविधौतिथि शिवंश
लिंभैरवंच गणपञ्चप्रपूजयेत् विशेषफलदाप्रोक्ता त्रिपूजामहेश्वरि प्रदोषत्रिविधादेवि तन्मेश्रृणु।
साहरम् सप्तमीयांकर्मसंध्योपहोषोरजनीमुखे प्रदोषोरजनेवक्ते दाहश्यौवयोदशी तस्यांचप्रदोषः

राम

स्नानं विविधं शनिगुरुवरः वर्जेद्दश्याविद्धपरार्द्धायैतविसंयुता सप्तमीसोमसंयुक्ताप्यावल्लकेसप्तदन्ता सप्तमीशाति
संक्रिणामानिनिथिशिवशक्तिका शिवंप्रदेशेसंपूज्यशक्तिरात्रौप्रपूजयेत् सप्तमीरससंख्यापिद्वितीयेसहश्येषदि धीनयु
क्ताश्वयोगाद्गौमाक्ताचाष्टमीतुया सातिथिसर्वकार्याणिकर्त्तीयोक्तामहेश्वरि अष्टम्यासप्तमीयुक्तानवम्यानवमीन
वा योगेषुक्तामुभादेविश्रुणोयोक्तामहेश्वरि नवम्यांमंगलद्दिनेश्वर्ववेदेप्रपूजयेत् अष्टमीनवमेसंयोगदूर्लभात्फलदा
यिनी एकोद्दिष्टंतुश्वाद्वेत्वपराह्नेतुपार्वणम् समयोगेपराग्राह्यावंचयाभागयोगतः प्रथमप्रहरेन्तुकालानांसप्रह
रावधि एतयेयामयुग्मेनांशिवांभक्तिवरप्रदाम् प्रथमप्रहरेदेविशिवप्रपरिकीर्त्तितः यरोशंभोद्वितीयस्तुत
तीयःशक्तिगोचरः रुद्रविस्तुव्रयायणत्यमयूहार्तोरव्यास्तुतर्यकः शिवयामासियोयोगोमध्यामयुगोभवेत् नवपद्य
तुतेकर्मनदृत्तंनफलप्रदम् मध्ययामयुगेदेविपूजयेत्होमयेजपेत् नर्यपेटोजपेदक्कलिंसर्वसिद्धिसुविंदति संध्या
योशंभुपूजनध्यानमध्यरात्रौतुकालिकाम प्रथमेप्रहरेदेविपूजासाधनमारभेत् द्वितीयप्रहरेपूजाद्विविधंजपमाचरेत्
तदंतेयोगक्कंडोशिवतुल्यानरोभवेत् महानिशाष्टितासत्तिथिपूजाविधौसमृता सप्ताभौमसमायुक्तासर्वविशु
द्धयातिथि सातिथिवलिदानादोसाधनेपथमासमृता योपवासेतिथिदैविसातिथिःशिवपूजने कलाष्टम्यादि
वाभुक्त्वारात्रौभुक्त्वाचपार्वणि एकादशामहेशानंभुक्त्वाचोपयनेचरेत् श्वेच्चुरपोवुस्ययातिथिसमतपिता श्वेदोषो
वत्काद्यर्घ्यदानेभोजनंचरेत् पर्वणापराह्णव्यातिथियोक्तामहेश्वरि मासश्राद्धंचपूर्वाह्नेपितःश्राद्धंपराह्णिके
म् प्रथमाचापराह्नव्याद्वितीयकाप्रमाटिका देसवेन्तपूर्वाह्नव्याक्रमेणपार्वणंभवेत् ज्येष्ठपूर्वाह्णयोगाख्या
क्रमेणपूर्वनिर्णयो पार्वणंभैरवमंत्रेकौलश्राद्धप्रकीर्त्तितम् कलभाद्योनंदेवितिथिरत्नियनशिवे यरेचश्राद्ध
कालोदैतिथियोक्तामहेश्वरि हर्यादयमनुव्याप्यतीर्थाख्यामातिथिरुत्तमा सातिथिस्नानदानादौतीर्थश्राद्धेतुके

शा·ती·
१८

28

वत्वा प्रहरद्वयावशिष्टा न तिथिरस्ति यदा शिवे नरं तेमैव यदा देवि पर्वाश्वयुक्कर्मणि तिं वैशीयानवमीशुक्ला मध्याह्नव्या।
पिनी तिथिः ग्रहणी नवमीशुक्ला शुक्लपक्षे तिथिशुभा कोलज्ञाऽनर्जूर्णान्तु लग्नज्ञार्थमेव च यद्दूतेन संकल्पस्व
धिवासादिकं भवेत् सा तिथिः स्नानदानादिकार्ये भवति पार्वति प्रमादवशेऽस्मिन्मादेवि परमान्नविधौ तिथिः चतुर्द॥
शीसमारभ्य नवम्यन्तं महेश्वरि रात्रिविद्धा तिथिः सर्वा शुभदा परमेश्वरि तथैव ग्रहणे देवि तिथिरेव प्रकीर्तिता च
न्द्रपादर्शनं रात्रौ यदि न कुरुतां गुच्छते चन्द्रपादर्शनं रात्रौ मुक्तिं प्रकुर्वन्ति गुच्छते पुरश्चरणकार्येतु सर्वं चेद्ग्रहणं स्मृतं इति।
महेशपनः श्रोतुं विशेषं परमं महादरम् देवचन्द्रोपसर्गवेलायां देवचन्द्रार्कीतिः हे देव सर्वं चन्द्रमुक्तिः महेशचन्द्रं सर्वं पि धतिः
साहस्ये तेदेवि चन्द्र देवेशु मृत्युना चन्द्रपादर्शनं रात्रौ तिमिरं मृत्युना न तथा चन्द्रोदयव्यापिनीतं ज्ञाने सप्तकालग॥
त्रिका देवतादर्शनार्थं च मध्यमा महत्या तिथिः प्रथमप्रहरं सकलत्वे नीयप्रहरावधि प्रायाशेवाभियोयोगो द्वि
तीयः शान्तसंज्ञकः द्वयंमिलित्वा देवेशि योगः स्वाराज्यवाचकः स्वारानियोगे देवेशि यल्लिङ्गं विज्ञगतानले स्वाराज्य।
योगे देवेशि कीडाक्षिकालिकागणाः तत्पर्यन्तं देवि मुक्तिं देवतास्वयम् नवीनसाधनैर्देवि नश्यति किंपुनरादि
भिः स्वयंभूकुसुमाद्यैर्वानतत्वावरता भवेत् यदा स्वाराज्ययोगेन तत्त्वसिद्धिर्नपार्वति तथा नैवेद्यमुद्राभिर्नतीर्थेव
नया यथा स्वाराज्ययोगमात्रेण देवतासिद्धिरिन्दुवत् स्वयंभूयोनिभूकुसुमेयातिवीरसाधनसिद्धयः क्रूराननक्रिया।
प्रयान्ति योगसर्वसिद्धिः भागेन ग्राह्यते नित्यं सप्त वेदवतास्वयं प्रायश्चरिका देवता विन्ना महेश्वरि द्वितीयस्था
मुनाडीनां च कल्पसंत्यजेत्शिवे प्रथमार्थयाम योगोऽयं देवानामपि दुर्लभः कालीयोगाभियोयोगः सर्वयोगानमोत्त।
मः कल्पवारः तत्संयोगात्कालवीराभियो भवेत् पूर्वयोगात्कालवीरद्वितीयः काममोहनः तत्पर्यन्तं तेदेवि देवमाद
र्शनेपर तथोगं परमेशानि कुमारीनमस्तुलहस्ताम् वारुनेत्रास्व चक्रं तत्वालांगन यागयाम सिद्धमन्त्रसंख्याप्ये

राम·
१

वेदस्य शिरसं येन आत्माकाम्यकलौ तस्मात् स्थिरविमहेश्वरि सर्वसिद्धीश्वरो भूत्वा देवतानां भावतत्परः तथा यत्नं देवे
शितदेवभवतिध्रुवं विभावयेच्च रितांवं यं च विद्धेः कुमारिकां संजायेस्महेश्वानितनस्त्वावरणेयजेत धाता नाम देव
ताभावत्सवचेऽष्टायोगतः तदेवसिद्धिमाप्नोतिसा देवी भवति ध्रुवम् ततस्मात्भ्यासमाचेत्ता पृथिवीमात्मया तवि
विद्यां तस्य दरीशं गृहीत्वैव कर्तुमिच्छसि तथैव तत्त्वमाश्रयेण संभवंतिमहेश्वरि सा पृथ्वी वसुभारान्वितेश्वमानाश्राभ
वत तत्त्वं भवतत्रं च रत्नाश्री कालिकां वया धर्मज्ञानं च वैराग्यमैश्वर्यं तदनंतरं धर्मस्तंभो भवेद्यो वा वृषरूपः स्व चा
तुष्पदः वन्नक्षत्रसमायुक्तः पृथिवी याति भेदतः रक्तवर्णं महेश्वस्तु धर्मस्तंभः प्रकीर्तितः ज्ञानस्तंभो द्वितीयस्यात्सर्व
२ यंकरां तत्त्वागत ब्रह्मा ऽङ्गोलकं ज्ञानं विद्वानं तदनंतरं स्तंभस्तु द्वितीयः स्यात् कृष्णवर्णं च पार्वति सिंहरूपस्ततःवर्णः
कृत्यास्वतयायुतः पुष्कं च मतकं योमं कट्टि सत्यमहेश्वरि वैराग्यं तत्तृतीयस्याऽसंस्यपुरातनं निर्वाणदीक्षया
युक्तं चतन्नस्वरणदीक्षया सर्वानि भूतपाशकान्पुकं वैराग्यमेव यते ऐश्वर्यं तच्च तथ स्यात्कृतस्वरूपपुरातनम् गतसिद्धि
वतेनैवपर्वसं समाधिनेतव यासिद्धिगजरूपं यत्स्यात्तस्यमहेज्वला यचैव ह्रस्वतेदेविततैवगततनायका यत्नारांप्र
स्तराणं च कीर्तदीतं वयार्वति तावत्त्राय त्वं तां देवि पदत्स्या जायते महर ऐश्वर्यरूपं कृत्वा तु भारणं वचवत्स्वपम्
तापिसस्या पितायष्टी च वरश्चामहेज्वला वीजां करस्यापयोगात्स्वचैवं भवो नित्य विसृष्टं वचतक्षं च च तुर्वैदास्त
योवव सप्तवेदका च यान् वत्तुरोगुणराशयः वासुचतुष्कं च गतादिच तक्षं च त्रिकालता महावाक्यसिद्धिपरावत
श्रीपरमेश्वरि आपादतलिमारभ्य पृथिवीं शावतः शिवे ततस्तु पृथिवी देवी तु या स्थिता तत्तिष्ठति मूलाधारं यतः
वर्णं चतुरस्रमहोज्वलम् पृथिव्यां सयोगेन पृथिव्यां जयमात्मयात् पृथिव्यां तु जले नीत्वा स्वधां भोयोनिधायच १
स्वाधिष्ठाने षट्दले तत्स्वधां भोधिः प्रतिष्ठति जलवह्नौ ततो नीत्वा तं च वायोः प्रवेशयेत् तमाकाशे प्रमानीयचोन्म

कोलपमाचेरत हंसपीठेनलोनील्लापरकोभोनिवेशयेत शिवःस्वरूपोभवतिशिवत्वानसंजायते एवंयोगः स१
माख्यातः किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि श्रीदेव्युवाच ॥ देवेशश्रोतुमिच्छामिरहस्यमपरंशुभम् शिवउवाच किंतद्
शा.ती. रहस्यंदेवेशिमन्त्रशब्देवदस्वसत्वरम् देव्युवाच ॥ शिवशंभोगगनानाथमर्षाकर्षणकारक हीलाकल्पलतानाम्नी
५५ बालामेवदस्वत्वरम् बालाकल्पलतायोगः सर्वयोगोत्तमोत्तमः एवंकुमारीमानीयनग्नांतांतेप्रवेशयेत शनैः
बालेशान्केशेशिनेसिंदूरमंडले शनैर्ह्रदयकुचद्वंद्वशनैःकौलेशनैःकुचे शनैर्नेत्रेशनैर्भालेसहस्रेतत्पुरस्क्रिया प१
१७ वंकेमेतदेवेशिवांछाकल्पलताभवेत शनैःपादेशनैर्नाभौरोमावल्यांशनैर्भवेत् शनैर्हृदिशनैर्नेत्रेशनैर्माथे र
कपोलयोः शनैर्बालेवविंशतेवदनेप्रजपेत्छिवे स्पर्शवलोकामजपेत्त्रैलोक्यविजयीभवेत् राजाभवतिदेवेशि१
कामिनीसिद्धिमाप्नुयात् वश्याकर्षणसंमोहवयस्तंभसाधिनी रंसवंपादुकांचवेतालयक्षिणीगणम्
विवरीपरकायांचसत्तसंजीविनीतथा गोपनीयंगोपनीयंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीशक्तिसंगमतं
त्रेयहोम्ननारासंवादेयोगपटलः ११ देव्युवाच ॥ देवेशश्रोतुमिच्छामिरहस्यातिरहस्यकम् शिवउवाच ॥
रहस्यातिरहस्यंचगोप्याद्गोप्यपरात्परम् ब्रह्मराजाभिधंयोगंसर्वयोगोत्तमोत्तमम् कथ्यतेपरमेशानिप्र
णुसावहिताभव संदरीवबलाबालाचार्वीशोभनेक्षणाम् चतुरांकामलीलाद्विहानग्नांकोविनोदिनी
प्रथमांसमारभ्यनववर्षांतमीश्वरी नवदुर्गेतिविख्यातांतानदनंतरमाप्नुयात् नववर्षांतरंदेविकामवर्षांत
मेवच तावद्बालेतिविख्यातासर्वसिद्धिप्रदायका त्रयोदशसमारभ्यषोडशांतंमहेश्वरि तावत्तरुणीमेतिवि
ख्याताश्यामाषोडशवार्षिकी षोडशार्धविंशतीनांनरूपिणीपरिकीर्तिता विंशोभरंत्रिंशदंतेमहानारायणीको
मुरी चत्वारिंशांतरंदेविप्रोक्ताप्रनवयाभिधा नामैपकसमाप्रोक्ताकुलाकुलसमन्वये पंचचत्वारिंशत्नाष्ट राम.

विंशज्ज्वालिनीं ध्यात्वा पंचाशत्तीर्थसंभवां तां बालां मालिनीयुपार्वति नांध्रेगारवतीं कृत्वा वचसंधिपरं शिवे निःक
लां समनुसंधात्वा न्यासमुज्वालेन विन्यसेत् न्यासान्विधाय तद्देहे कामसोमशिवात्मकैः प्रसन्नं संवेसंस्थाप्य तांतन्त्रा
बसमाचरेत् वस्त्रालंकारगंधैस्तु नाकोणे देवीं प्रपूजयेत् पंचविभागपरतो मध्यविंदौ महेश्वरि कुमारी देवताह
पां देवतारूपविग्रहां ध्यात्वा संपूजयेद्देवीं सर्वावयवसंयुताम् चक्रे वा पूजयेद्देवि सर्वावरणसंयुताम् देवतां
पूजयेद्धीरो सांगांवरणसंयुताम् एवं भूतं तं संसाध्य जपध्यानपरायणः ध्यात्वा त्रिकोणे तां देवीं यथाध्या
नोक्तविग्रहाम् जपेत्तत्र समायादौ नक्तं वा कामाचरे दत्वा स्वजिह्वां तद्योनौ योनिलेहनतत्परः त्रिकाल
योनरो भयात्काव्यं सर्वमुखं भवेत् प्रकृतानां पिशाश्वानि देवादेर्गाठ येच्छिवे अनधीतगतां विद्यायाका
विज्ञानानाम् सर्वोपनिपाठयंति नात्र कार्यविचारणात् तस्मात्सर्वागमालोक्य संप्रयत्नात्परमेश्वरि न
बापुष्टे देवेशि तदेवाकार्ये त्रिये प्रस्याकृत्तेयस्तत्समानाशोभविष्यति तां बालां नूतनमालिनीं नववर्षी
यां शिवे प्रसन्नं संवेसंस्थाप्य सर्वसौगंध्यसंयुतः सर्वानंदमयः शांतः शक्तियोनिप्रलेहनम् शक्तिं साभि
मुखीकृत्वा बालां वा परमेश्वरि योनौ जिह्वां प्रदत्वा तु प्रजपेत्कालिकाविकाम् लक्षमात्रं जपेद्देवि सर्वज्ञसाध
को भवेत् कुमार्याश्च प्रशक्तपुष्पजिताकोटिकोटिशः एकावेश जिताबालामममस्तु तितं भवेत् वेश्यावेशम
सुतां समानीय कुमारिकां सर्वावयवमालोक्य पूजयेत्सकलदेवनाम् सानंदामध्यसंवीक्ष्य संवृत्त्यपरमेश्व
रि सर्वांगवीतदेवेशि स्पृष्ट्वा परमेश्वरि तत्तंजपं महेशानि त्रैलोक्यविजयेकवि सौरि स्वैरिणीं वेश्यां समु
द्रतां बालां मालिनीयुपार्वति कृपालज्ञा विनिर्मुक्तां वेचलां कामनाडिनां नवोत्तरां कामसमध्यां प्रसन्नं संवेक्षे

येन पादद्वयं प्रसार्य योषवीर्यं तु चुम्बयेत्सदा आलिंग्य तु भ्रमजपेत् पक्षकाले ह्यनन्यधीः वक्त्रजिह्वां प्रदत्त्वा च वीर्यं येन हि प्रज
पेत्सदा महाश्रुतिधरो भूत्वा अष्टसिद्धिश्च भैरवः नाभ्यालिंग्य द्वन्द्वभोगेन जपेत् कालीसमप्रियो इति गोप्ये रहस्यं च
हा.तो. विजयते कौलिकसि इति श्रीकालिकातन्त्रे ... सामान्यपटलः देवेश श्रोतुमिच्छामि रह
८० स्यातिरहस्यकम् यत्त्वया कथितं पूर्वं ... कथयस्व मम ईश्वर उवाच॥ रहस्यं योगिनां देवि कथयामि तव शृणु सा
80 धनं बालमानीय कौमारीं देवी वरां जपेच्छिवे तत्पादस्पर्शनेनैव तत्पात् कालीमयो भवेत् बालामानीय चार्वा
ङ्गीं तस्याः तु स्पर्शं प्रदापयेत् जलं जपेन्महेशानि सिद्धिश्चिरमयी भवेत् बालामानीय वपलां तस्या लोकां दिके वरस्तल
... जपेद्देवि त्रैलोक्यविजयी भवेत् बालामानीय ललितां तथा वार्त्तां समाचरेत् जलं जपेन्महेशानि कामक
र्मी भवेत् ध्रुवम् कुमारीं पूजनेन स्वर्गे बालाः पूजनात् मानवे शानि पूजा च पाताले पाताले त्रिविधा गतिः वाम्य किस्वर्ग
लोके लिङ्कां कोटि मानवो भवेत् ... पाताललोके पि रहस्यं गोप्यतां शिवे इति संक्षेपतः प्रोक्तं कुलधर्मो प्र
प्रिये त्रिविधः कुलधर्मो हि सर्वचित्तः कालशंभुना कथ्यते नव देवेशि गोपनीयं कुलेश्वरि कुलचक्रोपरि गताः कुलध
र्माः सुखावहाः कर्षायं कर्षमं ... विज्ञायविकल्पयेत् तत्तत्पं जलं धार्ये स्वर्गं धार्यमनामयो ...
न कुर्वाणं वनसंभवः कूर्चायणं च कलिकापरितो ... पलेकपाले तत् ... कूर्चः प्रकीर्तितः प
दस्य धारणाद्देवि वांछा कार्यं मवाप्नुयात् विधाद्धर्मप्रकथितः कालिकामवसंति गोपनीयमिदं भद्रे सारात्सा
रतरं महत् कपाले च तथा देवेशि बीजानि मिथुनं च च प्रतामापाशिनिं धार्यं स्वर्गं वर्णं शुभावहम् कूर्चायं कालिका
तारा समता शाप्यमेव च सर्वबीजाद्यारणं च कुलधर्मं विधारयेत् विद्याशौ ... ज्ञानने शांतिं सर्वसिद्धिदं सर्वशो रा५

दर्पदंभर्द्देवांकाग्नसिद्धिप्रदर्शके इति संकेतपटलः प्रोक्तं ध्यानभेदक्रमं शृणु खड्गमुण्डवराभीतिमालामार्गणकारयेत् खड्गमुण्डवराभी
ष्टांकिमार्गणधारयेत् दलदलक्रमेणैव खड्गमुण्डवराभया भावयेत्परमेशानि ध्यानमेव त्रिधा भवेत् इति संकेतपटलः प्रोक्तं मु
द्राभेदान् शृणु प्रिये मुद्रापंचविधा प्रोक्ता तानहो वच्मि संशृणु प्रसीनसंलिख्योर्ध्वानांनत्रयोदश त्रैलोक्यविजयीमुद्रा च
तुरस्रद्वये शिवे मध्ये चांपरितो ह्रीं च स्पर्शो ह्रां हिड्डा नाशिनी ग्रंथा मुद्रा बीजका ख्यातथापरा पंचरूपानाममयी मुद्रा पंचविधा
स्मृता रामबाणरुलाया ख्यातयालक्ष्मणगावणः एतास्तु काभिधा मुद्रा सौम्या नाम्ना ख्यामहोत्तमा त्रिकोणाष्टांतवेदं त्रि
वाणाख्यदलरूपकम् षड्दलं च तथा कोणपञ्चासकोणरूपकम् दशविद्याबीजरूपा संख्याता रक्रमेणच दलवेष्टालि
खेन्मुद्रां सर्वसिद्धिप्रदा मता त्रिपंचसप्ततारस्य शतबीजस्य योगतः प्राप्य संपुटयोगेन नाममुद्रा भवेच्छिवे बीजस्वरूपमुद्रा
यंप्रसीदेति पदद्वयम् मुद्रायां विलिखेद्देवि दशविद्याक्रमः स्मृतः बीजमस्य पंचवर्णं देहि युग्मात्मराभवे बीजस्वरूपजयति भ
जेवंदेति वा द्वे मुद्रापरा महेशानि देवमात्रा विधीभवेत् नामपर्यायभेदेन यथा योगेन योजयेत् सर्वसिद्धिमवाप्नोति को
टिसिद्धीश्वरो भवेत् यन्त्रस्य धारणाद्देवि किं न यत्नकरे स्थितं इति संकेतपटलः प्रोक्तं यन्त्रमुद्धारणं शृणु ग्रंथलीयोगभेदेन
षट्कुलक्रमेण च रत्नभेदे तथा स्वर्णकामनायां स्वर्णवर्जयेत् प्रथमं चैव पंचाश्रं वेदाश्रं च त्रिकोणकम् वृत्ताष्टदलके दे
वियन्त्ररूपमेव च यन्त्राण्येतानि देवेशि कोष्ठयन्त्राणि सर्ववत् प्रथमं समालिखेद्यन्त्रं समरेखं चतुरस्रम् प्रसिद्धाप्यमण
वेकामाख्ये परिवर्जितः तदधोवारुणीबीजं श्रीबीजं च ततोपरि प्रमतं यन्त्रमेतत् त्रिविलारं वा रुणोत्थर वेदार्थं लिखेद्धी
जं करुकाख्यातदीपिनी प्रसिद्धीश्वरनामानं पादपल्लेषु दापयेत् यन्त्रस्य धारणाद्देवि सर्वरोगनिवारणम् वल्पाधो
वधयोयड्नहृदियंप्राणिपादयोः कलाष्टादशविशेचद्वाविंशच्चयथाक्रमात् सहस्रातिनंदकोष्ठे कथाकोष्ठे च वा ।
प्रिये प्रस्तारसमयोगेन वाक्पंचाशिच पादयोः सर्वबीजाद्यसिद्ध्यर्थं त्रैलोक्यविजयायच कोटिसिद्धीश्वरार्पितं ।

पादयोधारणंमंत्रं प्रवालेवण्णसिद्धर्थे विद्वेषे शत्रुनाशनं पुष्परागकामिनीप्राप्तिरिद्धं नीलम्पःस्मृतः गोमेदमतेवगो।
मेदहीरकेराज्यसिद्धयः कुरुविंदेश्वापरागोवपरागेन्द्रनामके सर्वरत्नेषुमाणिक्यंसर्वरत्नेनपार्वति विनामणौचपरि
शेषपृथिवीसिद्धिरेवच दारिद्र्यनाशनार्थं वहारितेपारदेष्विव इतिसंक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि॥ इति श्रीशक्ति
श॰ती॰ संगमतंत्रराजेपादमुद्रापटलः॥ देव्युवाच॥ देवेशश्रोतुमिच्छामिरहस्यातिरहस्यकं॥ शिव उवाच॥ यन्त्रकस्यविद्या
८१ ख्यातंतंदेवकथ्यतेमया न्यासंचकुरुदिनं नष्टेयत्रचौरेगतारिते विदीर्णेत्रसर्वत्रसवोपापसंपन्नप्रिये गोपियस्यत्र
नीमेकांहविप्राशीजितेंद्रियः लक्षमात्रंजपेन्मंत्रंमत्स्यपानानुसारतः दशांशंपंचयोगेनसञ्जातगृहेलोपयेत् ग्रास।
गानभोजयेत्वालकुमारीतमवासिनी शक्तिपूजांततःकुर्यात्कुर्यादष्टाष्टकंबुधः पंचपंचककंवापिकालीतानु
सारतः पुष्पवालप्रविष्टेचेत स्फुरितादिविद्रुषणम् भवेन्नदृष्टंयोकरोतिनसम्मस्तुविमासतः तीर्थराजेगिरौगर
भेसमुद्रेसरितानरे लिपेद्यन्त्रेनदेवेशिलक्षमात्रंमहामृत्यात् विद्यामात्रेननिदंकार्यंविशेषंमृतसादरं लिंगे
वाणेनमहेदेव्यत्रसुम्मनश्यति शालकादहिनोभयोनदालिंगमनुश्यति सालिग्रामशिलामात्रंभग्नेमस्तुकरा।
भवेत् सर्वपातकशान्ताननेत्रादिमस्तकेशिवे हृदयादातमापन्नेसर्वनश्यति पार्वति नामसिद्धिविसर्जनेदेविशतनमं
निसमाचरेत् महाविद्याविधौदेविविशेषंपरमसादरम् यत्रदेवोगतोदेविनदेशीतस्यालेनुनेत् प्रायश्चित्तंततः
कृत्वासुखमाप्नोतिसाधकः वालामानीयकौमारीचावींगोवास्त्वचर्चितम् प्रसन्नमंत्रेसंस्थाप्यसागासावरणायजेत्
देवास्वरूपंदेवेशितद्भ्रमात्स्वरूपकम् विभाव्यपूजयेद्देविमत्स्यपानानुसारतः उपवासपरोवीतदिनेमेकमतंद्रितः लक्ष
मात्रंजपेन्मत्रजपतर्पणाभेदतः कुमार्यालवसंरूपम्प्रदीपान्समाचरेत् त्रिशक्तिवलविद्यादौदीपराजसमाचरेत् दीपा।
ग्रेदीपिनीजमायोपहीनोननरोभवेत् ग्रुप्यदीपिनीविद्या वेदाद्यंकमलाकालीवाग्भवंकमलेश्वरि एषात्रैदीपिनीविद्या गम

३२

कालिकावचनाकारिणी सिंहसेनाकृतं यंत्रं मूले मातृष्ठं तेन ततः तत्कोणे कुलकां लिख्य नवदीपं समाचरेत् अष्टगंधेन
केनापि गंधेन कुसुमेनैव दिव्यवर्णेन देवेशि तेन सिद्धीश्वरो भवेत् अथवा नित्यदीपो हि विशक्तिविषये मतः आयुष्मि
नम्रसंगेन कौलिनिः परमेश्वरि दीपस्य देवी संख्या सांगोपांगा सावरणा शिवे पश्चिमाभिमुखे दीपं पात्रे विपुलमात्रकं सौ
वर्णं रजतं ताम्रं मार्त्तिकापात्रसंभवं दीपं कृत्वा प्रयत्नेन एकविंशतितंतुभि विधं चनवकं दैवविन्यस्य वर्त्तिकां चरेत्
गोघृतेन पलाष्टेन प्राज्ञपात्रे समाचरेत् वक्तांगुलमुच्छ्रायं सार्धांगुलसमन्वितं वर्धं गुणी गुलं प्रोक्तं कुर्वचे समयाचरेत्
एवं क्रमेण देवेशि सिद्धिमाप्नोति साधकः बलिदानं ततः कुर्यात् स्मातकाहिपमेदतः आयुष्कारकं जन्म रोगहीनो
नरो भवेत् महाविद्याविधौ प्रोक्तं शैववैष्णवधामसु अपोवरजनीमेकां मधारतेल मात्रकं तद्दशांशं होमकर्म दोषहीन
स्तनो भवेत् सुदर्शनं वैष्णवं नृसिंहं सर्वपंक्तिवे गाणपेश्वरीहरिद्रां वा जप्त्वा सिद्धीश्वरो भवेत् अथ यत्कृते पल्लवनम्यपा
पोभविष्यति आयुतेन पर्मिकं निर्दिष्टं यांत्रनपार्वति गोपनीयं विशेषेण मन्वानिरिवपार्थति इति संक्षेपतः प्रो
क्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥ इति श्रीशाक्तिसंगमे महातंत्रराजे संवादे प्रथमे पाष्ठिनपटलः ॥ देव्युवाच ॥ देवेशश्रोतुमि ष्ठि
च्छामि निरहस्यकम् ॥ शिव उवाच ॥ पंचनहं च स्फुटितं जातयः कथ्यते प्रिये कुमारी च समानीय बालां वा गोपी वारुहामि
नी अस्तनपीठे संस्थाप्य मासजाले प्रविश्य सेत् पायासाधनमासाद्य तां तुष्ट्वा लाप्य जपेत् ततः नवोत्तरे समारभ्य कामं र
वर्णान्तकं शिवे तावत्कालेन गदितानागकाली समः बलौ तां संपूज्य महेशानि दोषमुक्तो नरो भवेत् सत्यलाधाराम
लकं तं समालोक्य विभाव्य च ध्यानेन कृत्वा देवतां कृत्वा ध्यात्वा सांगोपरिवारकाम् नवतीभोगयेद्देवि सांगोपांगसावर
णां शिवे स्वदेवी बहुसंख्या सवल्यानं महेश्वरि शृंगं वेडं गासंपूज्य मस्तके गुरुपूजनं सर्वोपचारैः च सर्वांगमरलदे
वी विपत्रके संपूज्य परमेशानि रत्ना धरणा विस्मरे ग्रामे वसेभो जनाद्येलेपवोषादिभिः शिवे संपूज्य येन्मह

शान्तिदेवताभावतत्परः तथायज्ञं देवेशि तद्देवग्रहणकं साधेश्वरस्य चैत्यादेवतावरदा ध्रुवम् तस्माद्देहे वसेद्देवी
नात्र कार्यविचारणात् अविकारेण मनसा प्रजपेन्निजदेवतां सर्वाश्चैव महाविद्या लभ्यन्ते गाढक्रि देहगाः साचेर
त्वत्त्वापदमप्यादेवतालोभमाप्नुयात् एवं क्रमेण देवेशि सेइत्सन्निजदेवताम् यं यं दोषविनिर्मुक्तः पुनर्यज्ञं च संग्र
शा॰ती॰ हेत् उक्तसंस्कारमासाद्य स्वगुरुवक्त्रेण वर्त्मना एकतोलं द्वितोलं वा त्रितोलं पंचतोलकम् दशतोलकं देवतोलं सर
८२ प्राप्तितोलकं तथा दशतोलं सर्पतोलं कलाभुवनतोलकं इशतोलं चतुःषष्टितोलकं शततोलकम् पञ्चाशत्तोलं सह
82 त्वहंसोरवपीठमुन्नमम् अधिरेवस्मिरेवमेरुकैलाससन्निभम् सर्वाजंकारयेद्यत्रवालाहस्तान्तु संग्रहेत् तद्
भावेगुरोर्हस्तात्हस्तात् प्रजपेन्मन्त्रं समेक्रमारी प्रजोक्तादिग्रुणेवालिकामता कलौ शक्तिस्तु संयोक्ता कामदेवा
न्तुवालिका कलौ वालेव संयोक्ता पंचसिद्धिस्ततो ध्रुवम् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥ देव्युवाच ॥ दे
वेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् ॥ शिव उवाच ॥ यथोच्यते महायंत्रसंस्कारसर्वसिद्धिदः शुभे हस्तान
माचार्य शुभलग्ने शुभे दिने कृतनित्यक्रियो मंत्री प्राङ्मुखो वाप्युदङ्मुखः भूतशुद्ध्यादिकं कृत्वा कल्पोक्तन्यास
माचरेत् स्वर्णे रजते ताम्रे शुभे मध्ये तथाधमम् तांस्रा वा ततः प्रोक्तो यत्कोटिगुणं भवेत् स्वर्णातंतफ
लं स्फाटिको पितथा समं स्फाटिके चामरकेतेनियमो नास्ति मानकं एकंतोलं द्वितोलं वा त्रितोलं वेदतोल
कं पंचतोलं रसतोलं सप्ताष्टतोलकोतथा साधकस्य मनोज्ञं वा कृत्वा पीठे तु साधकः एवं क्रमानुरूपेण स्वं
दर्शं मनोहरं नामे द्वादशवर्षाणि धारणान्ततः ततने ताम्राग्रे ता नामयंत्रे च देवता सर्वदा स्थिता शरीरेषु
भट्टयंत्रे लिखित्वा विधानतः प्रतिष्ठां च तथा कुर्याद्यथाशक्तिप्रमाणतः शुभदिने शुभकाले तौलादिविद्वि
तस्थलं मंत्री कल्याणमाणेशर्द्धेधिवासयेत् सायं संकल्पविधिवत् घटस्थापनपूर्वकम् ॥ ततो प्राती ॥ प्रा

२४

स्नानमाचर्य्य हि कालान्तरे शिरसा जपेत् मध्यमांशेन यामस्य पूर्वाह्णे पुनरेव च गंधसंस्कारकर्माणि हेतुमेतन्मयेरितं यथा
शास्त्रप्रचाराद्दृष्ट्वा पश्चान्मङ्गलदेवतां सुगंधतैलगंधाद्यैः सोल्लासमधिवासयेत् चंद्रकान्तादिमंत्रेण जपेद्घोषपुरस्सरं स्नानाधि
वासितेन कृत्वा प्रयतो यतितेन्द्रियः सालंकृतमंतरिक्षे स्वकृते यागस्थले विशेत् पताकाध्वजसंकीर्णे दिव्यमंडलमंडि
ते वितानचामरछत्रपुष्पमालविराजिते मंगलाङ्कुरवद्याद्यैः कलशैः परिभूषिते मंडले सर्वतोभद्रे रत्नसहस्रसंयु
ते सामान्यमंडलाद्बहिर्वेद्यग्रपरिमालिखेत् प्राङ्मुखो वाप्यतो भूत्वा संकल्पाभीष्टसिद्धये पवन्दिग्विभागमावर्ज्य क्रमं
महत्तमं घृतम् संस्थाप्य मंडलं तत्र पूर्णेन्दुधाराणाङ्कितः पीठमंत्रात्समारोप्य स्थापयेत्कलशं बुधः दीक्षाक्रमेण
विधिनाभिषेककलशं तथा पंचगव्येन यावत्कर्याच्छिवमंत्रेविशोधितं तेन सम्प्लाव्य पञ्चशीर्षेणैव प्रणवं जपेत् पंचा
मृतेन तु विधाय प्राचपद्मासनमात् ततः शर्करेण कृत्वा जलेन स्नापयेदपि पंचगव्यं समानीय तत्र पंचसमाहितः ग
न्धैस्तिपेत्स्वर्णादिदेवमलंकृत्य सुरम् ततः शुद्धस्वर्णादिपात्रे संस्थाप्य मंत्रवित् पंचामृतेन तीर्थेन शीतलेन जलेन
च सहस्रशीर्षमंत्रेण मङ्गलं मंत्रपुरस्सरम् स्नापयेत्पावमानेन कर्पूरागुरुनीरतः सर्वौषधिजलैर्गन्धजलैः यत्नेन म
न्त्रे ततः शुद्धकलशे जलमुन्मार्जयेत्साधकः परिधाय शुद्धवस्त्रे स्वर्णनिर्मितदीपलया मंडलेतोसमानीय स्थापयेत्
यथाविधि पंकजाद्यैर्विलिप्याथ गन्धसर्वोपचारकैः पाठमात्रनतः कृपासनमलंकृत्य स्वकर्मणा कृतोञ्जलिनैदेवेशि
शतमष्टोत्तरं जपेत् प्रणवं पंचशाक्तानाथविमृदेहपदमुद्रेण महापंचावधीशं पूजयेत्ततो महीतिच ततो पंचमबोध
पंचतत्वेषां प्रकीर्तिता स्थापयेदन्यगंधंतेन ग्राह्यं तत्त्वमाम्नायात् प्रयोगे देवतां ध्यात्वा मुद्राबाहयेत्ततः नीवमा
संततः कृपयाष्टजपेद्विष्टदेवतां स्वस्तिगीतैश्च वादित्रैः पंचवाद्यपुरःसरम् ततोन्यपेद्दिष्टमंत्रमष्टोत्तरसहस्रकं कृत्वा

शा·ती·
८२
83

स्थण्डिले मंत्री हविषा संस्कृतेनले यथाविधिविधानेन कृत्वा होमं च समाचरेत् ग्रामसमाप्तं चरुकं मल्लेन कृतमंत्रविन्
न्यस्तकृत्वा तोरणबलिं कृत्वानुग्रहपादं ग्निसंमुखे पंचविंशतितत्वैः स्तुतत्वया मया प्राप्ताः बहुलान्यद्विका तिथिवत्सुरान्वर्ति तोव
लिं ततस्त्राक्षणिदेवेभ्यो हुतेन कृतिमाचरेत् तदंते देवीमंत्रेण कृत्वा दशांशेन होमं मातृकाक्षरमंत्रेण जपेत् जपं जप्त्वा तैः
गत्वा होमसमीपेतद्दत्वा पूर्णाहुतिं ततः इष्टविधौ बलिं दत्वा प्रणमेच्च कृताञ्जलिम् नोपयेत्स्वर्गमुद्रायैः प्रदद्याद्दक्षिणा
मपि मकारैः पंचभिर्देवीवीरस्नानं समाचरेत् शाकिनी कुमारिकां बालां ... येन्यं च पंचकम् ...
स्य समाप्तकं त्रैलोक्यनाथो भवति ... रहस्यातिरहस्यं च मुण्डपंचविशोधनम् गोपनीयं गोपनीयं गो
पनीयं स्वयोनिवत् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीमहादिनाथदेव्यासंवादे शाक्तिसंगममहा
तंत्रराजे ... पटलः ॥ ५५॥ देव्युवाच ॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् मुण्डदेवी
रूपधरं संस्कारसाधनं वद ॥ शिव उवाच ॥ रहस्यातिरहस्यं च न कृत्वापि महेशि ते तव प्रीत्या महेशानि कथ्यते मया
... महासनो भवेद्देहो हि नायस्मात् ... कोमलं च ... चलपंचकम् ...
... महावीरासनं देवि समंमे परिकीर्त्तितम् ... साधने देवि मालापात्रविशोधनं पंचसंशोधनं
देवि सर्वसंकष्टिनेश्वरा ... साधनं ... गर्भच्युतमासकम् ...
... निपने ही नेम्नं वा ... विदुः ... योमृतः पंचमेव षेतमवा कोमलं विदुः
... वीरक्रमेण ... विदुः ...
... तन्मुण्डपंचमालादिपात्रकर्म परिकीर्त्तितम् शवमानायदेवेशि गर्भ

ज्येष्ठिकाशिवं सप्तमाष्टमभागान्तोर्ध्वकं वाप्यकोमलं स्थानेऽसंशोध्य यत्नेन वीरवेशो महान्वितः ततः संस्कारमा
चार्यसंस्थाप्य विमले पले गंधाष्टकसमायाय पीठयेन्मंत्रमंततः पंचामृतैः पंचगव्यैः कलशं पंचसप्तभिः सलिलेन
३ स्थापयेत्तत्र पीठं वेधरणेऽपि यः त्रिकोणविंदुमायाञ्च वत्सरस्थ त्रिकोणकं त्रिकोणान्तस्य वायव्ये तु पसप्तमष्टदलं लिखेत्
षोडशारं च तद्बाह्ये वृत्तं त्रिगुणान्वितं सकलदेवीं तत्र मध्ये मूलेन परिपूजयेत् इमं च त्रिगुणं चैव ब्राह्म्यादि यन पोन
येत् काद्याद्याककलान्तत्र वर्णौ द्वौ सर्वकर्मसु वज्रे ईशाकलास्तत्र कोणे चाष्टदले तथा षोडशारे त्रिवृत्ते च कलासं
मस्पूजयेत् तत्रैव स्थापयेद्धीरं मध्याद्वा स्वयत्नतः स्वयं विलिखेत्तत्र साधारणक्रिपूर्वकम् सुधासिंधुमणि
द्वीपे चिंतामणिगृहे तथा श्मशाने पारिजाते चैतन्मूले शवबेदिकाम् धर्मज्ञानं च वैराग्यमैश्वर्यं तदनंतरम् अथ
मादितलो मंत्रापाणिपादेव पुष्पकं अकारादिक्षकारान्तं मातृकान्यासमस्पकम् तस्या नैऋत्ये न्मंत्री हृदिन्यासादि
पूजयेत् करन्यासं ततो मंत्री कुर्यात्पूजयेत्ततः अधोमुखं तत्त्वानन्मुखे मधुरं वदेत् देवीरूपरमानंददेवीप
पंकशंकरे अष्टसिद्धिंच मे देहि मम शांतिं सदाकुरु एतद्धृदेव वीरेश्वरस्य वर्णमिव विलिपेत् पलालवेणजातीवफल
तांबूलसंयुतम् खदिराद्व कर्पूरं रक्तचंदना मूलेनोभावयेत्तत्र गुटिकां दक्षमुष्टिकाम् अर्केन्दुशिववाघाल
निर्मितां दीपवर्तिकाम् निर्मर्द्दयेत्ततः शान्तः समवागात्वब्रह्मात् चंदनागरुपुष्पाद्यैरग्निदेवीं प्रपूजयेत् बीजन्यासं
ततो मंत्री प्राणमंत्रेण शोधयेत् गुदे लिंगे तथा नाभौ हृदये च प्रदेशके ऊरुजानुतथा जंघे गुल्फपादतलेन च शीर्षे
कंठे नासिकायां च ह्रूषे कर्णयोरपि शिखाकवचं गं हे गुरुपर्णायाष्टके तथा दंतयोश्चैव जिह्वायां शिरःपृष्ठे च पार्श्वे
यो हृदादिके च बाहुभ्यां पादयोर्न्यसये च सर्वांगे विन्यसेद्देवीपीठन्यासमनंतरम् सर्वस्य मंडलं तत्र जपित्वादिकला

शा.ती.
८४

84

त्मकं मस्तकाय शवायात्तनमर्थ्यान्तेपट्टं ततः स्नापयेन्मूलमन्त्रेणाष्टनिवेनाम्बुवारिणा सर्वसोमाष्टकं पाठं मन्त्रिरूपा प्रकल्प
येत् मेरुपृष्ठस्थिते कुण्डे स्तनलेनस्नेतरम् कर्म्मी देवन ततः पश्चाद्धर्मार्थं साधयेन्नतः मोहो हि मानसं श्रेवसिद्ध्यर्थं परिको
र्त्तितम् मुद्रां क्रमात् दर्शयित्वा ब्रह्मावगुण्ठयेन्मतः शक्तिं योनिमस्त्रमुद्रां धेनुमुद्रां ततः शिवे प्रदर्शयेच्छोटिकां वचनास्त्रा
प्रदर्शयेत् कृत्वा विमर्षयन्मूलेन पूर्णत्वं पंतिवेक्रमात् ततो ब्रह्मोटके स्नाति मन्त्रमिकाममन्त्रकैः प्रणवं सर्वमुद्रान्य
महत्स्नारपट्टं ततः हुं फट् स्वाहान्तं दत्वा रक्षां ततो वदेत् महामतिमयो सर्वविघ्नान् छेदय घुग्व देत् हूं फट् तं समुद्र
त्मवक्रिजायास्मुच्चरेत् दिक्पालयजनं कार्यं निर्दिष्ट क्रमयोगतः वीरार्द्धला घोरमन्त्रेस्त्वया पाशुपतेरपि महामण्ड
लमन्त्रैर्वा दिग्बन्धनं कारयेत् शिवावलिं तत्पश्चान्महाणाम्नावपि प्रिये आदौ मध्ये तथा चान्ते त्रिवारं तु शिवाव
लिः मुण्डग्रहणकाले तु सर्वथा तु शिवावलिः शिवशक्तिं च वाहस्य दिक्पालान् बलिसंयुतान् पूजयेत् परमेशानि
साधुधानियथाक्रमम् एवं क्रमेण वीरेन्द्र सर्वेषां वलिमाहरेत् वाम्भयाकमला घोराद्यान् तु मकपषवैः यतः प्रवर्त्तते दि
मो भागवलिं चरेत् पूर्वतिष्ठनमः प्रोच्य ग्रस्ते हुं फट् स्वाहा आकारादि क्षकारान्तो विन्दुयुग्मान्तका हरान् शिवार
दिपाटपर्यन्तं वेष्टवेदशितान् क्रमात् सार्धत्रिवलयैर्युग्मं वेष्टयेत् साधकोत्तमः नानासुगन्धपुष्पैश्च चन्दनैश्चन्दनैः का
पमीरगुरुनोवैवपीतसूत्रेण वेष्टयेत् वन्धयेद्धि विधैस्त्रैलाग्रकहरिद्रया वर्णयाट्ठ्वयसूत्रेण पट्टसूत्रेण वा प्रिये नि
र्द्वन्द्वनिरहंकारं शुद्धनारीगणावृतः पापं ढबुद्धिरहितः सर्वभूतहिते रतः सर्वावयवसंपूर्णः सर्वशास्त्रविशारदः कृ
ताभिषेको विधात्रा जपपूजादितत्परः महासनेन सन्तोहित्वमयानरकं व्रजेत् प्रज्ञानमोहदंभेश्च दष्ट्रा हर्षिंकरोति
यः सयातिनरकं घोरं पिशाचत्वमवाप्नुयात् प्रयातेतिमहामन्त्रान्याधितेस्वल्पजीवितं विशेषाद्वस्तु शास्त्रतः सम

राम

याचारतत्परः मंत्रजप्तं चट्टशीचयंत्रमंत्रविवर्जितः निग्रहानुग्रहे शक्तस्त्रैलोक्यविमोहकः स सिद्धः सिद्धिदो लोके शाचा
नुग्रहक्षमः ग्रहशक्तः क्रूरतेयस्तु मन्त्रसुलक्षनसंशयः महाश्मशानसिद्धयोगे किमन्यत्कौतुमिच्छसि इति श्रीकालिकातन्त्रे
मेरु तन्त्रे महाश्मशानपटलः देव्युवाच॥ देवेश श्रोतुमिच्छामि ग्राहकविशोधनं ग्राहकासने देवि सिद्धयः सक
लस्थितः नमासनं समारोप्य मकारपंचकान्वितः भौमाष्टम्यां चतुर्दश्यामेमायां दीपकोत्सवे कुलसंकेते पि देवेशि र
ग्राहकासने भवेत् द्विरवंधं भवनं ग्राहीन कृत्वा यत्नेन पार्वति वनोदके न मारम्भ रहस्तानके शिवं मंत्रविज्ञाप्य
यत्नेन साधयेद्दिव्यसाधनम् यस्य सर्वं शर्ववत्साकोमलेप्यवमेवत् मुंडासनं प्रवक्ष्यामि महामांसावसिताभव भौमार
वस्यां चतुर्दश्यां मंगलेरविवासरे दीपोत्सवेत्र फाल्गुन्यां सौहरात्रि दिने पि वा शवं कृत्वा समाप्यर्थ यो ममांडं गते शिवे
शांतपाशुक्तो भक्तो भक्तो जितेंद्रियः महावलो महाबुद्धिर्विजिता सर्वशास्त्रवित् रक्तहस्तो मुक्तकेशः सिंदूरतिलकान्वितः
वलिद्रव्याणि तान्यायवद्दष्टभक्तो महाकविः वीरसाधनसामान्यो मिस्यं वसाधको नमः शिवावलिप्रदत्वाद्दी नर्तले मुंडसा
धनं शिवारूपा स्वयं देवी तत्र विघ्नहरा ध्रुवम् अन्यथा विघ्नकर्त्री रोदेवोदैत्यो माश्रमानवः सर्वविघ्नविनाशार्थं सिद्धार्थक
रवीजयेत् श्मशाने गह्वरे नद्यां शून्यागारे पि साधयेत् श्मशाने वेत्महे शानि विधिरेष श्मशानवत्
कार्यसाधनं सर्वसाधनम् खदिरान्कीलकान्नष्टौ निखनेमंत्रमुच्चरन् महामंडलमंत्रेण सर्वविघ्नान्विघातयेत् मुंड
मानीय यत्नेन पंचगव्ये विनिक्षिपेत् ततो पनस्नानमाचार्य ततः संविज्ञलेनच नदे तेमस्य स्नानं कृत्वा यत्नेन पार्वति
तैलं लाप्यवतनमुंडं सिन्दूरकज्जलेन तथा गंधपुष्पैश्च संपूज्य रवेनेडस्थापयेत्ततः सर्वमुंडं विधिरियं फलश्रीत्यादिके
फलं मूलं संपूज्य जपेद्दैवि समाराधन तत्स्मरेत् फलराजमहाकूरा सर्वभूतप्रियंकाः सिद्धिसंकल्पितो देहि वनेफलन
मोलते दीपं मन्त्वाल्पत त्रैव स्वर्गेन कर्तयेन्स्वयं वीरसंपूज्य यत्नेन ताल्कालं पंडुमारहेत् कालीरक्तसमत्वतमवि

द्धिप्रदायकः कलिर्विनाम शिवत्वं वरवेन्मुण्डेन मोनमः पाशाङ्कुशं मन्त्री धेयं गणावेरूर्वं मुद्रेन नागपाशमहासिद्धवेतालवेव
रेश्वर ऊर्ध्वचक्रमहाकाययथा शवीरन्तुमोत्सृते एवं संमार्ज्यसंगायं धान्तितवनकारयेत साधकोभवभीतस्थितवङ्गरावण
पुत्रेण लक्ष्यं जपेत् वीरमार्गक्रमेणतु एवं साधितमुण्डस्य फलं सिद्धाष्टकं करे संसाधितेन मुण्डेन मालापत्रादिकं
चरेत् पात्रालंशोधनं देवि विष्णलपत्नेन संशयं इदानीं इति: संज्ञुमंत्रेणानेन मार्जयेत् फट्वं मंडलमंत्रेणाभ्यर्च्य हूंहूं
शा॰ती॰ ८५ नवत्रिगुरुक ऊर्ध्वं त्रधारणा क्रि कूर्मी नेलान्त्रजयेत आमासन्निणा क्रि सहितमत्रमेनतमुवादिकम् एनेन मनुनाधारं
स्थापयेन्नत्रमंत्रवित् वह्निमंडलमेनतस्मिन्पूजयेन्नदनेनरं क्रोधवन्नामवीजाभ्यासाधारेतालितंशुभम् महाशंखं
महामंत्रीस्थापयीत्पीठकेनतः शिवादीन्पंचयोगिनीकालीब्रह्मास्मापुना हीर्नहंशचीपतिर्वापुरुहद्यंमन्मयांति
85 मम हीर्नमत्रयसमोगेनानामरित्पीश्वर्ववमुन: शिवदीर्घत्रयोपेतं लीलाशब्दान्तपूर्ववत् मायास्मरांतिभशंभुवामर
कर्णोऽसंयुतम् सर्वकामकालरात्रिर्दीलयपदात्मनः सर्वाधाराय सर्वाय सर्वीङ्वायशब्दतः सर्वमुद्रिम
यायेवमर्वाम्निरपदात्मतः रुधिरनाशपशुभ्याय शोन्नार्थसरभाजनम् आवदेवीकपालायहृदयांतोमनुर्मतः पूमि
श्रतभिमनुभिमहाशंखंवपूजयेत तत्र सारंजपन्मंत्री मंडलेतिग्मदीदिवः मलेनपूजयेतोयं सपात्रपूर्णाविरं
धानवित् गंधपुष्पाक्षतानहिमाविर्ववेदं दर्शयेत्ततः शङ्खमुद्राविनिहिम्पशंवयोनिं संदर्शयेत् विशेष
पार्थक्रविधिना सर्वमन्यपूर्वोक्तवत् एवं यथोक्तविधिना कपालपात्रमुत्तमम् अनेनपात्रकार्याणि माधयेद्दिह
साधनम् वांछासिद्धिं खेचरीं च परकायप्रवेशनम् मनोरथोद्दिसद्धि वेतालगुटिकेनथा रसंरसायनं दिव्यं
पादुकायक्षिणीगणाम् देवसिद्धिकृतः सिद्धिपाशं वंजनमेवच सर्वसिद्धिभैरवाहंमहाकपालिनीशिवे ॥
कपालार्थे सर्वे देवेशि सर्वः सिध्यतिनिश्चितम् इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥ इतिश्रीशाक्तिसं
राम॰
३२

गमतेव्रतानेचतर्थ्यैवेऽश्नतेवेकुपालपाज्ञाविधिपटलः देव्युवाच ॥ देवेशश्रोतुमिच्छामिरहस्यातिरहस्यकं
गोपितंकोटिशास्त्रेषुरहस्यंकथ्यतांप्रभो शिवउवाच रहस्यमपिदेवेशिकथ्यतेऽधुनासांप्रतं कालरात्रौमहारात्रौवीर
मोहेपिपार्वति ग्रहणेसंक्रमेवापिशनिभौमदिनेतथा रणवीरंमहावीरंतथापाषाणगतेशिवे स्थूलवीरंवेषवीरंमा॰
वेशभैरवंतथा एतत्स्थानेनरोधीरःसर्वमंत्रपरायणः दीपोत्सवेचतुर्दश्यांफाल्गुन्यांसर्वकेपिच वीरवेषसमा
स्नाघृतुक्ष्केशेटिंगवरः सिंदूरकुर्चतिलकोसुरासंविस्मदायकः सामग्रीं सर्ववत्कृत्वा गुह्यग्रहणमाचरेत् स्थूला
गेपिनवीरागेतथापाषाणालेपिवा गत्वापत्नेनदेवेशिशिवस्मापुरंसरम् शिवामभ्यर्च्ययत्नेनततोवीरंप्रपूजये
त् फाल्गुणेसर्वकेप्राप्तेपलाकाकामरूपिणीम् कृत्वासंस्थाप्ययत्नेननववर्णमयीं च वा यथवाकाममरर्त्तिवीक्ष॰
त्वायत्नेनपूजयेत् एकस्मिन्समयेशंभुंजपजापपरायणं दृष्ट्वाकामोदग्नोपिबालभावपरायणः होहंनाम्नीमहा
मायारहसीपरिकल्पयेत् वसंतकालेसंप्राप्तेतपस्यांभंगदैतवै गाहसीमायायादेवीपीड्यावातिविह्वलाः होहा
एवरहस्यंचब्रह्मणःसर्वमीरितम् महादेवतपस्यांतेनवसंतगर्भविष्यति इतिदत्वावरंब्रह्मनदैवांतरधीयते ब्रह्मणोव
रणाश्रमागाहसीदेववेदना देवयागाधसपराभर्स्सेनेदूरगामिनी दृष्टीगहसीवीक्ष्यस्वयंदेवकिन्नरा ब्रह्मप्र
भृतयोदेवाःश्रीविस्रोमनिधिपर्षुः ब्रह्मोवाच ॥ श्रीगणगुरुषस्वामिनदेवतापतिपालक होहयापीडितादेवा॰
स्त्रयोणवदयंप्रभो नारायणउवाच श्रृणुध्वंमुनयःसर्वेकाममंत्रप्रजप्यतां प्रवर्तितोंगिभवेत्कामःशंभुध्यानवि॰
नाशनः रुद्रनेत्रवह्निनाकामोभस्मीभूतहतोनत पलायनततःकामोहोलायांतौप्रवेशतः शिववह्नित्रगत्वाहर॰
योदहननत्परः प्रयस्ततेकामेस्त्वनेननामतोगतः प्रपणान्परारोहोडातेनहूतंतरामता दीपोत्सवेदीपदानेफा॰
ल्गुण्यांहोहिकार्चनम् दृष्टेनकृतेयत्र सर्वापितिःकलाःक्रिया कीटादिब्रह्मपर्यंतंजंगमात्मपार्वति वसंत

कालेसंप्राप्तेवृद्धिस्याभवेध्रुवं रक्तमांसप्रदोषेणतुः विनाशंभवंतिच तद्दोषशमनार्थंतुकालरात्र्यांपासर्वक्रमतं रक्तमा
लाप्रकर्तव्यालगुडान्वितिविधाहिपेत् चत्वारिंशतिवाटिकैः संभ्यासोवृत्तसमाचरेत् दीपोत्सवोपथाप्रोक्तस्तथेवकालरा
म. ती. त्रोत्सवः नवरात्रेतूपंयतुस्तद्देनतूपमतं नानाविधवलिस्तूपोदीपोत्सवोमतान्यथा नानागंधाष्टकैर्दैविहोमाग्निप
रिवर्धयेत तस्मात्विकरेद्देहे देवेकर्मगुणनाशनम् दिनमध्यतमेकृत्वा प्रलवीरसमीपगः पंचगव्यंगृहीत्वातनः पर
९८ वामहस्तेन संविशुध्यंसर्वमघंस्तवेमांसानिपार्वति नानामत्स्यास्तथाभक्ष्यभोज्यादीन्यपिपार्वति सुरयास्नानमा
साधनानाप्युगनाससमाचरेत पार्श्वदेवेदीपमालांदापयेत्तापनानपे तस्माद्देवोमयुकालरात्र्यांदीपानवालेहोलिकांववा क्र
८६ मात्तत्तानगृह्यास्त्रीरंतर्देवोवर्णयेत्तनम वर्णमेकत्ववत्तवाराहीवलिसंहिताक्रमात स्वयंचकर्तयेद्दीरंवृसांडवलिम
र्पयेत् एवंसंगृहमुंडंतुमुंडसाधनमाचरेत् श्मशानेपावतेप्रांतेविपनेवावृतस्थले एकलिंगगतेवापिमुंडसाध
माचरेत् इत्यमात्रंतुनित्वावसंहिर्वधात्रस्मरम् सकांवल्यंतेतनननतनश्रुवजपंजरेत् लतहृयेनलेनमाश्रस्त्र
र्याश्रःस्मरम् तदंतेमुंडमानीयकालीप्रत्यहमापनं साधयेत्सरमेशानिसकजलःश्रःस्मरम् तदंतेपंचपाचेचका
लिकांकारयेदपि एवंसाधितमुंडगतोमालासिद्धाभवेद्ध्रुवम् इतिसंक्षेपतःप्रोक्तंकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इतिश्री
महाकालसंहितायांत्वेडशालिसंगमतंत्रेराज्ञेमालामुंडपटलः देव्युवाच देवेशश्रोतुमिच्छामिरहस्यातिरहस्य
कं शिवउवाच किंतद्रहस्यंदेवेशिशीघ्रेमकथयस्वप्रतम् देव्युवाच मालाराविविधानंचवदमेकरुणानिधे शिव
उवाच मालाराविविधिंवक्ष्येत्वंमावहिताभव स्वहितेस्तुमस्वाहितिनश्रडद्दिनेशिवे महामालामसमाप्यवी
रपात्रसमाचरेत् वीरपंत्रेसमासाद्यवीरमालाप्रशोधयेत् देवीमावरणांस्तस्वसवल्स्यंमहेश्वरि दशविंशत्पंचविंश
त्रिपंदत्वावलिंचरेत् प्रसन्नश्रीमालामंत्रस्यपरमेश्वरऋषिः श्रीमन्महाकालऋषिकृत्क्रोदःसकोर्त्तिनिंकीवाजं स्त्री

राम.

तथा शक्तिः हूं मंत्रकीलकं स्मृतं महामालादेवतमालाशोधने विनियोगकं त्रिशक्त्यानुषडंगानि ध्यानं मंत्रवराचरेत्
ध्यात्वा संकल्पयत्नेन मंत्रेणानेन पार्वति प्रणवं च तथा लज्जा कामकूर्चकं फट्स्वाहेति मंत्रेण वधकेमालिकां क्षिपेत् त
थावाहनमंत्राद्यैः कालिकां कालशाश्वतीं मायुधां सपरिवारां च स्नानयेत् परमेश्वरि सकलमातृकानागीयांसं स्मरेत्तु येन तु
गुह्यया प्रमतीकृत्यकवचेनावगुण्ठमहेश्वरि महामुद्रां समासाद्य देवीरूपं विभावयेत् ध्यायेत्तद्धृदि पीठं तत्र मंत्रान्प्र
णम्य प्रिये प्रणवं कूर्चयुग्मं च स्वाहा प्रणवं कूर्चकैः वह्निजायावसानां वह्निजायाविधं तथा तारं च वह्निजायां च ता
रं लज्जा च कूर्चकैः वह्निजायावसानां लज्जाफट्वह्निजायया द्विविंशत्यक्षरका सकलमंत्रमालया शतधा
नेन मंत्रेण विंशुपेत् पमाचरेत् कस्तूरिकां केसरं च चंदनागुरुधूपकैः धूपमालां समर्चार्य विद्यया वामिमंत्रयेत्
प्रणवं च तथा माया श्रीमहाकपालिनीति च ततो महाघोररूपे कर्कशे इति पदं वदेत् महाक्लिमंडले योग्य प्रविशे
तिपदं तथा सर्वसिद्धिप्रदे इति प्रणवं कूर्चबीजकम् मायायुग्मं वह्निजायां महाकापालिनीति च ततो महा
घोररूपे स्वाहा प्रणवमायया मायाकूर्चास्त्रस्वाहान्ता विद्योक्ता चापि मंत्रिता पूर्वोक्तैः समभ्यर्च्य कामीनां ही
पत्नेचरेत् एवमाद्यैः समभ्यर्च्य मानसकमलमंचतः उद्दीपनं तत्वा कृत्वा कारेणानुवेष्टयेत् बलिं दद्यात्तेनैव ता
रेमायांकुशं वदेत् वामदेवे विंशुगं कूर्चं तत्पुटितं वदेत् कूर्चं तारं फट् च कूर्चं प्रणवहृदयमुद्धरेत् कूर्चबीजं वह्निजाया
प्रणवं कूर्चबीजकैः महायोगिनि निशाब्धौ ततः त्रिभुवनतारिणी महाशंखास्थिमालावमध्ये निवासकर्त्रीति
कृशरं सर्वसिद्धिं देहि गुरुकृपादं मांसं पक्वान्नं ... तिश्वकं ... तिपयहृयम् अंकुशं कापटं ततः स्वा
हा मंत्रेनानेन पार्वति पद्योचितेन ... बलिं दत्वा विधानतः पंचरुद्रं पंचवह्निं मालासाध्य वपंचमे मा

शा·ती·
२७
४

लाराविविधिं कुर्यात्तेन सिद्धिर्निमालिका नित्यतेस्यापयेन्मालांरहस्यामालिकाविधिः हंसमालाविधौ देवि विशे
षम्हणु सादरम् प्रणवं ह्रूं भगवति मारंजिनि सिद्धेचावरेत् विच्चे विच्चे वषा पंचहर विच्चे पदं वदेत् माले विच्चेनघामाला
धारिणीहरलेपदं हसवंलं नवांलोत्त्यिधारिणी वपदं वदेत् चर्कथात्विमहामालंवासिनीतिपदं वदेत् किन्नेना
नंकालिकाचतदेनेनघमालिका फ्लुकाफट्महादेत्तमालामध्येपदं वदेत् निषाम्फफ्सुग्मंचरानेटूमालिकानतः
वामिनिरुपसंशोच्चकौशपंहंहयंतथा मायाद्वयंवफट्स्वाहामालामंत्रेणहून्मनुः वलिदानमनुं वक्ष्ये शृणु सावधा
हितामव प्रणवंककर्णशपदं मंडलंमविकेततः मालिनिकोलितिपदं गौरिणीधारिःचोद्धरेत् तिरिजेमायावति
पदं क्रियावतिपदं ततः गायत्रीवगानप्रियेशंकरिकालिपालेके फ्लमंपाविणिचोद्धरेत् प्रसिलनाधारिणी
तिनदं तेजा नवेटसे श्रीकालकालिचपदं मंडलनिरुद्धालीतथा रमंवलिगहभुग्मंमालासिद्धिंचोद्धरेत् देहिदा
पयपुग्मंचफौषटमालनलघायुतम् वलिदानेनैव तदं तेनाप्नतेक्षतिः कपालकञ्जलेचोरपादकजलयुग्मकम्
विश्वमोहननामानकजलंविद्धिपार्वति नन्यादेमस्कदेवेशिफाल्गुणेत्सर्वजंपरम् गजधत्तीतिनाम्नानवि
ख्यातनाशनु निग्रहे प्रनेनमनुनाप्य - - - - - - - ररुतिहत्वादेवेशिध्यामकांतेनगत्रयं पथागहणा
युग्मंचतथापवेदयंसवेत नतश्चशिवाराहिकुरुयुद्धनचावरेत् कामवीजं ह्लुं तथा बीजं ज्ञीं ज्ञीं फट् च वयवे
देत् सिद्धजगतधलिसिद्धिं देहि सिद्धिं स्वाहा मनुर्मतः मंत्रेनानेनसंपत्याद्रतिदलिमृतमां मालोसिद्धासर्व
सिद्धिमवल्पेवनसंशयः इति संक्षेपतः प्रोक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि इति श्रीमहाशक्तिसंगमे महामालाशोध
नविधिनामपटलः श्रीदेव्युवाच देवेशि श्रोतुमिच्छामि रहस्यातिरहस्यकम् शिव उवाच देवेशि शृणु व

राम

स्यामि रहस्यमपरं वरे दीक्षितानां च सिद्धानां चीनानां पारमेश्वरि दिव्यसौख्यान्वये धाहिहीहितानामपि प्रिये ध्रुवसनानिम
हेशानि कथ्यते परमेश्वरि सिंहदन्तीवानि हंसपक्षेण शान्ते लशागाः हेमं करी सर्वसौके मं नूकल्कमर्कटपकैः एकद्वित्रि
क्रमेणैव पादस्थाने निवेशयेत् तेनासनेन तिसंयाकुरस्थापनमथानि च नानाकाष्ठमयान्याहुः सैगंधकाष्ठजा १
मपि लोहेमारणं सिद्धे ताम्राश्नोतिरनुत्तमा सौश्नातनभकारापाषेनासौविष्ठपणोचारेत् शौध्यस्याहि संसिद्धे १
स्वर्णे सर्वाभिरुत्तमा वंगे स्त्रीमोहनार्थे तु पित्तले कर्मणो जपः त्वेहिरेशत्रुनाशार्थे वृद्धने सर्वसाधना रक्तकाष्ठेव
श्यसिद्धिपीते लंभनतुत्तमं कृष्णकाष्ठे मारणोच्चाटाले शोकार्यसाधना पिप्पले सर्वकार्यार्थे वटे वृशान्तिरुत्तमा १
गोदं वेश्मनाशे रमैदेव्याप्रदर्शने वर्णवस्त्रभयंदेवि तत्रहर्णफलं भवेत् दृलमाबं छि हसंवातात्वदायतमेव च ह
लार्थं पंमहेशानि विवितिसिर्वांपयाक्रमम् कलाकलानामभेदैरासनं परिकीर्तितम् सन्निवेशयथान्यायान्यथा १
नैव विधीयते वनराशीन्यासनानि परिभाषासनानि च सिंहासनेन गज सिद्धे सर्वसिद्धिगजासनम् हयासनं यो १
षितस्मैते मंकार्यमहोदयः सर्वशत्रुविनाशश्च केशेन पृथिवीगतिः मंडूके सर्ववाधाघकूर्मे धनपतिर्भवेत् मा १
जरिं कूरनाशश्च नकुले विषनाशनम् पारावतो धनप्राप्तिर्वकौरेषु च नाशनम् सारमेधा तु वा तस्मात्प्रभेधनसं
पदः वके लंभनमुदृष्टे शशके शत्रुनाशनम् एतनेव जपेद्धोमे मार्जने तर्पणेपि च यत्फलं प्रजनेहोमे तन्न दहब्ब १ न
वलिकर्मणि यत्फलं कथितं देवि तत्फलं समवाप्नुयात् रहस्यातिरहस्यं च रहस्यातिरहस्यकम् रहस्यातिरहस्यं च
गोपनीयं प्रयत्नतः गोपनीयं गोपनीयं गोपनीयं महेश्वरि गोपनीयं प्रयत्नेन स्वयोनिरिपरायथा इति संवेद
न योरुक्तं किमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ॥ इति श्रीमत्तीकाले शक्तिसंगमतंत्रराजे टीहासननिर्णयपटलः ॥ इति श्रीशक्तिसंग
मसंपूर्णम् ॥

शा.सी.
८२

सं. ४०४

९२